

České soudnictví 2023:

Výroční statistická zpráva

Ministerstvo spravedlnosti
JUSTICE.CZ

Vážené dámy, vážení pánové,

je mi velkým potěšením se také letos ujmout úvodního slova k tradiční výroční statistické zprávě, která poskytuje detailní vhled do současného stavu českého soudnictví. Tato zpráva reflektuje významné trendy a změny, které jsme zaznamenali během uplynulého roku.

Ze statistické zprávy vyplývá, že se české soudnictví i nadále vyznačuje stabilitou a efektivitou. Dokládají to zlepšující se statistiky v oblasti správního soudnictví, zkracující se délky trestních řízení a také zrychlující se vyřizování sporných občanských a obchodních věcí. Dochází tedy k odbřemeňování soudů a pomalu, ale jistě, ke zlepšování celkové situace v soudnictví.

Statistická data ukazují, že nejčastějšími trestnými činy vedoucími k nepodmíněným trestům odnětí svobody byly krádež, maření výkonu úředního rozhodnutí a zanedbání povinné výživy. V oblasti rozhodování o péči o nezletilé bylo 84 % případů vyřešeno v zákonné lhůtě, což považujeme za úspěšný výsledek. Příznivá je také skutečnost, že 75 % sporů o svěření nezletilého do péče končí dohodou rodičů.

V evropském kontextu se Česká republika umístila na druhém místě v rychlosti vyřizování sporných občanských a obchodních věcí podle Justice Scoreboard, což také vnímám velmi pozitivně.

Nejen tyto výsledky, které zde zmiňuji, potvrzují, že česká justice je na správné cestě. Přesto před námi stojí dlouhodobé výzvy, jako je její pokračující elektronizace a celková modernizace. Jak řekl vlivný americký soudce Learned Hand: „Justice není slepá, ale musí být nestranná a vždy připravena se přizpůsobit novým skutečnostem.“

Děkuji Vám všem za Vaši práci a nasazení a přeji vám mnoho dalších úspěchů.

S úctou,

*JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
ministr spravedlnosti*

Obsah

Obsah.....	4
1 Úvod a shrnutí.....	7
1.1 Základní východiska, předpoklady, omezení a upřesňující poznámky.....	7
1.2 Změny oproti verzi z minulého roku.....	10
1.3 Stručné shrnutí.....	11
2 Okresní soudy.....	15
2.1 Personál.....	15
2.1.1 Soudci.....	16
2.1.2 Zaměstnanci ve výkonu a ve správě.....	21
2.1.3 Přisedící soudu.....	23
2.2 Civilní agenda.....	26
2.2.1 Délka řízení.....	26
2.2.2 Vyřizování věcí.....	30
2.2.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	32
2.2.4 Disposition time (dispoziční čas).....	34
2.2.5 Další statistiky.....	37
2.3 Civilní agenda – elektronické rozkazní řízení.....	42
2.3.1 Délka řízení.....	42
2.3.2 Vyřizování věcí.....	43
2.3.3 Další statistiky.....	44
2.4 Trestní agenda.....	47
2.4.1 Délka řízení.....	47
2.4.2 Vyřizování věcí.....	51
2.4.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	52
2.4.4 Disposition time (dispoziční čas).....	53
2.4.5 Další statistiky.....	56
2.5 Opatrovnická agenda.....	65
2.5.1 Délka řízení.....	65
2.5.2 Vyřizování věcí.....	69
2.5.3 Vyřizování v přepočtu na soudce.....	71
2.5.4 Disposition time (dispoziční čas).....	72
2.5.5 Další statistiky.....	74
3 Krajské soudy.....	81
3.1 Personál.....	81
3.1.1 Soudci.....	81
3.1.2 Zaměstnanci ve výkonu a ve správě.....	86
3.1.3 Přisedící soudu.....	87
3.2 Prvostupňová civilní a obchodní agenda.....	89
3.2.1 Délka řízení.....	89
3.2.2 Vyřizování věcí.....	92
3.2.3 Vyřizování v přepočtu na soudce.....	93
3.2.4 Disposition time (dispoziční čas).....	94

3.2.5	Další statistiky	96
3.3	Civilní odvolací agenda	101
3.3.1	Délka řízení	101
3.3.2	Vyřizování věcí	103
3.3.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	104
3.3.4	Disposition time (dispoziční čas)	105
3.4	Trestní prvostupňová agenda	107
3.4.1	Délka řízení	107
3.4.2	Vyřizování věcí	109
3.4.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	111
3.4.4	Disposition time (dispoziční čas)	111
3.4.5	Další statistiky	113
3.5	Trestní odvolací agenda	117
3.5.1	Délka řízení	117
3.5.2	Vyřizování věcí	119
3.5.3	Vyřizování v přepočtu na soudce.....	120
3.5.4	Disposition time (dispoziční čas)	120
3.6	Správní agenda	122
3.6.1	Délka řízení	122
3.6.2	Vyřizování věcí	124
3.6.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	126
3.6.4	Disposition time (dispoziční čas)	126
3.7	Insolvenční agenda	128
3.7.1	Délka řízení	128
3.7.2	Vyřizování věcí	130
3.7.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	131
3.7.4	Další statistiky	132
3.8	Incidenční spory.....	134
3.8.1	Délka řízení	134
3.8.2	Vyřizování věcí	136
3.8.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	137
3.8.4	Disposition time (dispoziční čas)	138
4	Vrchní soudy.....	140
4.1	Personál.....	140
4.1.1	Soudci.....	140
4.1.2	Zaměstnanci ve výkonu.....	144
4.2	Civilní a obchodní odvolací agenda	145
4.2.1	Délka řízení	145
4.2.2	Vyřizování věcí	146
4.2.3	Vyřizování v přepočtu na soudce.....	147
4.2.4	Disposition time (dispoziční čas)	147
4.3	Trestní odvolací agenda	149
4.3.1	Délka řízení	149
4.3.2	Vyřizování věcí	150
4.3.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	151

4.3.4	Disposition time	151
4.4	Insolvenční agenda – II. Stupeň	153
4.4.1	Vyřizování věcí	153
4.4.2	Disposition time (dispoziční čas)	154
4.5	Incidenční spory – II. Stupeň	156
4.5.1	Délka řízení	156
4.5.2	Vyřizování věcí	157
4.5.3	Disposition time (dispoziční čas)	158
5	Nejvyšší soud	159
5.1	Personál	159
5.1.1	Soudci	159
5.1.2	Zaměstnanci ve výkonu	162
5.2	Civilní dovolací agenda	163
5.2.1	Vyřizování věcí	163
5.3	Trestní dovolací agenda	164
5.3.1	Vyřizování věcí	164
5.4	Stížnosti pro porušení zákona	165
5.4.1	Vyřizování věcí	165
5.5	Insolvenční agenda	166
5.5.1	Vyřizování věcí	166
6	Nejvyšší správní soud	167
6.1	Personál	167
6.1.1	Soudci	167
6.1.2	Zaměstnanci ve výkonu	169
6.2	Řízení o kasačních stížnostech	170
6.2.1	Vyřizování věcí	170
6.3	Řízení ve věcech soudců	171
6.3.1	Vyřizování věcí	171
7	Mezinárodní srovnání	173
7.1.1	Počet soudců	173
7.1.2	Účinnost soudní ochrany	174
7.1.3	Efektivnost soudního systému	177
7.1.4	Obchodování s lidmi	179
	Seznam grafů	189
	Seznam tabulek	192
	Přílohy	195
	Příloha A – seznam použitých pojmů	195
	Statistické pojmy a použité statistické ukazatele	195
	Právní a ostatní pojmy	200
	Příloha B – seznam zkr. soudních okresů a soudních obvodů hl. m. Prahy	205
	Příloha C – seznam vybraných rejstříků soudů	206
	Příloha D – přehledové listy s daty soudů	208

1 Úvod a shrnutí

Cílem této výroční zprávy je seznámit odbornou i laickou veřejnost s činností české justice z pohledu statistik. Zpráva obsahuje vybraná statistická data za okresní, krajské a vrchní soudy, Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud. Každému článku soudní soustavy se věnuje jedna část, která se následně dělí na kapitoly a podkapitoly. Každá kapitola se zabývá buď vybranou agendou soudu, nebo obsahuje údaje o personálu. Dílčí podkapitoly se pak zaměřují na určitý statistický ukazatel (délka řízení, vyřizování věcí apod.). Část 7 pak krátce ČR srovnává s ostatními členskými státy EU.

Kapitola 1.1 podrobněji vysvětluje účel této zprávy, seznamuje čtenáře s jejími základními východisky, předpoklady a určitými omezeními a přidává další poznámky, které je třeba mít při čtení dokumentu na mysli.

Statistická výroční zpráva za rok 2023 je v mnoha ohledech (obsažená data, metodologie komentáře, grafická úprava apod.) velmi podobná zprávám předchozím, určitých změn však doznala. Jako každý rok byly doplněny nové ukazatele, upřesněna metodika některých výpočtů apod. Kapitola 1.2 vyjmenovává a stručně popisuje nejvýznamnější z těchto změn.

Kapitola 1.3 obsahuje stručné shrnutí základních informací obsažených v dalších kapitolách zprávy.

1.1 Základní východiska, předpoklady, omezení a upřesňující poznámky

Při čtení této zprávy je třeba pamatovat zejména na následující skutečnosti:

- Cílem zprávy je poskytnout čtenáři přístupný, ale poměrně detailní náhled na fungování české justice prostřednictvím statistik. Oproti ostatním veřejně dostupným zdrojům justičních statistik (Justiční statistické ročenky¹, [internetové stránky InfoData](#), data publikovaná Českým statistickým úřadem) má tato zpráva mnoho výhod:
 - Obsahuje množství dat, která nejsou jinak dostupná, například nejen průměrné, ale i mediánové délky řízení.
 - V průběhu let docházelo ke změnám v legislativě a způsobu vedení statistik, v důsledku čehož zejména některé zdroje (například InfoData) ne vždy detailně rozlišují jednotlivé soudní rejstříky. Ostatní zdroje dat rovněž obsahují jisté, byť velmi malé, množství chybných pozorování. Data v této zprávě jsou vždy, když je to možné, očištěna a výše zmíněnými nedostatky tak netrpí.
 - Data jsou zobrazena v přehledné podobě v různých typech grafů, případně tabulkách. Především sledování vývoje ukazatelů v čase nebo rozdílů mezi jednotlivými soudy je takto výrazně snadnější.
 - Data jsou doplněna komentářem a vysvětlivkami.
- Zpráva sice poskytuje detailní náhled, nejedná se však o podrobnou analýzu dané problematiky. K takové analýze by byla třeba hlubší práce s daty a využití pokročilejších statistických a ekonometrických metod, které ale přesahují účel tohoto materiálu. Ve zprávě jsou téměř výhradně využita statistická data dostupná Ministerstvu spravedlnosti, velmi zřídka pak další „nestatistické“ informace z jiných zdrojů.
- Definitivní závěry nemohou být vyvozovány pouze na základě jednoho statistického ukazatele. Například vysoké délky řízení nemusí znamenat (a často také neznamenají), že

¹ Justiční statistická ročenka na rozdíl od této zprávy obsahuje pouze kompilaci automaticky generovaných sestav bez dalšího komentáře či grafického znázornění dat.

soud pracuje špatně. Mohou ve skutečnosti ukazovat to, že soud z nějakého důvodu (nizký počet personálu, nevhodná organizace práce apod.) nezvládal vyřizovat svou agendu před několika lety, a ačkoliv již nyní pracuje dobře, potýká se s problémy, které vznikly dříve.

- Zpráva se zabývá pouze hlavními agendami soudů, i když soudy vyřizují i množství vedlejších agend. Základní údaje o nich lze však najít v jiných informačních zdrojích (InfoData, Statistická ročenka). Užitečný přehled jednotlivých zdrojů je zveřejněn na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti v části věnující se justiční statistice².
- Soudní obvody neodpovídají stávajícímu samosprávnému členění státu ani novému zákonu o územně správním členění státu z roku 2020, a vycházejí tak stále v základu ze správního členění z roku 1960. Na úrovni okresů se hranice liší pouze mírně, nicméně určité odlišnosti můžeme najít u okresů Brno-venkov, Břeclav, Žďár nad Sázavou, Praha-východ, Kolín, Ostrava-město, Frýdek-Místek, Nový Jičín, Plzeň-jih nebo Plzeň-město. Výrazně větší rozdíly jsou však patrné na úrovni krajů, když existuje 14 samosprávných krajů, ale jen 8 krajů soudních. Tato zpráva se zaměřuje na soudnictví a vychází tedy pouze ze soudního členění. Například pojmem *kraj* se tedy myslí kraj podle soudního členění. Hlavní město Praha má podle soudního členění 10 obvodů.
- Ačkoliv je to na první pohled nelogické, ve statistikách týkajících se vyřizování věcí nutně neplatí, že $(\text{nevyřízené věci})_{t-1} + (\text{příchozí věci})_t - (\text{vyřízené věci})_t = (\text{nevyřízené věci})_t$. Tedy například, že počet nevyřízených věcí na konci roku 2008 + počet příchozích věcí v roce 2009 – počet vyřízených věcí v roce 2009 se rovná počtu nevyřízených věcí na konci roku 2009. Příčinou je oprava chybně vyznačených dat, která se projeví v novějších výkazech. Odchyly se nicméně pohybují v řádu jednotek a nemají žádný relevantní vliv.
- U grafů je třeba věnovat pozornost měřítku na ose y (svislá osa), měřítko se totiž liší. Stejně důležitý je rozsah osy. Ta totiž například nezačíná na hodnotě 0, ale na hodnotě vyšší. Na první pohled se tak mohou rozdíly zdát větší, než ve skutečnosti jsou. U kartogramů je třeba sledovat velikost intervalů.
- U trestních agend je potřeba rozlišovat mezi počtem věcí a počtem osob, neboť jedno trestní řízení může být vedeno i proti více osobám. Počet osob tak může být výrazně vyšší než počet věcí, což platí především u krajských a vrchních soudů. Tato zpráva se zabývá pouze počtem věcí. Za zmínku však stojí uvést skutečnost, že počet stíhaných osob lze považovat za aproximaci složitosti věci. Více osob totiž znamená zpravidla složitější věc.
- Mediánová délka řízení má z trojice medián, průměr a percentil 90 pro účely této zprávy zřejmě nejlepší vypovídající hodnotu, protože eliminuje extrémní hodnoty. Proto v kartogramech využíváme mediánovou délku řízení, nikoliv průměrnou délku řízení nebo devadesátý percentil.
- Seznam použitých pojmů, seznam zkratk soudních okresů a soudních obvodů hlavního města Prahy využitých v kartogramech a seznam vybraných rejstříků soudů naleznete v příloze této zprávy.
- Přesné číselné údaje o jednotlivých okresních soudech jsou v Příloze D. Lze je také dohledat na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti v části věnující se justiční statistice.

² <https://www.justice.cz/web/mzp/statisticke-udaje-z-oblasti-justice>.

- Od výroční zprávy za rok 2019 jsou ve zprávě využity dva různé ukazatele pro počty soudců.
 - Jsou využita především data o počtu skutečných úvazků, která byla poprvé sbírána k 1. 1. 2020 a v této zprávě jsou platná k 1. 1. 2023. Jejich velkou výhodou je skutečnost, že jsou přesnější, neboť je v nich například vyčleněna opatrovnická agenda (a není tedy uvedena dohromady s rejstříkem C), a zohledněny jsou i nepřítomnosti soudců, jako je například dlouhodobá nemoc apod. Počty skutečných úvazků jsou uvedeny s přesností na desetinu soudce. Tato data jsou využita v kapitolách s přepočty věcí na soudce, a počínaje touto zprávou a nově i v kapitolách o personálu okresních a krajských soudů.
 - U okresních a krajských soudů je evidenční počet soudců nově aplikován jen okrajově pro srovnání se skutečným počtem soudců. U vrchních soudů, Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu zůstává evidenční počet soudců stále hlavní metrikou a je použit v časových řadách stejně jako v předchozích verzích zprávy.

1.2 Změny oproti verzi z minulého roku

Tento rok byly oproti loňské verzi provedeny následující změny:

- Časové řady evidenčních počtů soudců byly u OS a KS nahrazeny. Nyní je využit skutečný počet úvazků, a to pouze za rok 2023. Tento ukazatel je totiž přesnější. Počet soudců a jejich složení se vyvíjí jen velmi málo, ztráta této informace tedy není problematická.
- Data o skutečném počtu úvazků a počtu přísedících jsou k 1. 1. daného roku, ne roku následujícího. Použitá data jsou tak k 1. 1. 2023, nikoliv k 1. 1. 2024.
- V zájmu zpřehlednění grafů byly časové řady ve většině případů zkráceny na posledních 10 let, tedy od roku 2014.
- Opět byla aktualizována data, změněny některé grafy a tabulky a upraveny *další statistiky* a mezinárodní srovnání.

1.3 Stručné shrnutí

Obecně

Celkově lze označit situaci v českém soudnictví jako stabilní. Plánovaný počet soudců je 3 063, evidenční počet soudců se obvykle drží těsně nad 3 000. Mírný rozdíl je vysvětlen tím, že jednotliví soudci průběžně ukončují výkon funkce (ať už z důvodu dosažení věku 70 let k 31. prosinci příslušného roku či z jiných důvodů průběžně) a doplňování jsou pouze několikrát ročně během jmenovacích etap. Pokud jde o skutečný počet soudců, ten je u OS nižší, než evidenční počet z důvodů stáží u vyšších soudů, nemocnosti či rodičovských dovolených; u KS přibližně odpovídá evidenčnímu počtu. Pokud jde o podíl soudců a soudkyň, stejně jako ve většině zemí EU i celé Evropy platí, že podíl soudkyň je nejvyšší u soudů 1. stupně a postupně klesá s každým dalším stupněm soudu.

Délky řízení se v absolutních číslech samozřejmě liší v závislosti na agendě a článku soudní soustavy. Obecně lze ale říci, že ve většině případů jsou stabilní a někdy dokonce klesají (především správní agenda u krajských soudů). V této oblasti došlo hlavně u okresních soudů ve sledovaném období 2014 až 2023 k velkému zlepšení, a to především díky snížení variability mezi soudy. Tedy díky tomu, že se podařilo vylepšit statistiky nejpretiženějších soudů. V této oblasti je zajímavé všimnout si výsledků soudního kraje Jižní Čechy, a to ve všech agendách, na všech stupních a dlouhodobě.

Obdobné závěry platí i pro počty věcí. Přibližně od začátku sledovaného období až do roku 2020 klesal nápad u velkého množství agend u okresních soudů. Počet nevyřízených věcí často klesal až do roku 2023. U krajských a vrchních soudů je situace různorodější. V současné době je ale situace u většiny agend víceméně stabilní. Za zmínku opět stojí správní agenda u krajských soudů i NSS, kde došlo v letech 2022 a 2023 ke zlepšení situace.

V rámci mezinárodního srovnání si ČR nevede špatně, a i v tomto srovnání je situace v posledních letech stabilní. Zmínit můžeme velmi dobrou dostupnost soudní ochrany doprovázenou relativně vysokou vnímanou nezávislostí soudů jak ze strany veřejnosti, tak podnikatelů (zejména v porovnání se sousedním Polskem, Slovenskem i Maďarskem), stejně jako efektivní vyřizování civilní, správní, ale i trestní agendy.

I přes to, že je situace ve výkonnostních ukazatelích často v posledních letech stabilní (nebo se mírně vylepšuje), v datech můžeme identifikovat výrazné vývojové trendy v obsahu samotné rozhodovací činnosti. Jako příklad lze uvést rostoucí trend ukládání peněžitých trestů či využívání institutu dohody o vině a trestu v trestní agendě.

Podrobnější informace jsou dostupné v jednotlivých částech této publikace.

Okresní soudy

Počet soudců je u OS dlouhodobě stabilní. Nemění se ani velikost úseků, ani zastoupení dle pohlaví. Počet skutečných úvazků je nižší, než počet evidenčních soudců z důvodů stáží u vyšších soudů, nemocnosti či rodičovských dovolených.

V civilní agendě došlo ve sledovaném období k výraznému zlepšení. Došlo k razantnímu snížení v délkách řízení, dispozičním čase a počtech nevyřízených věcí a nedodělků. Tomuto vývoji nepochybně napomohlo výrazné snížení nápadu. Historicky značná část problémů plynula z velké variability – mnoho soudů problémy nemělo, ale soudy v Jihomoravském kraji a především

v Severočeském kraji vykazovaly značné obtíže. Situace se i v tomto ohledu výrazně zlepšila, ale určité rozdíly přetrvávají.

Agenda elektronického platebního rozkazu byla vždy z hlediska délek řízení a vyřizování soudy jednoduchá a bezproblémová. Veškeré ukazatele jsou více či méně stabilní.

V trestní agendě došlo rovněž ke zlepšení, i když méně patrnému než v agendě civilní. Délky řízení jsou celorepublikově stabilní, ale došlo k takovému snížení variability, že rozdíly mezi okresními soudy jsou nejmenší za posledních 16 let. Opět se tedy zlepšily některé problematické soudy. V posledních dvou letech ale došlo i k poklesu samotných délek řízení (průměru, mediánu i percentilu 90). V počtu příchozích a nevyřízených věcí je patrný klesající trend od roku 2014. V trestní agendě nicméně stále jsou ojedinělé soudy, které vykazují problémy, a situace se tam příliš nezlepšuje. Je také třeba zmínit velký nárůst v počtu uložených peněžitých trestů v posledních letech.

V opatrovnické agendě nabyt v roce 2014 účinnosti nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.), což vedlo k růstu nápadu, délek řízení a počtu nevyřízených věcí. Od roku 2016 se počty nevyřízených věcí začaly vracet do stavu před nabytím účinnosti zákona č. 89/2012 Sb. Délky řízení začaly klesat o rok později. Nápad zřejmě již trvale zůstane vyšší, navíc v posledních 3 letech opět roste.

Celkově lze říct, že se situace u okresních soudů z hlediska délek řízení a zatíženosti soudů za posledních 10 let výrazně zlepšila, především pak v Severočeském kraji. Stále jsou ale soudy, které mají potíže s vyřizováním agend a existuje tak prostor pro zlepšení.

Je také třeba zmínit vliv pandemie COVID-19 a s ní související opatření. Ve většině agend došlo k výraznému poklesu nápadu, ale pandemie zároveň soudům ztížila práci; do statistik vyřizování věcí a délek řízení se tyto jevy nicméně příliš nepromítly, snad s výjimkou rejstříku C v roce 2020. V roce 2021 soudy velmi dobře zvládaly vyřizovat i věci rejstříku C. Počínaje rokem 2022 pak už vliv pandemie odezněl.

Krajské soudy

Počet soudců je u KS dlouhodobě stabilní. Nemění se ani velikost úseků. Soudy mají o něco nižší evidenční počet soudců, než je plán. Skutečný počet je pak víceméně roven počtu plánovanému.

V prvostupňové civilní a obchodní agendě velmi prudce klesl nápad, což se projevilo poklesem počtu nevyřízených věcí. To lze označit za pozitivní zprávu. Pokles se ale nepromítl do délek řízení především kvůli tomu, že je velká část věcí přerušena z důvodu rozhodnutí o úpadku či konkursu. Přerušené věci se promítají do statistik a dochází tak ke zvýšení vykázaných délek řízení.

V civilní odvolací agendě došlo rovněž k poklesu v nápadu, což plyne z poklesu v nápadu u okresních soudů. To vyústilo v pokles počtu nevyřízených věcí. Délky řízení jsou zde nicméně stabilní. Jsou také poměrně nízké v porovnání s prvostupňovou agendou. Civilní odvolací agendu lze označit za celkem bezproblémovou, byť jsou i zde přítomny určité rozdíly mezi soudy.

Statistické sledování prvostupňové trestní agendy ztěžuje to, že se jedná o malou agendu z hlediska počtu věcí, což znamená malý počet pozorování, a tedy velkou variabilitu dat. Některé soudy vykazují v této agendě určité problémy, dlouhodobě ale lze situaci označit za stabilní, i když s určitými výkyvy. Je třeba přiznat, že se zde situace ze statistického hlediska výrazně nezlepšila. Vzhledem k variabilitě nápadu to ale nemusí být možné.

Trestní odvolací agenda je z dlouhodobého hlediska bezproblémová – nízké délky řízení a disposition time (DT), málo nevyřízených věcí a nevelké rozdíly mezi soudy. V letech 2020 a 2021 výrazně klesl nápad kvůli pandemii onemocnění COVID-19.

Správní agenda byla až do nedávna ze statistického hlediska nejproblematictější agendou krajských soudů. Dlouhodobě vykazovala vysoké délky řízení a vysoký DT i velké množství nevyřízených věcí na soudce. Do roku 2018 prudce rostl i nápad a počet nevyřízených věcí. V letech 2019 až 2022 ale obojí razantně kleslo, což znamená, že situace se výrazně zlepšila, mimo jiné i díky posílení správních úseků krajských soudů. V roce 2023 se pokles nápadu zastavil, ale počet nevyřízených věcí dále klesal, což potvrzuje, že správní úseky aktuálně disponují dostatečnou kapacitou pro vyřizování historických nedodělků. Délka řízení v letech 2022 a 2023 prudce poklesla. Situace se tak celkově zlepšuje, byť agendu zatím nelze u všech soudů považovat za plně stabilizovanou.

Statistiky o insolvenční agendě jsou silně ovlivněny jejím charakterem. Data ukazují, že soudy nemají problémy s rozhodováním o úpadku. Vyřizování věcí a délky řízení v další fázi pak plynou z charakteru agendy a soud na ně má jen omezený vliv. Vývoj je také silně ovlivněn četnými novelizacemi insolvenčního zákona a v posledním období zřejmě i pandemií COVID-19 a takzvaným „lex covid justice“.

Incidenční spory jsou vyvolány insolvenčním řízením a projednávány v jeho rámci. Proto vývoj příchozích věcí s určitým zpožděním sleduje vývoj příchozích věcí v insolvenční agendě a podléhá velmi významným výkyvům. Agenda je tak obtížně předvídatelná a říditelná, což se projevuje vysokými délkami řízení, nemalým DT a značným množstvím nevyřízených věcí. Většina ukazatelů v posledních letech alespoň mírně poklesla, ale stále se jedná o nelehkou agendu, a zvláště některé soudy vzhledem k její obtížné předvídatelnosti vykazují určité problémy s jejím vyřizováním.

Celkově můžeme učinit závěr, že situace u krajských soudů je složitější než u soudů okresních. V některých agendách klesá nápad a dochází tak k mírnému zlepšení (civilní odvolací a prvostupňová agenda), někde je situace dlouhodobě bezproblémová (trestní odvolací agenda), jinde je situace stabilní, ale vykazuje určité problémy (trestní prvostupňová agenda). V agendě insolvenční je značná část statistických hodnot ovlivněna podstatou agendy. Jsou pak i agendy, kde data ukazují na problémy – incidenční spory, kde je problematická především nepředvídatelnost nápadu, a správní agenda, kde obtíže vycházejí z historického zatížení, ale situace se v posledních letech rychle zlepšuje. V obecné rovině je namístě poznamenat, že krajské soudy řeší zásadně nižší celkové počty věcí a v řadě agend u nich dochází k výrazně větším výkyvům v zatížení, což komplikuje snahy o zajištění plynulého vyřizování věcí.

Vrchní soudy

VS v Praze je více než dvakrát větší než VS v Olomouci. Počet soudců, podíl soudkyň a velikost úseků se u obou soudů v průběhu let mírně mění.

V civilní odvolací agendě je mezi oběma soudy výrazný rozdíl, neboť VS Olomouc má výrazně lepší statistiky (nevyřízené věci na soudce, DT, délky řízení). U obou soudů dlouhodobě klesá počet příchozích věcí, což vede ke snížení počtu nevyřízených věcí. Délky řízení nicméně neklesají. Celkově lze shrnout, že situace u VS v Olomouci je dobrá, u VS v Praze méně příznivá, ale díky snižování nápadu se postupně zlepšuje.

V trestní odvolací agendě je situace vyrovnanější. Z dlouhodobého hlediska soudy vykazují vyrovnané statistiky, v poslední době si ale o něco lépe vede VS Praha.

V insolvenční agendě II. stupně došlo přibližně v letech 2017 až 2018 k poklesu v počtu příchozích, vyřízených a nevyřízených věcí. Od té doby není v datech přítomný žádný výrazný trend. V současné době jsou na tom oba soudy poměrně dobře, a to díky poklesu v počtu napadlých věcí.

V incidenčních sporech II. stupně si lépe vede VS v Olomouci, který vykazuje nižší délky řízení, nižší DT i méně nevyřízených věcí na soudce.

Nejvyšší soud

U Nejvyššího soudu došlo v posledních letech k určitému růstu v plánovaném i evidenčním počtu soudců. Civilní dovolací agenda a trestní dovolací agenda jsou nejvýznamnější a největší agendy Nejvyššího soudu.

Nápad civilní dovolací agendy se v průběhu let poměrně zásadně měnil a krátce ho diskutujeme i mimo běžně sledované období 2014 až 2023. Velmi vysoký byl nápad v letech 2008 a 2009. V tuto dobu soud také vykazoval velmi vysoké počty nevyřízených věcí. Následně došlo k poklesu nápadu i nevyřízených věcí. V letech 2013 až 2017 ale nápad opět rostl. Tentokrát soud zvládl zvýšený nápor a počet nevyřízených věcí se nezvětšoval. Od roku 2018 nápad rychle klesal a díky tomu klesal i počet nevyřízených věcí, který byl v roce 2021 nejnižší za sledované období. V roce 2022 zůstal počet věcí v zásadě na úrovni roku 2021 a v roce 2023 opět začal mírně stoupat.

Situace v trestní dovolací agendě je mnohem stabilnější. Nápad i počet vyřízených věcí se až na výjimky pohybuje mezi 1 450 a 1 700 věcí ročně. Počet nevyřízených věcí se pak pohybuje (opět až na výjimky) mezi 150 a 200. Teprve v posledních čtyřech letech je vidět určitý citelnější pokles. Je otázka, zda je trvalý, či se jedná o další výkyv, který by mohl být způsoben poklesem druhostupňové agendy.

Nejvyšší správní soud

Nejvýznamnější agendou NSS je agenda řízení o kasačních stížnostech. V této agendě se historicky projevoval trend, který pozorujeme ve správním soudnictví u krajských soudů. Od roku 2014 až do roku 2019 rostl nápad. Soud sice zvládl zvyšovat počet vyřízených věcí, ale nápad stále převyšoval počet vyřízených věcí. To potvrzuje, že ze statistického hlediska bylo správní soudnictví nejproblematictější úsekem. Roky 2020 a 2021 ale naznačovaly zlepšení, neboť nápad u krajských soudů po tři roky klesal a u NSS přestal růst. Pořád nicméně napadal vysoký počet kasačních stížností proti rozhodnutím krajských soudů, které stále vykazovaly poměrně vysoký počet nedodělků. V roce 2022 významně klesl nápad kasačních stížností. Ačkoliv tento počet v roce 2023 opět mírně narostl, počet nevyřízených věcí dále klesal, což ukazuje na zlepšení situace. Soud má nicméně i přes citelné zlepšení stále značné množství nevyřízených věcí.

2 Okresní soudy

Tato část výroční zprávy obsahuje data, která se týkají všech okresních soudů (OS) v ČR. Jedná se o 75 okresních soudů, Městský soud v Brně a 10 obvodních soudů v Praze.

V první podkapitole uvádíme statistiky týkající se počtu soudců, počtu zaměstnanců ve výkonu a ve správě a počtu přísedících. Další podkapitoly se věnují jednotlivým soudním agendám. Okresní soudy jsou soudy prvoinstanční a vyřizují v zásadě tři hlavní typy agend – civilní, trestní a opatrovnickou.

Pro většinu agend (tedy ve většině podkapitol) uvádíme délky řízení ode dne nápadu do dne vyřízení soudem I. stupně (průměr, medián a percentil 90). Dále následují data týkající se vyřizování věcí: nápad + obživlé věci³, vyřízené věci, nevyřízené věci a míra vyřizování v % (vyřízené věci/příchozí věci $\times 100$ %). Údaje jsou většinou řazeny v časových řadách pro celou ČR, následují data za kraje v roce 2023 a kartogramy pro jednotlivé okresní soudy. Ve většině tabulek s průřezovými daty po krajích je také menším písmem uvedena změna oproti roku 2022. Jedná se buď o změny v procentních bodech, označené zkratkou „p.b.“ nebo o změny v %. Bližší vysvětlení je uvedeno u tabulky 14. Pokud je to přínosné, jsou délky řízení za rok 2023 zobrazeny pomocí histogramu (viz heslo v příloze A). V závěru každé podkapitoly předkládáme další zajímavé statistiky (např. míru odvolání, míru změny rozsudku apod.).

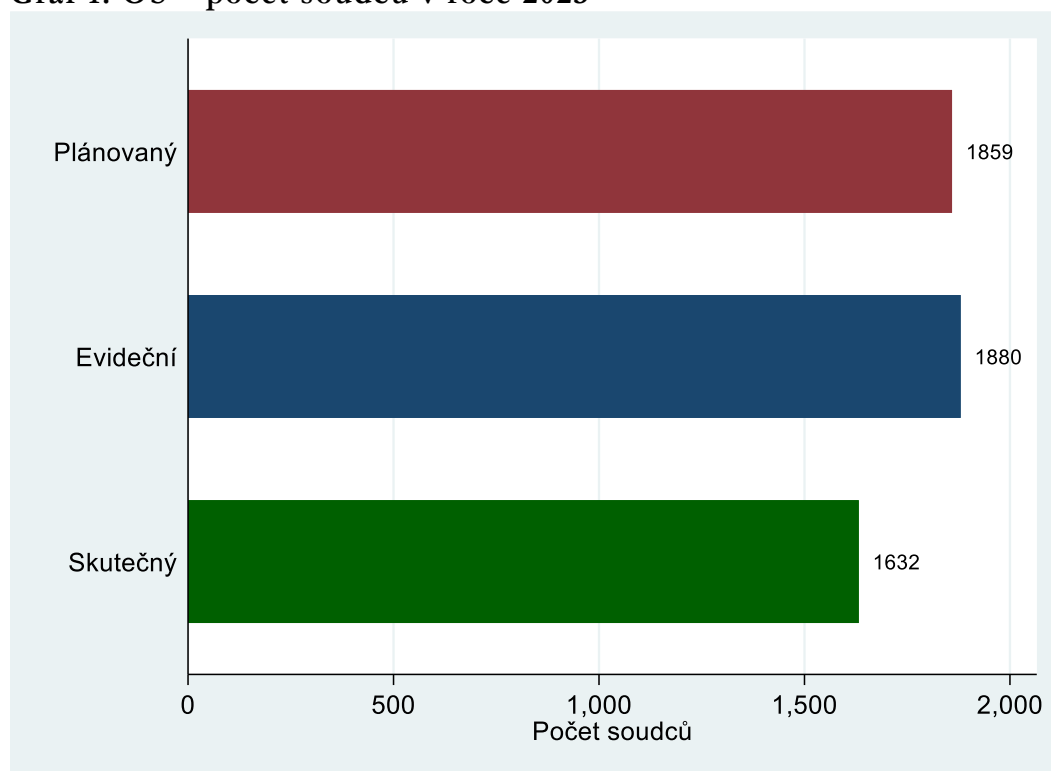
2.1 Personál

Podkapitolu dělíme na tři části. V první části se věnujeme soudcům, druhá se zaměřuje na další zaměstnance soudu a třetí pojednává o přísedících soudu. Všechny uvedené údaje jsou v osobách a data vyjadřují vždy stav k 1. 1. daného roku, většinou roku 2023.

³ Jedná se o případy, kdy byla věc sice vyřízena, ale z určitého důvodu se v řízení pokračuje (většinou v důsledku odvolacího řízení, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně zrušeno a vráceno mu k novému projednání, či po podání odpor.

2.1.1 Soudci

Graf 1: OS – počet soudců v roce 2023

Počet soudců u OS je v ČR velmi stabilní. Plánovaný počet všech soudců je s ohledem na rozpočtové možnosti prakticky neměnný, a to 3 063 nebo 3 062 soudců. Tento počet je následně každoročně rozdělován mezi všechny články soudní soustavy (OS, KS, VS, NS, NSS). Mírné změny v plánovaném počtu soudců u OS tak byly způsobeny pouze přesouváním plánovaného počtu soudců mezi jednotlivými články soudní soustavy a vyplývaly z výpočtu potřeby soudců a systemizace soudů, která se odvíjela od nápadu jednotlivých soudů (viz seznam použitých pojmů v příloze).

Evidenční a skutečný počet soudců je rovněž velmi stabilní. Změny jsou dány především zánikem funkcí jednotlivých soudců a načasováním jednotlivých jmenovacích etap, a vykazují tudíž velkou setrvačnost.

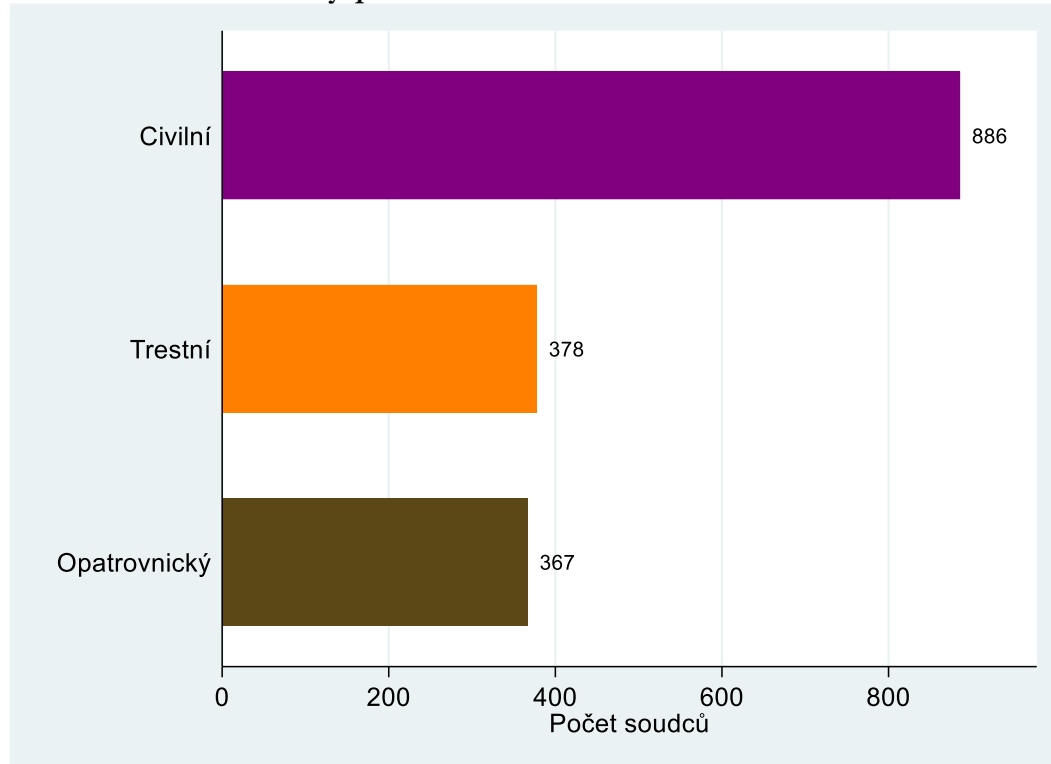
Z grafu 1 a tabulky 1 můžeme vyčíst, že evidenční a plánovaný počet soudců jsou si velmi podobné s tím, že evidenční je nepatrně vyšší. Citelně nižší je ale skutečný počet soudců (úvazků), a to zejména v důsledku skutečnosti, že část soudců a soudkyň je na mateřské/rodičovské dovolené, dlouhodobě nemocná, či na stáži u soudů vyšších instancí. Skutečný počet soudců okresních soudů tak tvoří 87,78 % plánovaného počtu. Nejvíce „naplněny“ k 1. 1. 2023 byly soudy v Ostravském kraji – 90,59 %, nejméně pak soudy spadající pod KS Praha – 82,47 %. Výraznou roli zde hraje načasování jmenovacích etap.

Tabulka 1: OS – počet soudců dle krajů, 2023

Nadřízený soud	Evidenční počet soudců	Plánovaný počet soudců	Skutečný počet soudců	Podíl skutečný/plánovaný počet soudců
MS Praha	332	317	276,6	87,26 %
KS Praha	225	229	188,85	82,47 %
KS Č. Budějovice	105	106	88,51	83,50 %
KS Plzeň	158	168	145,42	86,56 %
KS Ústí n. Labem	279	261	232,39	89,04 %
KS Hr. Králové	169	173	156,45	90,43 %
KS Brno	283	282	251	89,01 %
KS Ostrava	329	323	292,6	90,59 %
Celkem ČR	1880	1859	1631,82	87,78 %

Poměr velikosti soudních úseků je velmi stabilní – počet soudců na netrestním úseku je téměř 3,5× vyšší než počet soudců na úseku trestním. Opatrovnické a trestní úseky jsou přibližně stejně velké, civilní úseky jsou výrazně větší. Data můžeme vidět v grafu a tabulce níže. V přepočtu na 100 tis. obyvatel jsou personálně výrazně nejsilnější OS v Praze a v Severočeském soudním kraji.

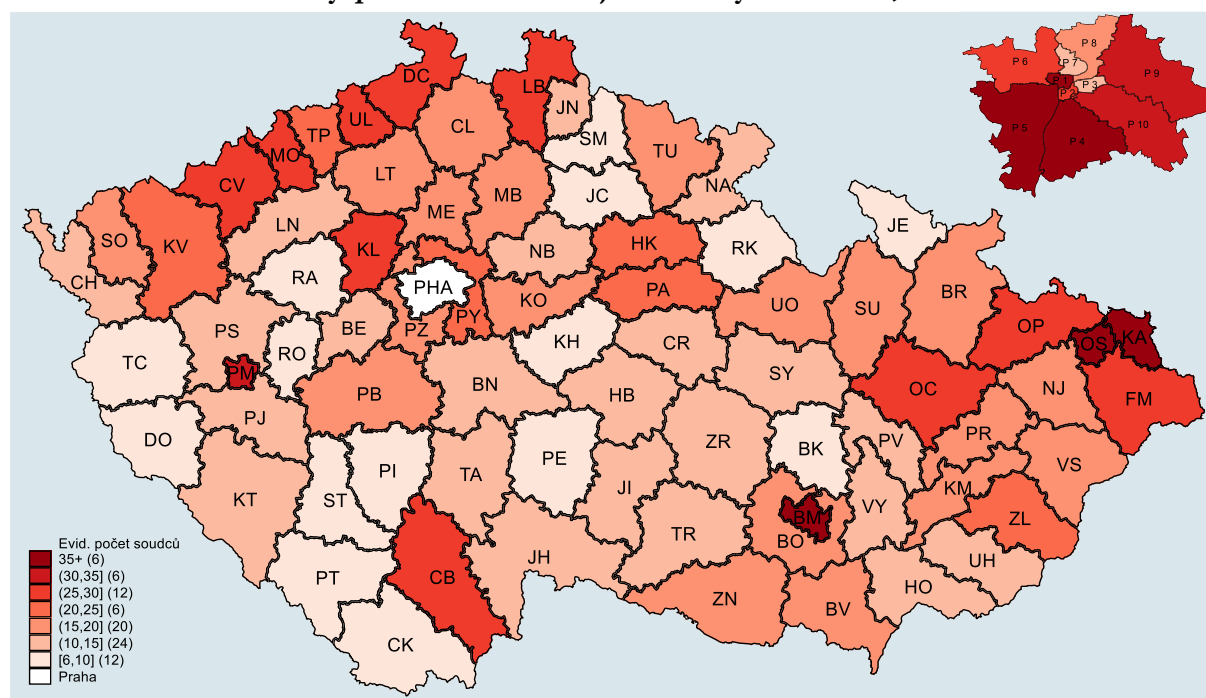
Graf 2: OS – skutečný počet soudců dle úseků v roce 2023

Tabulka 2: OS – skutečný počet soudců dle úseků a krajů, 2023

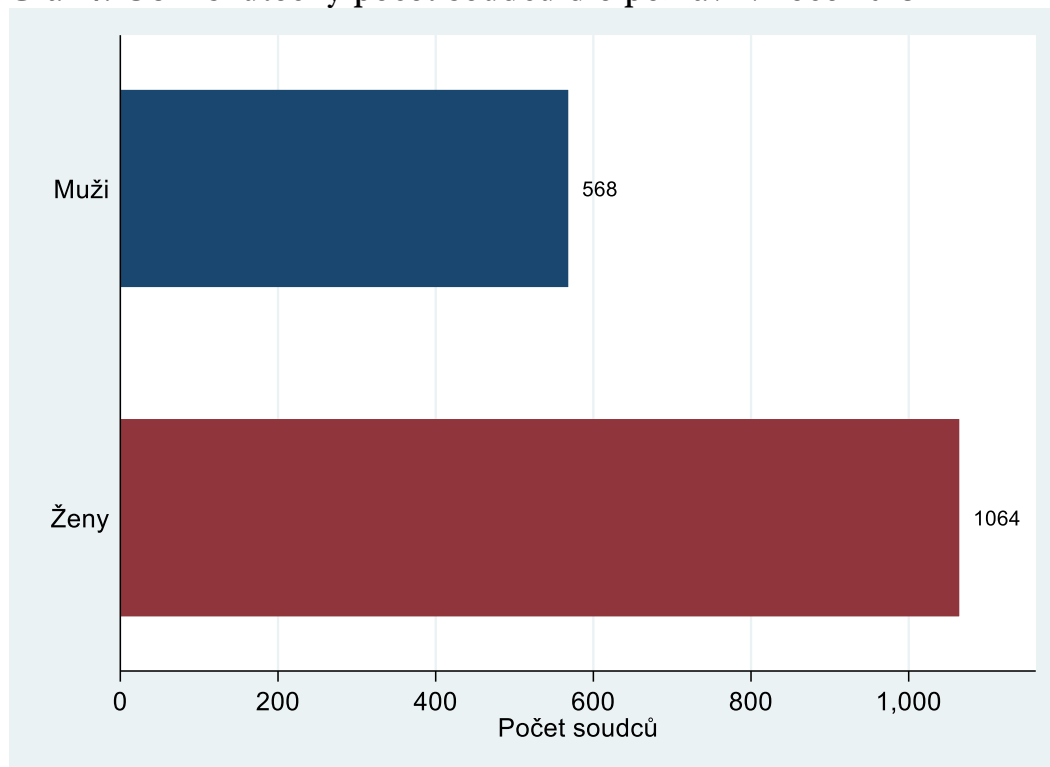
Nadřízený soud	Skutečný počet úvazků				Na 100 000 obyvatel
	Civilní úsek	Trestní úsek	Opatrovnický úsek	Celkem	
MS Praha	175,2	57,9	43,5	276,6	20,9
KS Praha	97,72	41,25	49,88	188,85	13,6
KS Č. Budějovice	43,61	21,9	23	88,51	12,4
KS Plzeň	78,5	36,32	30,6	145,42	16,4
KS Ústí n. Labem	121,45	62,07	48,87	232,39	19,5
KS Hr. Králové	77,6	35,5	43,35	156,45	12,6
KS Brno	142,7	53,1	55,2	251	12,1
KS Ostrava	149,65	70,35	72,6	292,6	15,7
Celkem ČR	886,43	378,39	367	1 631,82	15,3

Graf 3: OS – skutečný počet soudců u jednotlivých soudů, 2023

Největšími okresními soudy v absolutních počtech soudců jsou OS Ostrava (67,1 skutečného úvazku), MS Brno (61,8 úvazku) a OS Karviná (48 úvazků). Naopak nejmenší okresní soudy dle skutečného počtu úvazků jsou OS v Semilech (6 úvazků), OS v Pelhřimově (6,36 úvazku) a OS v Prachaticích (6,4 úvazku). Velikost jednotlivých soudů lze přibližně vyčíst z kartogramu.

Graf 4: OS – skutečný počet soudců dle pohlaví v roce 2023

Procentuální podíl soudkyň na OS je v posledních letech celkem stabilní a v roce 2023 činil 65,2 %. Tabulka 3 uvádí evidenční počty soudců a soudkyň podle soudních krajů. Podíl žen u soudů spadajících pod MS Praha a KS Praha je vyšší než ve zbytku ČR.

Tabulka 3: OS – skutečný počet soudců dle pohlaví a krajů, 2023

Nadřízený soud	Skutečný počet		Podíl žen v %
	Žen	Mužů	
MS Praha	204,95	71,65	74,10
KS Praha	132,2	56,65	70,00
KS Č. Budějovice	56,26	32,25	63,56
KS Plzeň	85,25	60,17	58,62
KS Ústí n. Labem	140,09	92,3	60,28
KS Hr. Králové	98,3	58,15	62,83
KS Brno	153,6	97,4	61,20
KS Ostrava	193,1	99,5	65,99
Celkem ČR	1 063,75	568,07	65,19

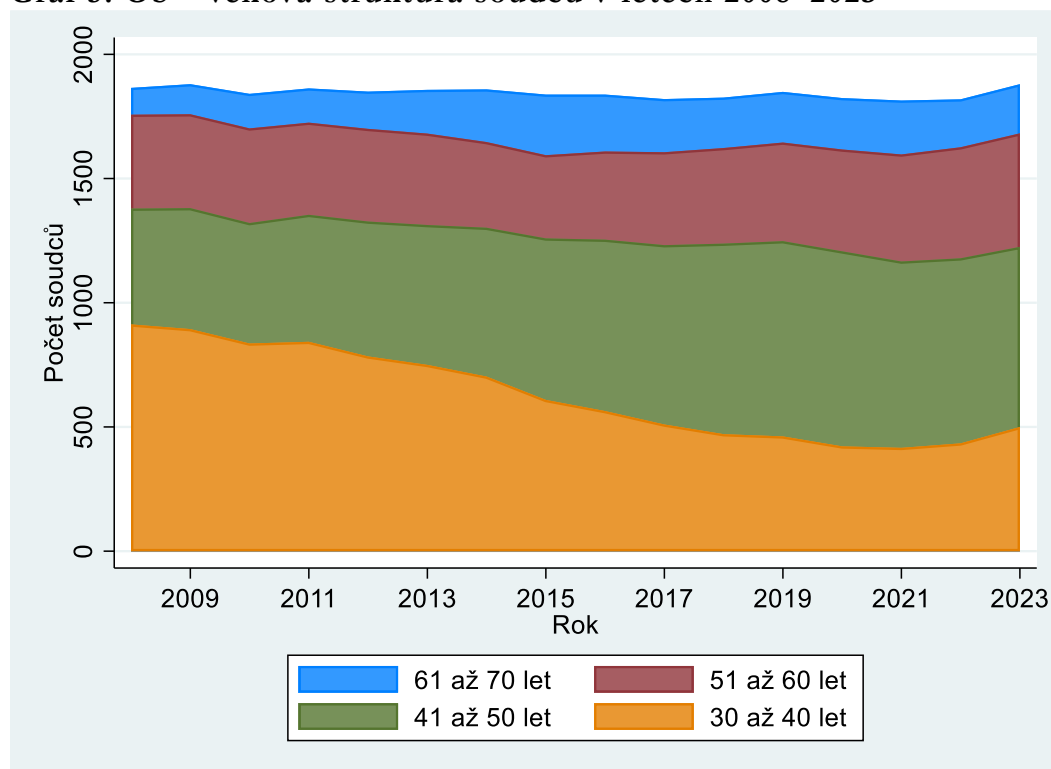
V kontextu podílu žen mezi soudci dále můžeme sledovat jejich podíl mezi předsedy a místopředsedy soudů. Data jsou v tabulce níže. Data jsou k 1. 1. 2023.

Tabulka 4: OS – předsedové a místopředsedové okresních soudů

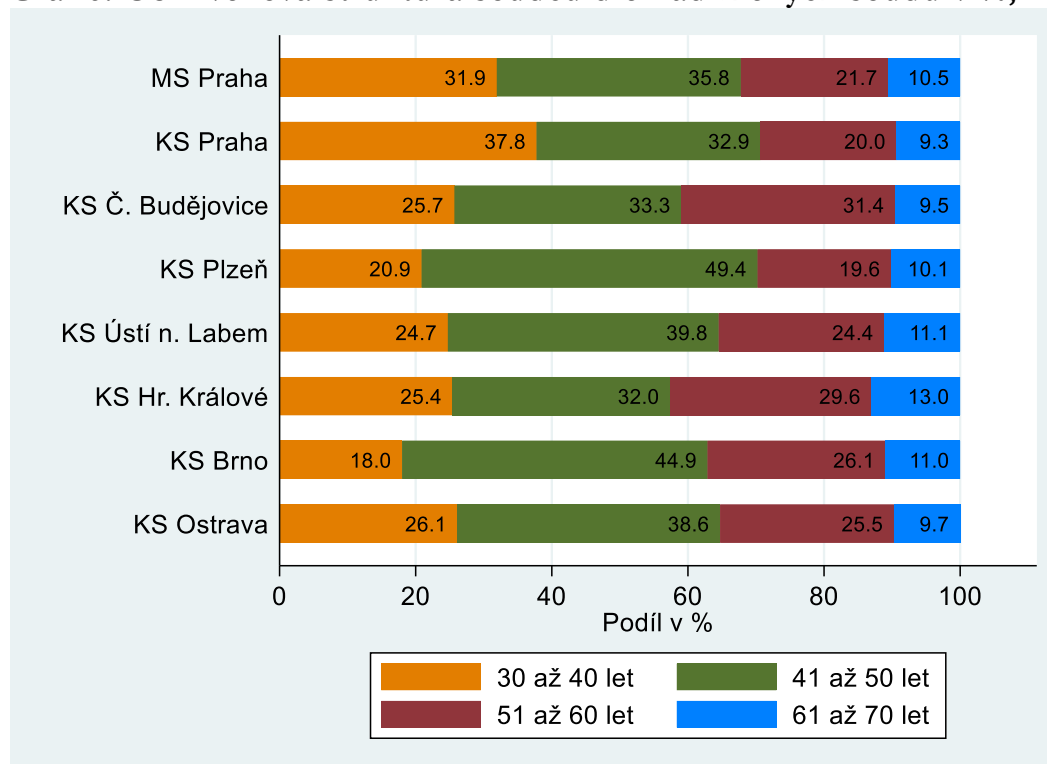
Nadřízený soud	Předsedové		Podíl žen v %	Místopředsedové		Podíl žen v %
	Žen	Mužů		Žen	Mužů	
MS Praha	6	4	60,00	19	3	86,36
KS Praha	6	6	50,00	6	7	46,15
KS Č. Budějovice	6	2	75,00	2	3	40,00
KS Plzeň	4	6	40,00	7	6	53,85
KS Ústí n. Labem	7	3	70,00	11	6	64,71
KS Hr. Králové	5	6	45,45	7	3	70,00
KS Brno	6	8	42,86	5	8	38,46
KS Ostrava	5	6	45,45	11	9	55,00
Celkem ČR	45	41	52,33	68	45	60,18

Na vysvětlenou je třeba uvést, že součet počtu předsedů a předsedkyň nemusí být roven počtu okresních soudů (86), protože ne všude je funkce předsedy obsazená. Z tabulky můžeme vyčíst, že počet žen a mužů na místech předsedů a místopředsedů je vyrovnanější, než je tomu u celkového počtu soudců – ženy zastávají mírnou většinu předsednických funkcí a přibližně 60 % funkcí místopředsednických.

Dalším sledovaným ukazatelem je věková struktura soudců. Na grafu níže vidíme její vývoj v letech 2008 až 2023. Na rozdíl od přechozích dat zde pracujeme s evidenčním počtem soudců, protože data o skutečných počtech nerozlišují věk soudců. V dalším grafu je pak věkové složení soudců v jednotlivých krajích.

Graf 5: OS – věková struktura soudců v letech 2008–2023

Graf 6: OS – věková struktura soudců dle nadřízených soudů v %, 2023

Z grafu 5 je patrné pokračující trend, že do roku 2021 docházelo ke zvyšování průměrného věku soudců okresních soudů v ČR. Především soudci z věkové kategorie 30 až 40 let se postupně přesunuli do věkové kategorie 41 až 50 let, přičemž po jednorázovém masivním porevolučním doplnění okresních soudů v roce 1992 již nejsou okresní (ale ani krajské) soudy ve stejné míře doplňovány novými mladými soudci a soudkyněmi. V roce 2021 tak bylo u OS 416 soudců a soudkyň v kategorii 30 až 40 let oproti 913 v roce 2008, což znamená pokles na méně než polovinu (obdobně je tomu u KS). V roce 2022 se trend prakticky zastavil. V roce 2023 pak očividně došlo ke jmenování skupiny mladých soudců ve věku 30 až 40 let a vývoj se tedy dočasně obrátil proti předcházejícímu trendu.

Data v grafu 6 jsou k 1. 1. 2023 a ukazují, že se věkové složení soudců liší mezi jednotlivými kraji. Nejmladší jsou soudci ve Středočeském kraji. Naopak v průměru nejstarší se zdají být soudci v Jihomoravském kraji.

2.1.2 Zaměstnanci ve výkonu a ve správě

Vzhledem k většímu počtu kategorií zaměstnanců ve výkonu uvádíme pro zachování přehlednosti v tabulce níže pouze jejich počty k 1. 1. 2023, a to po krajích a pouze pro vybrané kategorie.

Tabulka 5: OS – evidenční počet zaměstnanců ve výkonu dle krajů, 2023

Nadřízený soud	Počet osob								Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	RV	SV	
MS Praha	114	36	139	97	52	114	145	12	709
KS Praha	117	15	68	39	51	90	78	11	469
KS Č. Budějovice	58	17	29	36	33	54	35	7	269
KS Plzeň	98	10	28	55	39	69	80	4	383
KS Ústí n. Labem	153	18	59	65	65	90	162	12	624
KS Hr. Králové	104	17	14	73	39	116	30	10	403
KS Brno	166	8	75	73	65	152	140	13	692
KS Ostrava	193	23	37	98	78	186	121	14	750
Celkem ČR	1 003	144	449	536	422	871	791	83	4 299

Plánovaný počet zaměstnanců ve výkonu se stejně jako plánovaný počet soudců odvíjí od systemizace. Evidenční počet zaměstnanců se odvíjí od plánovaného počtu zaměstnanců ve výkonu, ale závisí také na situaci na trhu práce a personální politice jednotlivých soudů. Z toho ve výsledku plyne skutečnost, že poměr počtu soudců k počtu zaměstnanců ve výkonu je sice u všech soudů podobný, ale zdaleka ne totožný.

K 1. 1. 2023 pracovalo u okresních soudů celkem 4 299 zaměstnanců ve výkonu. Celkový počet se skoro nezměnil. K posunům nicméně dochází mezi jednotlivými kategoriemi zaměstnanců. Například se významně zvýšil počet rejstříkových vedoucích a naopak úměrně tomu klesl počet zapisovatelek a vedoucích kancelářů. Důvodem jsou pravděpodobně změny organizace práce u soudů a snaha poskytnout lepší finanční ohodnocení zkušeným zapisovatelkám (zapisovatelům) zařazením na pozici rejstříkové vedoucí. U ostatních kategorií došlo jen k mírným změnám v řádu několika jednotek.

Pro úplnost následuje krátké shrnutí pravomocí a pracovní náplně jednotlivých pracovníků soudu:

- **Vyšší soudní úředník (VSÚ)** – rozsah činnosti vyššího soudního úředníka je vymezen v Hlavě II. z. č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Může provádět, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, v občanském soudním řízení, v soudním řízení správním a v trestním řízení veškeré úkony soudu prvního stupně, s výjimkou úkonů uvedených v ust. § 11 a 12 citovaného zákona jako je například vedení jednání ve věci samé, rozhodování ve věci samé formou rozsudku, rozhodování o předběžném opatření, rozhodování a provádění úkonů při jednání soudu v hlavním líčení, veřejném zasedání a neveřejném zasedání, vydání trestního příkazu, příkazu k zatčení atd. Může jím být pouze absolvent studia na Justiční akademii v Kroměříži nebo absolvent vysokoškolského bakalářského nebo magisterského studijního programu v oblasti práva.
- **Soudní tajemník (ST)** – může jím být pouze osoba s úspěšně složenou maturitní zkouškou. Může provádět jednoduché úkony, ke kterým je pověřen předsedou soudu. Jedná se například o dožádání v jednoduchých věcech, sepisování podání, včetně návrhů apod. – úkony soudních tajemníků jsou vymezeny v ust. § 6 vyhlášky Ministerstva

spravedlnosti č. 37/1992 Sb. ze dne 23. 12. 1991 o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů.

- **Asistent soudce (A)** – samostatně vykonává jednotlivé úkony v soudním řízení z pověření soudce, jehož je asistentem, například zpracovává koncepty rozhodnutí. Podílí se na rozhodovací činnosti soudu v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem pro vyšší soudní úředníky. Je jmenován předsedou soudu k návrhu příslušného soudce. Může jím být pouze absolvent vysokoškolského magisterského studijního programu v oblasti práva.
- **Vedoucí kanceláře (VK)** – vede rejstříky, řídí práci zapisovatelek většinou ve více soudních odděleních, vykonává i některé administrativní práce dle pokynů soudce, vyššího soudního úředníka apod. Někdy bývá označována i jako rejstříková vedoucí či referentka soudní kanceláře.
- **Protokolující úředník (PÚ)** – pořizuje zvukový záznam o průběhu hlavního líčení a na jeho podkladě vypracuje protokol.
- **Rejstříková vedoucí (RV)** – většinou vede rejstřík pro jedno soudní oddělení, munduje (zpracovává) spisy a sepisuje protokol o jednání v jednací síni dle diktátu soudce, popř. přepisu zvukového nebo zvukově-obrazového záznamu o průběhu jednání. Tato pozice je zaměnitelná s pozicí vedoucí kanceláře.
- **Zapisovatelka (Z)** – munduje (zpracovává) spisy a sepisuje protokol o jednání v jednací síni dle diktátu soudce, popř. přepisu zvukového nebo zvukově-obrazového záznamu o průběhu jednání.
- **Soudní vykonavatel (SV)** – vymáhá splnění povinnosti na povinné osobě, které byla tato povinnost uložena vykonatelným exekučním titulem. Také je oprávněn provádět úkony spojené s odebráním dítěte v řízení péče o nezletilé.

Dalšími zaměstnanci soudů jsou tzv. zaměstnanci ve správě. Zatímco zaměstnanci ve výkonu se bezprostředně podílejí na vyřizování soudní agendy a výkonu soudnictví, zaměstnanci ve správě zajišťují provoz soudu, který zahrnuje širokou škálu funkcí. Celou správu soudu řídí ředitel správy. Dalšími zaměstnanci ve správě jsou například pracovníci sekretariátu, dozorcí úředníci, účetní, ekonomové, inženýři nebo řidiči. Celkem je rozlišováno až 40 kategorií zaměstnanců ve správě. K 1. 1. 2023 pracovalo ve správě u okresních soudů celkem 1 496 osob.

2.1.3 Přísedící soudu

Kromě soudců a zaměstnanců ve výkonu se na rozhodovací činnosti podílí také tzv. přísedící. Přísedícím se může stát každý plně svéprávný a bezúhonný občan České republiky, kterému je nejméně 30 let. V roce 2023 působili v trestním řízení přísedící v prvním stupni ve věcech, kde zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice je minimálně pět let. Jde tedy o řízení u okresních soudů nebo prvostupňové řízení u soudu krajských. V civilním řízení rozhodovali přísedící v pracovněprávních sporech u okresních soudů.⁴

Od roku 2019 jsou k dispozici počty přísedících dle krajů, pohlaví a věku, což umožňuje jejich bližší prozkoumání. Tabulka 6 uvádí data k 1. 1. 2023. Počet přísedících do určité míry odpovídá

⁴ Ministerstvo spravedlnosti předložilo do legislativního procesu návrh novely zákona č. 6/2002 Sb. o soudech a soudcích, který počítá s tím, že přísedící by měli být nově zapojeni pouze do rozhodování krajských soudů o nejzávažnějších zločinech, zejména těch násilného charakteru. Pokud bude návrh v této podobě přijat, po účinnosti novely nebudou přísedící u okresních soudů působit.

velikosti jednotlivých soudních krajů. Hrají zde roli ale i jiné faktory, v první řadě samozřejmě složení agendy.

Tabulka 6: OS – počet přísedících dle krajů a pohlaví, 2023

Nadřízený soud	Počet přísedících		Podíl žen v %
	Mužů	Žen	
MS Praha	145	283	66,12
KS Praha	117	233	66,57
KS Č. Budějovice	84	146	63,48
KS Plzeň	114	242	67,98
KS Ústí n. Labem	185	379	67,20
KS Hr. Králové	145	274	65,39
KS Brno	258	437	62,88
KS Ostrava	368	616	62,60
Celkem ČR	1 416	2 610	64,83

V předchozím roce působilo jako přísedící 1 430 mužů a 2 595 žen. V součtu tedy došlo k nárůstu o jednu osobu. Mírně se zvýšil podíl žen, a to asi o 0,4 procentního bodu.

Tabulka 7: OS – podíl přísedících dle krajů a věku, 2023

Nadřízený soud	Věková skupina (podíl v %)				
	30-39	40-49	50-59	60-69	70 a více
MS Praha	7,48	15,42	17,99	20,33	38,79
KS Praha	4,00	16,86	21,14	23,71	34,29
KS Č. Budějovice	0,87	9,57	19,13	34,78	35,65
KS Plzeň	3,09	11,52	21,63	30,34	33,43
KS Ústí n. Labem	4,43	15,07	21,28	24,29	34,93
KS Hr. Králové	2,63	10,02	19,09	33,17	35,08
KS Brno	3,60	16,83	18,42	29,50	31,65
KS Ostrava	4,88	15,04	23,68	28,15	28,25
Celkem ČR	4,17	14,41	20,69	27,72	33,01

Tabulka 7 se zabývá věkovou strukturou. Vyplývá z ní, že post přísedící/ho je mnohem populárnější u vyšších věkových skupin. Asi 60 % přísedících tvoří lidé ve věku 60 let a více, tedy ve většině případů v důchodovém věku. Naopak přísedící ve věku do 39 let tvoří pouze 4,2 %. Obvykle je tento jev přisuzován tomu, že náhrada za výkon funkce přísedícího, která představuje v podstatě paušalizovanou náhradu nákladů, je považována za nízkou. Funkce je nicméně ve své podstatě koncipována jako funkce čestná, tj. bez nároku na odměnu. Lidé v produktivním věku pravděpodobně preferují výdělečnou činnost nebo jinak strávený čas. Seniorům se nicméně čas strávený tímto způsobem může zdát zajímavější. Mezi jednotlivými kraji jsou určité, ale nijak závratné rozdíly. V průměru nejstarší jsou přísedící v Jihočeském kraji – pouze necelé 1 % z nich

je ve věku do 39 let a téměř 71 % je ve věku 60 let a více. Je nicméně třeba zmínit, že Jihočeský kraj je nejmenší, a tudíž ze statistického pohledu nejvíce podléhá výchylkám. Oproti předchozímu roku se věková struktura téměř nezměnila.

2.2 Civilní agenda

Soudy na civilním úseku vedou značné množství různých druhů řízení (dědické řízení, exekuční řízení, výkony soudních rozhodnutí a další). Zdaleka nejvýznamnější a nejrozsáhlejší je ale prvostupňové civilní (občanskoprávní) řízení, označené jako rejstřík (agenda) C, proto se tato část Výroční statistické zprávy zaměřuje právě na tuto agendu. Statistiky týkající se vedlejších agend jsou pak dostupné z jiných zdrojů (např. na internetových stránkách InfoData nebo ve statistických ročenkách).

Po úvaze byla data dále očištěna i o rozkazní řízení (zejména o agendy označené jako EPR a dříve EC), a to především proto, aby se předešlo zkreslení dat a trendů v časových řadách. V roce 2009 byl totiž zaveden elektronický platební rozkaz a po jeho zavedení došlo ke značným změnám ve vedení statistik. Počet věcí zanesených do statistických listů především v letech 2009–2013 tak prudce vzrostl právě o rozkazní věci. Rozkazní řízení je do značné míry automatizované, výrazně jednodušší (probíhá zcela nebo téměř zcela bez intervence soudce) a rychlejší na vyřízení. Z toho plynou i kratší délky řízení. V letech, kdy bylo do statistických listů zaneseno relativně více rozkazních řízení, pak došlo k poklesu vykazované délky řízení. Rozkaznímu řízení se věnuje další kapitola.

Z výše zmíněného důvodu se zde uvedené údaje týkající se průměrné délky řízení liší od údajů z jiných zdrojů (internetové stránky InfoData, statistické ročenky). Údaje prezentované jak v této zprávě, tak na serveru InfoData, jsou správné, ale vycházejí z jiných dat. Zde uvedené délky řízení jsou přirozeně vyšší, protože v nich není zahrnuto rozkazní řízení.

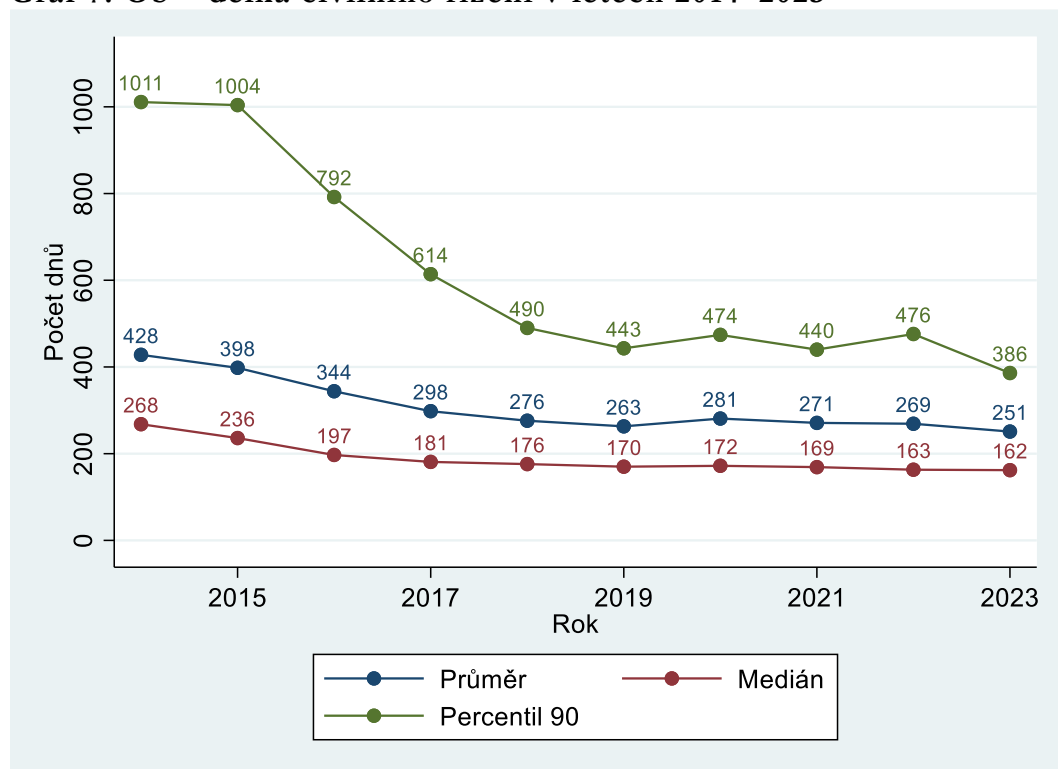
2.2.1 Délka řízení

Délku řízení zjišťujeme ze statistických listů (SL). Uvádíme ji v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení věci soudem I. stupně. Je třeba nezapomenout, že do vzorku se započítávají jen ta řízení, která v daném roce skončila, tj. byla vyřízena, nikoliv ta, která stále probíhala. Je proto typickým jevem, že pokud dojde k přetížení soudu, neprojeví se to v průměrné délce řízení okamžitě, protože soud bude mít tendenci přednostně vyřizovat jednodušší věci a složitější věci budou stárnout, a protože nebudou vyřízeny, nevstoupí do výpočtu; to se paradoxně stane naopak až ve chvíli, kdy se soudu začne dařit situaci řešit a vyřizovat nahromaděné nedodělky. Prudký nárůst délky řízení u některého soudu může tak často naopak být důkazem odblokování situace (po něm pak následuje v dalších letech neméně prudký pokles). Pro rozlišení takových situací je třeba doplnit pohled o další statistické údaje, zejména trend počtu nevyřízených věcí a tzv. disposition time (viz dále).

Graf níže sleduje změny v průměru (jedná se o nejběžněji uváděný údaj), mediánu (není ovlivněn extrémny a v tomto případě tak má lepší vypovídající hodnotu) a percentilu 90 (ukazuje, jak dlouho soudům trvá vyřízení 10 % nejdelších věcí). Graf sleduje vývoj v letech 2014 a dále, data za předchozí roky lze najít v předcházejících výročních zprávách. Ze shromážděných dat vyplývá, že (po růstu v letech 2010–2014) došlo v letech 2015–2019 ke zřejmému klesajícímu trendu v délce řízení, který postupně zpomaloval. V roce 2018 klesl medián již jen o 5 dnů a průměr o 22 dnů a v roce 2019 poklesl medián o 6 dnů a průměr o 13 dnů. Pokles 90. percentilu se také značně zpomalil, je ale stále velmi výrazný. Je tedy zřejmé, že řízení se zrychlilo především u nejdéle trvajících sporů. Pokud porovnáme rok 2014 a rok 2019, pokles v délkách řízení je opravdu signifikantní – medián klesl o 37 %, průměr o 39 % a percentil 90 o 56 %. Skutečnost, že se situace v této agendě zlepšovala, potvrzují také snižující se počty nevyřízených věcí (graf v další kapitole). V roce 2020 však došlo po 6 letech opět k nárůstu v délkách řízení, jednalo se ale o nárůst poměrně

malý (průměr +18 dnů, medián +2 dny, percentil 90 +31 dnů). V roce 2021 můžeme opět sledovat mírný pokles v délce řízení (průměr -10 dnů, medián -3 dny, percentil 90 -24 dnů). Je třeba poznamenat, že délky byly zejména v roce 2020, ale možná i v roce 2021 pravděpodobně poznamenány pandemií nemoci COVID-19. V roce 2022 opět nedošlo k žádným citelným změnám. V roce 2023 došlo k výraznému poklesu v percentilu 90 a mírnému poklesu v průměru. Medián zůstal téměř zachován. K pozitivní změně tedy došlo u nejdéle trvajících věcí.

Graf 7: OS – délka civilního řízení v letech 2014–2023

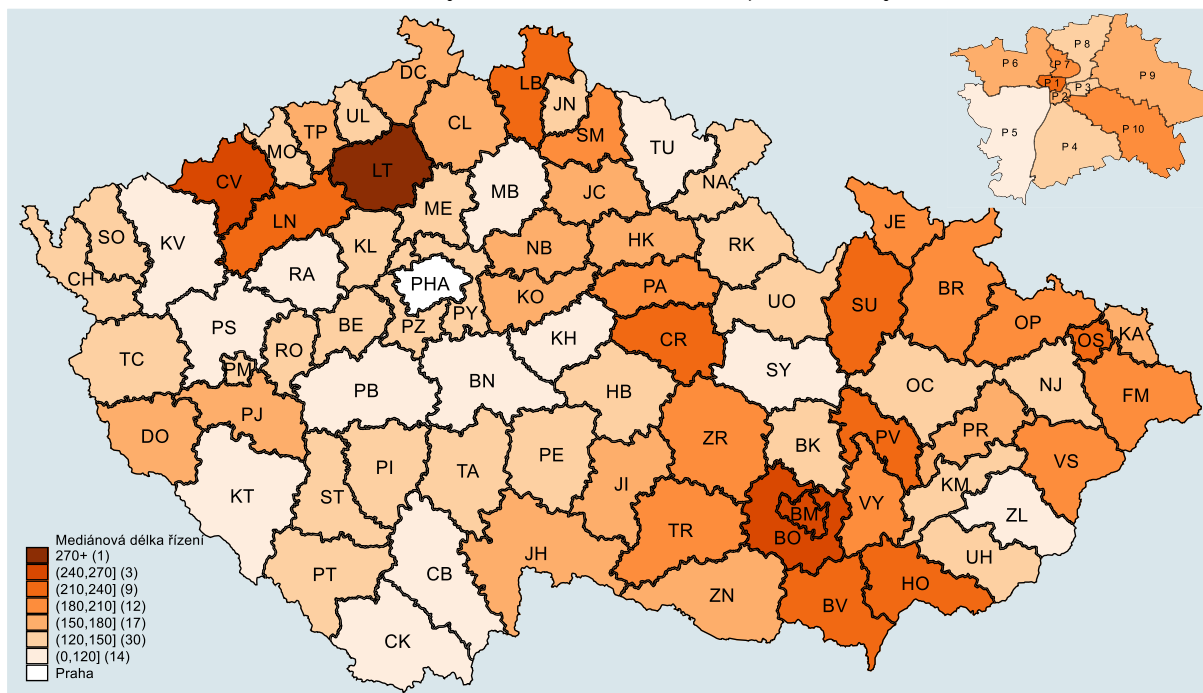
Tabulka 8: OS – délky civilního řízení dle krajů, 2023

Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	304	-6 %	163	-1 %	615	-12 %
KS Praha	193	-3 %	131	-1 %	273	-14 %
KS Č. Budějovice	180	-2 %	124	+2 %	262	-0 %
KS Plzeň	184	-5 %	129	+1 %	263	-13 %
KS Ústí n. Labem	265	-10 %	182	-9 %	363	-18 %
KS Hr. Králové	216	-6 %	148	-1 %	316	-16 %
KS Brno	302	-6 %	199	+1 %	490	+30 %
KS Ostrava	255	-5 %	189	+4 %	386	-11 %
Celkem ČR	251	-7 %	162	-1 %	386	-19 %

Z tabulky 8 a grafu 8 jasně vyplývá, že v roce 2023 stále existují výrazné rozdíly (variabilita) mezi soudními kraji a jednotlivými okresními soudy. Nejrychlejší OS většinou spadají pod KS České Budějovice a KS Praha. Nejpomalejší okresní soudy spadají pod KS Ústí nad Labem, KS Brno

a MS Praha. Je však třeba zdůraznit, že významné délky řízení často nejsou způsobeny neefektivností daných soudů, ale velkou případovou zátěží z minulých let. Starší data totiž ukazují, že problémy začaly již v 90. letech. Za zmínku určitě stojí fakt, že jak Severočeský, tak Jihomoravský kraj „srazily“ již v roce 2022 mediánovou délku řízení pod 200 dnů a žádný kraj tak aktuálně nevykazuje mediánovou délku přesahující tuto hodnotu. Průměrná délka řízení klesla v roce 2023 ve všech krajích. Percentil 90 stoupl pouze v kraji Jihomoravském.

Graf 8: OS – mediánové délky civilního řízení u jednotlivých soudů, 2023

Nejrychlejší soudy v roce 2023 byly stejné jako v roce 2022 – OS pro Prahu 5 (medián 99 dnů), OS České Budějovice (medián rovněž 99 dnů) a OS Karlovy Vary (medián 100 dnů). Naopak nejpomalejší byly OS Litoměřice (277 dnů), OS Brno-venkov (249 dnů) a OS Chomutov (246 dnů). Výrazně se v tomto roce zlepšily OS pro Prahu 1, OS pro Prahu 7 a OS Břeclav, které v loňském roce tvořily 3 nejpomalejší soudy.

Hypotézu snižování rozdílů mezi soudy můžeme jednoduše potvrdit pomocí krabicových grafů (graf 9). Krabicový graf je blíže popsán v seznamu použitých pojmů v příloze. V grafu jsou vedle sebe znázorněny krabicové grafy pro roky 2014–2023 s mediánovými délkami řízení jednotlivých soudů.

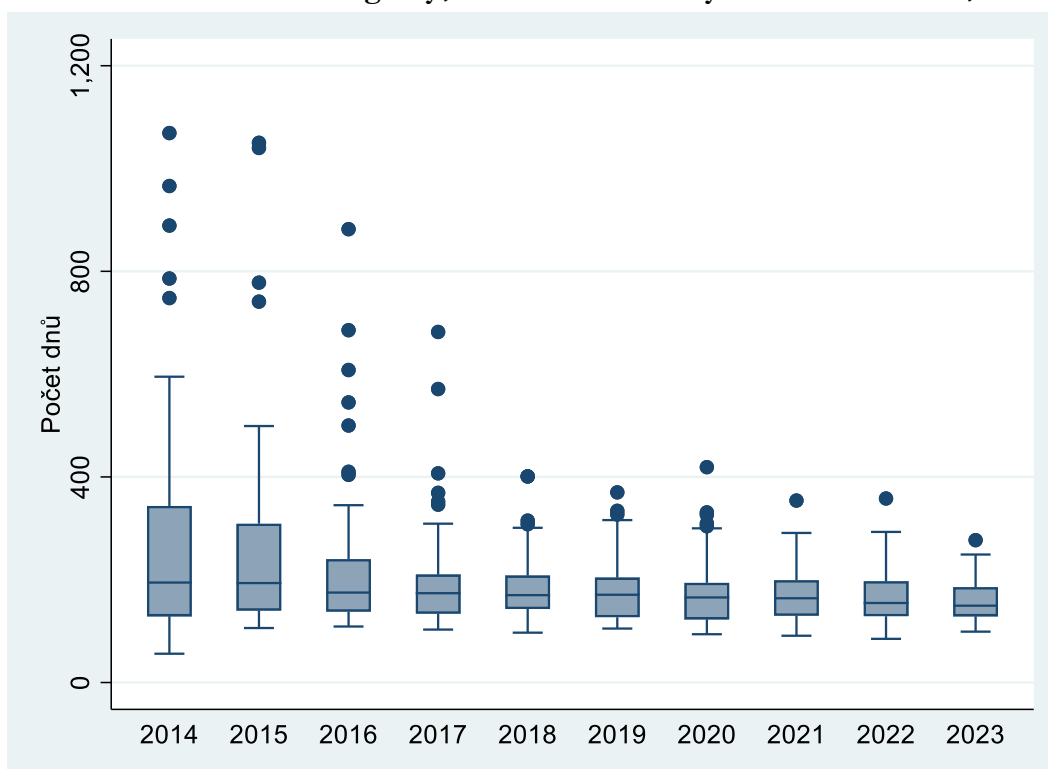
Graf potvrzuje velmi pozitivní dlouhodobý trend sblížování soudů, který již naznačila výše uvedená data. Jinými slovy, podobné délky řízení mohou účastníci sporu očekávat u čím dál více OS v ČR.

Jasně z něj vyplývá, že v letech s nejvyšší mediánovou délkou řízení (úsečka uvnitř šedého boxu, kdy box znázorňuje 25 % počtu OS pod mediánem a 25 % OS nad mediánem, celkem tedy 43 soudů) byla variabilita mezi soudy výrazně vyšší (vyjádřená délkou tzv. vousů). Vysoké délky řízení byly způsobeny malou skupinou soudů (znázorněny jako tečky, z nichž každá představuje jeden OS s extrémní délkou řízení) především v Severočeském a Jihomoravském kraji.

Graf také potvrzuje hypotézu snižování rozdílů mezi soudy. Délky řízení i jejich variabilita se postupně snižovaly až do roku 2019. V krabicových grafech to je zcela jasně vidět – zmenšuje se

box, zkracují se vousy a odlehlé hodnoty se přibližují. V roce 2018 byly v datech pouze 4 odlehlé hodnoty, všechny poměrně blízko horní přilehlé hodnotě. V roce 2019 se dvě nejodlehlejší hodnoty (Chomutov a Břeclav) opět přiblížily k boxu. V roce 2020 se opět jedna hodnota oddálila od boxu. Jedná se o OS pro Prahu 7, kde mediánová délka řízení vzrostla z 316 dnů na 419 dnů. V roce 2021 pak již zbyla jediná odlehlá hodnota – OS pro Prahu 7. Hodnota se ale přiblížila k boxu. V roce 2022 se délka u OS pro Prahu 7 snížila natolik, že už soud není zobrazen jako odlehlá hodnota, ale jako odlehlá hodnota ho nahradil OS pro Prahu 1. V roce 2023 se soudy opět „vyměnily“. Odlehlou hodnotu nyní představuje OS Litoměřice. Box i „vousy“ se nicméně dále zmenšily a odlehlá hodnota se nachází poměrně blízko.

Graf 9: OS – krabicové grafy, mediánové délky civilního řízení, 2023

Zkracující se délka řízení v letech 2014 až 2019 (a také snižující se počet nevyřízených věcí, který je zachycen v následujících podkapitolách) má tři hlavní důvody:

- Zefektivnění práce soudů s velkým množstvím nevyřízených věcí a značnými délkami řízení.
- Personální posilování těchto soudů.
- Celorepublikový pokles v počtu napadlých věcí.

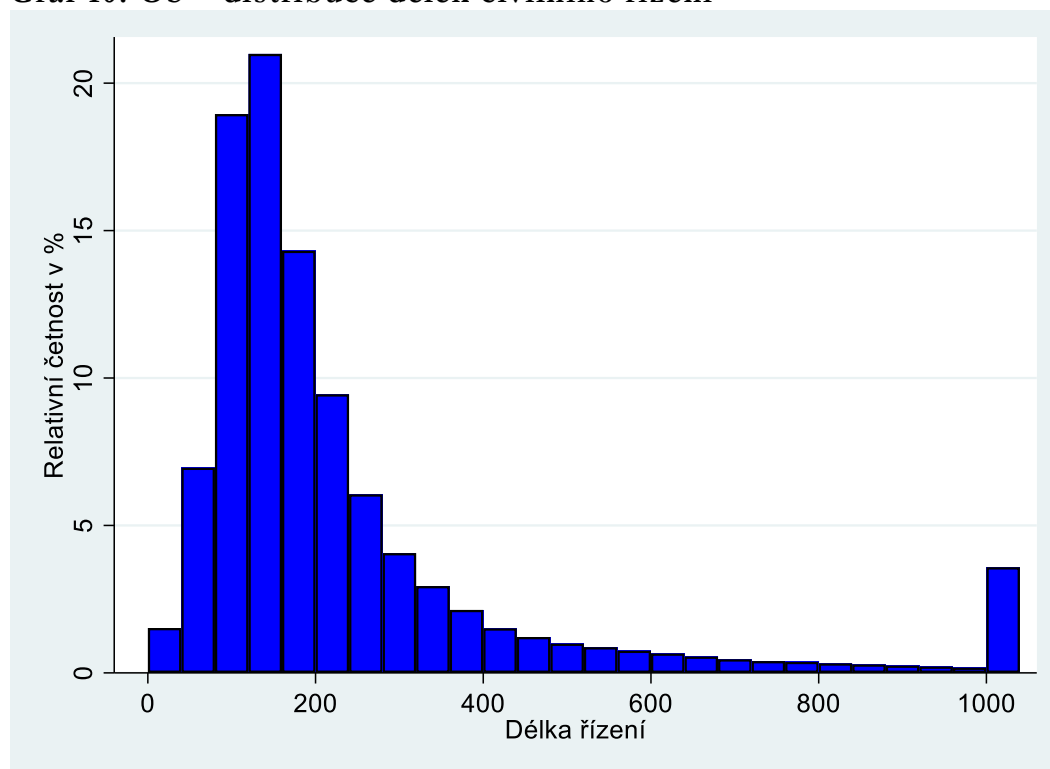
V roce 2023 se snížil průměr a percentil 90. Krabicové grafy ukazují, že rozdíly mezi soudy v délkách řízení se zmenšily.

Na délky řízení v roce 2023 se nakonec zaměříme ještě pomocí histogramu (viz seznam použitých pojmů). Budeme tedy zkoumat jejich distribuci. Šířka jednoho intervalu (sloupce) je 40 dnů. Pro lepší přehlednost jsou všechny délky řízení delší než 1 000 dnů v jednom sloupci (na grafu nejvíce vpravo). Proto je tento sloupec výrazně „vyšší“ než sloupce předchozí. Z grafu lze vyčíst další informace o délkách řízení v civilních věcech. Například:

- Jen asi 4 % věcí byla vyřízena za více než 1 000 dnů.
- Přibližně 8 % věcí bylo vyřízeno velice rychle – do 80 dnů.
- Největší skupina věcí (přes 20 %) byla vyřízena za 121 až 160 dnů.

Oproti roku 2022 se rozdělení délek řízení v roce 2023 změnilo jen mírně; jak už bylo řečeno výše, došlo jen k malému zlepšení.

Graf 10: OS – distribuce délek civilního řízení

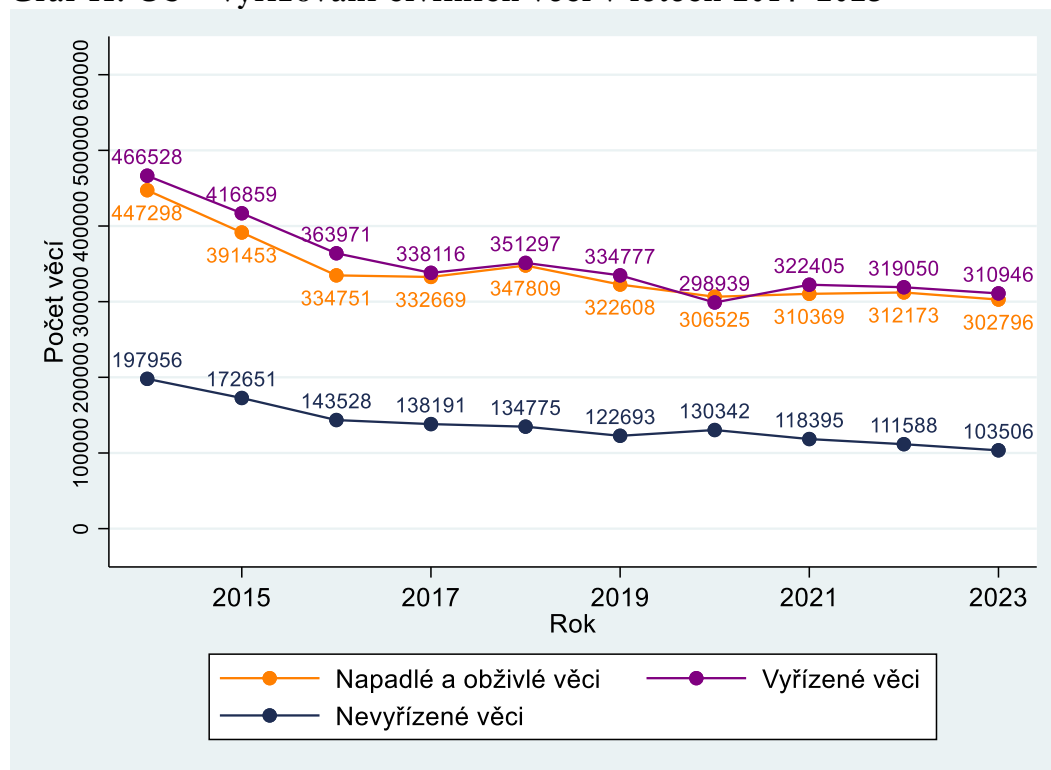
2.2.2 Vyřizování věcí

Tato kapitola se věnuje tomu, jak okresní soudy vyřizují věci v civilním řízení (bez rozkazního řízení). Obsahuje tedy údaje o nápadu + obživlých věcech, vyřízených věcech, nevyřízených věcech a míře vyřizování. Tato data nezískáváme ze statistických listů, ale z výkazů o činnosti soudů. Je také zajímavé si uvědomit, že nápad sporných občanských a obchodních věcí je na české soudy jeden z nejvyšších v Evropské unii (v přepočtu na počet obyvatel). Jak se s ním vyrovnávají, ukazuje graf vývoje těchto proměnných v letech 2014–2023 níže – již předem můžeme prozradit, že v porovnání s jinými zeměmi nadmíru dobře (srovnání viz kapitola 8.1.4). Z grafu je patrné, že počet příchozích (nápad + obživlé věci) a vyřízených věcí jsou silně korelovány. Vztah je v tomto případě kauzální (příčinný). Ve sledovaném převyšuje počet vyřízených věcí počet věcí příchozích, třebaže v některých letech jen velmi mírně. Díky tomu se v posledních letech dařilo snižovat počet nevyřízených věcí. Tento výsledek plně koresponduje se snižováním délek řízení. Důvody pro snižování počtu nevyřízených věcí jsou logicky stejné jako u délky řízení.

V roce 2020 došlo stejně jako u délek řízení po 6 letech k mírnému nárůstu počtu nevyřízených věcí. Všechny kraje měly míru vyřizování pod 100 %. Ve všech krajích klesl počet vyřízených věcí a ve všech krajích s výjimkou kraje Západočeského klesl počet příchozích věcí. Většina těchto okolností (pokles příchozích věcí, pokles vyřízených věcí, nárůst nevyřízených věcí) ukazuje na to,

že soudy byly ovlivněny pandemií COVID 19 a vládními restrikcemi ke zbrzdění jejího šíření. Pandemie zřejmě způsobila pokles v nápadu a rovněž byla omezena funkčnost soudů, z čehož plyne pokles v počtu vyřízených věcí.

Graf 11: OS – vyřizování civilních věcí v letech 2014–2023

V roce 2021 zůstal počet příchozích věcí v zásadě na úrovni roku 2020. Nápad byl zřejmě rovněž ovlivněn pandemií COVID-19. Počet vyřízených věcí ale výrazně narostl, což ukazuje, že počet vyřízených věcí v tomto roce pandemií příliš ovlivněn nebyl. V roce 2022 se počet příchozích věcí držel stále na stejné úrovni, počet vyřízených věcí velmi mírně klesl. Stále se ale bez problémů udržel nad počtem příchozích věcí. Výsledkem je další snížení v počtu nevyřízených věcí. I v roce 2023 převýšil počet vyřízených věcí počet věcí příchozích. Výsledkem je tak nejnižší počet nevyřízených věcí za sledované období.

Tabulka 9: OS – vyřizování civilních věcí dle krajů, 2023

Nadřízený soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřízeno		Nevyřízeno		
MS Praha	51 094	-13 %	55 304	-15 %	21 580	-16 %	108,2 %
KS Praha	35 429	-6 %	35 927	-4 %	8 780	-5 %	101,4 %
KS Č. Budějovice	15 561	-9 %	15 745	-7 %	3 210	-5 %	101,2 %
KS Plzeň	28 892	-5 %	29 802	-2 %	7 941	-10 %	103,1 %
KS Ústí n. Labem	46 947	-5 %	49 003	-2 %	15 637	-12 %	104,4 %
KS Hr. Králové	27 349	-1 %	27 889	+4 %	8 296	-6 %	102,0 %
KS Brno	43 722	+2 %	44 630	+2 %	18 629	-5 %	102,1 %
KS Ostrava	53 802	+10 %	52 646	+8 %	19 433	+6 %	97,9 %
Celkem ČR	302 796	-3 %	310 946	-3 %	103 506	-7 %	102,7 %

V tabulce výše vidíme, že nejvyšší míru vyřizování vykázaly soudy v Praze – 108,2 %. Ve všech krajích s výjimkou Severomoravského kraje byla míra vyřizování přes 100 %. I tato data ukazují, že situace v civilní agendě se povětšinou velmi mírně zlepšuje nebo zůstává víceméně stabilní.

Počet napadlých, vyřízených a částečně i nevyřízených věcí se odvíjí od velikosti soudu. Nelze proto nijak porovnávat zatížení a výkonnost soudů bez toho, že budou data normalizována, tedy dokud nebude zohledněna velikost soudů. K tomu slouží dvě následující části této kapitoly. Z tohoto důvodu dále nezkoumáme jednotlivé okresní soudy pomocí kartogramu a krabicového grafu.

2.2.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Ministerstvo spravedlnosti má od roku 2020 k dispozici přesnější data o počtu soudců, konkrétně data o skutečném počtu úvazků, která budou využita pro přepočet. Skutečný počet úvazků je získáván dotazníkovým šetřením u soudů a zahrnuje pouze soudce, kteří danou agendu v příslušném roce reálně vyřizovali. Na rozdíl od evidenčního počtu soudců nejsou zahrnuti dlouhodobě nepřítomní soudci [na MD/RD, dlouhodobě nemocní, dočasně zproštěni výkonu funkce soudce (§ 99, 100 a 100a zák. č. 6/2002 Sb.) nebo soudci dočasně přeložení k jinému soudu (stáž)]. Údaje jsou s přesností na desetinu soudce a jsou podrobněji členěny dle úseků a agendy, které se věnují.

Tato data byla poprvé sbírána k lednu 2020 a nejsou tedy k dispozici v dlouhých časových řadách. Jejich výrazným přínosem je jejich podstatně vyšší přesnost, protože:

- Umožňují srovnání nejen relativních údajů mezi jednotlivými soudy, ale výrazně přesnější jsou nyní i absolutní čísla, byť se stále jedná o aproximaci. Především rozlišení opatrovnických soudců výpočet výrazně zpřesnilo. Rovněž fakt, že v počtu nejsou započtení například dlouhodobě nemocní soudci, částečně předsedové a místopředsedové soudů, a především soudkyně či soudci na rodičovské/matěřské dovolené, údaje dále zkvalitňuje.
- I samotné relativní srovnání mezi soudy a kraji je přesnější. Především na úrovni soudců se v datech lépe promítnou například dlouhodobé absence.

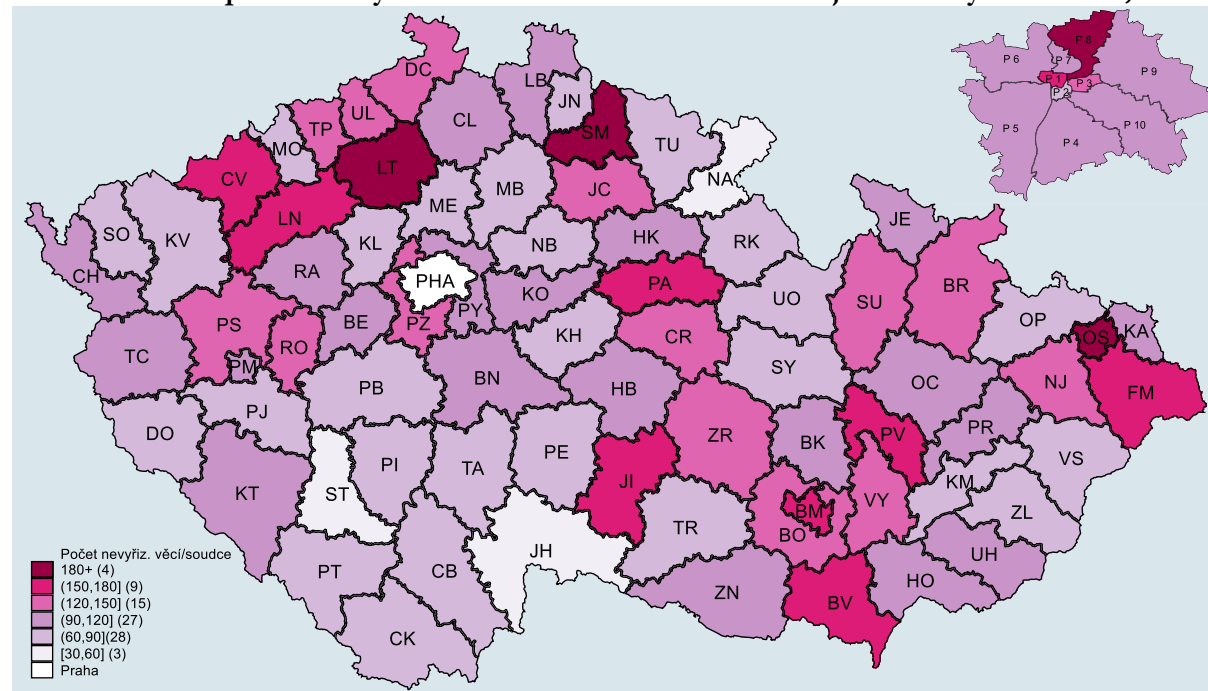
Je třeba zdůraznit, že i přes výše uvedené přepočty na soudce není relevantním ukazatelem pro sledování pracovního vytížení jednotlivých soudců. Jak bylo zmíněno v úvodu této části, soudci civilního úseku totiž vyřizují i jiné (vedlejší) agendy, než (hlavní) agendu C, a přepočty na úvazky tak nepostihují všechny rozhodované věci; stejně tak samotný počet rozhodnutých věcí v agendě nezohledňuje eventuelní rozdíly v jejich obtížnosti. Data ale mají vypovídající hodnotu pro relativní srovnání mezi soudy a zejména mezi jednotlivými roky.

Tabulka 10: OS – vyřizování civilních věcí na skutečný úvazek dle krajů, 2023

Nadřízený soud	Počet úvazků	Počet věcí na úvazek					
		Nápad + obžिवlé věci		Vyřízeno		Nevyřízeno	
MS Praha	175,2	291,63	-17 %	315,66	-19 %	123,17	-21 %
KS Praha	97,72	362,56	-9 %	367,65	-8 %	89,85	-9 %
KS Č. Budějovice	43,61	356,82	-6 %	361,04	-5 %	73,61	-3 %
KS Plzeň	78,5	368,05	-12 %	379,64	-8 %	101,16	-16 %
KS Ústí n. Labem	121,45	386,55	-10 %	403,48	-7 %	128,75	-16 %
KS Hr. Králové	77,6	352,44	-6 %	359,39	-1 %	106,91	-11 %
KS Brno	142,7	306,39	-1 %	312,75	-1 %	130,55	-8 %
KS Ostrava	149,65	359,52	+5 %	351,79	+3 %	129,86	+1 %
Celkem ČR	886,43	341,59	-7 %	350,78	-7 %	116,77	-11 %

Pokud srovnáme data s předchozím rokem, vidíme, že počet příchozích věcí, vyřízených i nevyřízených věcí na soudce (na skutečný počet úvazků) klesl, což plyne z mírného růstu v počtu skutečných úvazků. U počtu nevyřízených věcí to také plyne z poklesu celkového počtu nevyřízených věcí.

Graf 12: OS – počet nevyř. civilních věcí na úvazek u jednotlivých soudů, 2023

Nejvyšší počet nevyřízených věcí na soudce mají OS pro Prahu 8 (210 věcí), OS Ostrava (195 věcí) a OS Litoměřice (190 věcí). Soudy s nejmenším počtem nevyřízených věcí na soudce jsou OS Náchod (49 věcí), OS Strakonice (57 věcí) a OS Jindřichův Hradec (58 věcí).

2.2.4 Disposition time (dispoziční čas)

Disposition time je vypočítán podle metodiky CEPEJ⁵ jako $(\text{počet nevyřízených věcí na konci daného období}) / (\text{počet vyřízených věcí v daném období}) \times 365$. Tento údaj tedy v podstatě ukazuje, za kolik dní by při stejném tempu soud vyřídil všechny nevyřízené věci, které u něj dnes „leží“, kdyby k němu již žádné další nenapadaly. Nejedná se o délku řízení, jak by se mohlo podle názvu zdát. Délka řízení je vypočtena z jiného zdroje dat a jedná se o jiný ukazatel. Disposition time (DT) se od délky řízení tedy může výrazně lišit. V případě DT je však spíše než absolutní hodnota důležité relativní srovnání mezi roky a soudy.

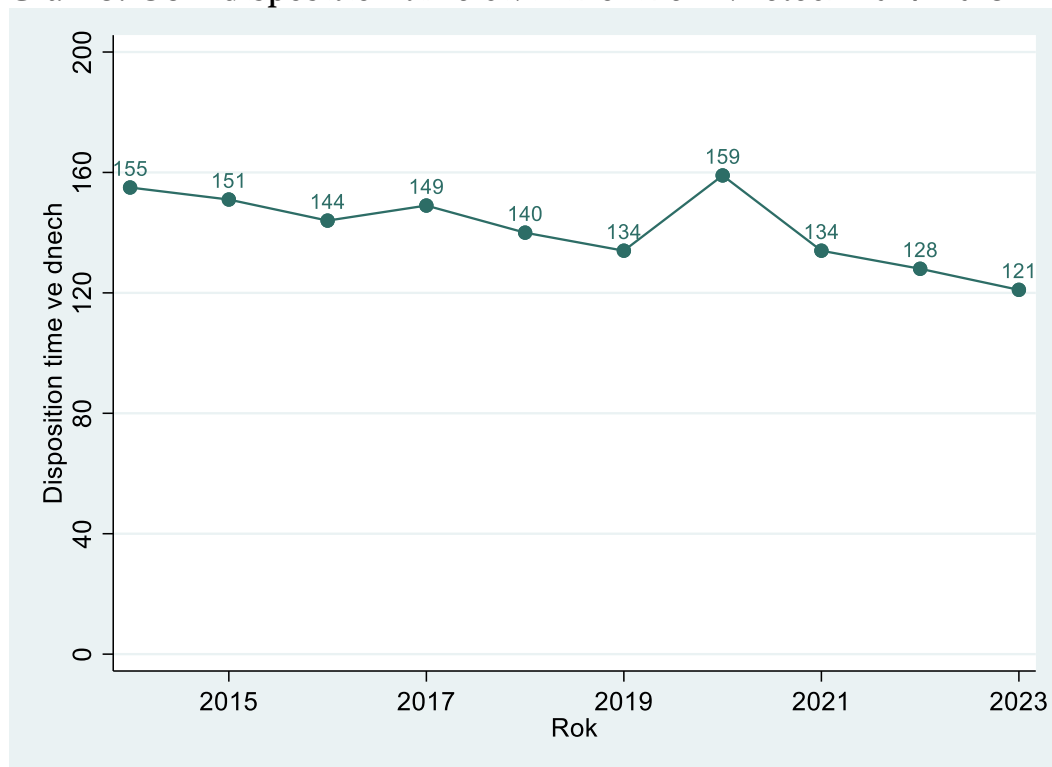
Účel DT je podobný jako u přepočtu věcí na jednoho soudce – tedy zohlednit velikost soudů. Mezi ukazateli je ale jeden podstatný rozdíl. Počet nevyřízených věcí na soudce se zaměřuje čistě na to, jak je daný soud zatížený, a u méně zatížených soudů tedy bude vždy vykazovat příznivé hodnoty. Na druhou stranu DT zohledňuje i počet vyřízených věcí, a může tedy teoreticky vyjít vysoký i u soudů s malým počtem nevyřízených věcí, byť tomu tak většinou není.

Pokud by hodnota DT byla vyšší než 365, soud by měl více nevyřízených než vyřízených věcí. Pro zajímavost, v roce 2021 bylo takových států u soudů 1. stupně v Evropské unii pět (Řecko = 728, Itálie = 560, Chorvatsko = 559, Malta = 529, Francie = 495) a další dva se přiblížily (Španělsko = 344, Slovinsko = 330); Česká republika obsadila 3. místo. Má třetí nejnižší hodnotu DT za Litvou a Rakouskem (data pro sporné občanské a obchodní věci, soudy 1. stupně, rok 2021 = poslední dostupná data).

Oba ukazatele tak mají poměrně dobrou vypovídající hodnotu o vyřizování věcí u soudů, ale každý vypovídá o jiném aspektu takového porovnání. Srovnání grafů 12 a 14 ukazuje, že výsledky jednotlivých soudů v obou ukazatelích se mírně liší.

Disposition time je samozřejmě silně ovlivněn změnami v nápadu a v počtu vyřízených věcí. Tyto změny jsou okomentovány v podkapitole 2.2.2. Celkově se dá konstatovat, že DT v letech 2014 až 2019 pozvolna klesal. V roce 2020 ale došlo k prudkému nárůstu DT o 25 dnů (+19 %). Důvodem je, že klesl počet vyřízených věcí a zároveň vzrostl počet věcí nevyřízených. Při detailnějším pohledu je důležitý klesající trend DT v letech 2014–2016, a to i přes klesající nápad a počet vyřízených věcí. V roce 2021 DT opět klesl na 134 dnů, tedy stejnou hodnotu, jaké dosáhl v roce 2019, což je zapříčiněno nárůstem v počtu vyřízených věcí za stejného nápadu – tato kombinace faktorů vedla k poklesu v počtu nevyřízených věcí. V letech 2022 a 2023 DT dále klesal, protože dále klesal počet nevyřízených věcí.

⁵ Komise pro efektivitu justice Rady Evropy.

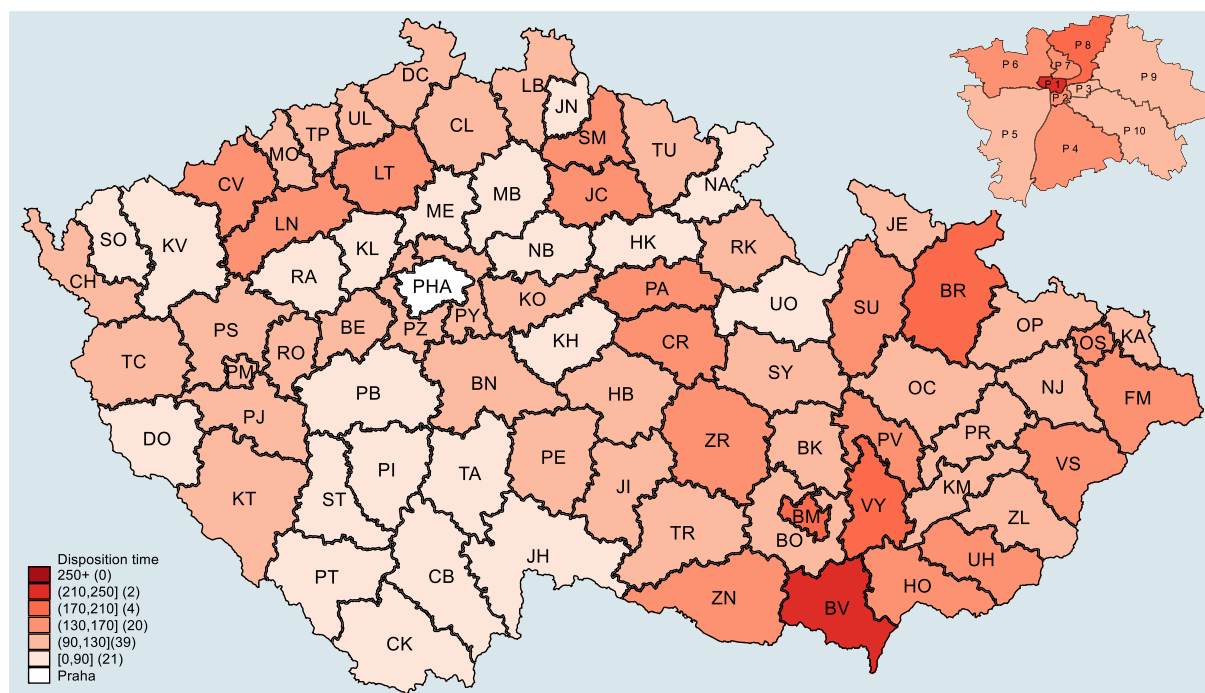
Graf 13: OS – disposition time civilního řízení v letech 2014–2023

Následující tabulka a graf opět ukazují srovnání mezi kraji a jednotlivými soudy v roce 2023. DT klesl v 7 z 8 krajů, většinou se nicméně jedná o malé změny. Nepatrně narostl jen v Jihočeském kraji, tedy kraji, kde je DT dlouhodobě nejvyšší.

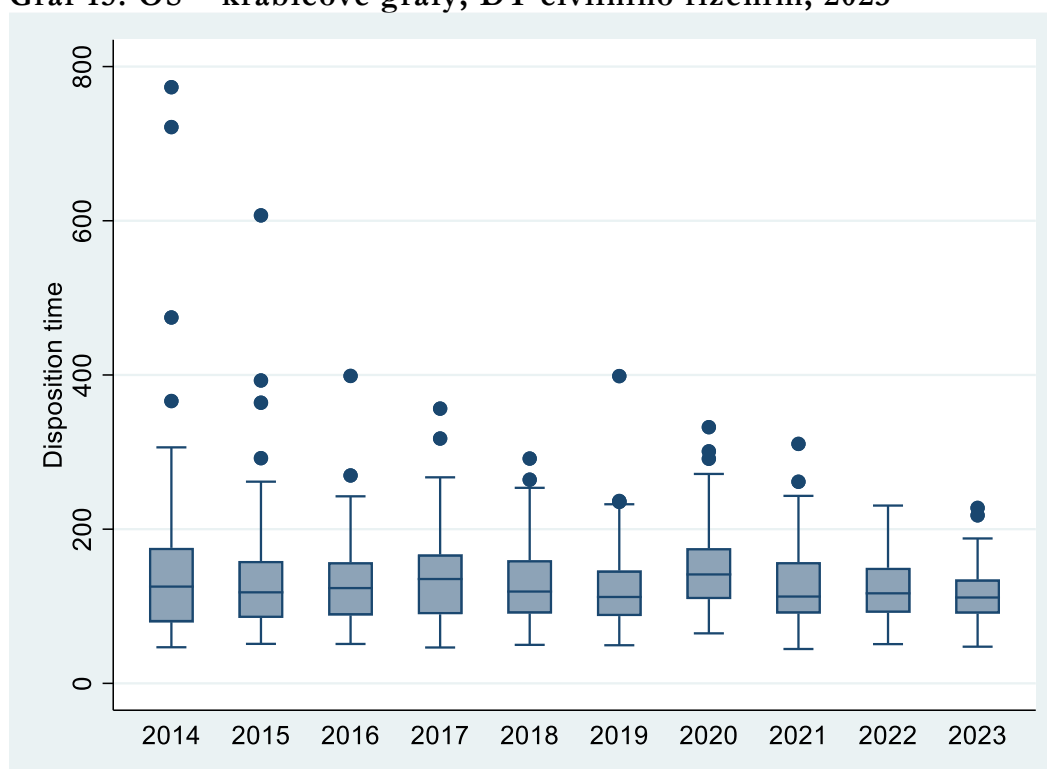
Tabulka 11: OS – disposition time v civilním řízení dle krajů, 2023

Nadřízený soud	Disposition time	
MS Praha	142	-2 %
KS Praha	89	-1 %
KS Č. Budějovice	74	+2 %
KS Plzeň	97	-8 %
KS Ústí n. Labem	116	-10 %
KS Hr. Králové	109	-9 %
KS Brno	152	-7 %
KS Ostrava	135	-1 %
Celkem ČR	121	-5 %

Graf 14: OS – disposition time civilního řízení u jednotlivých soudů, 2023

Graf 15: OS – krabicové grafy, DT civilního řízení, 2023

Krabicový graf ilustruje to, co už víme z předchozích dat – po zlepšení v letech 2014-2019 se situace v roce 2020 celkově zhoršila, protože DT vzrostl. Variabilita mezi soudy se nicméně nezvýšila, neboť ke zhoršení došlo v rámci celé ČR. V roce 2021 vidíme opět zlepšení situace jako celku, protože celý box se přiblížil k ose x ; totéž platí pro rok 2022. Jako pozitivní rozhodně lze hodnotit fakt, že poprvé za celé sledované období není v krabicovém grafu jediná odlehlá hodnota.

To znamená, že variabilita mezi soudy se zmenšila natolik, že žádný soud v DT nevykazoval mimořádně vysoké hodnoty. V roce 2023 se sice objevily dvě odlehle hodnoty, ale box se zmenšil a vousy se dále zkrátily.

Na základě přechozích ukazatelů můžeme shrnout, že celkově se situace v civilním řízení u okresních soudů v letech 2014 až 2019 výrazně zlepšila – výrazně klesl počet nevyřízených věcí i délky řízení. To bylo dáno především zmenšováním rozdílů mezi soudy, tj. zlepšováním situace u nejpomalejších a nejzatíženějších soudů. Zlepšování situace ale postupně stagnovalo. V roce 2020 došlo ve všech krajích ke zhoršení, nijak závažnému, ale rozhodně statisticky zachytitelnému. Důvodem byla zřejmě pandemie onemocnění COVID-19 a s tím související vládní restrikce. V roce 2021 se i přes pokračování pandemie situace zlepšila – v zásadě se vrátila na úroveň roku 2019. Zdá se tedy, že soudy již byly civilní agendy schopny v plném rozsahu organizačně i personálně zvládnout. Data za roky 2022 a 2023 ukázala, že situace se dále mírně zlepšuje nebo je stabilní.

2.2.5 Další statistiky

Kromě výše uvedených ukazatelů výkonnosti soudů sleduje Ministerstvo spravedlnosti řadu dalších údajů. Tato podkapitola se věnuje třem příkladům, a to míře odvolání, míře změny rozsudku a výši přiznaných nároků.

Míra odvolání

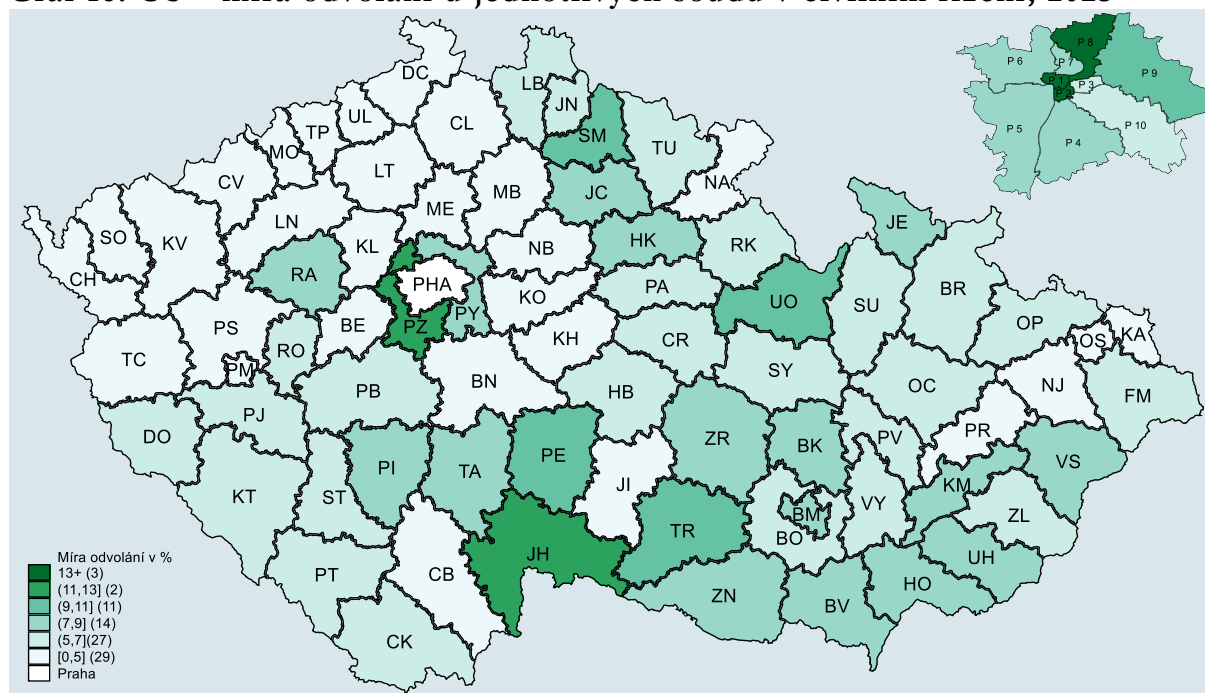
Míra odvolání udává, jak často podávají účastníci sporu odvolání. Závisí na mnoha faktorech, jako je například složení agendy soudu nebo charakteristika účastníků sporu. Do určité míry může vypovídat o složitosti sporů, neboť u velmi jednoduchých sporů (typicky s procesně pasivní žalovanou stranou) je podání odvolání méně pravděpodobné. Výpočty zahrnují i věci, ve kterých odvolací soud zrušil rozhodnutí soudu I. stupně, věc mu vrátil a následně již nebylo odvolání podáno.

Tabulka 12: OS – míra odvolání dle krajů v civilním řízení, 2023

Nadřízený soud	Míra odvolání	
MS Praha	11,70 %	-0,0 p.b.
KS Praha	5,04 %	-0,5 p.b.
KS Č. Budějovice	6,31 %	-0,4 p.b.
KS Plzeň	4,73 %	-0,6 p.b.
KS Ústí n. Labem	4,03 %	-0,1 p.b.
KS Hr. Králové	6,42 %	-0,1 p.b.
KS Brno	7,23 %	-0,4 p.b.
KS Ostrava	4,49 %	-0,1 p.b.
Celkem ČR	6,71 %	-0,3 p.b.

Míra odvolání byla v roce 2023 zdaleka nejvyšší v Praze a nejnižší v Severočeském kraji, což je podobné přechozím rokům. Z dat na úrovni okresů lze dále vyčíst, že míra odvolání není stabilní, nicméně celorepublikově osciluje kolem 8 %. Zde je třeba upozornit, že změny jsou v tabulce uvedeny v procentních bodech. Z jednotlivých okresních soudů byla v roce 2023 nejvyšší míra odvolání u OS Praha 2 (36,00 %), OS Praha 1 (13,40 %) a OS Praha 8 (13,31 %). Obzvláště vysoká

Graf 16: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v civilním řízení, 2023

Dalším sledovaným ukazatelem je míra změny rozsudku. Jedná se o podíl věcí v procentech, ve kterých odvolací soud na podkladě odvolání změnil rozhodnutí soudu I. stupně. Jako změna rozsudku jsou započítány věci, v nichž bylo odvolání vyhověno, ale i případy, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně odvolacím soudem zrušeno a vráceno soudu I. stupně.

Tabulka 13: OS – míra změny rozsudku dle krajů v civilním řízení

Nadřizený soud	Míra změny rozsudku	
MS Praha	39,00 %	-0,4 p.b.
KS Praha	46,34 %	-5,9 p.b.
KS Č. Budějovice	42,31 %	-2,8 p.b.
KS Plzeň	42,50 %	+0,6 p.p.
KS Ústí n. Labem	54,24 %	-2,4 p.b.
KS Hr. Králové	37,45 %	-7,8 p.b.
KS Brno	50,25 %	+1,6 p.b.
KS Ostrava	44,37 %	+0,2 p.b.
Celkem ČR	43,52 %	-1,2 p.b.

Míra změny rozsudku v %

65+ (2)
55,65] (9)
45,55] (30)
35,45] (28)
25,35] (15)
[0,25] (2)
Praha

Vynásobením míry odvolání a míry změny rozsudku dostaneme podíl věcí, ve kterých odvolací soud nakonec změnil rozhodnutí soudu I. stupně ke všem prvostupňovým rozhodnutím. Tento ukazatel budeme nazývat *míra celkové změny rozsudku*. Tato míra se v roce 2019 rovnala $7,81 \% \times 44,6 \% \doteq 3,48 \%$, v roce 2020 činila $8,16 \% \times 44,0 \% \doteq 3,59 \%$, v roce 2021 představovala $7,46 \% \times 42,60 \% \doteq 3,18 \%$, v roce 2022 byla $7,04 \% \times 44,71 \% \doteq 3,15 \%$ a v roce 2023 vyšla $6,71 \% \times 43,52 \% \doteq 2,92$, tedy nejnižší ve sledovaném období.

Další tabulka zobrazuje data týkající se výše přiznaných nároků, které byly rozděleny do intervalů. Podíly jednotlivých intervalů uvádíme v procentech. Výše přiznaného nároku představuje částku, kterou soud přiznal žalobci vůči žalovanému.

Tabulka 14: OS – výše přiznaných nároků, 2023

Nadřazený soud	Výše přiznaného nároku v Kč			
	1 - 20 000	20001 - 50 000	50 001 - 100 000	100 000 a více
MS Praha	69,87 %	11,97 %	7,04 %	11,12 %
KS Praha	80,58 %	9,84 %	4,04 %	5,54 %
KS Č. Budějovice	81,93 %	9,88 %	3,69 %	4,51 %
KS Plzeň	82,01 %	9,95 %	3,37 %	4,67 %
KS Ústí n. Labem	83,56 %	9,56 %	3,21 %	3,67 %
KS Hr. Králové	80,85 %	10,45 %	3,86 %	4,85 %
KS Brno	80,28 %	10,00 %	3,93 %	5,78 %
KS Ostrava	84,91 %	8,36 %	2,95 %	3,78 %
Celkem ČR	80,20 %	10,00 %	4,11 %	5,70 %

V tabulce vidíme, že u okresních soudů jsou souzeny převážně spory o menší částky. Asi 80 % přiznaných nároků bylo do 20 000 Kč. Často se jedná například o nezaplacené pojistné, nezaplacenou pokutu za jízdu na černo či úhrady za dodávky elektrické energie, plynu nebo tepla.

Stejně jako v předchozích letech se Mezi soudními kraji značně odlišuje Praha, kde se vyskytuje u pražských obvodních soudů méně sporů do 20 000 Kč (stále ale 70 %) a více sporů s výší přiznaného nároku 50 001 Kč až 100 000 (cca 7 %) a sporů s přiznanou výší nároku nad 100 000 Kč – cca 11 %.

Tabulka 15: OS – výše přiznaných nároků v letech 2014–2023

Rok	1–20 000	20 001–50 000	50 001–100 000	100 001 a více
2014	71,84 %	13,24 %	7,69 %	7,22 %
2015	68,30 %	15,02 %	8,31 %	8,37 %
2016	68,99 %	15,15 %	7,52 %	8,33 %
2017	74,55 %	12,59 %	5,68 %	7,17 %
2018	75,34 %	13,09 %	5,29 %	6,27 %
2019	75,55 %	13,25 %	5,30 %	5,89 %
2020	76,31 %	12,11 %	5,44 %	6,13 %
2021	79,31 %	10,66 %	4,60 %	5,43 %
2022	78,64 %	11,06 %	4,44 %	5,86 %
2023	80,20 %	10,00 %	4,11 %	5,70 %

V tabulce 15 pak vidíme, že podíl věcí s přiznaným nárokem do 20 000 Kč v posledních letech časem roste. To lze rozhodně označit za zajímavý a možná i očekávaný vývoj, kdy s rostoucí cenovou hladinou nerostou výše přiznaných nároků.

Justiční statistika začala také nově sledovat, za který paragraf trestního zákoníku byly v civilním řízení přiznány náhrady za škodu způsobenou trestným činem (újma majetková i nemajetková). V roce 2023 bylo rozhodnuto v této souvislosti 424 žalob s celkovým žalovaným nárokem ve výši více než 117 mil. Kč a přiznaným téměř 69 mil. Kč. Nejvíce nároků bylo uplatněno v souvislosti

s § 146 trestního zákoníku Ublížení na zdraví (120 žalob), ale nejvyšší jednotlivý žalovaný nárok byl u § 145 TZ Těžké ublížení na zdraví ve výši 17 745 000 Kč s přiznáním částky 8 872 500 Kč.

2.3 Civilní agenda – elektronické rozkazní řízení

Jak jsme uvedli v úvodu kapitoly 2.2, zkoumaná data jsme očistili o rozkazní řízení. Tato data ale samozřejmě mají svou informační hodnotu, a proto je analyzujeme v této části.

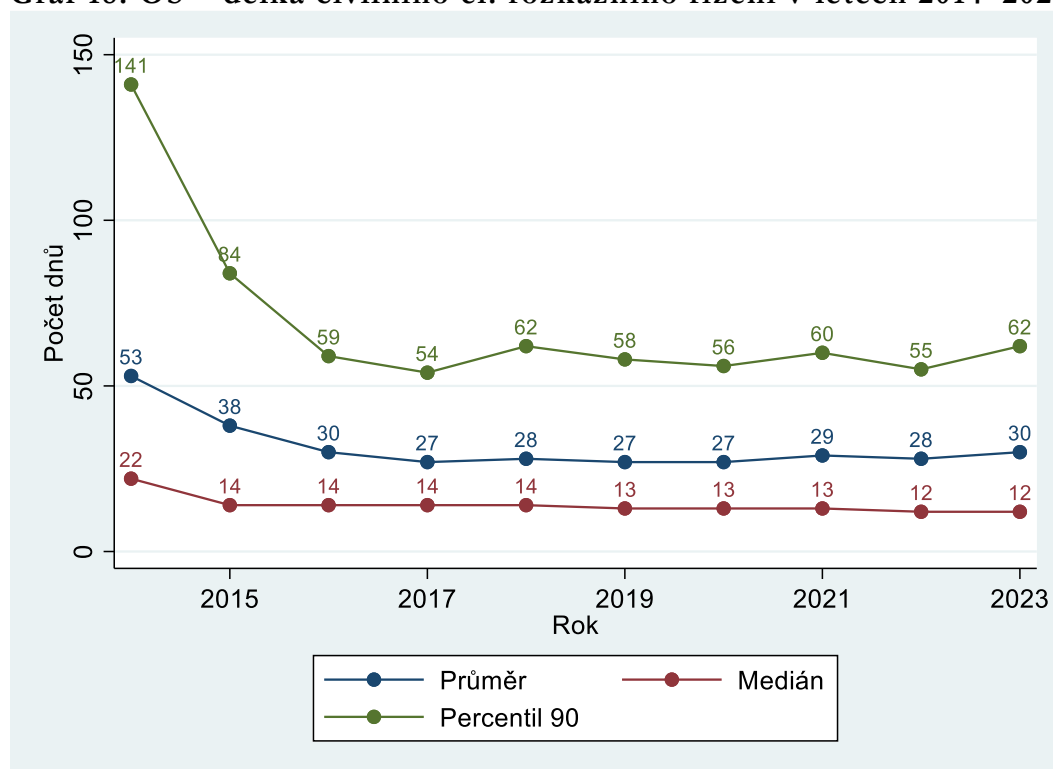
Jedná se o civilní řízení ve zkrácené formě, jehož cílem je skončení věci vydáním platebního rozkazu. Platební rozkaz se vydává bez slyšení žalované strany a řízení jím může být skončeno jen tehdy, nepodá-li proti němu žalovaná strana odpor. Neskončí-li řízení pravomocným platebním rozkazem, přechází do klasického civilního řízení.

Ne všechna data, o která byla očištěna kapitola 2.2, však zahrnujeme do této kapitoly. Občanské soudní řízení zná celkem čtyři typy platebních rozkazů, ale okresních soudů se týkají jen tři z nich, a to „běžný“ platební rozkaz, elektronický platební rozkaz a evropský platební rozkaz. Čtvrtý typ, kterým je směnečný (šekový) platební rozkaz, vydávají jen krajské soudy. Pro každý typ platí jiné podmínky a postupy. Tato kapitola se zabývá pouze elektronickým platebním rozkazem, který je zdaleka nejčastější – návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu, které se od roku 2013 evidují v rejstříku EPR, dlouhodobě tvoří více než 85 % celé agendy rozkazního řízení.

2.3.1 Délka řízení

Platí stejné poznámky jako v přechozí kapitole: délky řízení zjišťujeme ze statistických listů a uvádíme v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného rozhodnutí soudem I. stupně.

Graf 18: OS – délka civilního el. rozkazního řízení v letech 2014–2023

Tabulka 16: OS – délky el. rozkazního civilního řízení dle krajů, 2023

Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	18	-10 %	8	-11 %	40	-7 %
KS Praha	18	-5 %	8	-11 %	34	-3 %
KS Č. Budějovice	22	-4 %	9	-10 %	29	-15 %
KS Plzeň	16	-6 %	8	+0 %	34	-3 %
KS Ústí n. Labem	30	-12 %	13	-13 %	56	-10 %
KS Hr. Králové	18	+6 %	9	+13 %	33	+6 %
KS Brno	39	-3 %	21	+5 %	79	-2 %
KS Ostrava	50	+35 %	21	+24 %	129	+79 %
Celkem ČR	30	+7 %	12	+0 %	62	+13 %

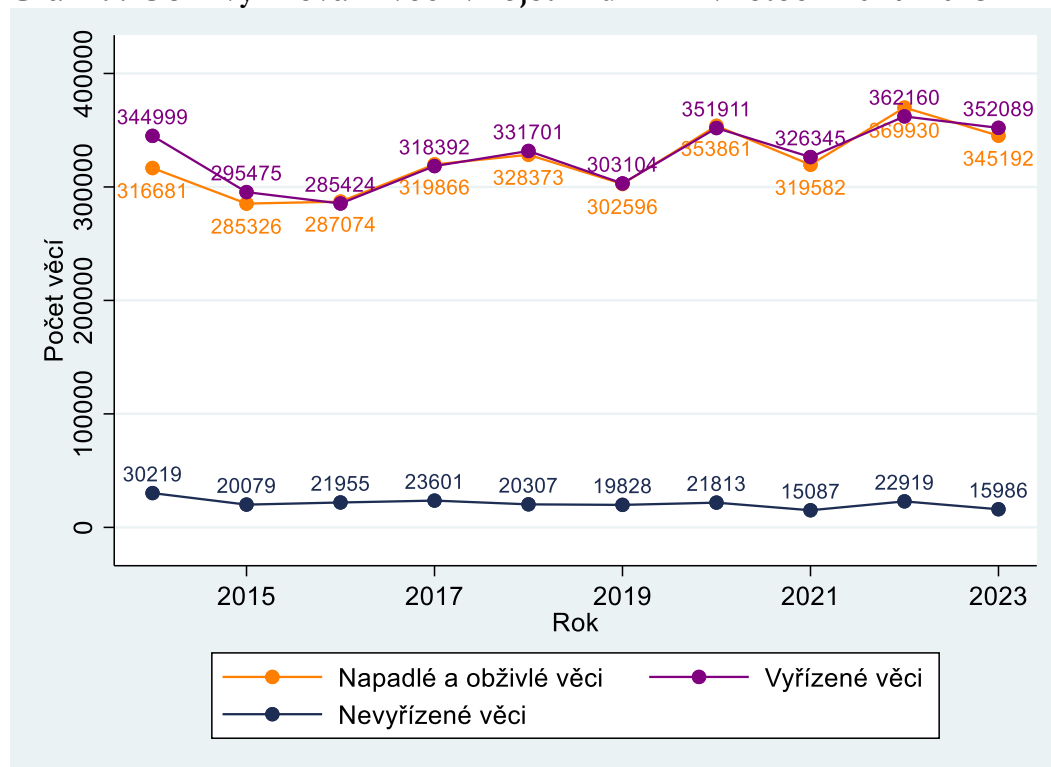
Obecně je možné konstatovat, že délky řízení se ustálily na hodnotách, které se mění jen nevýznamně a jsou řádově nižší než u klasického civilního řízení (rejstřík C). Například mediánová délka řízení v roce 2023 byla v klasickém civilním řízení 162 dnů, v elektronickém rozkazním řízení pouze 12 dnů. To je čtrnáctkrát méně. To samozřejmě plyne z již diskutované výrazně nižší obtížnosti agendy EPR. Z nižší délky logicky vyplývají i nižší absolutní rozdíly mezi jednotlivými soudy a kraji. Mezi nejrychlejšími a nejpomalejšími kraji je rozdíl pouze 13 dnů v mediánové délce řízení. Z jednotlivých soudů jsou nejrychlejší OS pro Praha 5, OS pro Prahu 3, OS pro Prahu 4 a Rokycany (medián 6 dnů). Nejpomalejší je OS Žďár nad Sázavou (70 dnů), OS Ostrava (52 dnů) OS Třebíč (44 dnů).

Z výše uvedeného také plyne menší variabilita v absolutních číslech mezi roky. Z tabulky vyplývá, že u většiny krajů došlo k velmi malé změně ve všech ukazatelích. Někde je procentní změna větší, řádově se ale jedná v absolutních číslech pouze o dny. Určitý nárůst je tento rok vidět v Severomoravském kraji.

2.3.2 Vyřizování věcí

Je zřejmé, že s vyřizováním této agendy nemají až na výjimky soudy žádné potíže. To ilustruje i poměr počtu nevyřízených věcí k počtu vyřízených věcí či k nápadu. V roce 2020 došlo k nemalému nárůstu (o 17 %) v počtu příchozích věcí oproti roku 2019. K obdobnému nárůstu došlo ve všech krajích. Pandemie COVID 19 a vládní restrikce tedy zřejmě ovlivnily nápad v opačném směru, než u rejstříku C. To koneckonců dává smysl – EPR je agenda elektronická, a tudíž nijak omezená zavedenými vládními opatřeními. Lze tedy konstatovat, že nárůst této agendy v době pandemie COVID 19 pravděpodobně souvisí s podstatným přesunem komunikace všeobecně do bezkontaktní a elektronické sféry. V posledních letech počet příchozích i vyřízených věcí fluktuje, jednou naroste, jednou klesne. V roce 2022 narostl počet nevyřízených věcí, aby pak v roce 2023 opět klesl. Pokles lze přičíst především Severomoravskému kraji, který vykázal míru vyřizování 110,5 %.

Graf 19: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR v letech 2014–2023

Tabulka 17: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR dle krajů, 2023

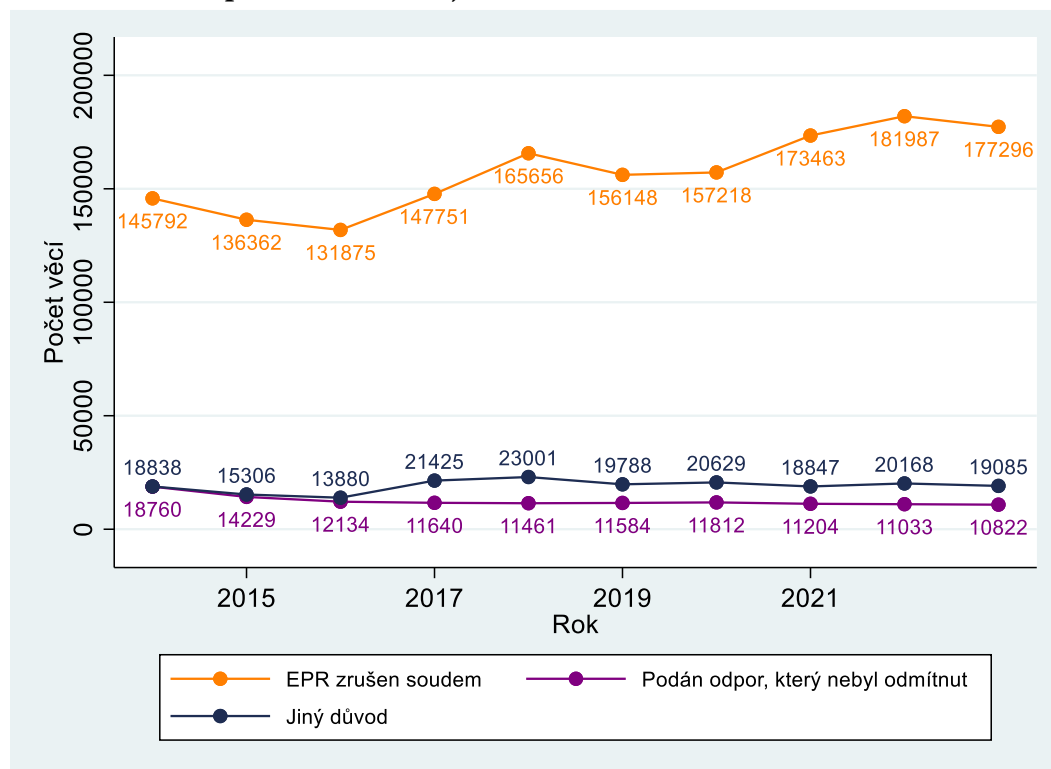
Nadřízený soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřízeno		Nevyřízeno		
MS Praha	49 744	-13 %	49 267	-15 %	1 859	+35 %	99,0 %
KS Praha	40 622	-3 %	40 604	-4 %	715	+3 %	100,0 %
KS Č. Budějovice	20 007	-9 %	19 811	-10 %	712	+25 %	99,0 %
KS Plzeň	33 233	-5 %	33 092	-6 %	783	+22 %	99,6 %
KS Ústí n. Labem	55 709	-7 %	56 711	-5 %	2 626	-27 %	101,8 %
KS Hr. Králové	33 195	-3 %	32 826	-4 %	782	+91 %	98,9 %
KS Brno	47 718	-2 %	47 966	+1 %	4 081	-6 %	100,5 %
KS Ostrava	64 964	-9 %	71 812	+13 %	4 428	-61 %	110,5 %
Celkem ČR	345 192	-7 %	352 089	-3 %	15 986	-30 %	102,0 %

2.3.3 Další statistiky

Velkou část civilních věcí tvoří spory o úhradu dlužné částky (např. neuhrazené pojistné, neuhrazené vyúčtování za spotřebovanou energii, neuhrazené jízdné včetně přírážky k jízdnému za přepravu bez platného jízdního dokladu, neuhrazené splatné pohledávky ze smluv o úvěru apod.), přičemž většina těchto sporů byla právě převedena z rejstříku EPR. V této kapitole tedy zodpovíme otázku, kolik věcí je vlastně z rejstříku EPR převedeno do rejstříku C, tzn. v jaké míře se soudům nepodařilo věc vyřídit jednoduše elektronickým platebním rozkazem, ale muselo proběhnout

klasické civilní řízení. Opět uvádíme časové řady za celou ČR a průřezová data po krajích za rok 2023.

Graf 20: OS – převedeno z rejstříku EPR v letech 2014–2023

Tabulka 18: OS – převedeno z rejstříku EPR dle krajů, 2023

Nadřízený soud	Počet věcí					
	EPR zrušen soudem		podán odpor, který nebyl odmítnut		jiný důvod	
MS Praha	25 222	-18 %	2 863	-4 %	2 082	-43 %
KS Praha	19 909	-9 %	1 216	+4 %	2 455	-6 %
KS Č. Budějovice	9 399	-9 %	682	+24 %	404	-30 %
KS Plzeň	17 852	-5 %	635	-6 %	2 969	-9 %
KS Ústí n. Labem	31 658	-6 %	1 139	-9 %	2 277	+15 %
KS Hr. Králové	15 850	-0 %	1 020	-9 %	1 358	-6 %
KS Brno	23 565	+2 %	1 678	-0 %	2 742	+16 %
KS Ostrava	33 841	+24 %	1 589	-1 %	4 798	+11 %
Celkem ČR	177 296	-3 %	10 822	-2 %	19 085	-5 %

Statisticky jsou sledovány tři důvody, proč je věc převedena z rejstříku EPR do rejstříku C:

- **EPR zrušen soudem:** elektronický platební rozkaz je zrušen, protože ho nebylo možné doručit. To může mít různé důvody, například pokud se účastník sporu přestěhoval bez udání další či nové adresy nebo má hlášenou adresu bydliště na městském úřadu a dále ho není možné nikterak dohledat.

- **Podán odpor, který nebyl odmítnut:** byl podán odpor proti elektronickému platebnímu rozkazu. Odpor byl podán včas a oprávněnou osobou.
- **Jiný důvod:** zahrnuje všechny ostatní důvody pro převedení věci, zpravidla proto, že nebylo možné z jiného důvodu vydat EPR (platební rozkaz by například měl být doručen žalovanému do ciziny nebo žalobce uplatňuje nárok převyšující jeden milion korun českých).

V datech vidíme, že převedených věcí je opravdu velké množství. Porovnáme-li počet převedených věcí s počtem věcí vyřízených, vidíme, že tento podíl v letech 2013 až 2017 tvořil 51 až 56 %.⁶ V zásadě každá druhá věc v rejstříku EPR tak byla převedena do klasického civilního řízení. V letech 2018 a 2019 tento podíl přesáhl 60 %. V roce 2020 byl tento podíl 54 %, v roce 2021 dosáhl 62 % a v letech 2022 a 2023 činil 59 %. Zároveň tak platí, že více než polovina všech věcí nově napadlých do rejstříku C odpovídá nedoručeným EPR.

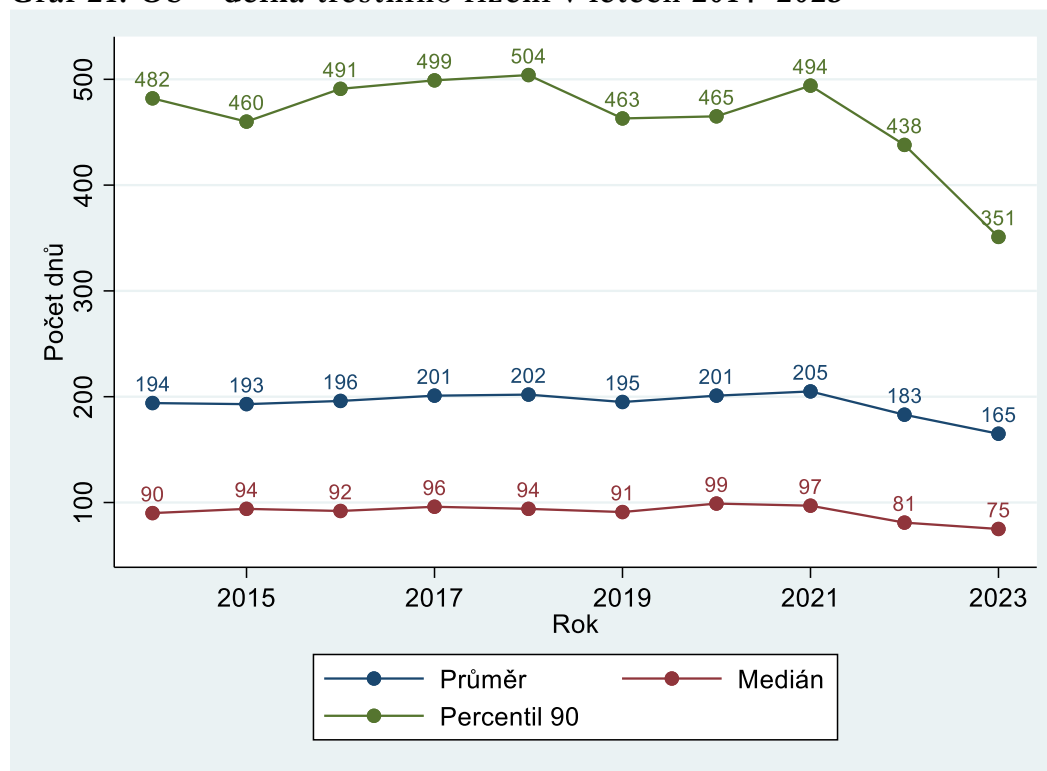
⁶ Toto srovnání lze velmi dobře provést, i když ve statistikách nespadá počet převedených věcí pod počet věcí vyřízených. Princip je zde stejný jako u nápadu a u vyřízených věcí, tedy nejedná se o skupinu totožných věcí.

2.4 Trestní agenda

Z hlediska statistického sledování je situace na trestním úseku soudů jednodušší. Vedlejší agendy jsou zde v zásadě pouze dvě – všeobecné trestní věci včetně rozhodování soudce ve zkráceném přípravném řízení a u soudů, v jejichž obvodu se nachází věznice, též agenda podmíněného propuštění. Soudy tedy vyřizují hlavně prvostupňové trestní věci a prvostupňové trestní věci mladistvých (rejstříky T a Tm). Způsob vykazování se na rozdíl od civilního řízení během let neměnil a není se tedy třeba obávat zkreslení v časových řadách. Data v podkapitolách délky řízení a jiné statistiky jsou očištěna pouze o věci vyřízené trestním příkazem. Trestní příkaz je obdobou platebního rozkazu v civilním řízení. Jedná se o jednoduché a velmi rychle vyřízené věci, a proto v této zprávě nejsou v datech zahrnuty. Délky řízení zahrnující věci vyřízené trestním příkazem je možné dohledat na internetových stránkách InfoData nebo ve statistických ročenkách.

2.4.1 Délka řízení

Graf 21: OS – délka trestního řízení v letech 2014–2023

V letech 2014 až 2021 je vývoj ve všech ukazatelích stabilní s přirozenými výkyvy v obou směrech. Průměrná délka řízení je více než dvojnásobná, než je délka mediánová. To naznačuje, že existuje malá skupina řízení, která se oproti standardu velmi dlouho „táhnou“, což je stav, který trvá po celé vykazované období 2014–2023. Tuto domněnku potvrzuje i poměrně vysoký percentil 90. V letech 2020 a 2021 došlo k mírnému růstu délek řízení, nicméně jde jen o velmi malou změnu a nelze říct, že by tato statistika naznačovala zhoršení situace v trestní agendě. Zdá se, že pandemie COVID-19 vykazovanou délku řízení v zásadě neovlivnila. V roce 2022 došlo po mnoha letech k citelnému poklesu v délce řízení. V roce 2023 pokles pokračoval – medián klesl o 6 dnů, průměr o 22 dnů a percentil 90 dokonce o 87 dnů.

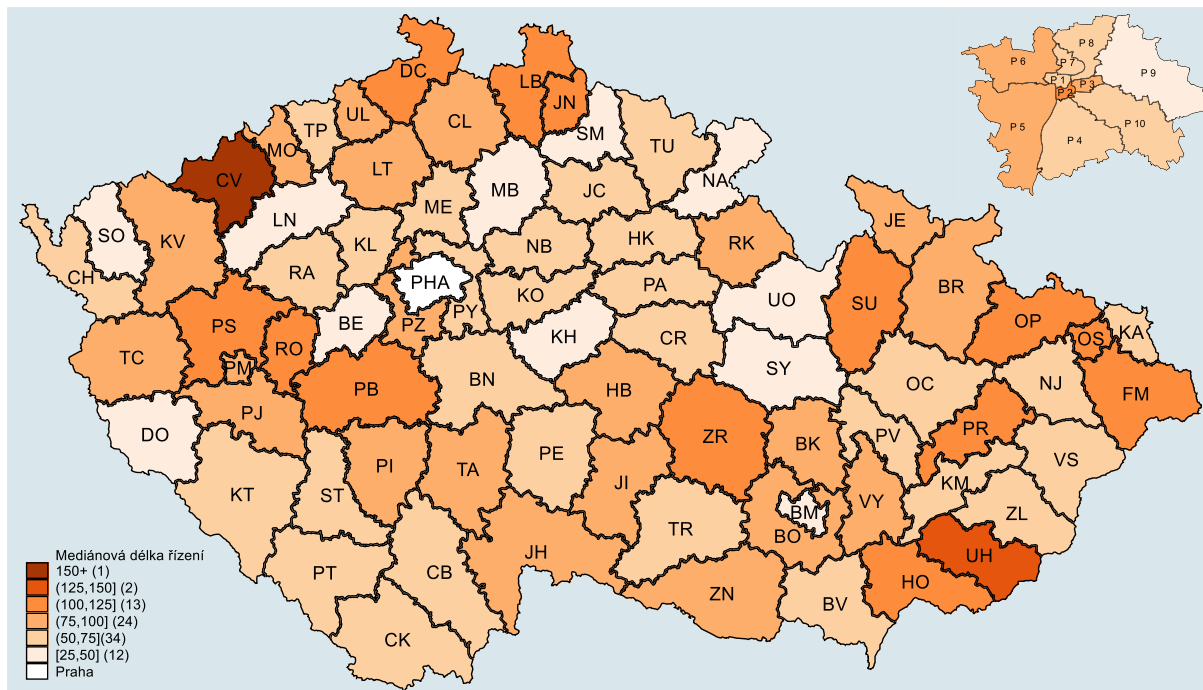
Hodnoty jsou tak nejnižší ve vykazovaném období; jak ukazuje tabulka níže, k poklesu došlo u všech krajů s výjimkou Středočeského kraje. Bez hlubší analýzy není možné určit příčinu tohoto jevu. Je možné, že dlouhodobý pokles v počtu nevyřízených věcí se konečně projevil i v délkách řízení. Přispět mohl i stále rostoucí počet dohod o vině a trestu. Důvody mohou ale být i jiné.

Tabulka 19: OS – délky trestního řízení dle krajů, 2023

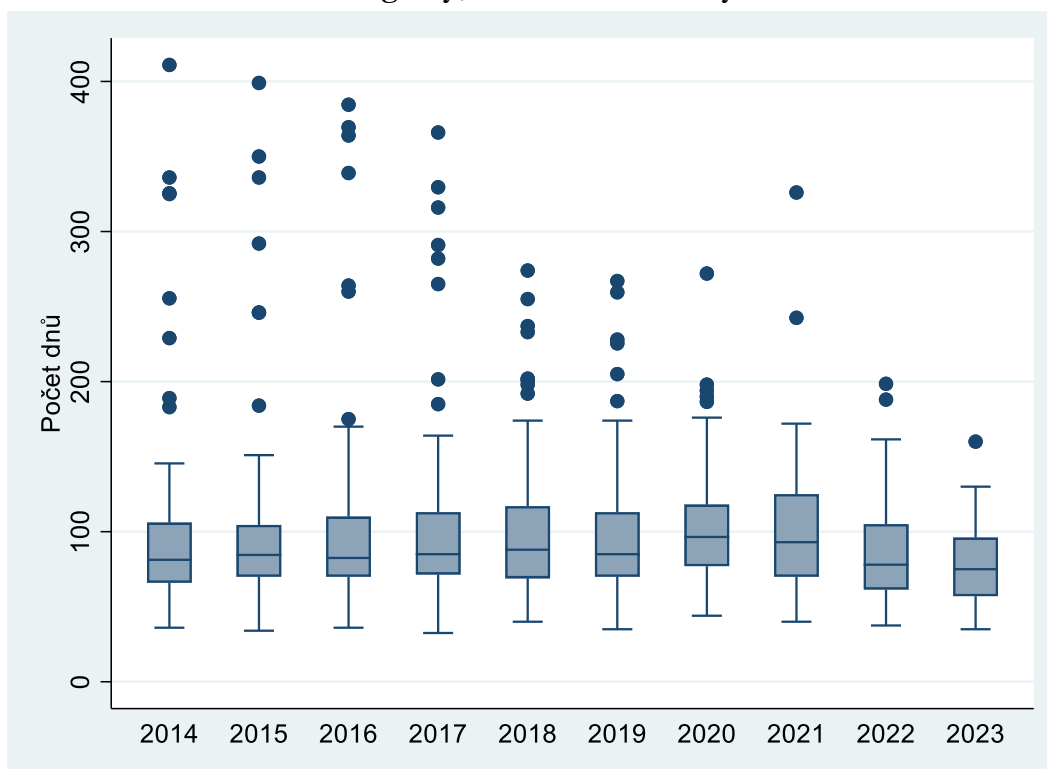
Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	149	-9 %	69	-9 %	329	-6 %
KS Praha	127	+0 %	57	+0 %	252	+2 %
KS Č. Budějovice	147	-6 %	74	-5 %	292	-14 %
KS Plzeň	182	-5 %	76	-10 %	386	-26 %
KS Ústí n. Labem	213	-16 %	92	-12 %	475	-26 %
KS Hr. Králové	111	-13 %	56	-7 %	214	-17 %
KS Brno	137	-12 %	66	-12 %	279	-19 %
KS Ostrava	188	-7 %	85	-12 %	434	-13 %
Celkem ČR	165	-10 %	75	-7 %	351	-20 %

Nejdelší řízení stále vykazují stejně jako u civilního řízení okresní soudy v Severočeském kraji. Dochází ale ke zmenšování odstupe od ostatních krajů. Délky řízení u okresních soudů v ostatních krajích jsou poměrně vyrovnané. Tři soudy s nejkratší mediánovou délkou řízení jsou OS Svitavy (35 dnů), OS Ústí nad Orlicí (37 dnů) a OS Domažlice (41 dnů). Délky řízení u nejpomalejších soudů byly v tomto roce asi pětikrát až šestkrát vyšší – OS Chomutov (160 dnů), OS Uherské Hradiště (130 dnů) a OS Liberec (124 dnů). Za zmínku dále rozhodně stojí vylepšení statistik u OS v Ústí nad Labem. Tento soud „tradičně“ patřil mezi 3 soudy s nejdelší délkou řízení. V roce 2019 již byla jeho délka řízení pod 200 dny (přesně řečeno 187 dnů), tedy pod celorepublikovým průměrem. V roce 2020 si délku řízení pod 200 dnů udržel (190 dnů), v roce 2021 vykázal mediánovou délku řízení 142 dnů, v roce 2022 pak už jen 104 dnů. V roce 2023 se „dostal“ pod 100 dnů s délkou řízení 97 dnů.

Graf 22: OS – mediánové délky trestního řízení u jednotlivých soudů, 2023

Graf 23: OS – krabicové grafy, mediánové délky trestního řízení

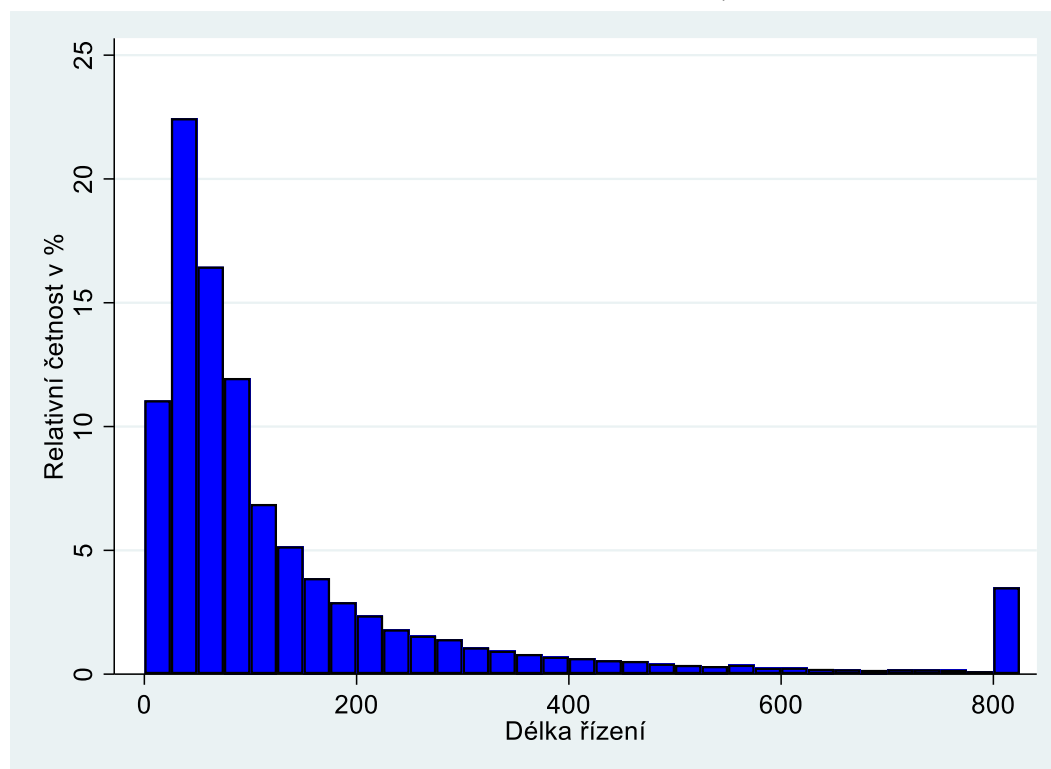
Nejprve upozorňujeme na změnu měřítka „počet dnů“ oproti roku 2022, a to ze stejných důvodů, jako tomu je u kartogramu. Z nového krabicového grafu vidíme, že rozdíly mezi soudy se v letech 2018 až 2021 příliš neměnily. V roce 2018 však přeci jen došlo ke zlepšení u nejpomalejších soudů, kdy se odlehlé hodnoty přiblížily „ke krabici“. V roce 2019 se z hlediska variability oproti roku 2018

nic nezměnilo. Klesla sice délka řízení u některých nejpomalejších soudů, u jiných soudů ale vzrostla, a tak je zlepšující se soudy vlastně „nahradily“. V roce 2020 došlo k mírnému snížení variability. Několik odlehlých hodnot je nyní v boxu. Pouze jeden soud (OS Děčín) vykazoval délku řízení přes 200 dnů, a jak je vidět na grafu, jednalo se o bod, který je zdaleka nejdále od boxu. V roce 2021 pak „odskočily“ dva body (soudy), a to OS Děčín a OS Chomutov, kde se délka řízení v roce 2021 prodloužila. Celkové snížení délky řízení v roce 2022 se odrazilo i v krabicovém grafu, kdy se celý box posunul dolů. Rovněž se k němu značně přiblížily odlehlé hodnoty, což je pozitivní jev ukazující na snižování variability mezi soudy. V roce 2023 tento pozitivní jev pokračoval, když se box i vousy zmenšily a zbyla pouze jediná odlehlá hodnota – OS v Chomutově.

Stejně jako u civilního řízení se na délky řízení v roce 2022 zaměříme ještě pomocí histogramu. Šířka jednoho intervalu (sloupce) je 25 dnů. Pro lepší přehlednost uvádíme všechny délky řízení delší než 800 dnů v jednom sloupci (na grafu nejvíce vpravo). Proto je tento sloupec výrazně „vyšší“ než sloupce předchozí. Distribuce délek se oproti předchozím letům mírně změnila (lze říci, že se zlepšila).

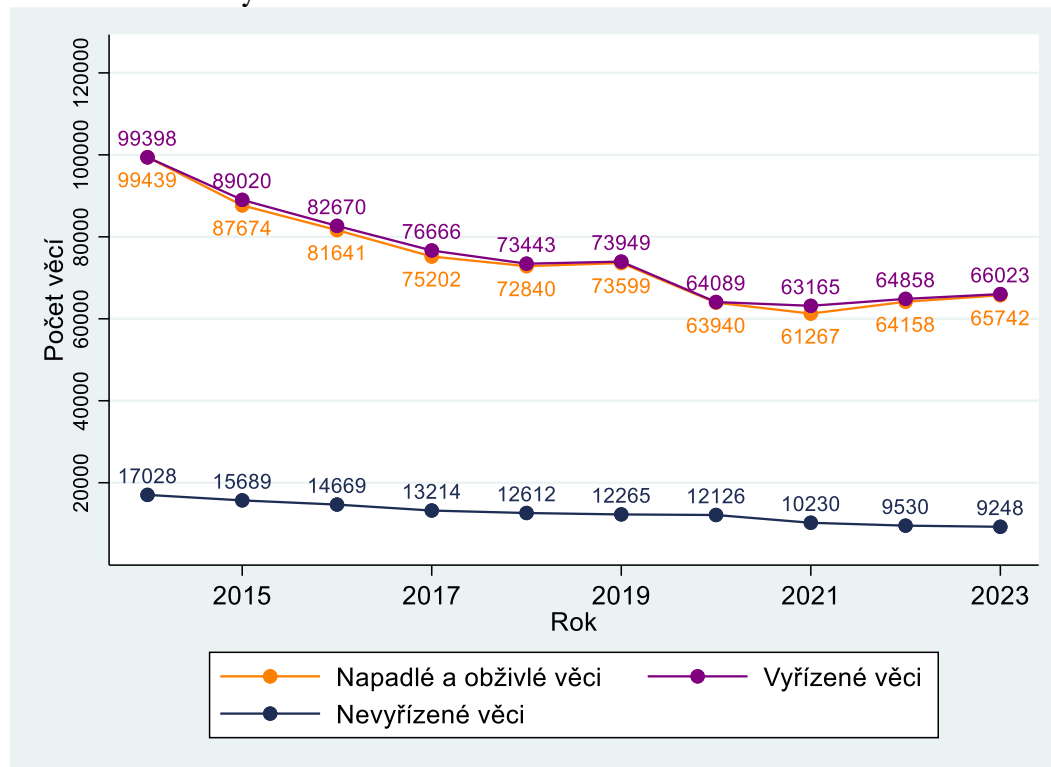
- Jen 4 % věcí bylo vyřízeno za více než 800 dnů.
- Cca 33 % věcí bylo vyřízeno velice rychle – do 50 dnů ode dne nápadu u soudu (v roce 2022 přibližně přes 30 %).
- Největší skupina věcí (cca 22,5 %, loni 21 %) byla vyřízena za 26 až 50 dnů. S přibývajícím délkou řízení četnost klesá.
- Rozdělení délek řízení je obecně podobné rozdělení v civilním řízení, absolutní hodnoty jsou ale výrazně nižší.

Graf 24: OS – distribuce délek trestního řízení, 2023

2.4.2 Vyřizování věcí

Graf 25: OS – vyřizování trestních věcí v letech 2014–2023

V grafu je na první pohled patrný výrazný a setrvalý pokles v nápadu a počtu vyřízených věcí do roku 2018. Trend začal již před sledovaným obdobím, je velmi výrazný a vyplývá z poklesu kriminality na území ČR. Pokles nápadu se projevil i v poklesu počtu nevyřízených věcí. Trend se přerušil v roce 2019, kdy byl nápad víceméně na úrovni roku 2018. V roce 2020 došlo k prudkému poklesu v počtu příchozích věcí, a to o 13 %. Tento jev lze zřejmě připsat pandemii onemocnění COVID-19 a vládním opatřením, která měla bránit jejímu šíření a mohla mít za následek, že nebyly dány podmínky pro páčání některých druhů trestné činnosti. Počet vyřízených věcí klesl proporcionálně k poklesu nápadu. COVID-19 tak stejně jako v civilní agendě snížil nápad (zde dokonce výrazněji), ale nevedl na rozdíl od ní ke zvýšení v počtu nevyřízených věcí. V roce 2021 pandemie pokračovala a počet příchozích věcí dále mírně poklesl o 4 %. V roce 2022 počet příchozích věcí mírně narostl, v roce 2023 pak došlo k dalšímu mírnému nárůstu v počtu příchozích věcí. Stejně tak rostl počet vyřízených věcí, který byl v celém období vyšší. Soudům se tedy dařilo vyřídit více věcí, než přišlo a počet nevyřízených věcí je tak nejnižší za celé sledované období. Tento trend se konečně také mohl projevit v délkách řízení, jak již bylo zmíněno výše.

Zajímavé je, že ani po skončení pandemie onemocnění COVID-19 se počet příchozích věcí alespoň prozatím nevrátil na úroveň roku 2019.

Tabulka 20: OS – vyřizování trestních věcí dle krajů, 2023

Nadřízený soud	Nápad + obživlé věci	Počet věcí				Míra vyřizování
		Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	8 960 +3 %	9 030 +3 %		1 051 -6 %		100,8 %
KS Praha	7 621 +2 %	7 679 +3 %		424 -12 %		100,8 %
KS Č. Budějovice	4 404 -0 %	4 378 -2 %		518 +5 %		99,4 %
KS Plzeň	5 637 +2 %	5 636 +0 %		857 +0 %		100,0 %
KS Ústí n. Labem	10 490 -1 %	10 744 -1 %		2 286 -10 %		102,4 %
KS Hr. Králové	5 760 +0 %	5 739 -1 %		541 +4 %		99,6 %
KS Brno	10 010 +4 %	9 996 +3 %		1 374 +1 %		99,9 %
KS Ostrava	12 860 +6 %	12 821 +5 %		2 197 +2 %		99,7 %
Celkem ČR	65 742 +2 %	66 023 +2 %		9 248 -3 %		100,4 %

Všechny kraje měly míru vyřizování kolem 100 %. Soudní kraj Severní Čechy (nadřízený soud KS Ústí nad Labem), tedy kraj, který vykazuje vyšší délky řízení a větší množství nedodělků, měl opět nejvyšší míru vyřizování – 102,4 %. Situace v tomto kraji se tedy i nadále postupně zlepšuje.

2.4.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Trestní úsek je výrazně menší než úsek civilní. Proto může v přepočtu na soudce docházet k určitým výkyvům, a to především na úrovni jednotlivých soudů. U nejmenších soudů působí na trestním úseku pouze dva soudci. Dočasný pokles nebo nárůst v počtu soudců tedy může vést ke značnému nárůstu nebo poklesu nevyřízených věcí v přepočtu na soudce.

Stejně jako u civilní agendy má Ministerstvo spravedlnosti za posledních pět let k dispozici přesnější data o počtu soudců. Detailnější informace lze najít v podkapitole 2.2.3.

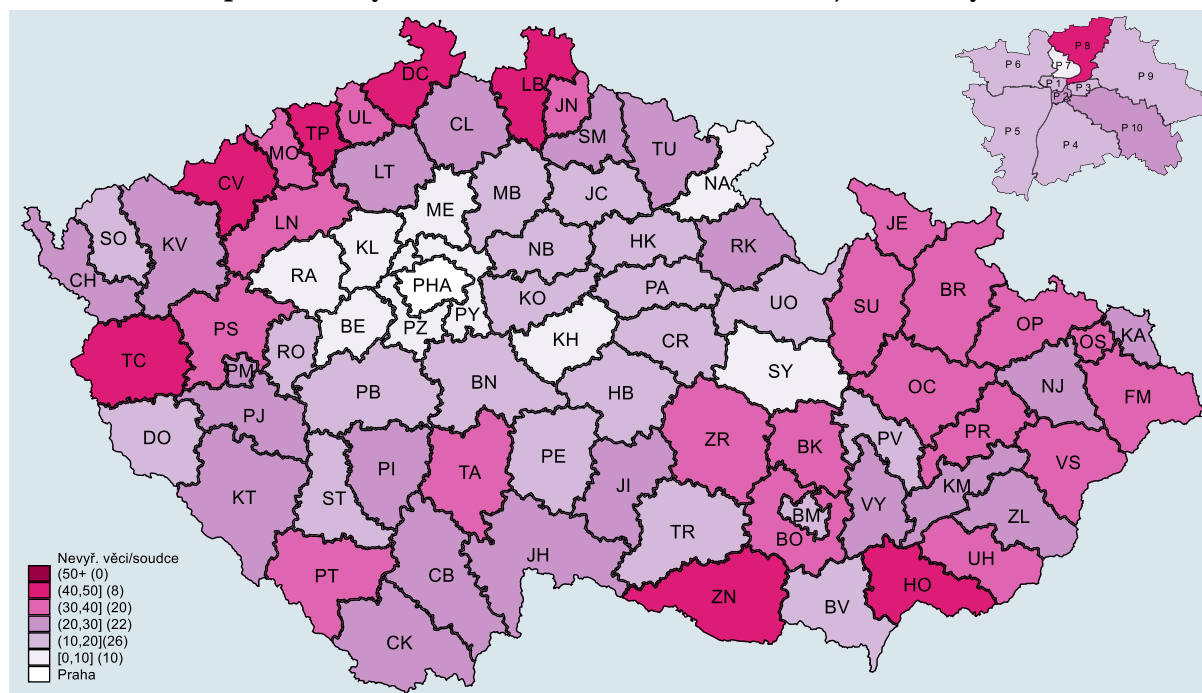
Tabulka 21: OS – vyřizování trestních věcí na skutečný úvazek dle krajů, 2023

Nadřízený soud	Počet úvazků	Nápad + obživlé věci	Počet věcí na úvazek	
			Vyřizeno	Nevyřizeno
MS Praha	57,9	154,75	155,96	18,15
KS Praha	41,25	184,75	186,16	10,28
KS Č. Budějovice	21,9	201,10	199,91	23,65
KS Plzeň	36,32	155,20	155,18	23,60
KS Ústí n. Labem	62,07	169,00	173,09	36,83
KS Hr. Králové	35,5	162,25	161,66	15,24
KS Brno	53,1	188,51	188,25	25,88
KS Ostrava	70,35	182,80	182,25	31,23
Celkem ČR	378,39	173,74	174,48	24,44

V tabulce vidíme, že výsledky (počty nevyřízených věcí na soudce) opět přibližně odpovídají délkám řízení – nejméně příznivá situace je zatím ještě stále u OS, které spadají pod KS Ústí nad Labem.

Počet úvazků se za rok téměř nezměnil, takže změny v počtu příchozích, vyřízených a nevyřízených věcí na soudce odpovídají vývoji v absolutních počtech.

Graf 26: OS – počet nevyř. trestních věcí na úvazek u jednotlivých soudů, 2023

Vzhledem k neustále se zmenšujícímu počtu nevyřízených věcí byly upraveny intervaly pro zabarvení kartogramu.

Soudy s nejmenším počtem nevyřízených věcí v přepočtu na soudce jsou OS Praha-západ (6 věcí), OS Beroun a OS Kutná Hora (oba 7 věcí). Naopak soudy s nejvyšším počtem nevyřízených věcí na soudce jsou OS Tachov, OS Hodonín (oba 45 věcí) a OS Liberec (48).

2.4.4 Disposition time (dispoziční čas)

Základní popis způsobu výpočtu a účelu tohoto ukazatele se nachází v části věnované civilnímu řízení u OS. Výsledky DT velmi silně korespondují s výsledky z předchozích podkapitol.

V letech 2014 až 2019 byl DT velmi stabilní. Pokles počtu vyřízených i nevyřízených věcí za celou ČR pokračoval přibližně stejným tempem. V roce 2020 významně poklesl nápad (o 13 %), logicky tak poklesl i počet vyřízených věcí (také o 13 %), ale počet nevyřízených věcí poklesl jen nepatrně o 1 % oproti roku 2019. To pak vedlo k růstu DT. V roce 2021 se podařilo snížit počet nevyřízených věcí. To se pak samozřejmě odrazilo v poklesu DT. Totéž platí i pro roky 2022 a 2023. Díky tomu klesl DT na nejnižší hodnotu za celé sledované období.

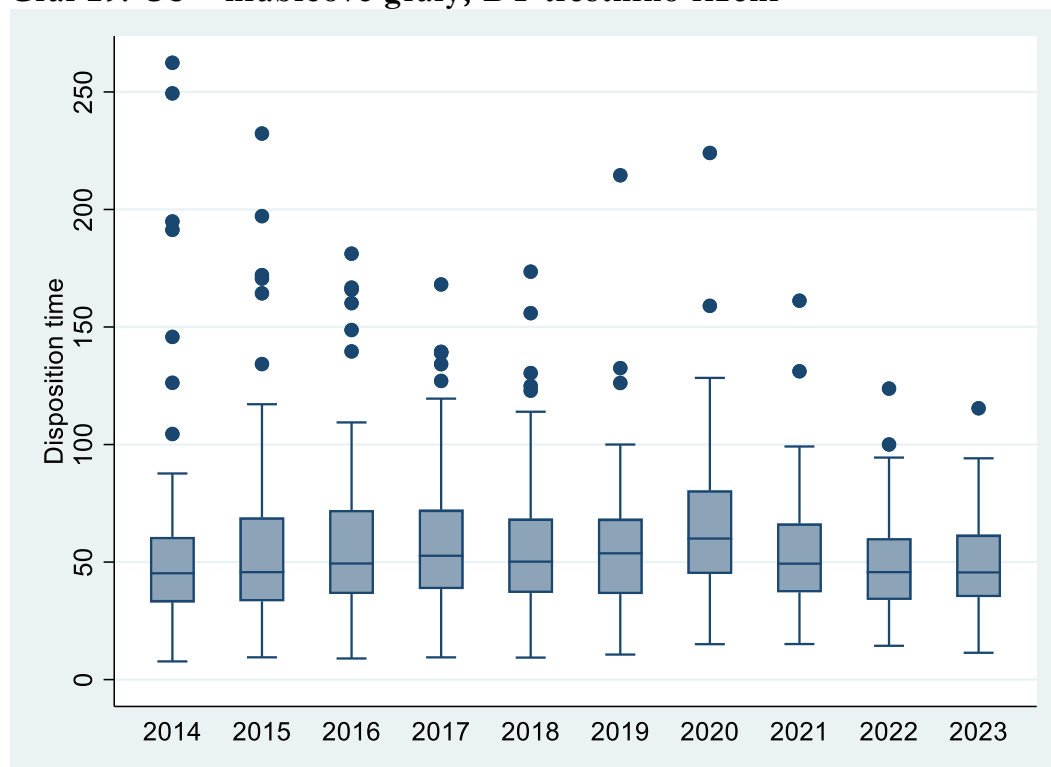
Rok	Disposition time
2015	63
2016	64
2017	65
2018	63
2019	61
2020	69
2021	59
2022	54
2023	51

Tabulka 22: OS – disposition time trestního řízení dle krajů

Nadřízený soud	Disposition time	
MS Praha	42	-11 %
KS Praha	20	-17 %
KS Č. Budějovice	43	+8 %
KS Plzeň	56	+0 %
KS Ústí n. Labem	78	-8 %
KS Hr. Králové	34	+3 %
KS Brno	50	-2 %
KS Ostrava	63	-2 %
Celkem ČR	51	-6 %

DT dle krajů víceméně odpovídá výsledkům dle počtu nevyřízených věcí na soudce. Nejvyšší DT má Severočeský kraj, nejnižší kraj Středočeský. DT v tomto roce klesl v pěti z osmi krajů.

Graf 29: OS – krabicové grafy, DT trestního řízení

Variabilita zůstala tento rok víceméně stejná. Místo dvou odlehlých hodnot zůstala jen jedna. Nejodlehlejší hodnotu DT na grafu nyní představuje OS Chomutov, který po několika letech nahradil OS Děčín.

2.4.5 Další statistiky

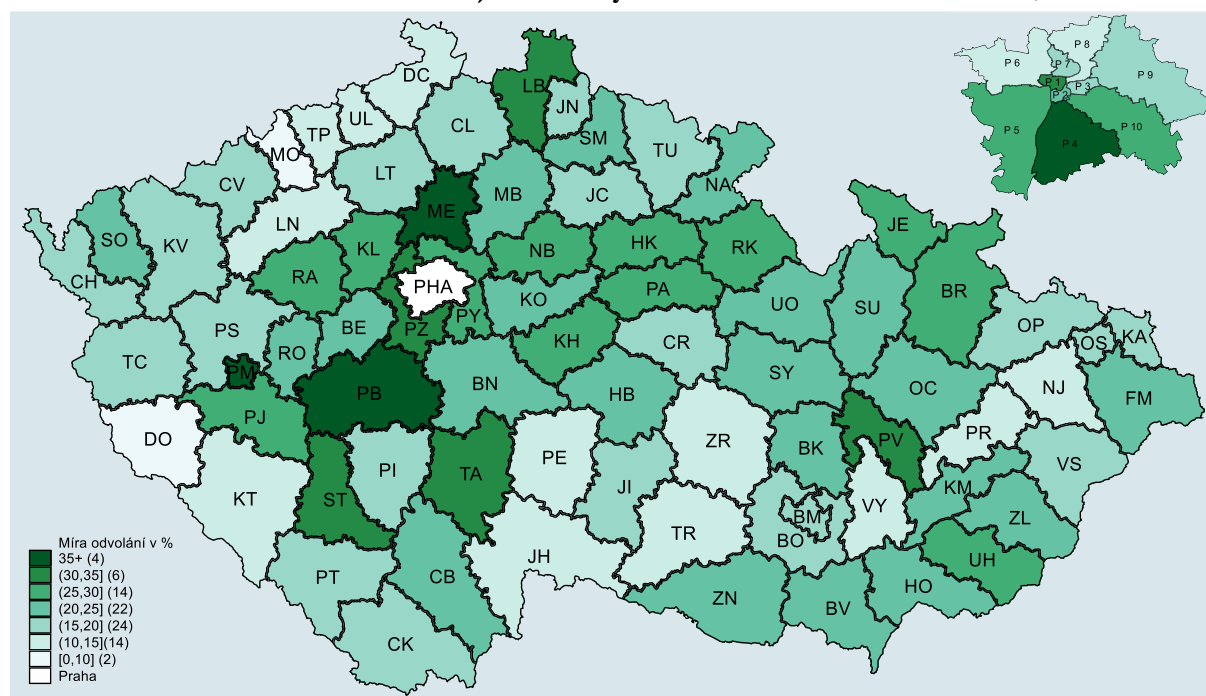
Data pochází ze statistických listů, zkoumáme tedy agendy T a Tm. I zde uvádíme několik příkladů dalších sledovaných statistik. Podobně jako u civilního řízení je to míra odvolání a míra změny rozsudku. Dále se v této kapitole zabýváme vývojem ukládání peněžitých trestů od roku 2014. Připomínáme, že jsme u trestních statistik vyřadili věci vyřízené trestním příkazem, jejichž podíl na celkovém počtu věcí však v této podkapitole také zkoumáme. Také se zaměřujeme na tzv. míru odsouzení, tedy podíl osob, které byly odsouzeny na počtu osob obžalovaných. A nakonec se díváme na to, za jaké trestné činy jsou nejvíce ukládány tresty nepodmíněného odnětí svobody.

Míra odvolání

Tabulka 23: OS – míra odvolání dle krajů v trestním řízení, 2023

Nadřízený soud	Míra odvolání	
MS Praha	25,34 %	+0,9 p.b.
KS Praha	28,74 %	+0,2 p.b.
KS Č. Budějovice	21,37 %	+0,7 p.b.
KS Plzeň	23,79 %	-1,4 p.b.
KS Ústí n. Labem	15,60 %	-0,5 p.b.
KS Hr. Králové	23,43 %	-0,4 p.b.
KS Brno	20,00 %	-2,0 p.b.
KS Ostrava	20,38 %	-0,4 p.b.
Celkem ČR	21,48 %	-0,5 p.b.

Graf 30: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v trestním řízení, 2023

Soudy s nejnižší mírou odvolání v roce 2023 jsou OS Most (8,37 %), OS Domažlice (8,87 %) a OS Třebíč (10,27 %). Nejvyšší míra odvolání naopak je u OS Plzeň-město (38,91 %), OS Příbram (37,89 %) a OS Mělník (36,93 %).

Při pohledu na data o míře odvolání je třeba poukázat na několik věcí:

- Míra odvolání v trestním řízení je vysoká – asi třikrát vyšší než v řízení občanskoprávním. Odvolání je podáno přibližně v každém čtvrtém až pátém trestním řízení u okresního soudu.
- Na celorepublikové úrovni je míra odvolání stabilní, na úrovni krajů jsou patrné větší odchylky, stále však nijak zásadní. U jednotlivých soudů se míra odvolání může mezi roky lišit nejvýrazněji.
- V míře odvolání jsou mezi jednotlivými soudy velké rozdíly – až šestnásobek u soudů s nejvyšší mírou odvolání oproti soudům s nejnižší mírou odvolání.
- Nejvyšší míra odvolání je ve Středočeském kraji a suverénně nejnižší v Severočeském kraji. Částečně to zřejmě souvisí s rozdílnou agendou a s rozdíly v socioekonomických ukazatelích, uspokojivé vysvětlení pro takto markantní rozdíl to však není. Rozdíly jsou totiž někdy značné i v rámci jednoho kraje.

Míra změny rozsudku

Dalším sledovaným ukazatelem je míra změny rozsudku. Jedná se o podíl věcí v procentech, ve kterých odvolací soud na základě odvolání změnil rozhodnutí soudu I. stupně. Jako změna rozsudku jsou započítány věci, v nichž bylo odvolání vyhověno, ale i případy, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně odvolacím soudem zrušeno a vráceno soudu I. stupně.

Tabulka 24: OS – míra změny rozsudku dle krajů v trestním řízení, 2023

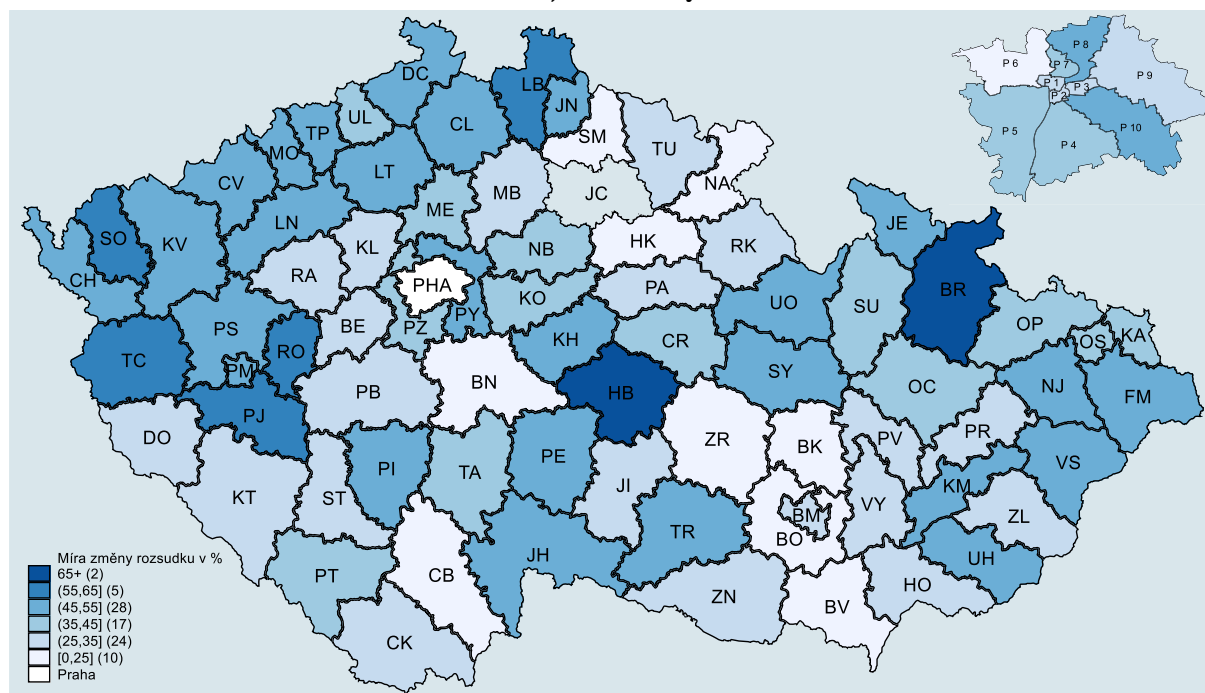
Nadřízený soud	Míra změny rozsudku (v %)	
MS Praha	37,86	-6,7 p.b.
KS Praha	36,80	+0,1 p.b.
KS Č. Budějovice	33,79	+1,6 p.b.
KS Plzeň	52,00	+4,1 p.b.
KS Ústí n. Labem	49,63	-3,3 p.b.
KS Hr. Králové	33,85	+8,1 p.b.
KS Brno	29,28	+1,4 p.b.
KS Ostrava	46,31	+2,2 p.b.
Celkem ČR	40,45	+0,6 p.b.

Jak vidíme, celkem za ČR se míra změny rozsudku oproti roku 2022 zvýšila. Nejnižší byla v Jihomoravském kraji, nejvyšší zůstává v Severočeském a Západočeském kraji.

Z okresních soudů má dle dat nejnižší míru změny rozsudku OS Jičín (0 %, tedy žádné jeho rozhodnutí nebylo změněno). Následují OS Žďár nad Sázavou (12,36 %) a OS Břeclav (22,18 %).

Na druhém konci se nacházejí OS Plzeň-jih (64,44 %), OS Bruntál (66,06 %) a OS Havlíčkův Brod (68,97 %).

Graf 31: OS – míra zm. rozsudku u jednotlivých soudů v trestním řízení, 2023

Nakonec ještě krátce porovnáme rok 2023 s roky předešlými pomocí ukazatele Míry celkové změny rozsudku za ČR.

2016 = 10,15 %	(25,76 % × 39,40 %)	2020 = 10,02 %	(24,64 % × 40,67 %)
2017 = 10,29 %	(24,39 % × 42,18 %)	2021 = 10,22 %	(23,18 % × 44,07 %)
2018 = 10,61 %	(25,13 % × 42,22 %)	2022 = 8,75 %	(21,94 % × 39,89 %)
2019 = 9,97 %	(24,62 % × 40,48 %)	2023 = 8,69 %	(21,48 % × 40,45 %)

Vidíme, že míra celkové změny rozsudku dlouhodobě kolísala kolem hodnoty 10 %, zatímco míra změny rozsudku okolo hodnoty 40 %. V roce 2022 došlo k výraznějšímu poklesu míry celkové změny rozsudku o přibližně 1,5 procentního bodu, a to v důsledku poklesu míry odvolání. V roce 2023 nedošlo k výraznější změně parametrů a celková míra změny rozsudku tak zůstala prakticky stejná.

Peněžitě tresty

Stejně jako v předchozích zprávách se zaměříme na ukládání peněžitých trestů. Níže uvedená data jsou získána ze statistických listů a týkají se odsouzených osob. Nejsou proto zahrnuty souhrnné a společné tresty. Data se vztahují ke všem případům, kdy byl uložen peněžitý trest, tedy jak k těm, kdy byl trest uložen jako hlavní sankce, tak k případům, kdy byl trest uložen jako další sankce, například vedle trestu odnětí svobody.

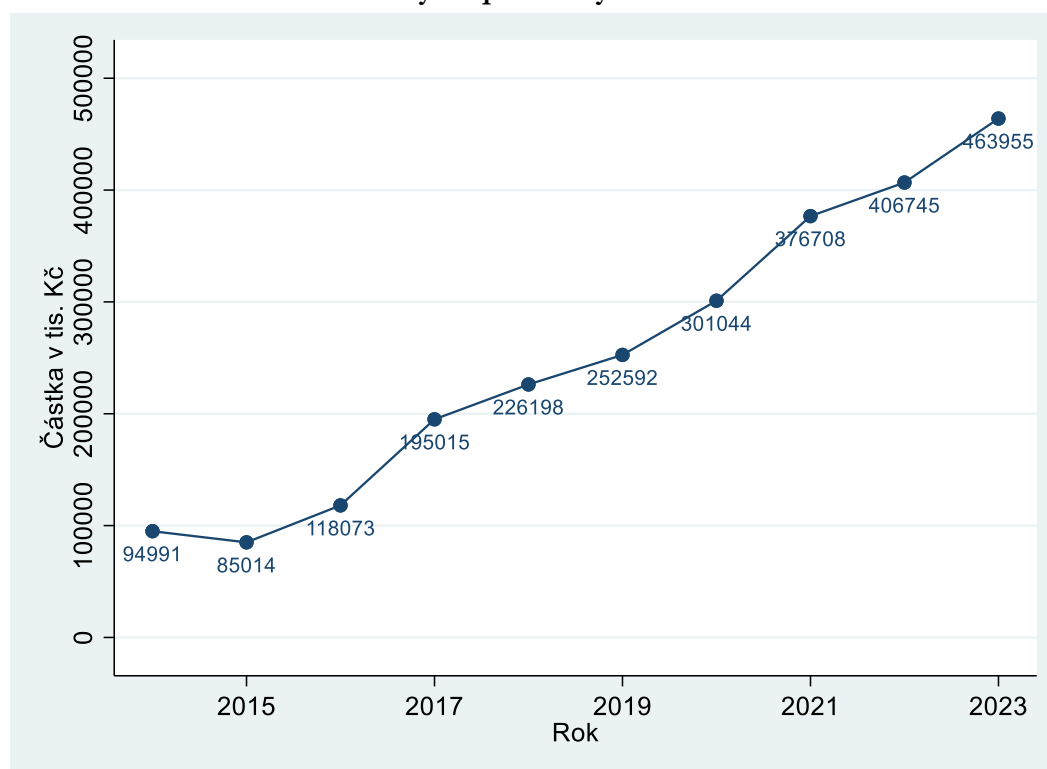
Tento statistický údaj je sledován s ohledem na dlouhodobou snahu o zvýšení počtu ukládaných peněžitých trestů, která se projevila řadou legislativních i nelegislativních opatření. V počtu (a podílu na celkovém počtu odsouzených osob) uložených peněžitých trestů totiž ČR dlouhodobě výrazně zaostávala za okolními státy. Zdá se tedy vhodné sledovat, zda přijatá opatření opravdu

vedou ke zvýšení počtu uložených peněžitých trestů. Nejedná se nicméně o podrobnou analýzu, která by přesahovala plánovaný rozsah zprávy.

V prvním grafu je zachycena celková částka peněžitých trestů uložených odsouzeným osobám u okresních soudů. Kolem roku 2015 došlo k přijetí výše uvedených opatření a částka začala velmi rychle růst. Skokově vzrostla především mezi lety 2017 a 2018. V roce 2019 byla celková suma uložených peněžitých trestů 252 592 000 Kč, tedy téměř trojnásobek částky v roce 2015.

Výrazný růst nadále pokračoval, až v roce 2023 dosáhla suma peněžitých trestů částky 463 955 000 Kč. Částka peněžitých trestů uložená okresními soudy tak oproti roku 2015 narostla téměř o 450 %.

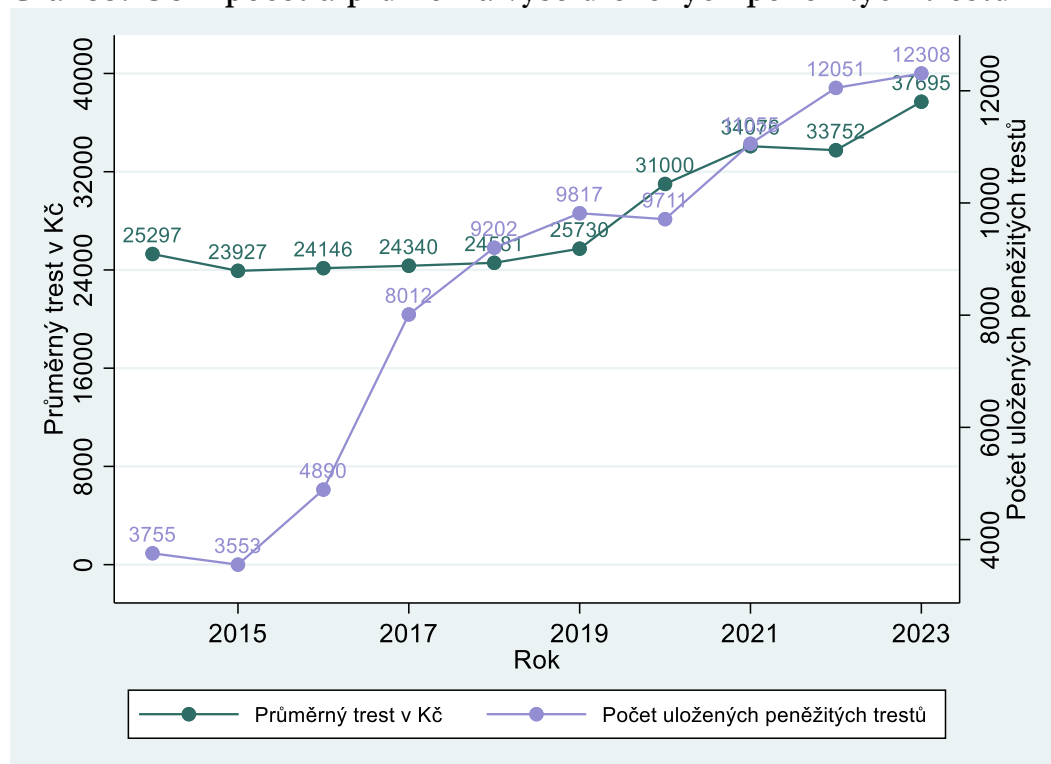
Graf 32: OS – suma uložených peněžitých trestů

Při pohledu na další časovou řadu lze nejprve konstatovat, že v letech 2012 až 2019 byla průměrná výše peněžitých trestů v nominálních hodnotách stále přibližně stejná a výrazně se neměnila. Téměř celý růst v celkové částce uložených trestů byl způsoben nárůstem počtu uložených peněžitých trestů. V roce 2020 ale narostla průměrná výše uložených trestů na 31 000 Kč, tedy o více než 5 000 Kč (o 20 %). V roce 2021 došlo k dalšímu nárůstu průměrné výše uložených peněžitých trestů i jejich počtu; v roce 2022 došlo k dalšímu výraznému nárůstu počtu uložených trestů, ale jejich průměrná částka se mírně snížila. V roce 2023 pak opět došlo k citelnému nárůstu průměrné částky uložených trestů i mírnějšímu růstu jejich počtu. Zajímavou otázkou v této souvislosti je, zda soudy v roce 2023 při ukládání trestů zohlednily výraznou inflaci. Vývoj průměrné výše peněžitého trestu v roce 2023 tomu spíše nenasvědčuje.

Zajímavé jsou rovněž nejčastěji ukládané částky peněžitých trestů. Soudy celkem pochopitelně ukládají velmi často „kulaté“ částky. Tresty ve výši 40 000 Kč, 30 000 Kč, 20 000 Kč, 25 000 Kč, 15 000 Kč a 10 000 Kč tvořily dohromady více než polovinu uložených trestů.

Graf 33: OS – počet a průměrná výše uložených peněžitých trestů

Výše uvedené údaje se týkají pouze ukládání peněžitých trestů. Druhou stranou mince je otázka, zda je peněžitý trest splněn, nebo zda v důsledku jeho neplnění (tedy neplacení, byť jen zčásti) musí soud rozhodnout o tzv. přeměně na trest jiný. V následující tabulce se tedy ještě krátce zaměříme na pravomocné přeměny peněžitých trestů v jiný trest.

V této souvislosti uvádíme, že od roku 2013 novelou provedenou zákonem č. 390/2012 Sb. přibýly k běžnému nařízení výkonu náhradního trestu odnětí svobody⁷ (NEPO) další dvě alternativní přeměny, a to v trest domácího vězení (DV) nebo v trest obecně prospěšných prací (OPP). V roce 2020 došlo v této oblasti opět k úpravě, a to novelou provedenou zákonem č. 333/2020 Sb., která zrušila při ukládání peněžitého trestu povinnost stanovit náhradní trest odnětí svobody a naproti tomu zavedla pevný přepočtení nevykonaných peněžitých trestů nebo jejich zbytků v trest odnětí svobody. Tato novela nabyla účinnosti 1. října 2020.

⁷ Ukládá-li soud peněžitý trest, stanoví pro případ, že by ve stanovené lhůtě nebyl vykonán, náhradní trest odnětí svobody (ust. § 69 odst. 1 trestního zákoníku ve znění do 30. 9. 2020).

Tabulka 25: OS – pravomocné přeměny peněžitého trestu v jiný trest

Rok	Pravomocná přeměna v			
	NEPO	DV	OPP	Celkem
2008	697	×	×	697
2009	903	×	×	903
2010	317	×	×	317
2011	166	×	×	166
2012	111	×	×	111
2013	77	5	83	165
2014	82	1	88	171
2015	69	1	49	119
2016	75	2	44	121
2017	70	0	61	131
2018	105	1	76	182
2019	147	1	88	236
2020	139	0	94	233
2021	222	0	24	246
2022	251	0	7	258
2023	293	0	5	298

Z tabulky vyplývají zajímavé skutečnosti:

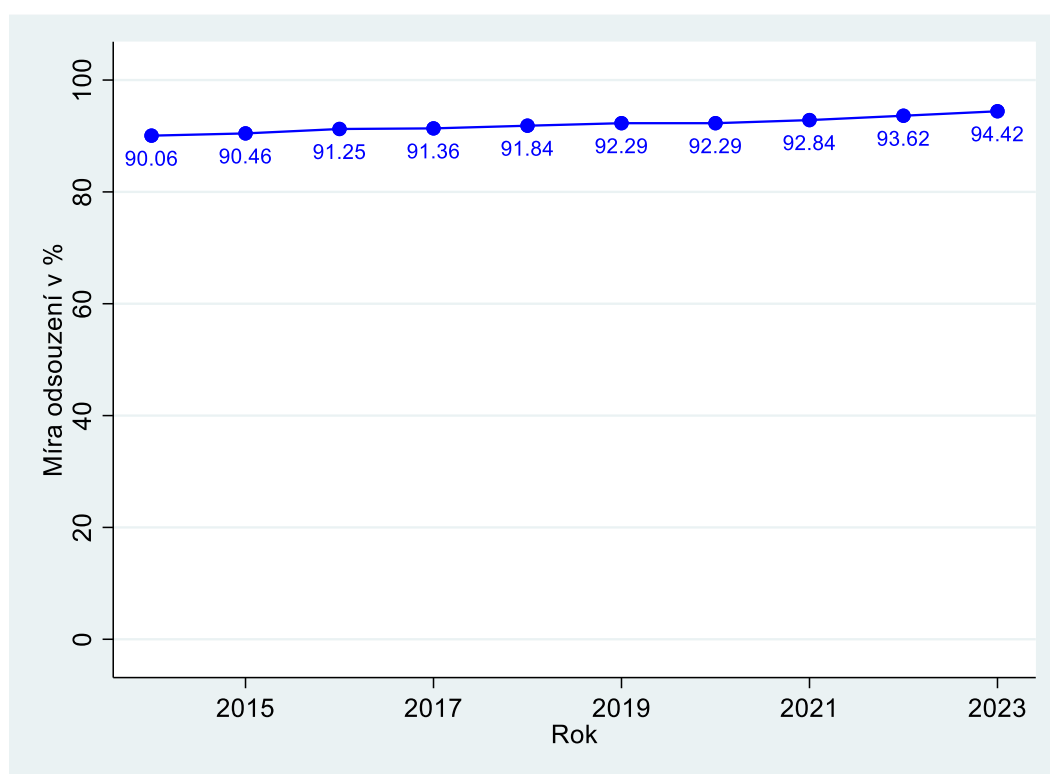
- Rok 2009 představuje nejvyšší počet přeměn, resp. nařízení výkonu náhradního trestu odnětí svobody (NEPO). Následně až do roku 2015 počet těchto přeměn významně klesl na nejnižší stav. To zcela koresponduje s poklesem počtu ukládaných peněžitých trestů.
- Z nových alternativních přeměn od roku 2013 se místo nařízení náhradního trestu odnětí svobody velmi často (v prvních dvou letech dokonce více) využívala přeměna v trest obecně prospěšných prací. Obliba této přeměny ale časem výrazně klesala, až v roce 2023 došlo pouze k pěti těmto přeměnám.
- Počet přeměn v trest odnětí svobody, resp. nařízení výkonu náhradního trestu odnětí svobody, a zčásti i přeměn v trest obecně prospěšných prací, sice od roku 2018 do roku 2020 opět narůstal, ale ne tak výrazně jako počet uložených trestů a nedosáhl ani úrovně před rokem 2010.
- V roce 2021 se zřejmě projevila výše zmíněná novela provedená zákonem č. 333/2020 Sb. Došlo ke značnému nárůstu přeměn v NEPO, které opět naprosto dominují, a to zřejmě na úkor přeměn na OPP, jejichž počet souběžně klesal. Celkový počet přeměn byl ale podobný jako v roce 2020. V letech 2022 a 2023 pak došlo k dalšímu nárůstu v počtu přeměn.

Lze tak konstatovat, že iniciativa přinesla častější ukládání peněžitých trestů, přičemž do současnosti ve stejném poměru nevzrostly přeměny peněžitého trestu v jiný trest. Situaci je nicméně nutné dále monitorovat s ohledem na prodlení mezi nesplněním uloženého peněžitého trestu a okamžikem, kdy soud z tohoto důvodu přistoupí k případné přeměně trestu.

Míra odsouzení

Jako míru odsouzení označujeme v této zprávě podíl odsouzených na počtu obžalovaných. V zásadě tedy udává, jaká je pravděpodobnost, že obžalovaný bude odsouzen. To, zda bude obžalovaný odsouzen, samozřejmě závisí na mnoha faktorech, které především plynou z okolností samotného případu. Zde je uveden pouze procentuální podíl odsouzených. Vzhledem k tomu, že trestní řízení u soudu může skončit různými způsoby, je třeba definovat, co započteme jako odsouzenou osobu a co jako neodsouzenou osobu. Jako neodsouzenou osobu tak počítáme osobu, která byla zproštěna obžaloby, a dále osobu, proti níž bylo řízení zastaveno a nebylo jí uloženo ani žádné ochranné opatření. Jako osobu odsouzenou samozřejmě počítáme odsouzené osoby a dále osoby, kterým byl uložen souhrnný či společný trest. Ostatní výsledky řízení nejsou ve statistice započítány.

Graf 34: OS – míra odsouzení v letech 2014 až 2023

Tabulka 26: OS – míra odsouzení dle krajů, 2023

Nadřízený soud	Míra odsouzení (v %)	
MS Praha	94,03	+1,4 p.b.
KS Praha	95,68	+1,0 p.b.
KS Č. Budějovice	92,82	+0,4 p.b.
KS Plzeň	94,99	+0,2 p.b.
KS Ústí n. Labem	93,30	+1,5 p.b.
KS Hr. Králové	94,96	+0,3 p.b.
KS Brno	94,19	+0,9 p.b.
KS Ostrava	95,18	+0,2 p.b.
Celkem ČR	94,42	+0,8 p.b.

V grafu vidíme zajímavý trend – míra odsouzení postupem času pomalu, ale jistě roste – od roku 2014 asi o 4,5 procentního bodu. Růst po roce 2021 může souviset se zvýšenou mírou uzavírání dohod o vině a trestu.

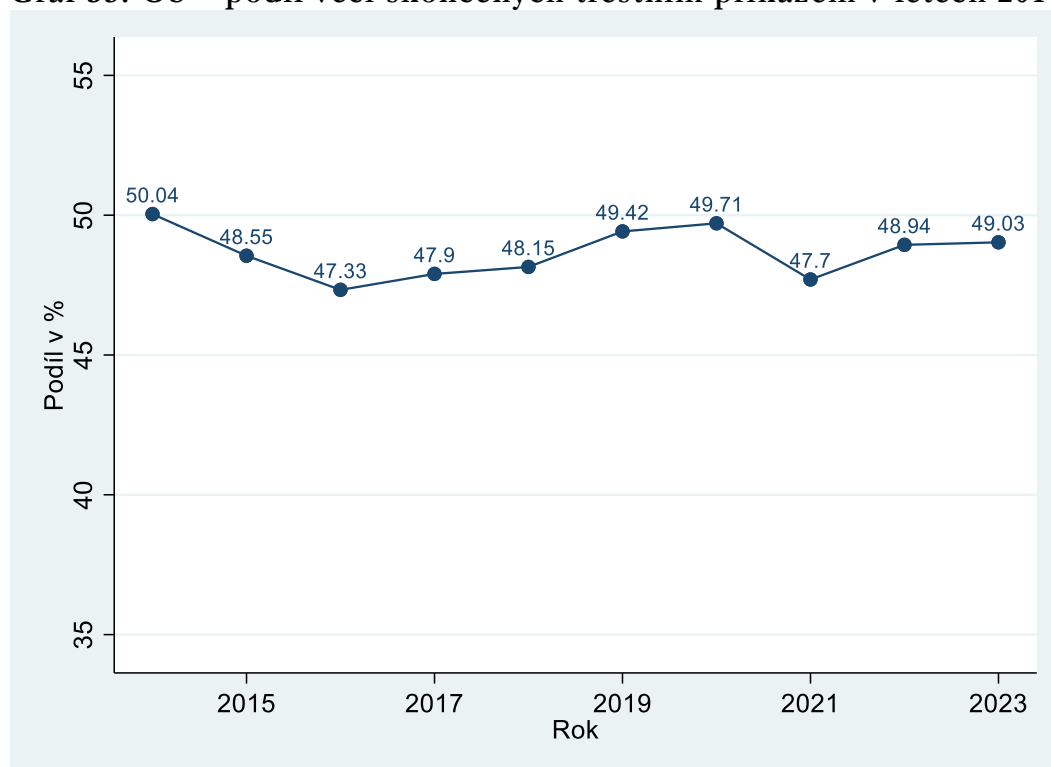
V tabulce vidíme, že výsledky jsou poměrně vyrovnané, ale určité rozdíly existují. Nejvyšší míru odsouzení mají soudy ve Středočeském kraji, nejnižší v kraji Jihočeském. Rovněž meziroční změny jsou malé, ve všech krajích ale došlo k růstu míry odsouzení. Všechny soudy mají míry odsouzení výrazně přes 90 %, což znamená, že více než 9 z 10 osob před okresním soudem je shledáno vinnými a odsouzeny.

Podíl věcí skončených trestním příkazem

Výše uvedená data (délky řízení a míra odvolání) byla očištěna o věci skončené trestním příkazem, údaj o využívání tohoto nástroje je však významný. Proto je v následujícím grafu uveden podíl věcí, které byly pravomocně skončeny trestním příkazem.

V letech 2014 až 2016 je v řadě vidět klesající tendence. To znamená, že pozorovaný pokles celkové kriminality se týkal zejména méně závažných věcí, ze kterých se věci řešené trestním příkazem rekrutují; závažnější kriminalita pak pravděpodobně klesala méně či vůbec. Trend se otočil v roce 2017 a podíl věcí vyřízených trestním příkazem opět začal růst až do roku 2020; po tomto roce nicméně opět došlo k poklesu. Žádný trvalý trend tak z dat nevyplyvá, když podíl osciluje mezi 47 a 50 %.

Graf 35: OS – podíl věcí skončených trestním příkazem v letech 2014–2023

Odsouzení k nepodmíněnému odnětí svobody (NEPO)

V tabulce níže jsou uvedeny trestné činy, za které byl okresními soudy nejčastěji uložen NEPO v roce 2023. V případě souběhu trestných činů je vždy vykázán nejzávažnější trestný čin, který by měl být pro výměru trestu určující. Dále je u každého trestného činu uvedena průměrná délka

NEPO v měsících. V této souvislosti připomínáme, že závažnější trestné činy, za které je častěji ukládáno NEPO (ale kterých je na druhou stranu řádově méně), podle trestního řádu spadají do věcné příslušnosti krajských soudů. Dále pro úplnost uvádíme, že v roce 2023 bylo OS odsouzeno 50 101 osob. NEPO tedy bylo uloženo asi 17,7 % odsouzených

Tabulka 27: OS – TČ, za které je ukládáno NEPO, 2023

Trestný čin	Počet osob	Prům. délka NEPO
Krádež	3 513	12,1
Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání	2 314	6,1
Zanedbání povinné výživy	483	7,0
Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými látkami	433	29,1
Loupež	303	38,5
Porušování domovní svobody	238	14,6
Ohrožení pod vlivem návykové látky	167	23,2
Podvod	156	11,1
Výtržnictví	151	17,3
Ublížení na zdraví	115	11,5
Ostatní	953	21,7
Celkem	8 856	13,3

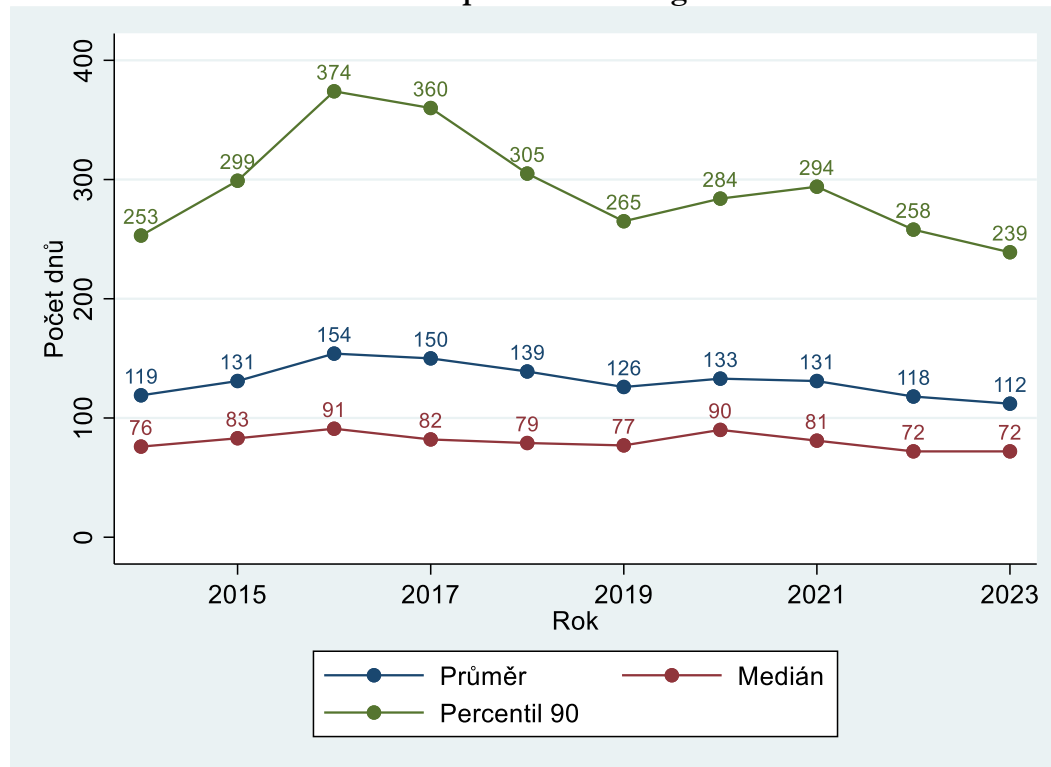
2.5 Opatrovnická agenda

Z hlediska statistického vykazování je sledování opatrovnické agendy nejjednodušší. Ve statistickém pozorování ve výkazech totiž nedocházelo k žádným velkým změnám. Stejně jako u civilního řízení zahrnuje opatrovnická agenda několik rejstříků. Zdaleka nejvýznamnější, a pro soud časově i jinak nejnáročnější, je agenda zahrnující řízení ohledně svéprávnosti a opatrovnictví člověka, péče soudu o nezletilé apod., tedy věci vedené v rejstříku P a Nc.

2.5.1 Délka řízení

Platí stejné poznámky jako u civilního řízení. Délku řízení tedy zjišťujeme ze statistických listů a uvádíme v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně.

Graf 36: OS – délka řízení v opatrovnické agendě v letech 2014–2023

Před rokem 2015 byla délka řízení velmi stabilní, v letech 2015 a 2016 pak došlo k náhlému nárůstu následovanému tříletým poklesem. Příčinu zmíněného nárůstu můžeme spatřovat především v nabytí účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (o. z.), podle kterého bylo třeba do tří let přezkoumat všechny osoby, jež byly v předchozí době pravomocně zbaveny či omezeny ve způsobilosti k právním úkonům. Přibyly i další druhy rozhodování (podpůrná opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat apod.). Došlo tak k velkému rozšíření obsahu opatrovnické agendy soudů, jak ukazuje další podkapitola. Pokles délky řízení v letech 2017–2019 byl pravděpodobně ovlivněn zejména přijetím novely o. z. provedené zákonem č. 460/2016 Sb., která přezkum prodlužuje na 5 let (§ 59 o. z.).

Také je třeba upozornit, že touto novelou zákona o zvláštních řízeních soudních, tj. zákonem č. 460/2016 Sb., došlo k možnosti upustit od provedení nového znaleckého posudku a výsledku znalce v případě, že je vedeno přezkumné řízení o svéprávnosti člověka a je zjevné, že stav posuzovaného se oproti rozhodnutí o omezení svéprávnosti či poslednímu rozhodnutí

o prodloužení nezměnil. V takovém případě je znalecký posudek může nahradit jiným důkazem, zejména písemnou zprávou ošetřujícího lékaře ve spojení s naposledy vypracovaným znaleckým posudkem (§ 38 odst. 4 zákona o zvláštních řízeních soudních).

Podle zkušeností soudů nová agenda samozřejmě představovala dodatečnou zátěž. Hlavní problém ale spočíval ve vyhotovování znaleckých posudků potřebných pro přezkum svéprávnosti. Znalci byli natolik zahlceni, že odmítali zpracovávat nové věci do doby, než zpracovali ty, které jim byly přiděleny dříve. Na znalecké posudky soudy čekaly šest měsíců, někdy i déle. To se samozřejmě promítlo do celkové délky řízení. Jak bylo zmíněno již dříve, reálné změny ve vyřizování agendy se do délky řízení promítají s určitým zpožděním. Nárůst v délce řízení je tedy patrný až v roce 2015 a 2016 a následuje pokles v letech 2017 a 2018. V roce 2019 pokles pokračoval a délky řízení se již prakticky vrátily na úroveň před účinností o. z. Klesl především percentil 90 a průměr, což znamená, že relativně klesl počet věcí, které nejsou vyřízeny dlouhou dobu.

Délky řízení byly ovlivněny také skutečností, že v letech 2016 až 2018 převýšil počet vyřízených věcí počet věcí příchozích. Zdá se tedy, že výše popsané problémy v agendě, které nastaly po nabytí účinnosti o. z., se částečně podařilo vyřešit. Dílčí vliv může plynout i z opatření některých soudů k posílení opatrovnických oddělení.

V roce 2020 opět došlo k mírnému růstu v délkách řízení, což opět teoreticky může souviset s pandemií COVID-19, která činnost soudů zkomplikovala. Tuto teorii podporuje fakt, že medián vzrostl ve všech krajích a téměř ve všech krajích s výjimkou Severočeského vzrostl i percentil 90 a průměr.

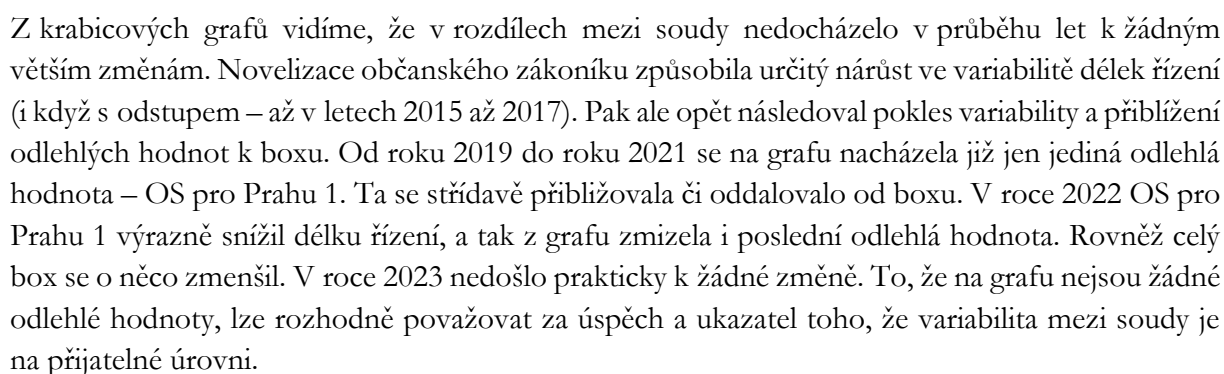
V roce 2021 však průměr stagnoval, percentil 90 narostl a medián mírně klesl na úroveň v letech 2017 až 2019. Mírný pokles mediánu by stejně jako u civilního řízení mohl ukazovat, že se i přes pokračující pandemii soudy vrátily k běžnému fungování.

V letech 2022 a 2023 došlo k poklesu délek řízení. To může, ale nemusí, naznačovat zlepšení situace v agendě. Je opět ale třeba na uvedené nahlížet v kontextu vývoje nápadu, počtu vyřízených a nevyřízených věcí. Další podkapitola přitom ukazuje, že počet nevyřízených věcí neklesá, ale roste.

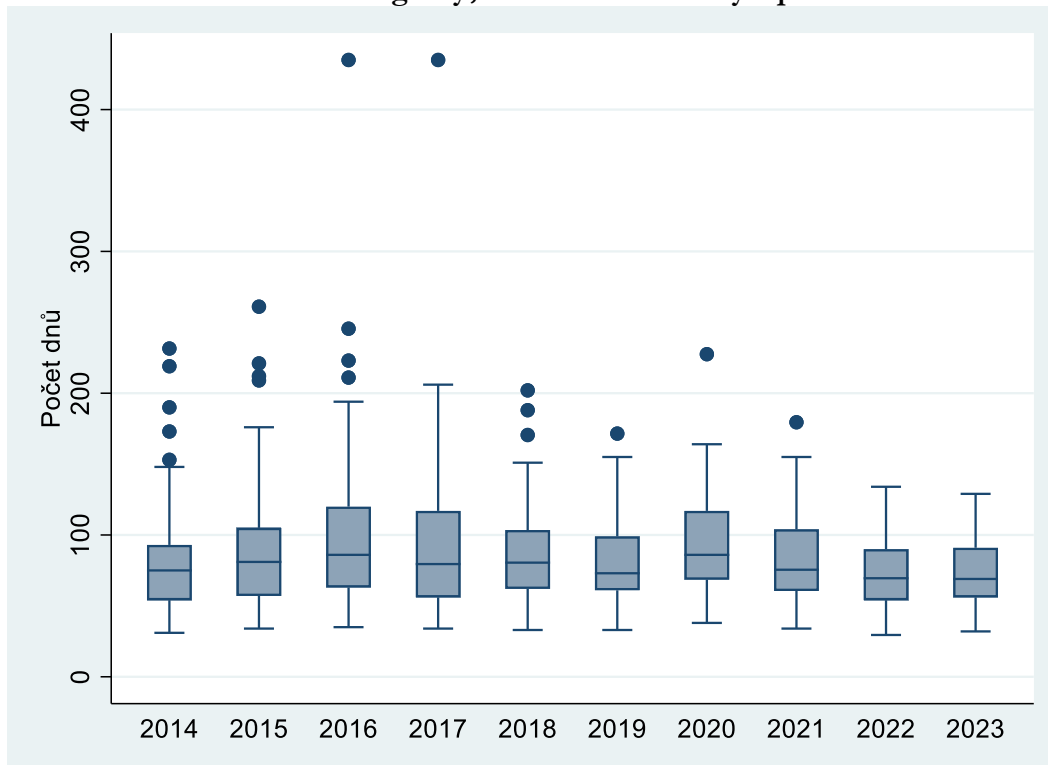
Tabulka 28: OS – délky řízení v opatrovnické agendě dle krajů, 2023

Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	128	-12 %	70	-9 %	287	-9 %
KS Praha	90	-4 %	56	+6 %	197	-10 %
KS Č. Budějovice	86	+1 %	56	+10 %	182	-4 %
KS Plzeň	105	-6 %	68	+1 %	218	-8 %
KS Ústí n. Labem	109	-13 %	70	-9 %	225	-15 %
KS Hr. Králové	103	-2 %	61	+5 %	236	-2 %
KS Brno	136	+1 %	92	+3 %	282	-2 %
KS Ostrava	124	-2 %	89	+2 %	250	-6 %
Celkem ČR	112	-5 %	72	+0 %	239	-7 %

Graf 37: OS – mediánové délky opatrov. řízení u jednotlivých soudů, 2023

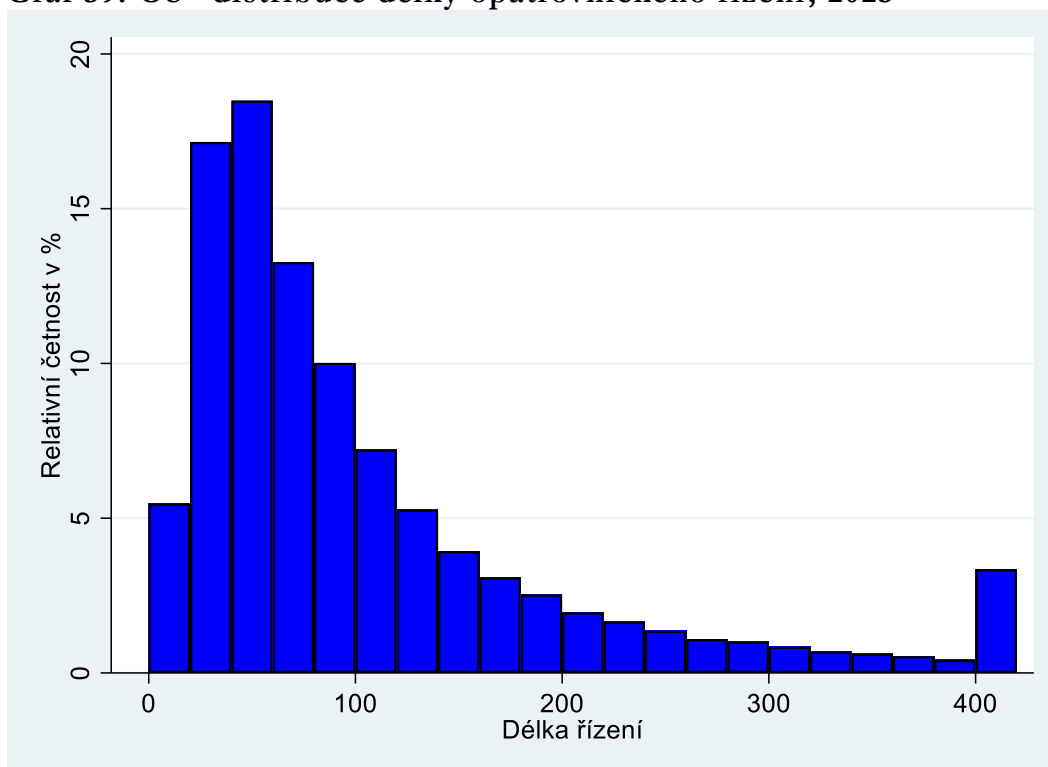

Graf 38: OS – krabicové grafy, mediánové délky opatrovnického řízení, 2023

Dále se ještě na délku řízení zaměříme v histogramu.

Graf 39: OS – distribuce délky opatrovnického řízení, 2023

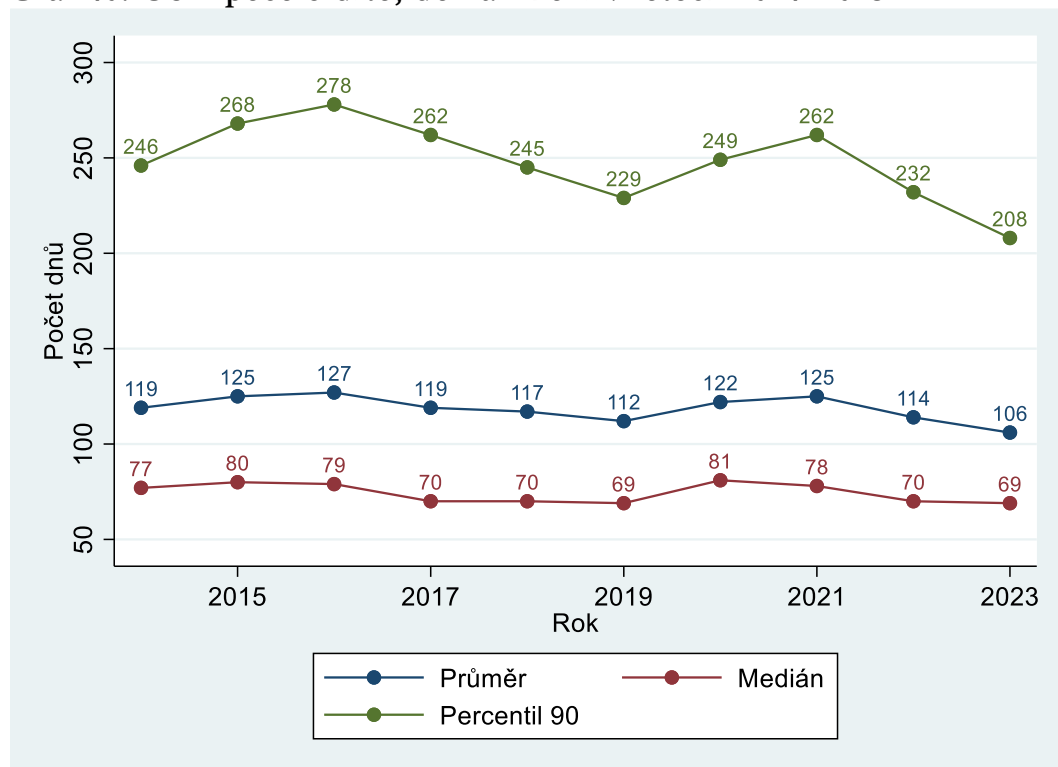
Histogram ukazuje například následující:

- Graf potvrzuje to, co již vidíme z předchozích dat – opatrovnické řízení je výrazně rychlejší než řízení civilní.

- Asi 35 % věcí je vyřízeno za 20 až 40 dnů.
- Asi 4 % věcí trvají déle než 400 dnů.

Významnou část opatrovnické agendy tvoří rozhodování o péči o nezletilé. Většinu této agendy představuje rozhodování o tom, kdo z rodičů bude o dítě pečovat, a rozhodování o výživném. Patří sem ale i jiné typy případů, jako je rozhodování o uložení výchovných opatření či rozhodování o poručenství. Je vhodné se v časové řadě blíže podívat specificky na tuto agendu, mimo jiné proto, že podle zákona o zvláštních řízeních soudních v ní má být rozhodnuto do 180 dnů ode dne nápadu.

Graf 40: OS – péče o dítě, délka řízení v letech 2014–2023

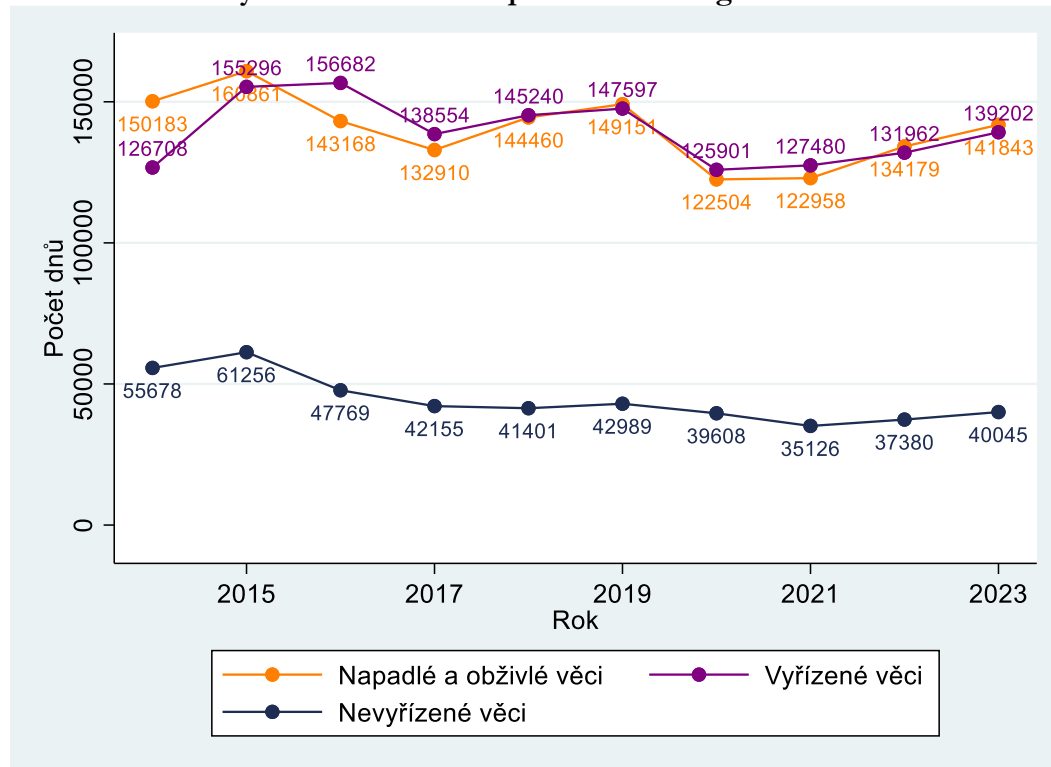
V grafu vidíme, že rozhodování o péči o nezletilé probíhá nepatrně rychleji než celá opatrovnická agenda. To má logiku, neboť tvoří její velkou část. Z grafu je patrné, že ne všechny věci jsou do 180 dnů vyřízeny, protože percentil 90 je vyšší. Bližší pohled na data ukáže, že v roce 2023 bylo ve výše zmíněné lhůtě rozhodnuto asi 84 % věcí.

2.5.2 Vyřizování věcí

V roce 2014, tedy před začátkem sledovaného období, došlo k významnému nárůstu v počtu příchozích věcí (asi 40 %). Za to je zodpovědný výše zmíněný dopad občanského zákoníku. Soudy byly schopny částečně reagovat a značně se zvýšil počet vyřízených věcí. Nárůst v počtu napadlých věcí byl ale vyšší než počet vyřízených věcí a počet nevyřízených věcí tak začal růst. Počet napadlých věcí poklesl až v roce 2016 a v roce 2017. To je zřejmě způsobeno hlavně tím, že všechny přezkumy svéprávnosti byly zahájeny v letech 2014 a 2015. Soudům se podařilo v roce 2016 udržet počet vyřízených věcí na úrovni z roku 2015 a také v roce 2017 udržet počet vyřízených věcí nad nápadem. Díky tomu počet nevyřízených věcí klesal. Soudům pomohlo prodloužení lhůty na přezkum svéprávnosti pro určité případy ze tří na pět let vyplývající z novely o. z. přijaté na konci roku 2016. Nicméně je třeba uvést, že počet osob (tedy celkový rozsah agendy přezkumů

svéprávnosti) byl jen cca 36 tisíc, což znamená, že se na nárůstu nápadu podílel jen asi jednou čtvrtinou, zbytek tvořily další nové agendy zavedené o. z. Tyto nové agendy také stojí za růstem nápadu v letech 2018 a 2019, protože, jak již bylo konstatováno, všechny přezkumy svéprávnosti byly zahájeny již v letech 2014 a 2015.

Graf 41: OS – vyřizování věcí v opatrovnické agendě v letech 2014–2023

V roce 2019 mírně vzrostl nápad a soudy vyřídily méně věcí, než kolik napadlo. Rozdíl byl ale malý – míra vyřizování byla 99 %. V roce 2020 vidíme stejně jako u ostatních agend značný pokles v počtu příchozích věcí. Dopad pandemie na funkčnost soudů se v roce 2020 tedy v opatrovnické agendě příliš neprojevil. Soudy vyřídily více věcí, než kolik napadlo (v důsledku pandemie COVID 19 se nápad výrazně snížil), i když jim to v průměru mohlo trvat o něco déle. V roce 2021 zůstal počet příchozích věcí na úrovni roku 2020, což zřejmě opět ukazuje na vliv pandemie. Soudům (a to ve všech krajích) se podařilo vyřídit více věcí, než napadlo. Počet nevyřízených věcí opět klesl a přiblížil se k hodnotám před vstupem občanského zákoníku v účinnosti. V roce 2022 vidíme nárůst v počtu příchozích věcí, soudy na to reagovaly částečně a zvýšil se tak i počet vyřízených věcí. Počet příchozích věcí ale rostl více, a tak se po několika letech zvýšil počet nevyřízených věcí, ale jen velmi mírně a stále byl na úrovni roku 2020. V roce 2023 však nárůst v počtu příchozích a vyřízených věcí pokračoval.

Tabulka 29: OS – vyřizování opatrovnických věcí dle krajů, 2023

Nadřízený soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	13 366	-4 %	13 392	-8 %	3 598	-0 %	100,2 %
KS Praha	20 198	+2 %	20 030	+1 %	4 372	+4 %	99,2 %
KS Č. Budějovice	9 302	+5 %	9 246	+9 %	2 006	+3 %	99,4 %
KS Plzeň	13 482	+6 %	13 138	+7 %	3 781	+10 %	97,4 %
KS Ústí n. Labem	19 439	+6 %	19 344	+4 %	5 334	+2 %	99,5 %
KS Hr. Králové	16 568	+11 %	15 752	+9 %	4 797	+21 %	95,1 %
KS Brno	23 345	+10 %	22 330	+10 %	8 098	+14 %	95,7 %
KS Ostrava	26 143	+7 %	25 970	+11 %	8 059	+2 %	99,3 %
Celkem ČR	141 843	+6 %	139 202	+5 %	40 045	+7 %	98,1 %

V tabulce vidíme, že druhý rok po sobě vzrostl počet příchozích věcí ve všech krajích s výjimkou Prahy. Praha je pak jediný kraj, kde byla míra vyřizování přes 100 %.

2.5.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

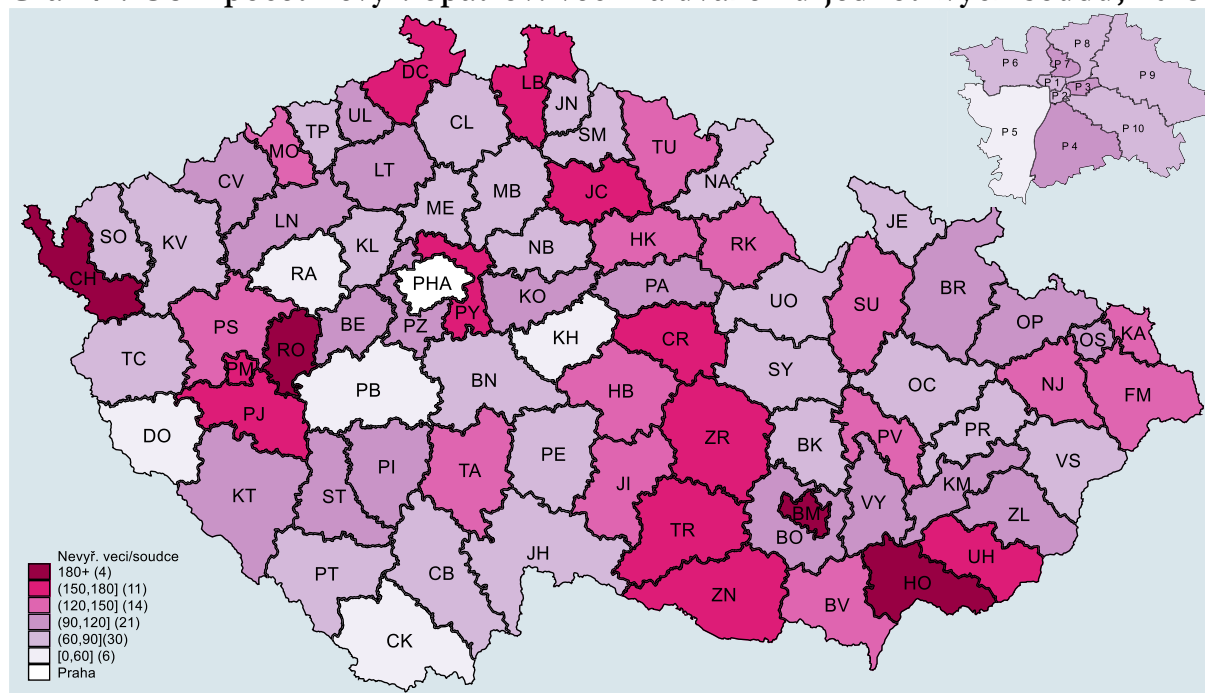
Díky datům získávaným od roku 2020 je možné provést přepočet na soudce i u opatrovnické agendy. Jak vidíme v tabulce níže, celkový počet úvazků v opatrovnické agendě je asi 367. Bližší informace k těmto datům o počtu soudcovských úvazků se nacházejí v podkapitole 2.2.3.

Tabulka 30: OS – vyřizování opatrovnických věcí na skutečný úvazek dle krajů

Nadřízený soud	Počet úvazků	Nápad + obživlé věci		Délka řízení			
				Vyřizeno		Nevyřizeno	
MS Praha	43,5	307,26	-14 %	307,86	-18 %	82,71	-11 %
KS Praha	49,88	404,93	+2 %	401,56	+1 %	87,65	+4 %
KS Č. Budějovice	23	404,43	+6 %	402,00	+9 %	87,22	+3 %
KS Plzeň	30,6	440,59	+14 %	429,35	+15 %	123,56	+18 %
KS Ústí n. Labem	48,87	397,77	+6 %	395,83	+4 %	109,15	+2 %
KS Hr. Králové	43,35	382,19	+6 %	363,37	+4 %	110,66	+15 %
KS Brno	55,2	422,92	+14 %	404,53	+13 %	146,70	+18 %
KS Ostrava	72,6	360,10	-2 %	357,71	+2 %	111,01	-6 %
Celkem ČR	367	386,49	+3 %	379,30	+3 %	109,11	+5 %

Změny oproti předchozímu roku vyplývají spíše ze změn v počtu příchozích, vyřízených a nevyřízených věcí, protože celorepublikově zůstal počet soudců v téměř stejný. K menším změnám došlo na úrovni krajů a samozřejmě na úrovni jednotlivých okresních soudů.

Graf 42: OS – počet nevyř. opatrov. věcí na úvazek u jednotlivých soudů, 2023

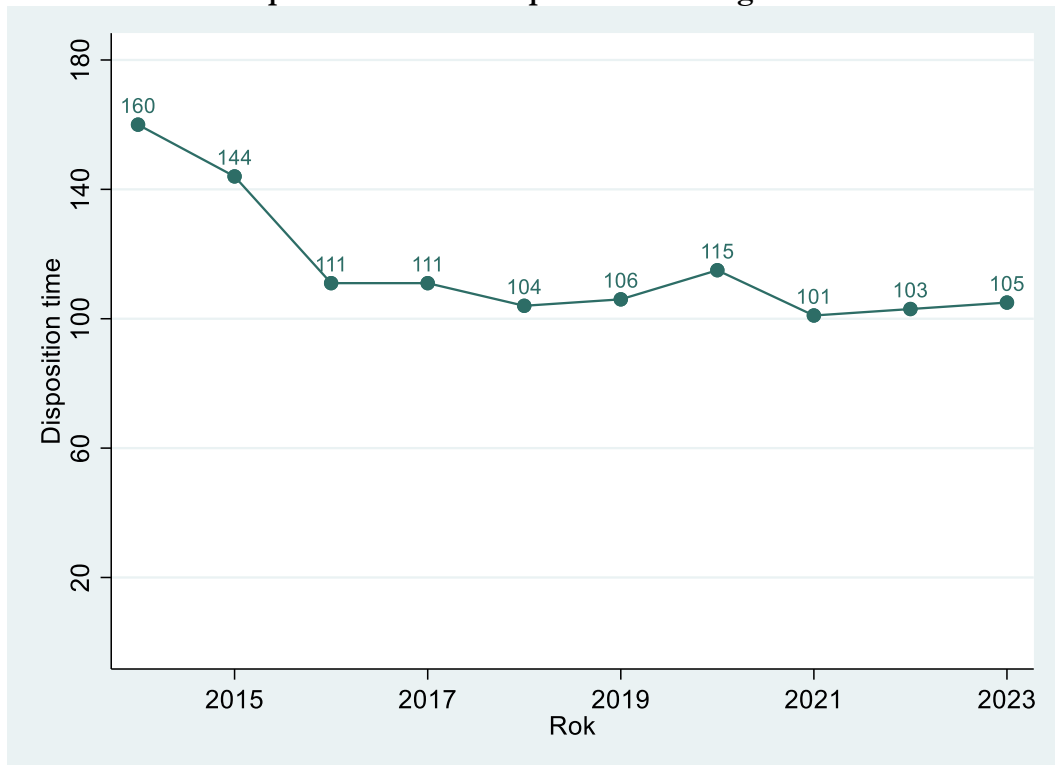

Pokud jde o nevyřízené věci na soudce, nejlépe jsou na tom (obdobně jako u délek řízení) OS spadající pod KS České Budějovice. Celkově je ale situace poměrně vyrovnaná. Z jednotlivých soudů jsou pak na tom nejlépe Ústí nad Orlicí (50), Svitavy (53) a Praha 2 (57). Nejvyšší počet věcí na soudce naopak vykazují Brno (229), Cheb (207) a Hodonín (203).

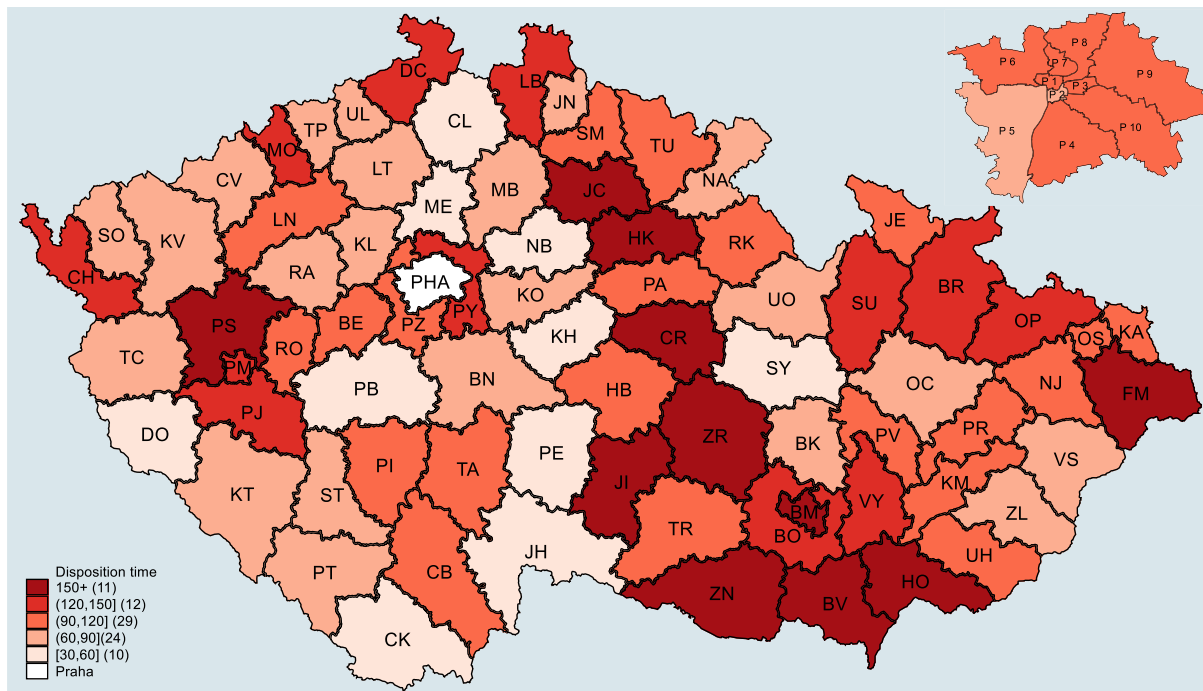
2.5.4 Disposition time (dispoziční čas)

Od roku 2014 do roku 2016 prudce klesal DT. To bylo dáno jeho obrovským nárůstem v roce 2014 spojeným s nabytím účinnosti nového občanského zákoníku od 1. 1. 2014. Počet vyřízených věcí vzrostl méně, což vedlo k nárůstu DT. V roce 2015 vzrostl výrazněji počet vyřízených věcí, takže DT klesl. V roce 2016 pak klesl nápad a tím i nevyřízené věci. Došlo tedy k poklesu DT na úroveň roku 2014. V roce 2017 poklesl počet vyřízených i nevyřízených věcí asi o 12 %. DT tím pádem zůstal stejný jako v roce 2016. V roce 2018 se vyřídilo více věcí než v roce 2017, přičemž počet nevyřízených věcí příliš neklesal – výsledkem byla do té doby nejlepší hodnota DT. V roce 2019 došlo spíše ke kosmetickému nárůstu na 106 – vzrostl počet nevyřízených i vyřízených věcí a nárůst v počtu nevyřízených věcí velmi mírně převýšil nárůst v počtu věcí vyřízených. V roce 2020 DT o 9 dnů narostl v důsledku poklesu počtu vyřízených věcí. V roce 2021 klesl DT na nejnižší hodnotu (101) od roku 2008, což plyne z citelného poklesu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2022 vzrostl počet vyřízených i nevyřízených věcí, a to tím způsobem, že to vedlo k nepatrnému zvýšení DT. To samé se pak stalo v roce 2023. Celkově lze nicméně DT v letech 2016 až 2023 označit za velmi stabilní.

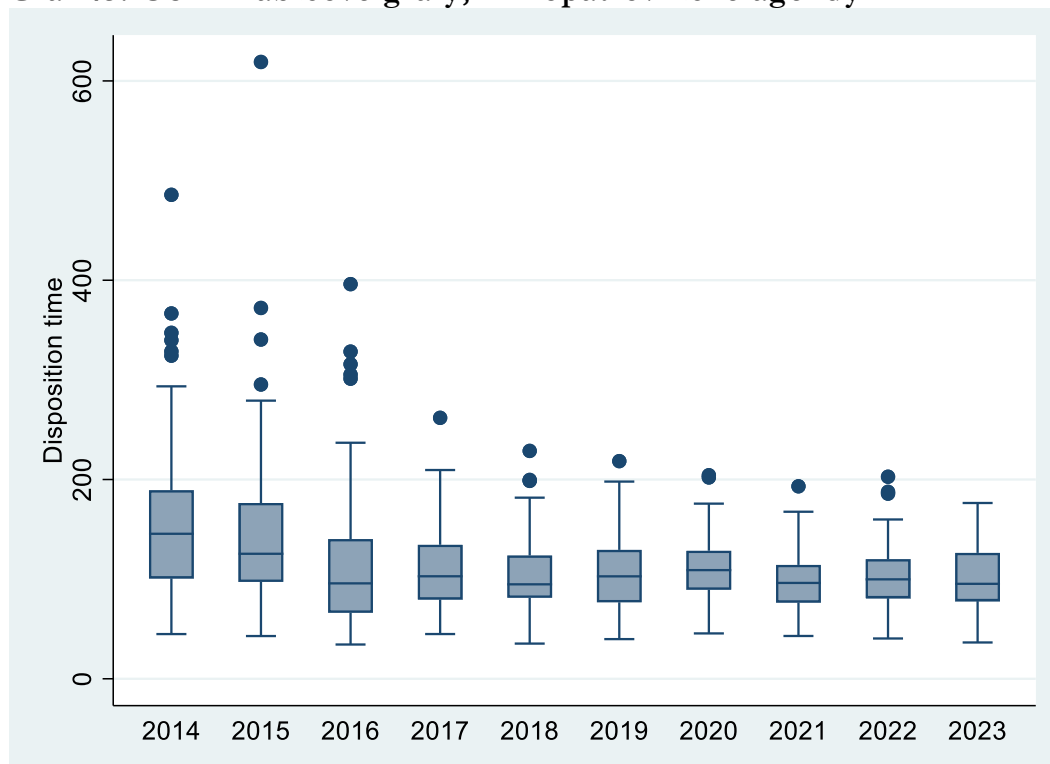
Graf 43: OS – disposition time v opatrovnické agendě v letech 2014–2023

Graf 44: OS – disposition time v opatrov. agendě u jednotlivých soudů, 2023

Graf 45: OS – krabicové grafy, DT opatrovnické agendy

Data v této kapitole můžeme shrnout tak, že v letech 2014 a 2015 došlo k velkému nárůstu počtu napadlých věcí. To negativně ovlivnilo rychlost vyřizování agendy v celé ČR. Na některé soudy byl dopad horší než na jiné. V letech 2015 a 2016 se soudům pozvolna dařilo vyrovnat se s nárůstem vyřizované agendy a tento trend pokračoval i v letech 2017 a 2018, kdy se rozdíly mezi jednotlivými okresními soudy dále zmenšovaly (šedé boxy jsou kompaktnější, „vousy“ kratší a odlehlé OS / body jsou blíže k hornímu „vousu“, tedy přibližují se k ostatním okresním soudům). V roce 2019 nedošlo k velkým změnám oproti roku 2018. Rok 2020 byl ovlivněn pandemií COVID-19 a došlo tak k výraznému poklesu nápadu. Pandemie ale nezabránila soudům úspěšně vyřizovat věci. Došlo proto k mírným poklesům počtu nevyřízených věcí, a také k poklesu ve variabilitě mezi soudy. Obdobný závěr platí i pro rok 2021, pokles v počtu nevyřízených věcí byl ale markantnější než v roce 2020. V letech 2022 a 2023 opět začal růst počet příchozích věcí a soudy na to reagovaly. Počet příchozích věcí ale převýšil počet vyřízených, a rostl tak počet věcí nevyřízených. Na druhou stranu klesla délka řízení. Prozatím tak nelze dospět k jednoznačnému závěru o aktuálním trendu v agendě.

2.5.5 Další statistiky

Stejně jako u civilní či trestní agendy uvádíme míru odvolání a míru změny rozsudku. Jednou z nejrozsáhlejších a nejvýznamnějších agend, které jsou na opatrovnickém úseku soudů vyřizovány, je rozhodování o výživném (nyní § 910 a násl. o. z.), tedy rozhodování o tom, který z rodičů a kolik má platit na výživu svého nezletilého potomka (případně zletilého dítěte, bylo-li řízení zahájeno před nabytím jeho zletilosti). S výživným úzce souvisí rozhodování o svěřeni dítěte do péče. Dále se tedy věnujeme této problematice. Nakonec se zaměříme, jaké procento sporů končí dohodou rodičů.

Míra odvolání

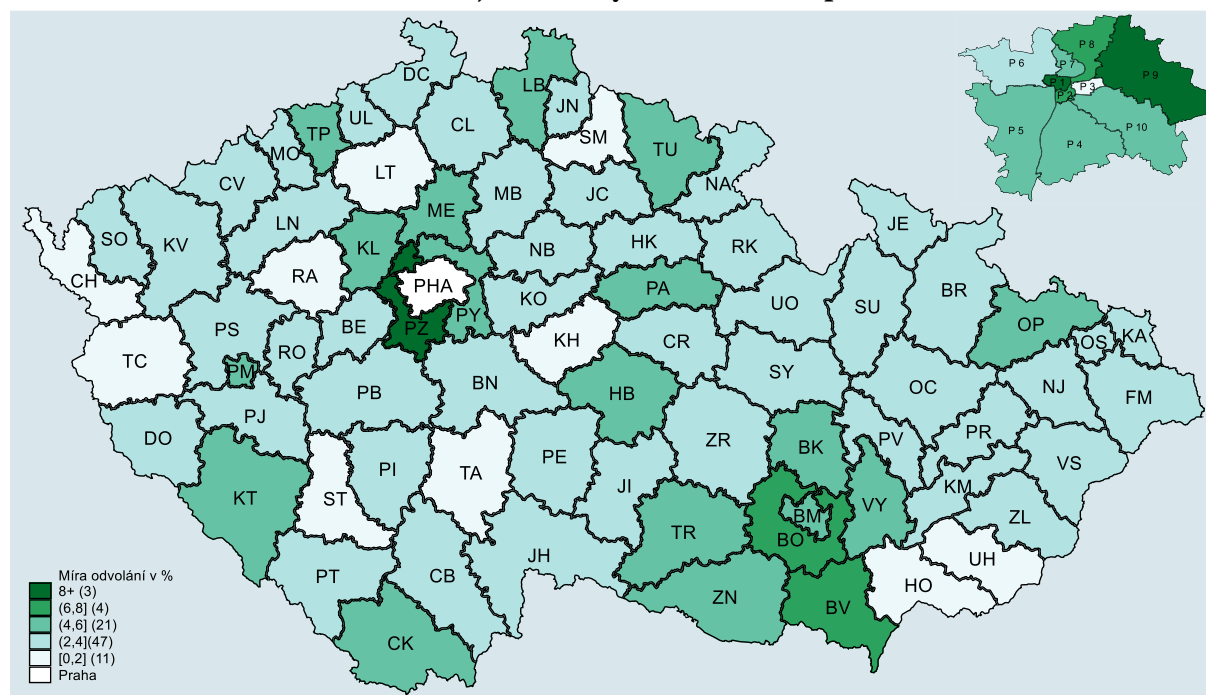
Míra odvolání je vypočtena stejnou metodikou jako míra odvolání u civilního řízení.

Tabulka 31: OS – míra odvolání dle krajů v opatrovnickém řízení, 2023

Nadřízený soud	Míra odvolání	
MS Praha	5,56 %	-3,0 p.b.
KS Praha	4,71 %	-0,5 p.b.
KS Č. Budějovice	2,71 %	-0,9 p.b.
KS Plzeň	3,22 %	-0,4 p.b.
KS Ústí n. Labem	3,07 %	-0,1 p.b.
KS Hr. Králové	3,43 %	-0,0 p.b.
KS Brno	4,19 %	-0,6 p.b.
KS Ostrava	2,97 %	-0,3 p.b.
Celkem ČR	3,77 %	-0,7 p.b.

Z tabulky vyplývá, že míra odvolání je nižší než v civilním řízení, tento rok v absolutním vyjádření přibližně o 3 procentní body. Rozdíly existují i na úrovni krajů. Nejvyšší míry odvolání jsou v Praze a okolí (soudy spadající pod MS Praha a KS Praha). Nejnižší míra odvolání je v Severočeském a Severomoravském a tento rok nově v Jihočeském kraji. Rozdíly zřejmě budou vyplývat ze socioekonomických faktorů a složení obyvatelstva daných krajů.

Graf 46: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v opatrov. řízení, 2023

Z jednotlivých okresních soudů byla v roce 2023 nejvyšší míra odvolání u OS Praha 1 (17,14 %), OS Praha-západ (13,56 %) a OS Praha 9 (8,93 %). Nejnižší je naopak míra odvolání u OS Praha 3 (0,30 %), OS Tachov (1,04 %) a OS Tábor (1,21 %).

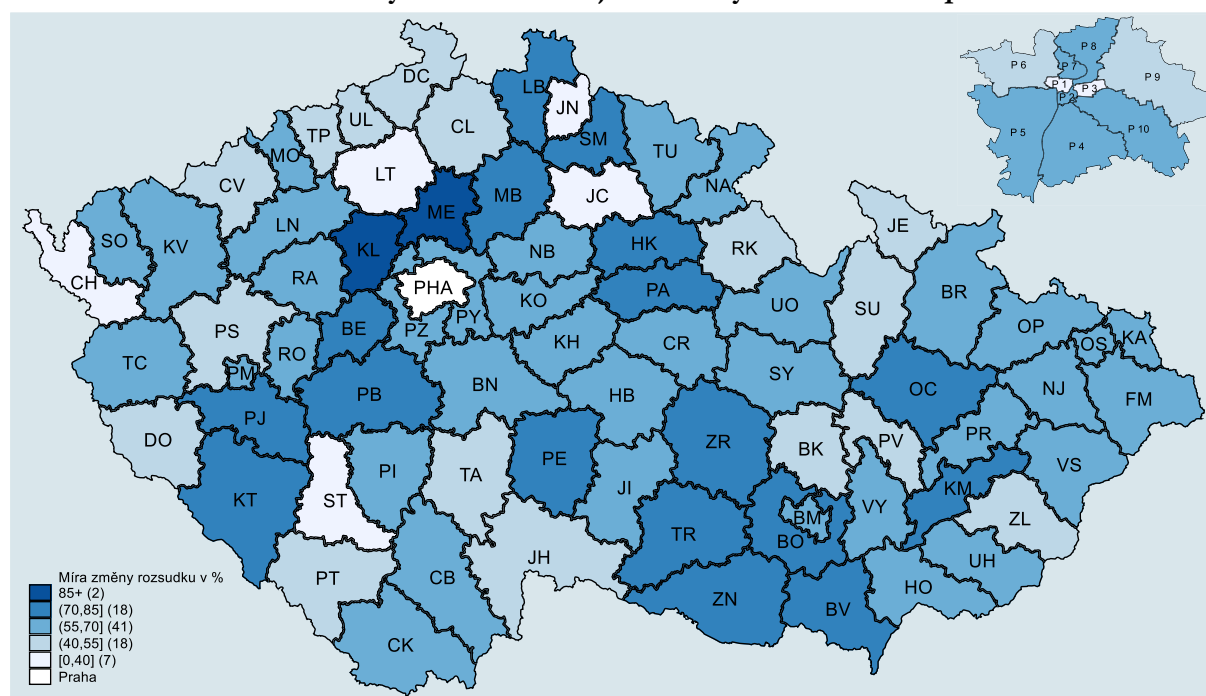
Míra změny rozsudku

Stejně jako u civilního řízení je dalším sledovaným ukazatelem míra změny rozsudku. Jedná se o podíl věcí v procentech, ve kterých odvolací soud na podkladě odvolání změnil rozhodnutí soudu I. stupně.

Tabulka 32: OS – míra změny rozsudku dle krajů v opatrovnickém řízení, 2023

Nadřízený soud	Míra změny rozsudku (v %)	
MS Praha	57,34 %	+14,6 p.b.
KS Praha	72,58 %	+1,9 p.b.
KS Č. Budějovice	59,22 %	+7,3 p.b.
KS Plzeň	64,31 %	+5,1 p.b.
KS Ústí n. Labem	56,72 %	-5,3 p.b.
KS Hr. Králové	63,71 %	+2,8 p.b.
KS Brno	65,57 %	-2,5 p.b.
KS Ostrava	63,18 %	+4,3 p.b.
Celkem ČR	63,48 %	+4,7 p.b.

Graf 47: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v opatrov. řízení

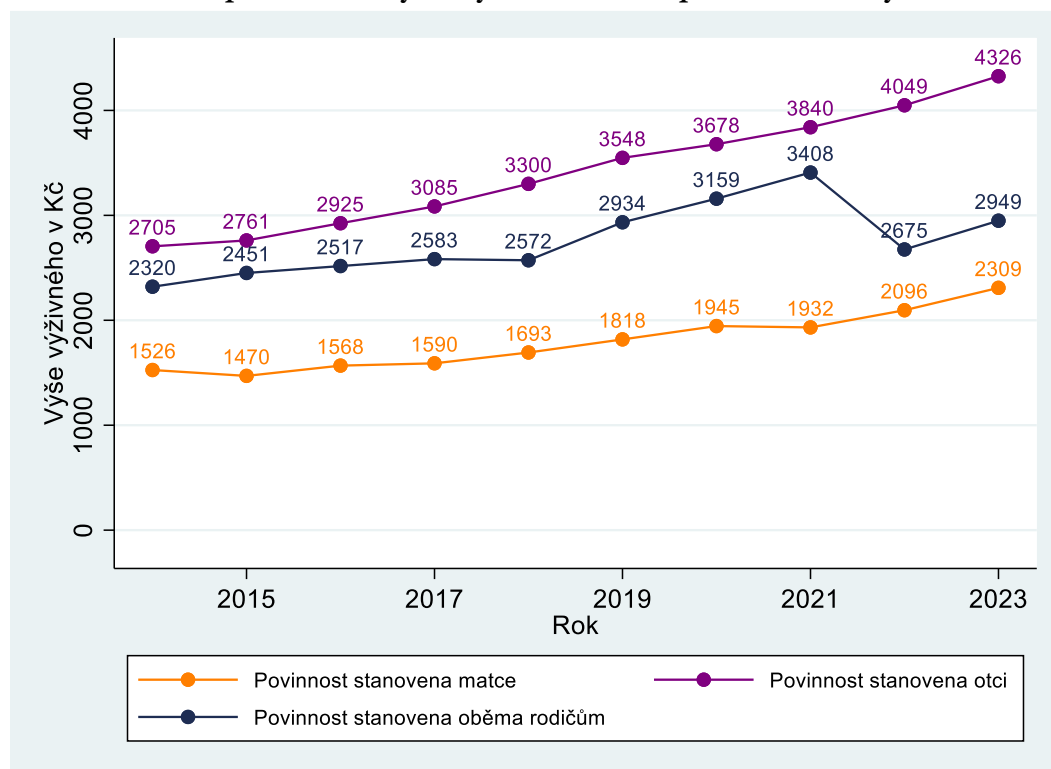
Z okresních soudů mají nejnížší míru změny rozsudku OS pro Prahu 3 (0 % - dle dat tam ale bylo podáno odvolání v jediné věci), OS Strakonice (28,57 %) a OS pro Prahu 1 (také 28,57 %). Na druhém konci se nacházejí OS Mělník (89,36 %), OS Liberec (86,46 %) a OS Kladno (83,33 %). Mezi soudy jsou tedy obrovské rozdíly. To plyne z malého počtu pozorování – míra odvolání je nízká, tudíž i vzorek pro výpočet míry změny rozsudku je malý. Z toho pak plyne velká variabilita, která může vést k extrémním hodnotám.

Výše výživného a podíl na příjmu

Po údajích věnujících se opatrovnické agendě jako celku stojí za zmínku vybrané otázky, kterým je věnována značná pozornost justice i běžné veřejnosti. Jako první lze představit data o rozhodování o výživném nezletilých dětí.

Zde uvedené statistiky se týkají prvního rozhodnutí o vyživovací povinnosti. Údaje (v Kč event. v % z příjmu) se vztahují k jednomu dítěti. Pokud je stanovena povinnost platit výživné oběma rodičům, v grafu je pracováno jen s vyšší částkou výživného a v případě stejné částky výživného s vyšším příjmem rodiče. Od roku 2017 jsou k dispozici obě částky a oba příjmy, pro zachování stejné metodiky jsou v tomto grafu ale i po roce 2017 započítány vyšší částky.

Graf 48: OS – průměrná výše výživného dle povinné osoby v letech 2014–2023

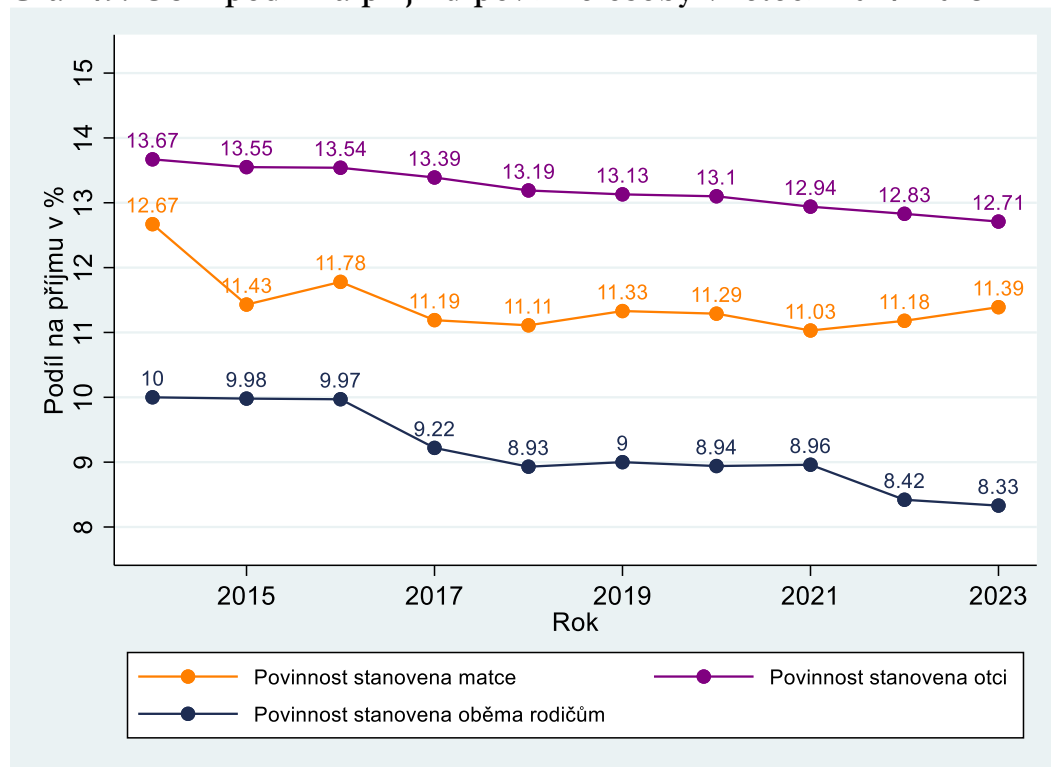
V grafu výše pozorujeme, že průměrné výživné stanovené otci je asi dvakrát vyšší než průměrné výživné stanovované matce (v roce 2023 je rozdíl o něco nižší). Rozdíl je způsoben několika faktory:

- Při určování výživného soud přihlíží k majetkovým poměrům povinného. Průměrná mzda žen v ČR je nižší než průměrná mzda mužů a logicky je tedy mužům stanovena povinnost platit vyšší výživné. To ovšem vysvětluje pouze část rozdílu, protože mzda mužů není ani zdaleka dvakrát vyšší než mzda žen a při růstu hrubých mezd žen dochází ke snižování podílu jim určeného výživného na jejich příjmu. Například ve 4. čtvrtletí 2022 byla podle Českého statistického úřadu mediánová hrubá měsíční mzda žen 34 554 Kč, u mužů 40 232 Kč. Hrubé mzdy vykazované ČSÚ navíc nezahrnují přídavky na děti a jiné eventuální přiznané dávky.
- V dalším grafu vidíme, že u matek je podíl výživného na čistém měsíčním příjmu nižší než u otců. To souvisí právě s výší příjmů. Snížení disponibilního příjmu má totiž větší dopad na osoby s nižší úrovní mezd.

- Rozdíl mezi příjmy otce a matky, kteří vedou spor o výživné, je větší než rozdíl mezi příjmy mužů a žen v celé populaci ČR. To je zřejmě dáno i tím, že matky mohou být ve sledované době častěji na rodičovské dovolené bez výdělečné činnosti, respektive i v navazujícím období mohou mít častěji nižší pracovní úvazky vzhledem k potřebě zajištění péče o dítě, což se negativně projevuje v jejich příjmech.
- Povinné ženy⁸ mají v průměru více vyživovacích povinností než povinní muži⁹. Soud počet vyživovacích povinností při rozhodování rovněž zohledňuje – povinnému s více vyživovacími povinnostmi soud stanoví v průměru nižší výživné.

Jako zvláštní lze označit pokles výše výživného oběma rodičům v roce 2022 a částečně i v roce 2023 (oproti letům 2021 a dříve). Tento pokles jde zcela proti všem ostatním trendům (jak u obou rodičů, tak i pouze u matek či pouze u otců). V roce 2023 došlo i u této kategorie k nárůstu, ale průměrná částka se nevrátila k hodnotám z let 2020 a 2021) a v justičních statistických datech jsme pro něj zatím nenalezli vysvětlení.

Graf 49: OS – podíl na příjmu povinné osoby v letech 2014–2023

V grafech pozorujeme, že průměrná stanovená částka výživného na jedno dítě roste (graf 48), podíl stanoveného výživného na čistém měsíčním příjmu povinné osoby nicméně spíše klesá (otcové, oba rodiče) nebo zůstává stejný (matky)¹⁰. To lze vysvětlit zlepšující se ekonomickou situací v ČR a zvyšováním příjmů nejen povinných osob. Zdá se, že pokles reálných příjmů v roce 2023 výše zmíněný trend u otců neovlivnil, ale možná mohl mít vliv u matek. Například u povinnosti

⁸ Tento termín je pouhou zkratkou pro situaci, kdy je určováno výživné dítěte, která má platit matka dítěte.

⁹ Viz předchozí, u mužů.

¹⁰ V posledních třech letech ale u matek mírně rostl a v roce 2023 tak byl nejvyšší od roku 2016.

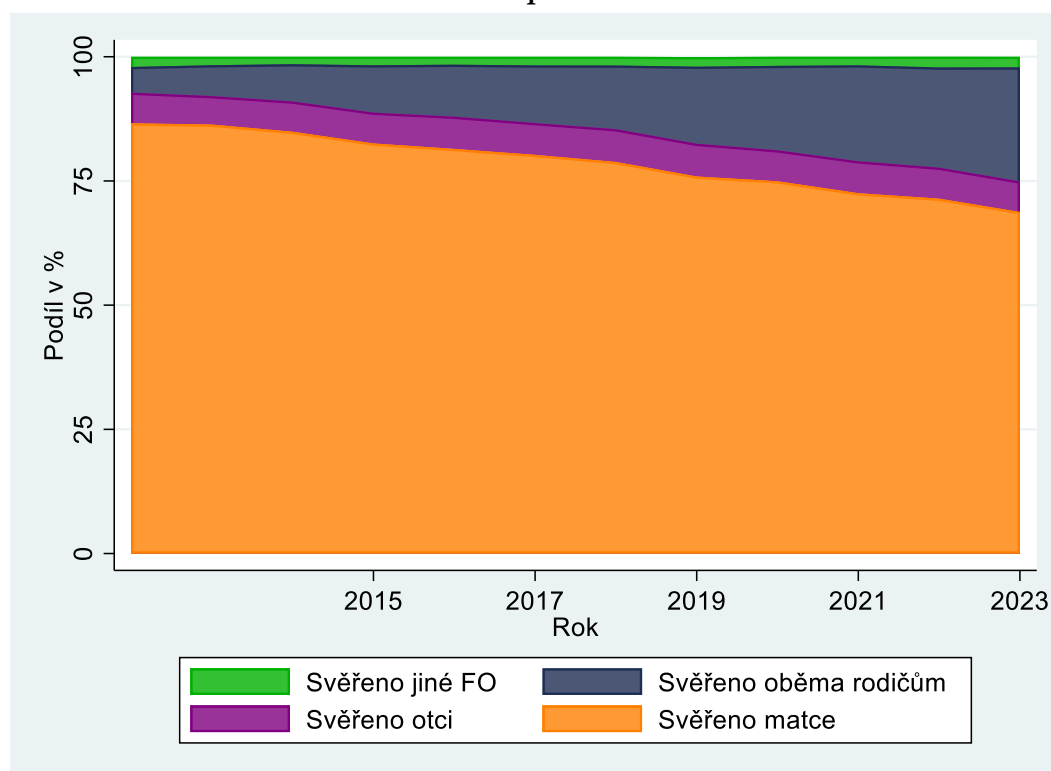
stanovené otci vzrostla částka z 2 702 Kč v roce 2014 na 4 326 Kč v roce 2023, tedy o 1 347 korun (o 60 %).

Plošný graf (viz seznam pojmů) dále zachycuje statistiku, která úzce souvisí s rozhodováním o výživném, totiž to, jak často je dítě svěřeno do péče matce, otci, jiné fyzické osobě či oběma rodičům do společné nebo střídavé péče. V asi 69 % případů svěřil soud dítě do péče matce. Vidíme, že podíl tohoto tradičního modelu nicméně postupně pozvolna klesá ve prospěch alternativních řešení. (Zároveň nedisponujeme statistikami o tom, jak často se jedná v rámci výhradní péče jednoho rodiče o tzv. rozšířený styk s dítětem.) K tomuto trendu přispívá zřejmě nejen judikatura českého Ústavního soudu, ale i celospolečenské klima, odborné diskuse o rozhodování o dětech na mezinárodní úrovni a další faktory.

V řeci konkrétních čísel podíl případů, kdy soud svěřil dítě do péče matce, klesl z 86,6 % v roce 2012 na 68,8 % v roce 2023. Podíl případů, kdy bylo dítě do péče svěřeno oběma rodičům, se výrazně zvýšil z 5,2 % v roce 2012 na 23,0 % v roce 2023, tedy na více než čtyřnásobek.

Od roku 2014 jsou k dispozici také o něco podrobnější data. U svěřením dítěte do péče obou rodičů se rozlišuje, jestli se jednalo o péči střídavou nebo o péči společnou. Data ukazují, že svěřením do střídavé péče je častější a že frekvence využití tohoto modelu roste.

Graf 50: OS – svěřování dítěte do péče

Dohoda rodičů

Řízení může skončit, a často také končí, dohodou rodičů, tedy smírným řešením. To je vidět níže v grafu, z něž vyplývá, že takto jsou uzavřeny tři čtvrtiny věcí.

Graf 51: OS – podíl věcí vyřízených dohodou rodičů

3 Krajské soudy

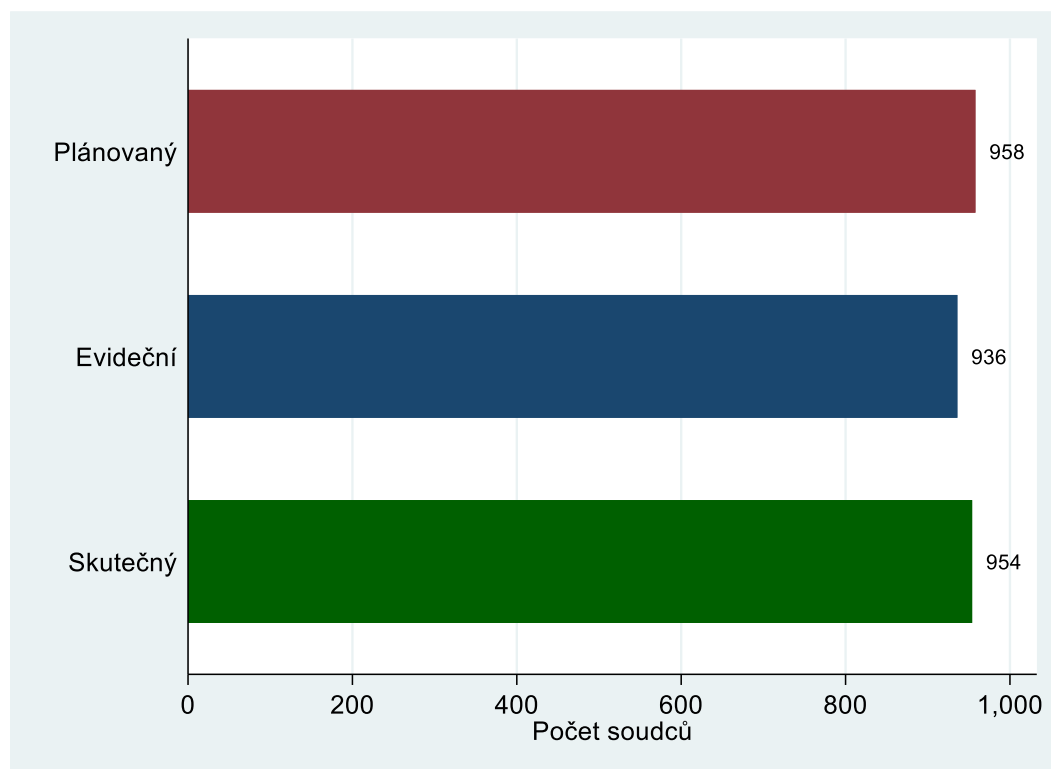
3.1 Personál

Struktura kapitoly je stejná jako u okresních soudů – první část se věnuje soudcům, druhá se zaměřuje na ostatní personál ve výkonu a třetí se věnuje přísedícím.

3.1.1 Soudci

Stejně jako u okresních soudů je počet soudců u krajských soudů poměrně stabilní s mírnými výkyvy. V grafu a tabulce níže jsou porovnány plánovaný, evidenční a skutečný počet soudců.

Graf 52: KS – počet soudců v roce 2023

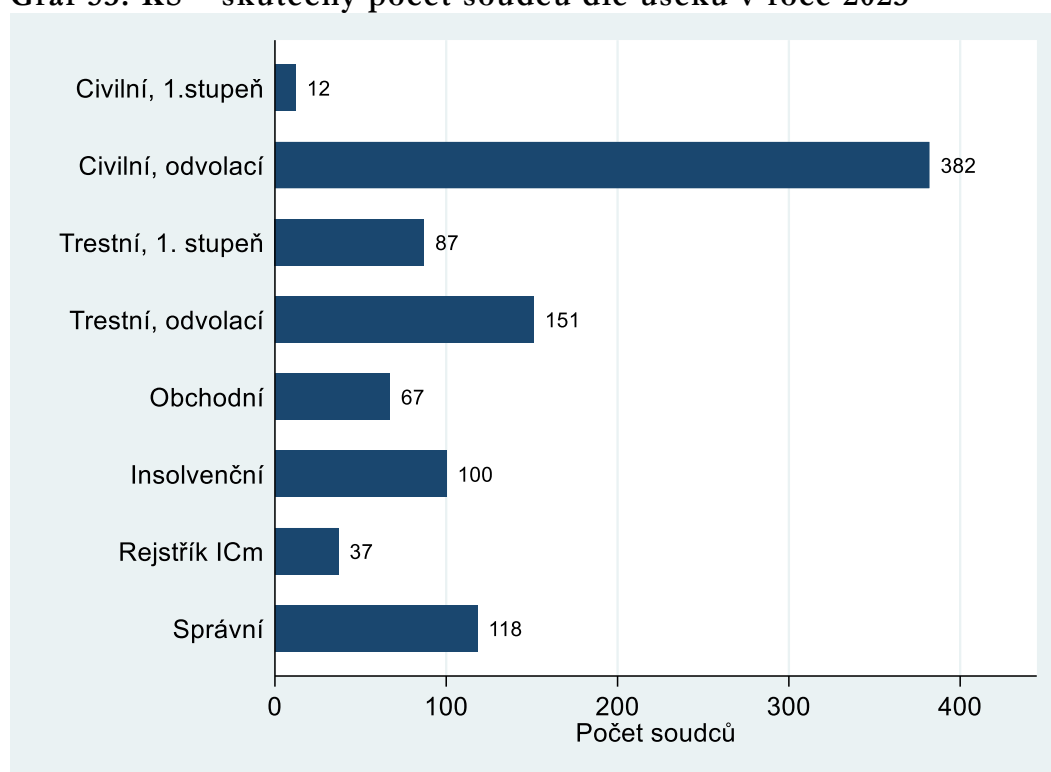
Tabulka 33: OS – počet soudců dle krajů, 2023

Nadřízený soud	Plánovaný počet soudců	Evidenční počet soudců	Skutečný počet soudců	Podíl skutečný/plánovaný počet soudců
MS Praha	245	218	225,55	92,06 %
KS Praha	92	98	101,35	103,42 %
KS Č. Budějovice	44	51	49,75	97,55 %
KS Plzeň	74	74	73,8	99,73 %
KS Ústí n. Labem	121	117	120,4	102,91 %
KS Hr. Králové	83	82	80,5	98,17 %
KS Brno	149	157	164,5	104,78 %
KS Ostrava	150	139	137,72	99,08 %
Celkem ČR	958	936	953,57	101,88 %

Situace krajských soudů je odlišná od soudů okresních. Zatímco u okresních soudů byl počet skutečných soudců citelně nižší než plánovaný a evidenční počet soudců, u krajských soudů tomu tak není a počty jsou poměrně vyrovnané. Mezi jednotlivými soudy jsou ale značné rozdíly – 2 soudy mají skutečné počty soudců znatelně nižší, než počet plánovaných soudců, 3 soudy asi stejný a 3 soudy citelně vyšší. Analyzovat tento jev ale přesahuje účel Výroční statistické zprávy. Roli zde určitě hraje dopad načasování jmenovacích etap a dopad stážístů z OS, který má tendenci zvyšovat skutečné počty. Protisměrný dopad mají nepřítomnosti (MD/RD, stáže u vyšších soudů, nemoci, dočasná zproštění).

Poměr velikosti soudních úseků je také poměrně stabilní. U krajských soudů sledujeme výrazně více kategorií (agend), než u soudů okresních. V této souvislosti je třeba upozornit na to, že obchodní úsek nezahrnuje insolvenční agendu a insolvenční agenda nezahrnuje rejstřík ICm (incidenční spory).

Graf 53: KS – skutečný počet soudců dle úseků v roce 2023

Z grafu a z následující tabulky lze vyčíst poměrně velké množství informací. Například:

- Asi 41 % soudců vyřizuje civilní agendu, přibližně 25 % působí na trestním úseku, cca 22 % se zabývá obchodní agendou (včetně insolvenční a incidenčních sporů) a zbytek (12 %) jsou soudci správní.
- Velmi malý počet soudců vyřizuje prvostupňovou civilní agendu (představuje v zásadě jen rejstřík C), naopak civilní odvolací agenda (kde se rozhoduje v tříčlenných senátech) je nejobsáhlejší.
- V trestní agendě jsou si počty soudců mnohem bližší, ale odvolací agendu stále vyřizuje více soudců než agendu prvostupňovou; o odvoláních a stížnostech rozhoduje senát

o 3 soudcích, zatímco prvostupňovou agendu řeší vždy jeden soudce jako samosoudce nebo předseda senátu se dvěma přísedícími.

Tabulka 34: KS – počet soudců dle úseků a krajů

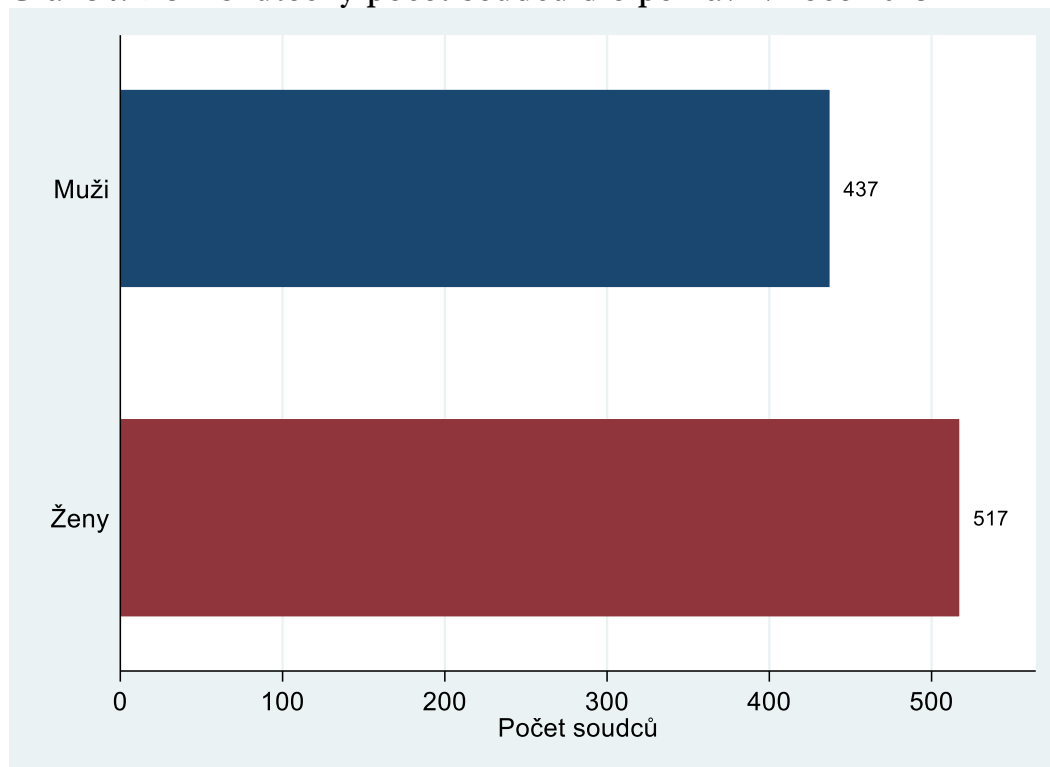
Soud	Skutečný počet úvazků				
	Civilní prvostupňový	Civilní odvolací	Trestní prvostupňový	Trestní odvolací	Obchodní
MS Praha	0,8	95,0	18,7	21,3	26,5
KS Praha	0,4	48,6	5,9	18,0	1,6
KS Č. Budějovice	0,5	19,8	5,2	9,8	2,0
KS Plzeň	1,0	25,5	6,0	17,3	4,0
KS Ústí n. Labem	1,3	45,4	14,0	22,8	5,5
KS Hr. Králové	0,4	29,9	7,4	14,0	5,1
KS Brno	6,0	72,0	13,0	22,0	11,0
KS Ostrava	1,3	45,7	17,0	26,0	11,5
Celkem ČR	11,66	381,78	87,2	151,2	67,2

Soud	Skutečný počet úvazků				
	Insolvenční	Rejstřík ICm	Správní	Celkem	Na 100 000 obyvatel
MS Praha	17,3	7,0	39,0	225,6	17,0
KS Praha	11,3	2,6	13,0	101,4	7,3
KS Č. Budějovice	6,0	2,5	4,0	49,8	6,9
KS Plzeň	8,4	2,1	9,5	73,8	8,3
KS Ústí n. Labem	15,5	3,5	12,4	120,4	10,1
KS Hr. Králové	9,1	2,9	11,7	80,5	6,5
KS Brno	18,0	6,0	16,5	164,5	7,9
KS Ostrava	14,0	10,5	11,7	137,7	7,4
Celkem ČR	99,6	37,1	117,83	953,57	8,9

Jak již bylo zmíněno, u KS sledujeme více agend, proto může být tabulka méně přehledná, na druhou stranu poskytuje detailnější vhléd než v předchozích zprávách. Jak je z tabulky patrné, největší je MS Praha a nejmenší je KS České Budějovice. MS Praha je asi čtyřikrát větší než KS České Budějovice. Pozornost také upoutá přepočtení na 100 000 obyvatel, kde zcela jasně vyčnívá MS Praha, což je dáno především obchodní a civilní a správní agendou.

Sledovat můžeme i složení soudců dle pohlaví. Data jsou v tabulce a grafech níže.

Graf 54: KS – skutečný počet soudců dle pohlaví v roce 2023

Tabulka 35: KS – skutečný počet soudců dle pohlaví a krajů

Soud	Skutečný počet		Podíl žen v %
	Žen	Mužů	
MS Praha	140,05	85,5	62,09
KS Praha	64,8	36,55	63,94
KS Č. Budějovice	20,25	29,5	40,70
KS Plzeň	43,2	30,6	58,54
KS Ústí n. Labem	59,05	61,35	49,04
KS Hr. Králové	35	45,5	43,48
KS Brno	78,5	86	47,72
KS Ostrava	75,5	62,22	54,82
Celkem ČR	516,35	437,22	54,15

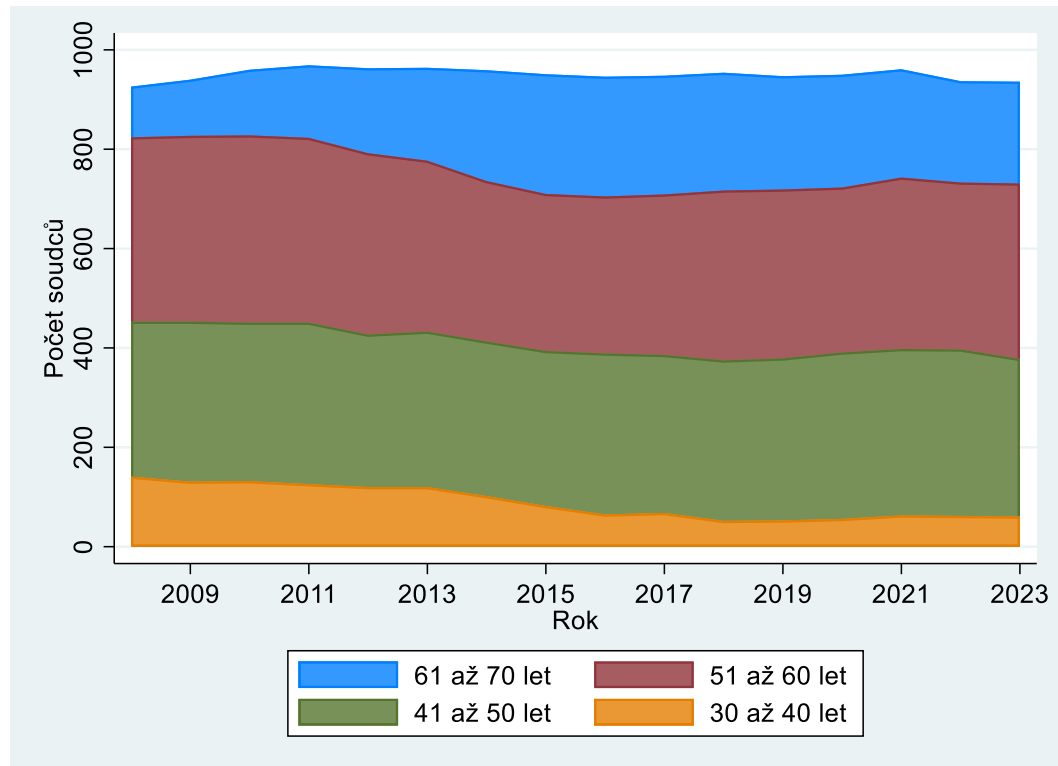
Stejně jako u OS působí i u krajských soudů více soudkyň než soudců. Podíl žen je ale nižší než u okresních soudů (65,19 %, viz tabulka č. 3). Jak uvidíme níže, tento jev se dále prohlubuje s každým dalším stupněm soudní soustavy.

Rozdíly mezi soudy jsou poměrně velké. Nejvyšší podíl žen mezi soudci má KS Praha (64 %) a nejnižší KS Č. Budějovice (41 %), což je o 23 procentních bodů méně.

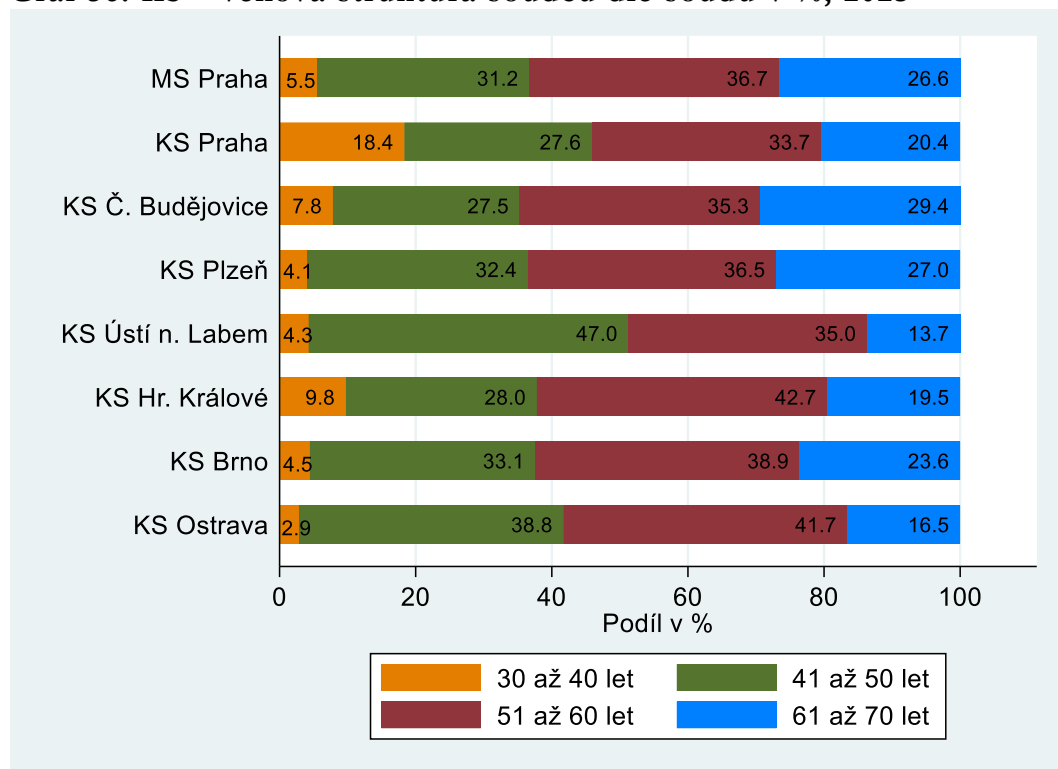
Podíl žen v krajském soudnictví přitom velmi zvolna klesá. V roce 2008 činil kolem 60 %, nyní 54 %.

Nakonec se stejně jako u okresních soudů zaměříme na věkovou strukturu soudců vypočtenou z jejich evidenčních počtů.

Graf 55: KS – věkové složení soudců v letech 2008–2023

Graf 56: KS – věková struktura soudců dle soudů v %, 2023

Z těchto dat můžeme vyvodit následující závěry:

- Soudci u krajských soudů jsou v průměru výrazně starší než soudci u soudů okresních. To je logické, protože to plyne z kariérního postupu soudců. V naprosté většině jsou noví soudci jmenováni na okresní soudy. Někteří tam zůstanou, jiní jsou přeloženi ke krajským soudům (a později případně i k VS, NS nebo NSS). Mezi jmenováním a přeložením samozřejmě většinou uplyne několik let.
- K dispozici nejsou detailní údaje o věku soudců, takže nelze přesně říct, kde jsou soudci nejmladší. Dle podílů jednotlivých skupin se ale zdá, že nejmladší soudci jsou v průměru u KS v Praze, kde v roce 2020 došlo k výraznému omlazení.
- I u KS se věk soudců postupně zvyšoval až do roku 2018, přičemž počet soudců v nejvyšší věkové kategorii zůstal v podstatě stabilní. V posledních letech pak již nedošlo prakticky k žádným výrazným změnám. Důvody pro zvyšování věkového průměru jsou obdobné jako u okresních soudů, plynou především ze zvyšování evidenčního počtu soudců před rokem 2006 a ze zvyšování průměrného věku jmenovaných soudců. Pokud jsou u okresních soudů v průměru starší soudci, budou logicky ke krajským soudům také překládáni starší soudci.

3.1.2 Zaměstnanci ve výkonu a ve správě

Pracovní pozice zaměstnanců ve výkonu a jejich pracovní náplň se od okresních soudů mírně liší. Pro účely této zprávy ale postačuje uvést stejné kategorie zaměstnanců ve výkonu jako u soudů okresních. Popis pracovní náplně a význam použitých zkratk uvádíme v podkapitole 2.1.2. Znovu tedy pracujeme s nejfrekventovanějšími pracovními pozicemi.

Tabulka 36: KS – evidenční počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů, 2023

Soud	Počet osob							Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	RV	
MS Praha	65	25	117	41	16	92	83	439
KS Praha	14	5	41	13	11	1	54	139
KS Č. Budějovice	25	1	19	12	12	25	7	101
KS Plzeň	17	1	31	21	10	27	4	111
KS Ústí n. Labem	50	23	34	25	21	43	22	218
KS Hr. Králové	27	6	20	26	13	53	0	145
KS Brno	50	3	59	31	20	68	25	256
KS Ostrava	55	9	48	34	30	72	42	290
Celkem ČR	303	73	369	203	133	381	237	1 699

Opět platí, že počet zaměstnanců ve výkonu se odvíjí od systemizace, personální politiky soudů a situace na trhu práce. U krajských soudů je počet zaměstnanců ve výkonu v poměru k počtu soudců nižší než u okresních soudů. To je důsledkem rozdílnosti zpracovávaných agend (méně práce, kterou lze delegovat na nesoudcovský personál). Po skokovém posílení jejich stavu o 101 zaměstnanců v roce 2017 došlo ke stabilizaci počtů v roce 2018. Z 1 531 v roce 2016 vzrostl počet zaměstnanců ve výkonu na 1 632, tedy asi o 7 %, a v roce 2018 již pouze o 12 osob. Jestliže v roce

2017 byl v zásadě celý růst dán růstem počtu asistentů z 228 na 326, v roce 2018 docházelo zejména k přesunům mezi funkcemi v rámci krajských soudů. V roce 2020 došlo opět k mírnému nárůstu (o 47 osob), a to především u soudů v Praze (MS Praha, KS Praha). Vzrostl především počet VSÚ a zapisovatelek. V roce 2021 se celkový počet zaměstnanců takřka nezměnil – vzrostl o 10 na 1 738. V roce 2022 také došlo k malé změně, počet zaměstnanců klesl o 23 na 1 715. V jednotlivých kategoriích došlo k malým posunům. Totéž lze říci o roce 2023, kdy celkový počet zaměstnanců klesl o 16 na 1 699.

3.1.3 Přisedící soudu

Stejně jako předchozí rok jsou k dispozici počty přisedících dle krajů, pohlaví a věku, což umožňuje jejich bližší prozkoumání jak u okresních, tak i u krajských soudů. U krajských soudů přisedící rozhodují v prvostupňovém řízení o trestném činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice je minimálně pět let (což jsou u krajských soudů v podstatě všechna řízení). Data jsou k 1. 1. 2023. Ve srovnání s rokem 2019, kdy byly počty přisedících publikovány poprvé, se jejich počet zvýšil z 887 na současných 1 009 osob a podíl žen vzrostl z 52,8 % na 54,1 %.

Tabulka 37: KS – počet přisedících dle soudů a pohlaví, 2023

Soud	Počet přisedících		Podíl žen v %
	Mužů	Žen	
MS Praha	121	125	50,81
KS Praha	35	37	51,39
KS Č. Budějovice	16	25	60,98
KS Plzeň	40	30	42,86
KS Ústí n. Labem	33	66	66,67
KS Hr. Králové	35	30	46,15
KS Brno	78	86	52,44
KS Ostrava	105	147	58,33
Celkem ČR	463	546	54,11

V tabulce na první pohled rozhodně zaujme srovnání s okresními soudy. Podíl mužů, kteří působí jako přisedící, je totiž u krajských soudů výrazně vyšší (46 % vs. 35 %). U dvou soudů dokonce působí více mužů než žen. Přisedících je však mnohem méně než u OS, neboť počet věcí, které vyřizují, je násobně nižší, i když agenda KS je náročnější.

Další tabulka se (stejně jako u OS) zabývá věkovou strukturou. Zatímco struktura dle pohlaví se liší, věková struktura přisedících u OS a přisedících u KS je podobná. U KS je funkce přisedícího rovněž mnohem populárnější u vyšších věkových skupin. Téměř 57 % (u OS 60 %) přisedících tvoří lidé ve věku 60 let a více, tedy ve většině případů v důchodovém věku. Naopak přisedící ve věku do 39 let tvoří pouze 7,43 % (u OS 4,36 %). V průměru nejstarší jsou, stejně jako u OS, přisedící v Jihočeském kraji. V tomto kraji ale působí u KS málo přisedících (jedná se o nejmenší krajský soud). Od předchozího roku nedošlo ve složení přisedících prakticky k žádné změně.

Tabulka 38: KS – počet přisedících dle soudů a věku, 2023

Soud	Věková skupina (podíl v %)				
	30-39	40-49	50-59	60-69	70 a více
MS Praha	10,98	25,20	22,76	21,54	19,51
KS Praha	8,33	23,61	18,06	22,22	27,78
KS Č. Budějovice	7,32	9,76	4,88	39,02	39,02
KS Plzeň	10,00	20,00	11,43	28,57	30,00
KS Ústí n. Labem	2,02	11,11	23,23	29,29	34,34
KS Hr. Králové	3,08	13,85	16,92	30,77	35,38
KS Brno	8,54	7,32	18,29	29,27	36,59
KS Ostrava	5,56	13,10	21,83	28,57	30,95
Celkem ČR	7,43	16,06	19,62	27,16	29,73

3.2 Prvostupňová civilní a obchodní agenda

Krajské soudy vyřizují podobně jako okresní soudy větší množství typů prvostupňové agendy. Na rozdíl od okresních soudů vyřizují krajské soudy s výjimkou KS Praha též věci veřejných rejstříků právnických a fyzických osob, evidence svěřenských fondů a evidence skutečných majitelů. Tato podkapitola se věnuje prvostupňové civilní (občanskoprávní) a obchodní agendě. V rámci této zprávy se jedná o rejstříky označené jako C, EC, Cm a ECm. Ve vedení statistik došlo k podobným změnám jako u OS, což se do určité míry projeví i v časových řadách, a to i přes snahu data o tyto změny očistit. Data, která se týkají délek řízení a dalších statistik, byla opět v největší možné míře očištěna o rozkazní řízení.

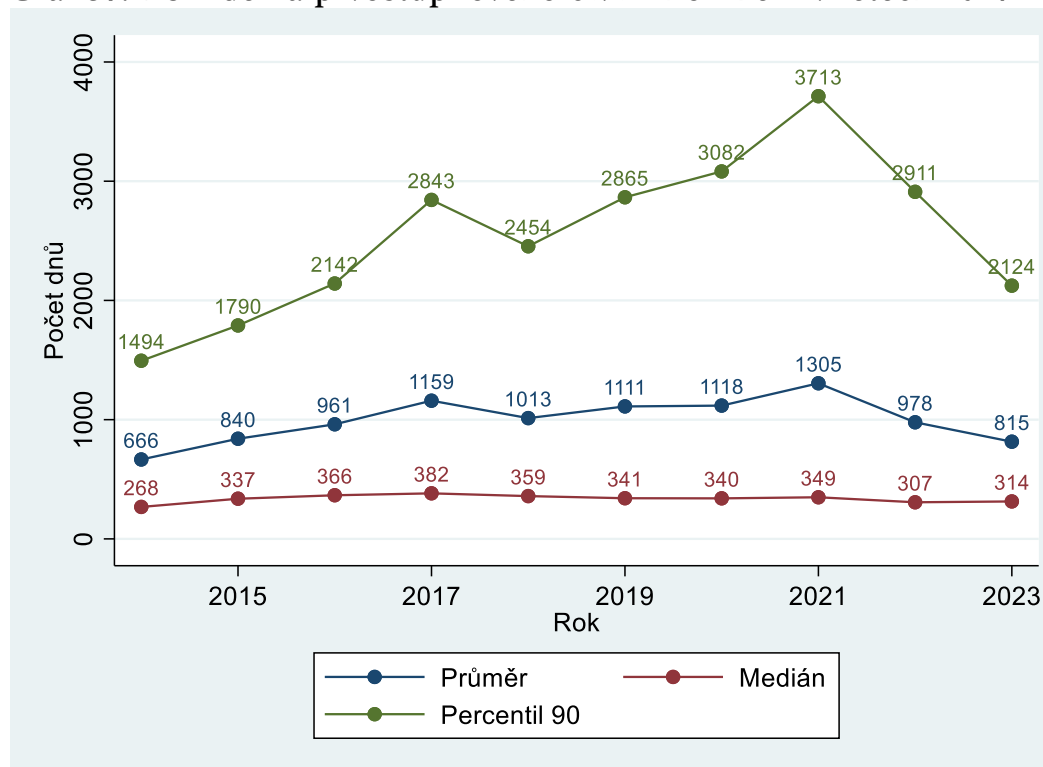
3.2.1 Délka řízení

Uvádíme délky řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně zjištěné ze statistických listů.

Data byla očištěna o věci s předmětem sporu *právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodní korporace*. Přestože se může jednat o administrativně náročnou agendu, především v Praze se velmi často vyskytují jednoduché a rychle vyřízené věci. Právě u tohoto soudu přitom došlo v roce 2017 k velkému nárůstu v počtu pravomocně skončených věcí (nárůst o 176 %), což samozřejmě značně ovlivňuje vykazovanou délku řízení – výrazně ji to snižuje. Stejně tak má tato kategorie sporů významný vliv na míru odvolání. Po úvaze byla proto především z důvodu zachování srovnatelnosti mezi soudními kraji a roky data využitá v této zprávě o uvedený typ sporu očištěna.

V roce 2021 došlo k další úpravě metodiky. Data byla po úvaze očištěna i o spory s předmětem sporu *zrušení a jmenování likvidátora u jiných korporací (spolky, odborové organizace atd.)*. Podobně jako u *právních vztahů souvisejících se zrušením a likvidací obchodní korporace* se nejedná o typický obchodní spor a délka řízení je u těchto sporů výrazně kratší. V roce 2021 došlo asi k trojnásobnému nárůstu v počtu těchto řízení oproti roku 2020, a to především u MS Praha, částečně pak u KS Brno a KS Hradec Králové. Bez očištění dat by došlo k výraznému poklesu délky řízení (opět především u MS Praha). Pokles délky řízení by nicméně plynul právě pouze ze změny ve složení agendy, nikoliv ze zrychlení vyřizování věcí obecně. Pro ilustraci – po očištění o tento předmět sporu u MS Praha vykázal mediánovou délku řízení 334 dnů v roce 2020 a 321 v roce 2021. Bez očištění by ale vykázal délky řízení 260 v roce 2020 a 125 v roce 2021. Zahrnutí tohoto předmětu sporu by tedy (opět) výrazně zkreslovalo jak porovnání mezi soudy, tak i porovnání mezi roky. Z tohoto důvodu byla data o tento spor očištěna. Očištění je zpětně aplikováno i na předchozí roky

Graf 57: KS – délka prvostupňového civilního řízení v letech 2014–2023

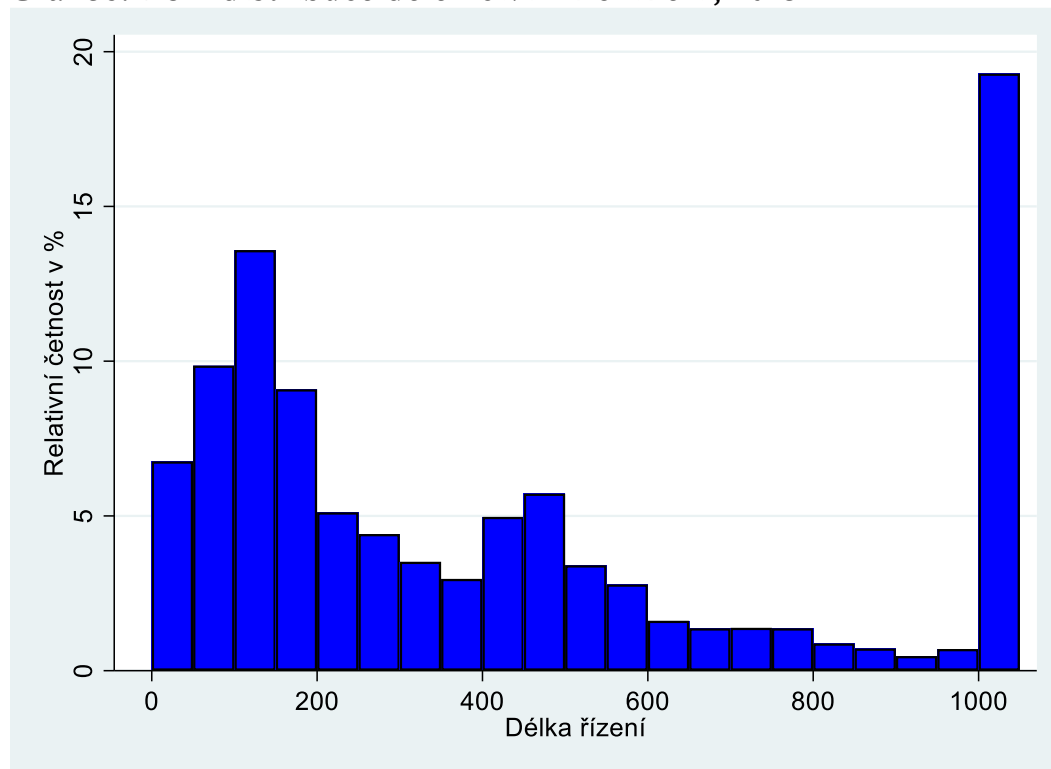
Do jisté míry mohou v této agendě změny v délkách řízení vyplývat ze změn ve vedení statistik. Data totiž není možné úplně očistit a zbavit je tak výkyvů, které jsou způsobeny metodologickými změnami. V této časové řadě se jedná o nárůst délek řízení v roce 2015, který je zřejmě minimálně částečně dán změnami v metodice vykazování statistik; k dalším relevantním změnám nedošlo. Medián je stabilní, průměr už méně a percentil 90 v celém sledovaném období vysoce nestabilní – mezi rokem 2021 a 2023 tak například poklesl o 43 %.

Tabulka 39: KS – délky prvostupňového civilního řízení dle soudů, 2023

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	716	-24 %	293	-5 %	1 650	-40 %
KS Praha	599	-40 %	168	-46 %	1 747	-45 %
KS Č. Budějovice	1 054	+21 %	316	+4 %	3 378	+26 %
KS Plzeň	887	-4 %	450	+105 %	2 901	-12 %
KS Ústí n. Labem	882	-26 %	456	-30 %	2 271	-22 %
KS Hr. Králové	690	+1 %	216	+19 %	1 333	-41 %
KS Brno	1 255	+4 %	475	+4 %	3 568	+7 %
KS Ostrava	680	-23 %	185	+2 %	1 404	-41 %
Celkem ČR	815	-17 %	314	+2 %	2 124	-27 %

Absolutní hodnoty průměru i percentilu 90 jsou u očištěných dat stále velmi vysoké – celorepublikový percentil 90 byl v roce 2023 téměř 6 let a celorepublikový průměr asi 2,2 roku. Tento rok téměř 5 % řízení trvalo déle než 4 000 dnů (11 let) a téměř 20 % řízení trvalo 1000 dnů a déle.

Graf 58: KS – distribuce délek civilního řízení, 2023

Situace je nicméně lepší, než by se z výše uvedeného mohlo zdát, a to z následujících důvodů:

- Jak je vidět v další podkapitole, počet nevyřízených věcí trvale klesal až do roku 2022. Od roku 2011 klesl počet nevyřízených věcí téměř na třetinu (ze 44 618 na 13 210, tedy asi o 70 %). V tom samozřejmě hraje velkou roli i převod vybrané agendy na OS.
- Počty déle nevyřízených věcí (přes 3 roky, přes 5 let či přes 7 let) v posledních letech také klesal. To také samozřejmě může ovlivnit vykázanou délku řízení.
- Především je však velká část věcí přerušena z důvodu rozhodnutí o úpadku či konkursu s tím, že do vykazované délky řízení se tato doba promítne. Data ze statistických listů bohužel neumožňují očištění o tuto dobu nebo o řízení, která byla takto přerušena, přestože by takovéto očištění bylo korektní. Můžeme alespoň odhadnout, jak velký vliv tato kategorie věcí má. Například data z výkazů ukazují, že k 31. 12. 2023 bylo v rejstříku Cm nevyřízeno déle než 5 let 1 745 věcí, z důvodu rozhodnutí o úpadku/prohlášení konkursu 1 026 věcí, tedy asi 59 %. Tyto věci se samozřejmě nakonec objeví ve statistických listech a výrazně ovlivní délku řízení. Velká část z nich ale nevypovídá o fungování soudu.
- Z výše uvedeného důvodu doporučujeme sledovat u této agendy v zásadě jen medián (který činí dlouhodobě asi 10 měsíců až rok). Průměr a percentil 90 jsou příliš ovlivněny malým počtem věcí, které vykazují obrovskou délku řízení právě kvůli přerušení z důvodu

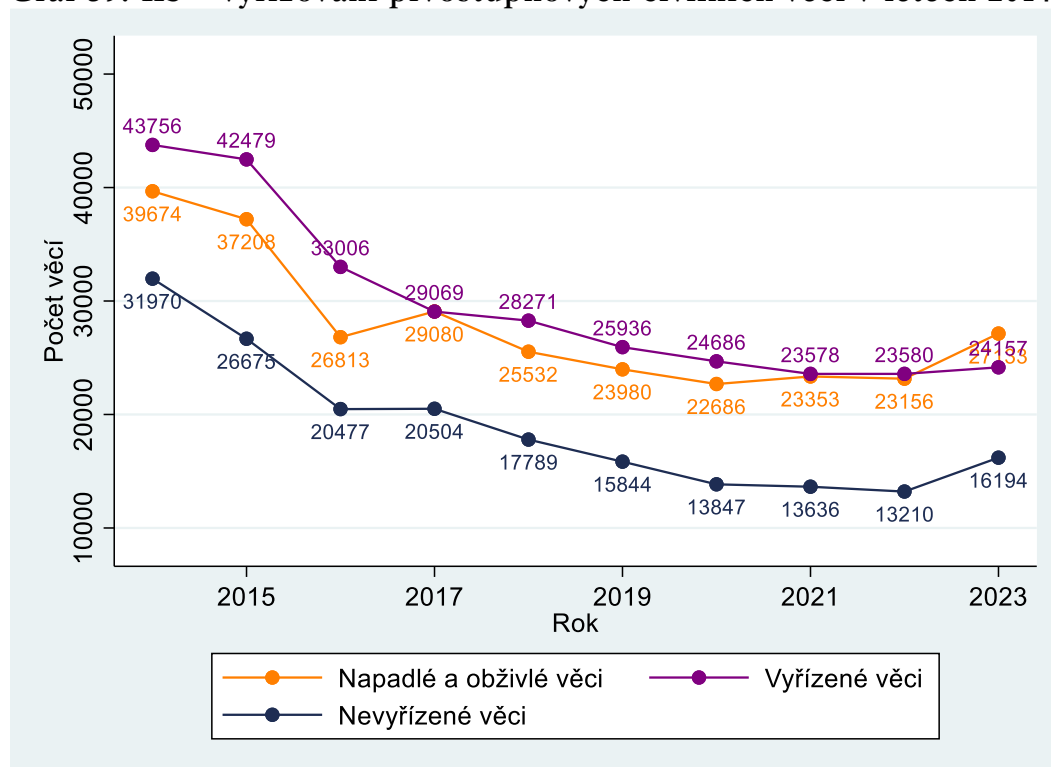
rozhodnutí o úpadku či konkursu. Průměr a percentil 90 jsou tak uvedeny spíše kvůli zachování stejného formátu v rámci této zprávy.

3.2.2 Vyřizování věcí

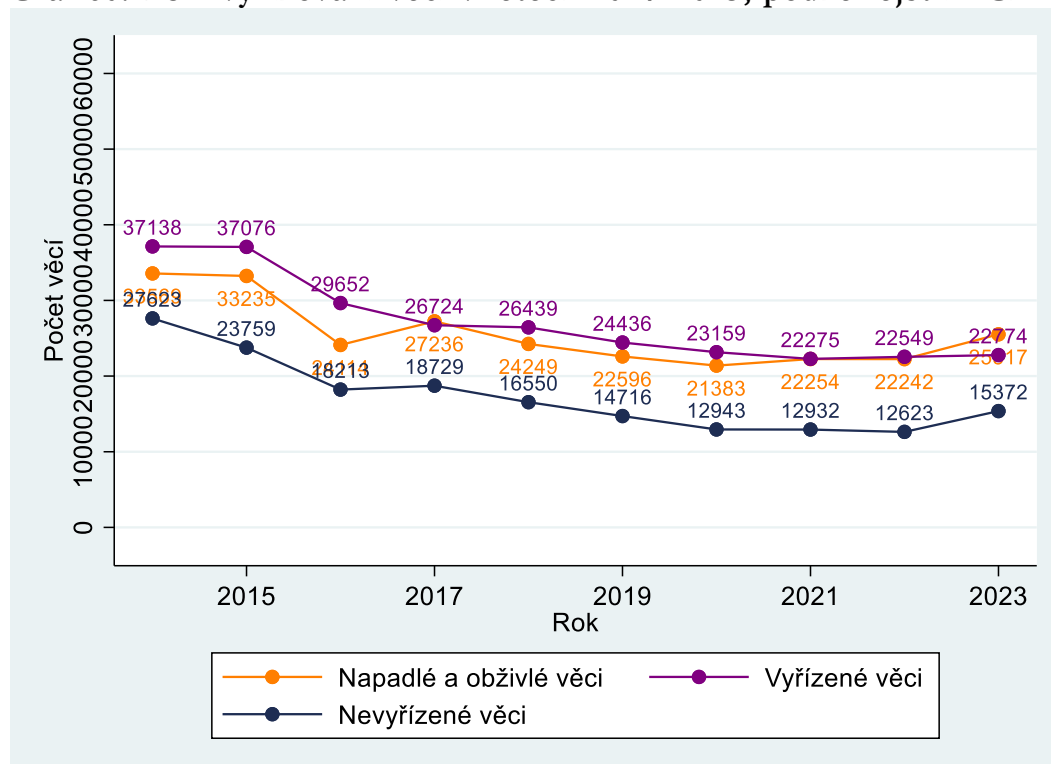
Do časových řad se opět promítá zavedení elektronického platebního rozkazu, ale i změny ve vedení statistik a převod části agendy z krajských soudů na okresní. I přes tyto vlivy však můžeme bezpečně dojít k závěru, že počet napadlých civilních a obchodních věcí má v posledních letech zjevnou klesající tendenci, která se zastavila až v roce 2017, kdy se počet příchozích věcí oproti roku 2016 zvýšil. V letech 2018 až 2020 opět došlo k poklesu, přičemž v roce 2021 se počet příchozích věcí opět nepatrně zvýšil a v roce 2022 opět nepatrně klesl. V roce 2023 náhle došlo k nemalému nárůstu v počtu příchozích věcí z 23 156 na 27 133, tedy o 17,1 %. Soudy na to nedokázaly reagovat a počet nevyřízených věcí poprvé ve sledovaném období významně narostl.

Hlubší analýza zmíněného klesajícího trendu přesahuje rozsah této zprávy. V krátkosti však můžeme uvést, že za pokles v nápadu je do velké míry zodpovědný již dříve zmíněný převod velkého množství obchodních řízení z krajských soudů na okresní v roce 2014 (v návaznosti na o. z. se změnila věcná příslušnost soudů k vedení těchto řízení). Graf níže zobrazuje vývoj v počtu příchozích, vyřízených a nevyřízených věcí a za ním následující graf se zaměřuje pouze na rejstřík Cm. Z obou grafů vyplývá, že většinu prvostupňové občanskoprávní a obchodněprávní agendy tvoří rejstřík Cm, tedy obchodněprávní spory.

Graf 59: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí v letech 2014–2023

Graf 60: KS – vyřizování věcí v letech 2014–2023, pouze rejstřík Cm

Tabulka 40: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí dle soudů, 2023

Soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	14 286	+21 %	13 391	+12 %	6 309	+17 %	93,7 %
KS Praha	492	-14 %	536	-22 %	230	-16 %	108,9 %
KS Č. Budějovice	437	-6 %	434	-14 %	295	+1 %	99,3 %
KS Plzeň	1 161	-3 %	854	-26 %	1 021	+43 %	73,6 %
KS Ústí n. Labem	2 183	+44 %	1 405	+0 %	2 194	+55 %	64,4 %
KS Hr. Králové	2 985	+33 %	2 208	+5 %	2 049	+61 %	74,0 %
KS Brno	3 047	+11 %	2 907	-4 %	2 700	+6 %	95,4 %
KS Ostrava	2 542	-2 %	2 422	-10 %	1 396	+9 %	95,3 %
Celkem ČR	27 133	+17 %	24 157	+2 %	16 194	+23 %	89,0 %

V tabulce vidíme, že změna v počtu příchozích věcí je velmi nevyrovnaná a mezi jednotlivými soudy se zásadně liší. U čtyř soudů počet příchozích věcí (mírně) klesl, u čtyř narostl, u KS v Ústí nad Labem o extrémních 44 %. Je pak přirozené, že u soudů, kde došlo k nárůstu, vzrostl počet nevyřizených věcí, vykázaly velmi malou míru vyřizování (KS v Ústí nad Labem jen 64,4 %). Výjimkou je KS Plzeň, kde počet příchozích věcí nenarostl a počet vyřizených věcí značně klesl.

3.2.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

Stejně jako u OS má Ministerstvo spravedlnosti k dispozici přesnější data o počtu soudců, která budou využita pro přepočet, neboť umožňují oddělit soudce vyřizující prvostupňovou agendu od soudců, kteří vyřizují agendu odvolací. V těchto datech tedy je zahrnut skutečný počet soudců

(skutečných úvazků), kteří se zabývají prvostupňovou občanskoprávní a obchodněprávní agendou. Soudci, kteří se zabývají insolvenčními, incidenčními spory a obchodním rejstříkem zde započtení nejsou. Přepočítání na soudce je uvedeno v tabulce níže.

Tabulka 41: KS – vyřiz. prvostupň. civil. věcí na skut. úvazek dle soudů, 2023

Soud	Počet úvazků	Počet věcí na úvazek					
		Nápad + obživlé věci		Vyřízeno		Nevyřízeno	
MS Praha	27,25	524,26	+6 %	491,41	-2 %	231,52	+3 %
KS Praha	2	246,00	+73 %	268,00	+55 %	115,00	+68 %
KS Č. Budějovice	2,5	174,80	+141 %	173,60	+119 %	118,00	+159 %
KS Plzeň	5	232,20	-17 %	170,80	-37 %	204,20	+22 %
KS Ústí n. Labem	6,81	320,56	+38 %	206,31	-4 %	322,17	+49 %
KS Hr. Králové	5,5	542,73	+45 %	401,45	+15 %	372,55	+76 %
KS Brno	17	179,24	-2 %	171,00	-15 %	158,82	-7 %
KS Ostrava	12,8	198,59	+13 %	189,22	+3 %	109,06	+26 %
Celkem ČR	78,86	344,07	+20 %	306,33	+5 %	205,35	+26 %

Z tabulky vyplývá několik zajímavých údajů, například:

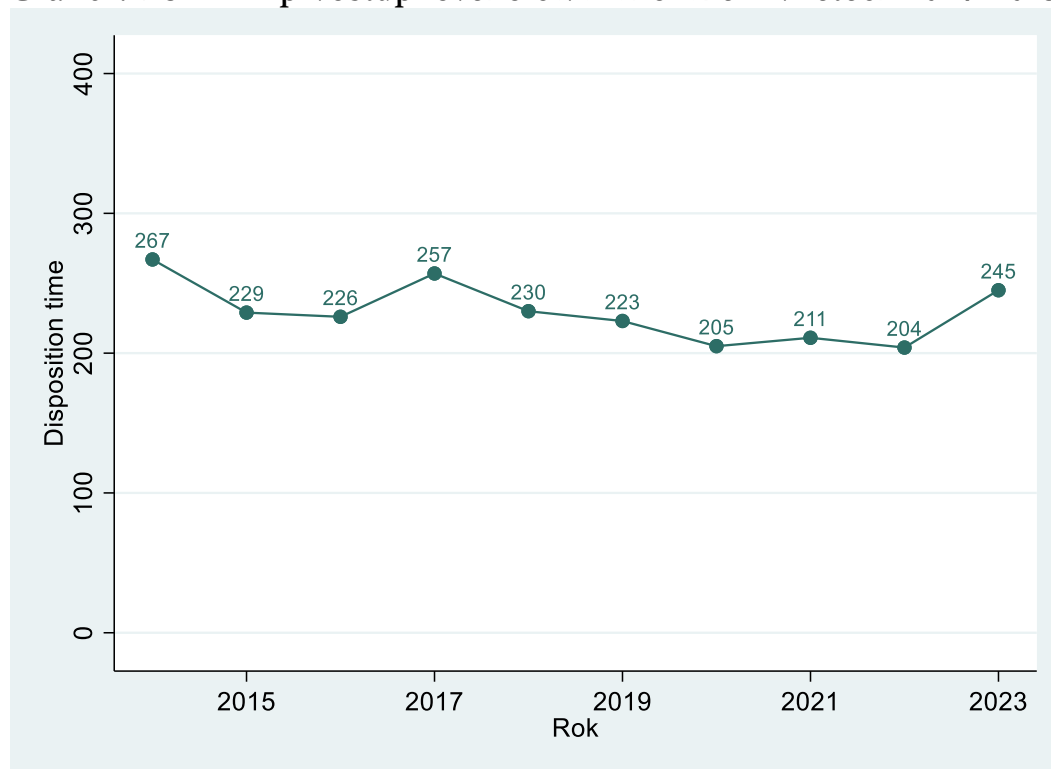
- Mezi soudy jsou velké rozdíly v přepočtu věcí na soudce. U počtu nevyřízených věcí to plyne z celkové zatíženosti soudu i počtu soudců, kteří se danou agendou zabývají. Nicméně počet příchozích věcí (a tím v zásadě i vyřízených věcí) je zohledněn v systemizaci, takže by mezi soudy měly být menší rozdíly. Pro rozdíly může být několik vysvětlení:
 - Počet soudců je u některých soudů malý, dočasný výpadek i jednoho soudce proto může hrát velkou roli v datech.
 - Některé KS tuto agendu mohly posílit kvůli vysokému počtu nedodělků, případně z jiných důvodů.
 - Přestože se Ministerstvo spravedlnosti snaží přesně definovat metodiku sběru dat, nelze garantovat jejich přesnost na 100 %. Jednotlivé soudy totiž mohou zvolit k vyplňování datových tabulek poněkud odlišný přístup.
- Jak je již výše zmíněno, rozdíly jsou patrné i u stejného soudu mezi jednotlivými roky. Mezi roky na úrovni ČR prakticky nedošlo ke změně, ale u jednotlivých soudů ano (například u KS v Praze či u KS v Českých Budějovicích). Zřejmě dochází k přesunům mezi úseky v rámci soudu, roli ale určitě bude hrát i to, jak soudy ke sběru dat přistoupily. V neposlední řadě je třeba pamatovat na to, že se jedná o stavovou veličinu k 1.1. K přesunu může tedy docházet i v průběhu roku.

3.2.4 Disposition time (dispoziční čas)

Od roku 2014 (a i dříve) do roku 2019 byl vývoj DT celkem stabilizovaný okolo hodnoty 240 kalendářních dnů a konkrétní hodnota v daném roce vždy závisela na vzájemném poměru a vývoji mezi počtem nevyřízených a vyřízených věcí. V roce 2020 došlo k dalšímu poklesu, což je

dáno poklesem v počtu nevyřízených věcí. V roce 2021 DT mírně narostl (jedná se ale o marginální změnu) a v roce 2022 opět mírně klesl s ohledem na nižší počet nevyřízených věcí. Pokles byl sice nevýrazný, ale díky němu byl DT v roce 2022 nejnižší za sledované období. Vzhledem k vývoji diskutovanému výše (nárůst v počtu nevyřízených věcí) vyrostl DT v roce 2023 na 245. DT stále ale není nejvyšší ve sledovaném období – v letech 2014 a 2017 byl vyšší.

Graf 61: KS – DT prvostupňového civilního řízení v letech 2014–2023

V tabulce níže vidíme, že DT u všech soudů narostl, nejméně u MS v Praze. Nejvyšší DT tak nyní vykazují MS Praha a KS Praha. Nejvíce naopak DT narostl u KS v Plzni – nárůst o 94 % znamená téměř zdvojnásobení v důsledku kombinace poklesu v počtu vyřízených věcí a prudkého růstu v počtu věcí nevyřízených. Nejvyšší DT má ale stále KS v Ústí nad Labem, kde rovněž došlo k velkému růstu.

Celkově se situace v této agendě na základě statistických dat těžko hodnotí. Počet nevyřízených věcí až do roku 2022 klesl, což je určitě dobré. Nárůst v roce 2023 lze zatím považovat za výkyv. Z délek řízení je relativně vypovídající pouze medián z důvodu nemožnosti odfiltrovat přerušené věci. Z dat se také zdá, že mezi jednotlivými soudy jsou značné rozdíly.

Tabulka 42: KS – DT prvostupňového civilního řízení dle soudů, 2023

Soud	Disposition time	
MS Praha	172	+5 %
KS Praha	157	+8 %
KS Č. Budějovice	248	+18 %
KS Plzeň	436	+94 %
KS Ústí n. Labem	570	+55 %
KS Hr. Králové	339	+53 %
KS Brno	339	+10 %
KS Ostrava	210	+22 %
Celkem ČR	245	+20 %

3.2.5 Další statistiky

U krajských soudů uvádíme stejné další dvě statistiky jako u soudů okresních, tj. míru odvolání a míru změny rozsudku. Díky tomu je tyto statistiky možné porovnat mezi okresními a krajskými soudy. Dále je uveden podíl vybraných sporů (*zrušení a jmenování likvidátora u jiných korporací [spolky, odborové organizace atd.] a právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodní korporace*) v obchodní agendě. Nakonec je stejně jako u okresních soudů krátce prozkoumána výše přiznaných nároků.

Míra odvolání

Vypočtená míra odvolání byla již v letech 2017 až 2020 ovlivněna především očištěním dat o věci s předmětem sporu *právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodních korporací* (viz podkapitola 3.2.1). Od roku 2021 byla míra odvolání rovněž očištěna o věci s předmětem sporu *zrušení a jmenování likvidátora u jiných korporací (spolky, odborové organizace atd.)*; více opět viz podkapitola 3.2.1. Za účelem srovnání opět došlo ke změně i zpětně.

Tabulka 43: KS – míra odvolání dle soudů v civilním řízení, 2023

Soud	Míra odvolání	
MS Praha	18,77 %	-13,0 p.b.
KS Praha	24,05 %	-4,0 p.b.
KS Č. Budějovice	37,72 %	+11,6 p.b.
KS Plzeň	18,60 %	-3,2 p.b.
KS Ústí n. Labem	14,98 %	-4,1 p.b.
KS Hr. Králové	16,59 %	-6,4 p.b.
KS Brno	12,96 %	-4,1 p.b.
KS Ostrava	15,06 %	+3,0 p.b.
Celkem ČR	17,85 %	-6,2 p.b.

V tabulce výše vidíme značné rozdíly mezi jednotlivými soudy. Zároveň se míra odvolání skokově snížila u MS v Praze, a naopak se skokově zvýšila u KS v Českých Budějovicích. I u některých dalších soudů došlo k nemalým změnám. Na úrovni jednotlivých soudů tak není míra odvolání

stabilní. Tento rok změny na úrovni jednotlivých soudů vyústily v pokles o 6 procentních bodů na celorepublikové úrovni.

Při srovnání s tabulkou 14 vidíme, že u krajských soudů byla míra odvolání téměř třikrát vyšší než u soudů okresních. To souvisí s náročností a závažností vyřizované agendy.

Míra změny rozsudku

Tabulka 44: KS – míra změny rozsudku dle soudů v civilním řízení, 2023

Soud	Míra změny rozsudku	
MS Praha	44,24 %	-3,9 p.b.
KS Praha	40,00 %	-17,0 p.b.
KS Č. Budějovice	41,51 %	-13,8 p.b.
KS Plzeň	47,06 %	-1,9 p.b.
KS Ústí n. Labem	43,10 %	-3,3 p.b.
KS Hr. Králové	55,74 %	-3,6 p.b.
KS Brno	40,63 %	-5,3 p.b.
KS Ostrava	35,87 %	-14,8 p.b.
Celkem ČR	43,45 %	-5.4 p.b.

Rozdíly mezi jednotlivými soudy v míře změny rozsudku jsou rovněž poměrně vysoké. Rozdíly jsou často velké i u soudů mezi jednotlivými lety (viz především KS Praha, KS Č. Budějovice a KS Ostrava). Míra změny rozsudku byla v roce 2023 v zásadě shodná s mírou změny rozsudku u okresních soudů. Dlouhodobě se míra změny rozsudku u KS spíše snižuje, jak je vidět na přehledu jednotlivých roků níže (druhý činitel ve vzorci).

Vynásobením míry odvolání a míry změny rozsudku dostaneme podíl věcí, ve kterých odvolací soud nakonec změnil rozhodnutí soudu I. stupně ke všem prvostupňovým rozhodnutím. Tento ukazatel se nazývá *míra celkové změny rozsudku*.

Celková míra změny rozsudku je nejvyšší u KS v Hradci Králové. Nejnížší je nově u KS v Brně.

Nakonec ještě krátce porovnáme posledních sedm let. Údaje o míře odvolání, míře změny rozsudku i celkové míře změny rozsudku jsou následující:

2016: $15,62 \% \times 50,51 \% = 7,90 \%$

2017: $19,67 \% \times 50,34 \% = 9,90 \%$

2018: $24,88 \% \times 50,76 \% = 12,63 \%$

2019: $24,20 \% \times 51,81 \% = 12,54 \%$

2020: $23,64 \% \times 53,03 \% = 12,54 \%$

2021: $23,97 \% \times 47,65 \% = 11,42 \%$

2022: $24,08 \% \times 48,84 \% = 11,76 \%$

2023: $17,85 \% \times 43,45 \% = 7,76 \%$

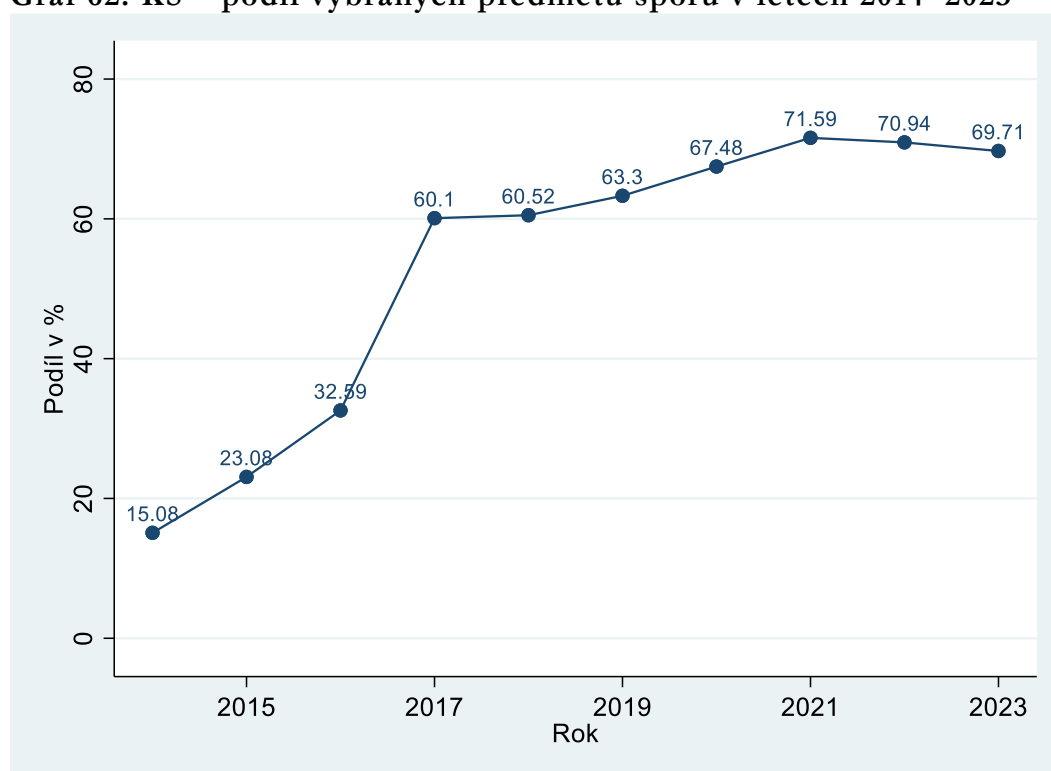
Míra celkové změny rozsudku se v letech 2016 až 2018 zvýšila více než o polovinu. Mezi roky 2018 a 2020 zůstala téměř konstantní a v roce 2021 mírně klesla. V roce 2022 pak velmi mírně klesla.

V roce 2023 došlo k prudkému poklesu a celková míra změny rozsudku se dostala na úroveň roku 2016. Pro připomenutí tento ukazatel znamená, že téměř u 8 % pravomocných rozhodnutí krajských soudů v civilních věcech došlo ke změně rozsudku. U OS je tento ukazatel asi 3 %.

Podíl vybraných předmětů sporů

Výše uvádíme, že data očistíme o vybrané předměty sporů – *zrušení a jmenování likvidátora u jiných korporací (spolky, odborové organizace atd.) a právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodní korporace*. Je to proto, že se nejedná o typický obchodní spor a délka řízení je u těchto sporů výrazně kratší. V některých letech a u některých soudů je těchto sporů více, jindy a jinde méně. Celkově tedy tyto spory různě působí na délky řízení a míru odvolání a zkreslují tak časové řady. Prozkoumáme proto, jaký podíl na celkovém počtu obchodních věcí (rejstřík Cm) tyto spory vlastně tvoří. Nejdříve je zobrazena časová řada pro ČR.

Graf 62: KS – podíl vybraných předmětů sporu v letech 2014–2023

Na grafu vidíme, že podíl vybraných sporů rostl velmi rychle v letech 2014 až 2017 s tím, že zdaleka největší růst zaznamenal v roce 2017 (růst asi o 28 procentních bodů), růst následně výrazně zpomalil, ale podíl stále rostl až do roku 2021, kdy dosáhl téměř 72 %. V letech 2022 a 2023 nepatrně klesl. Je pravda, že očistit data asi o 7 věcí z 10 se může zdát kontraproduktivní. Jak ale bylo již zmíněno, cílem této zprávy je měřit délku řízení v obchodní agendě a *zrušení a jmenování likvidátora u jiných korporací (spolky, odborové organizace atd.) a právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodní korporace* typickými obchodními spory nejsou; úprava je tedy namístě.

Podíl se rovněž značně liší mezi jednotlivými soudy, jak plyne z dat za rok 2023 shrnutých v tabulce níže:

Tabulka 45: KS – podíl vybraných předmětů sporu v letech dle soudů, 2023

Soud	Podíl vybr. sporů	
MS Praha	78,28 %	-1,6 p.b.
KS Praha	0,00 %	+0,0 p.b.
KS Č. Budějovice	48,38 %	-22,0 p.b.
KS Plzeň	51,55 %	-9,7 p.b.
KS Ústí n. Labem	45,30 %	-10,8 p.b.
KS Hr. Králové	57,55 %	-8,1 p.b.
KS Brno	72,87 %	+9,3 p.b.
KS Ostrava	63,33 %	-0,2 p.b.
Celkem ČR	69,71 %	-1,2 p.b.

KS Praha nevede veřejné rejstříky právnických a fyzických osob, a proto ani nevyřizuje věci s předmětem *zrušení a jmenování likvidátora u jiných korporací (spolky, odborové organizace atd.) a právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodní korporace*. Pro Středočeský kraj tuto agendu vyřizuje MS Praha a zřejmě i proto (spolu s faktem, že se jedná o sídlo mnoha firem) vykazuje nejvyšší podíl těchto sporů. Čtyři z pěti obchodních věcí u tohoto soudu totiž spadají do výše zmíněných kategorií. Nejnižší má tento podíl KS Ústí nad Labem – 45,30 %. Ve srovnání s loňskem zaujme KS Č. Budějovice, kde došlo k poklesu o 22 procentních bodů.

Výše přiznaných nároků

Další tabulka zobrazuje data týkající se výše přiznaných nároků, které byly rozděleny do intervalů. Podíly jednotlivých intervalů uvádíme v procentech. Výše přiznaného nároku představuje částku, kterou soud přiznal žalobci vůči žalovanému.

Tabulka 46: KS – výše přiznaných nároků, 2023

Soud	Výše přiznaného nároku v Kč			
	1 - 20 000	20 001 - 50 000	50 001 - 100 000	100 000 a více
MS Praha	12,20 %	9,23 %	14,14 %	64,43 %
KS Praha	26,43 %	12,14 %	10,00 %	51,43 %
KS Č. Budějovice	10,53 %	0,00 %	15,79 %	73,68 %
KS Plzeň	12,15 %	9,35 %	17,76 %	60,75 %
KS Ústí n. Labem	25,34 %	21,92 %	12,33 %	40,41 %
KS Hr. Králové	42,12 %	20,21 %	5,48 %	32,19 %
KS Brno	24,19 %	8,84 %	11,16 %	55,81 %
KS Ostrava	20,33 %	18,13 %	12,09 %	49,45 %
Celkem ČR	21,60 %	13,09 %	11,90 %	53,41 %

Opět vidíme značné rozdíly mezi jednotlivými soudy. Nejvyšší nárok v průměru každoročně přiznává MS Praha, což opět plyne z obsahu vyřizované agendy. Mediánový přiznaný nárok je 200 101 Kč. Nejmenší nároky byly jako ve většině let přiznávány u KS v Hradci Králové, kde mediánový přiznaný nárok činil 24 937 Kč. Naprostou většinu sporů s výší přiznaného nároku do 20 000 Kč tvoří spory z autorského zákona a spory ze směnec, šeků a jiných cenných papírů.

Zaujme také srovnání s okresními soudy. U KS se logicky přiznávají výrazně vyšší částky – věci s výší přiznaných nároků do 20 000 Kč tam představují 21,60 %, u OS to je 80,20 %. Částky nad 100 000 Kč naopak představují 53,41 % u KS a pouze 5,70 % u OS. Je ale namístě poznamenat, že celkový počet pozorování u KS po očištění dat není příliš vysoký, zvláště u KS v Českých Budějovicích. To se projevilo i tím, že v datech není žádné pozorování s přiznanou částkou mezi 20 000 Kč a 50 000 Kč.

Částky přiznané krajskými soudy se postupně stále více přesouvaly nad hranici 100 000 Kč – klesal podíl přiznaných nároků ve všech intervalech, pouze podíl v částkách nad 100 tis. Kč rychle stoupal (z 35 % v roce 2016 na 54 % v roce 2022). Je to vidět na srovnání za posledních osm let v následující tabulce.

Tabulka 47: KS – výše přiznaných nároků v letech 2016–2023

Rok	1–20 000	20 001–50 000	50 001–100 000	100 001 a více
2016	26,05 %	21,94 %	17,59 %	34,42 %
2017	25,13 %	18,33 %	13,13 %	43,41 %
2018	23,88 %	16,13 %	11,47 %	48,52 %
2019	26,05 %	15,80 %	9,76 %	48,39 %
2020	26,49 %	13,49 %	9,57 %	50,44 %
2021	26,70 %	13,72 %	10,72 %	48,86 %
2022	23,76 %	13,13 %	9,20 %	53,91 %
2023	21,60 %	13,09 %	11,90 %	53,41 %

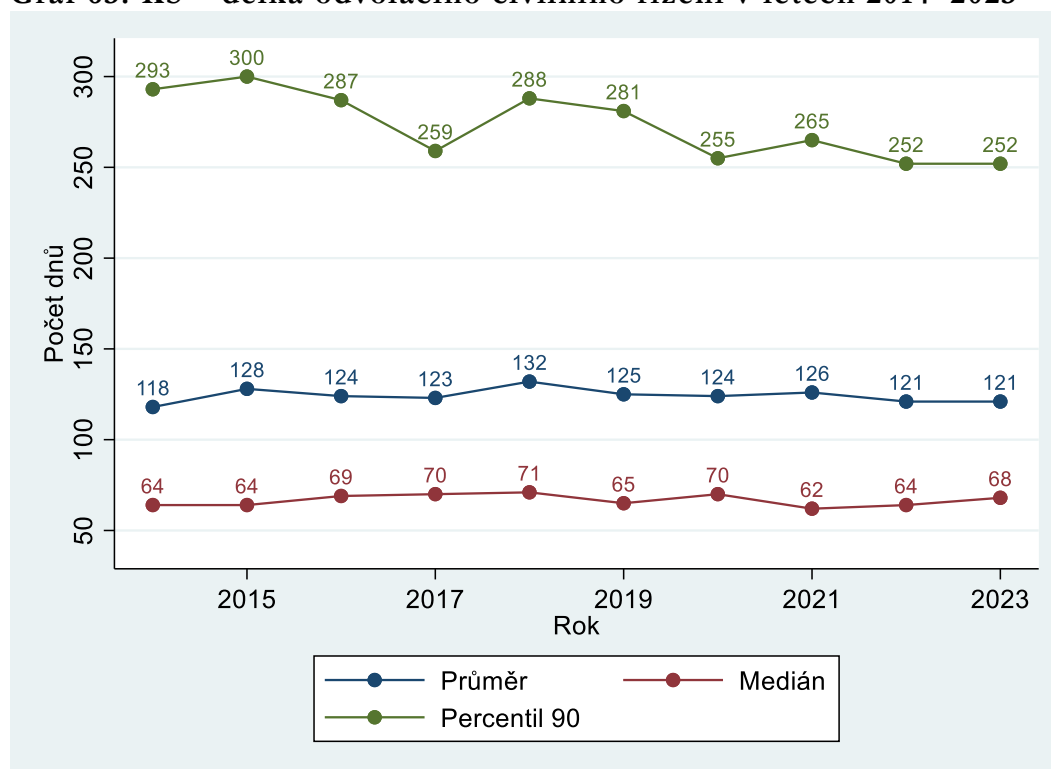
3.3 Civilní odvolací agenda

Odvolací civilní agenda je ve výkazech vedena pod označením Co a zahrnuje širokou škálu věcí. Jedná se o všechny druhy civilního řízení, ve kterých bylo podáno odvolání proti rozhodnutí soudů prvního stupně, včetně odvolání proti rozhodnutí soudního exekutora. Do agendy Co tedy spadají i odvolání ve věcech, které nejsou v kapitolách 2.2 a 2.4 zahrnuty. Podkapitoly, které se zabývají vyřizováním věcí a DT, zkoumají celý rejstřík Co. U délky řízení to není možné, protože do statistických listů jsou zaneseny pouze pravomocně skončené věci v hlavních agendách. Uvedené délky řízení se tedy týkají pouze věcí agendy C u okresních soudů, v nichž bylo podáno odvolání. Data byla očištěna stejným způsobem jako u civilní agendy u okresních soudů. Data ze statistických listů se týkají pouze odvolání, která byla podána v meritu věci.

3.3.1 Délka řízení

Jedná se o délku řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne vyřízení věci odvolacím soudem. Délky řízení jsou výrazně nižší než délky řízení prvostupňové agendy u OS, ale díky razantnímu snižování délek řízení u OS již nejde v případě průměrné hodnoty o 3,6násobek jako v roce 2014, ale přibližně o dvojnásobek. Násobný rozdíl je dán tím, že soud, který rozhodoval v prvním stupni, se věcí zabývá obšírněji oproti soudu odvolacímu (druhého stupně). Krajský soud přezkoumává totiž rozhodnutí OS pouze v mezích podaného odvolání a až na výjimky nezjišťuje skutkový stav.

Graf 63: KS – délka odvolacího civilního řízení v letech 2014–2023

Ve sledovaném období jsou délky řízení velmi stabilní a poměrně nízké. Odvolání proti věcem z rejstříků C okresních soudů lze tedy z hlediska délek řízení označit za stabilní a celkem bezproblémovou agendu. Nezdá se, že by délky řízení byly nějak ovlivněny pandemií COVID-19 ani jinými faktory v následujících letech.

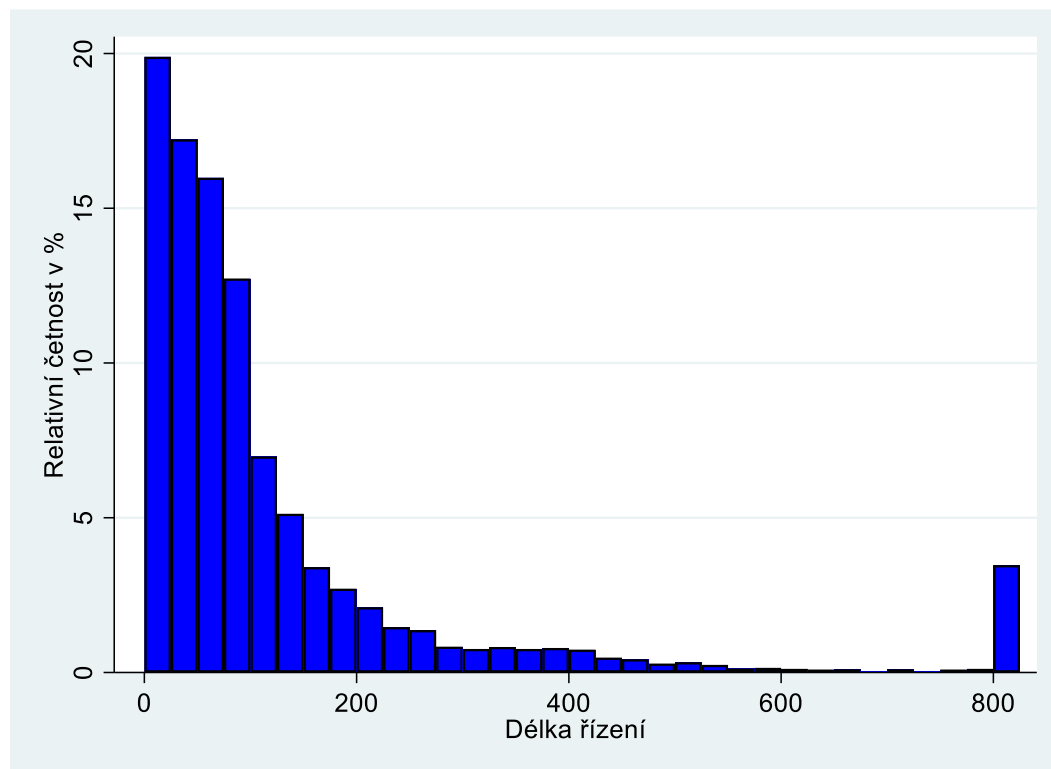
Tabulka 48: KS – délky odvolacího civilního řízení dle soudů, 2023

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	63	-5 %	51	-7 %	120	-1 %
KS Praha	90	+0 %	66	-3 %	160	-6 %
KS Č. Budějovice	62	-21 %	48	-19 %	134	-11 %
KS Plzeň	86	+23 %	57	+36 %	168	+20 %
KS Ústí n. Labem	167	-7 %	134	+24 %	275	-17 %
KS Hr. Králové	100	+2 %	70	+8 %	162	+3 %
KS Brno	308	-3 %	223	+15 %	553	-17 %
KS Ostrava	111	+23 %	76	+25 %	200	+12 %
Celkem ČR	121	+0 %	68	+6 %	252	+0 %

V tabulce vidíme, že nejvyšší délky odvolacího civilního řízení vykazuje KS Brno (a to již několik let při ročních kladných i záporných výkyvech) a KS Ústí nad Labem.

Jelikož KS Brno dlouhodobě vykazuje nejvyšší délky civilního odvolacího řízení, zaměřilo se Ministerstvo spravedlnosti společně se soudem na předmětná data hlouběji. Výsledkem je zjištění, že KS Brno postupuje v určité situaci, která nastane v rámci odvolacího řízení, odlišně od ostatních krajských soudů. Tato odlišnost však spočívá převážně v administrativním postupu, nikoliv v rozhodovací činnosti.

Graf 64: KS – distribuce délek odvolacího civilního řízení

Podívejme se ještě na rozložení délek odvolacích řízení pomocí histogramu. Připomínáme, že stejně jako u okresních soudů je šířka jednoho intervalu (sloupce) 25 dnů. Pro lepší přehlednost uvádíme

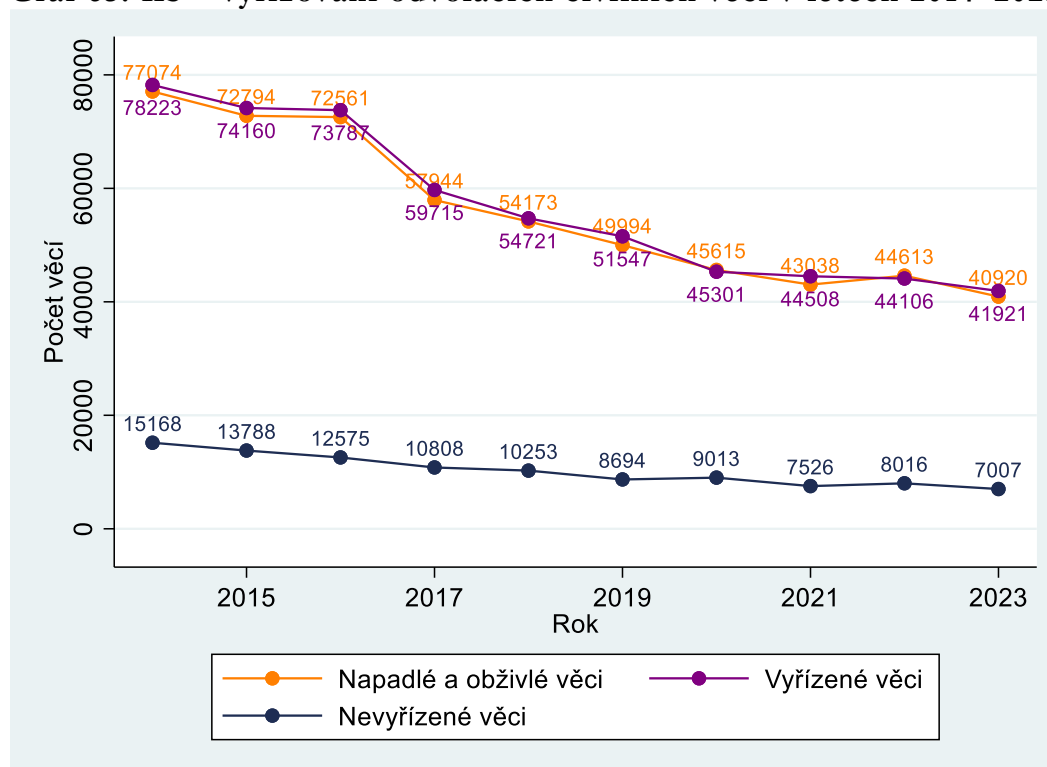
všechny délky řízení delší než 800 dnů v jednom sloupci (na grafu nejvíce vpravo). Z histogramu pak můžeme opět vyčíst další informace o délkách řízení. Například:

- Necelých 37 % věcí je vyřízeno do 50 dnů.
- Asi 4 % všech odvolání v civilním řízení u KS trvá déle než 800 kalendářních dnů.
- Relativní četnost délek řízení téměř vždy klesá s přibývajícím délkou řízení.
- Výše uvedené hodnoty jsou s drobnými výchyly stabilní již po mnoho let.

3.3.2 Vyřizování věcí

Jak jsme uvedli již dříve, data o vyřizování věcí zahrnují více agend než údaje o délce řízení.

Graf 65: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2014–2023

Ve sledovaném období vidíme výrazný postupný pokles v počtu příchozích věcí. Klesající trend ovšem výrazně zpomaluje. Logicky se nabízí hypotéza, že vývoj nápadu v agendě Co by měl za předpokladu konstantní míry odvolání do značné míry kopírovat vývoj prvostupňových vyřízení civilních věcí u okresních soudů. Tento předpoklad ale pro data v této zprávě často neplatí. Lze to vysvětlit již dříve popsanou skutečností, že do rejstříku Co nespádají jen odvolání v rejstříku C (který zkoumáme v kapitole 2.2), ale i odvolání ve všech ostatních věcech, které jsou vyřizovány na civilním úseku okresních soudů.

Důležitým zjištěním je především, že počet vyřízených věcí je v posledních letech téměř vždy mírně vyšší než počet věcí příchozích. Počet nevyřízených věcí tedy pomalu, ale jistě klesá. Pokles v roce 2019 z 10 253 věcí na 8 694 věcí, tedy o 15 %, lze dokonce označit za výrazný. V roce 2020 došlo i přes pokles v nápadu k mírnému růstu v počtu nevyřízených věcí (poprvé od roku 2012). To teoreticky může plynout z vlivu pandemie COVID-19 a dopadu souvisejících vládních opatření na činnost soudů. Tomuto závěru odporuje fakt, že 4 soudy počet nevyřízených věcí snížily a 4 zvýšily, ale dopad pandemie se mohl lišit soud od soudu. V roce 2021 došlo k dalšímu citelnému poklesu

v počtu nevyřízených věcí, tentokrát o 16 %. V roce 2022 pak došlo k mírnému nárůstu nevyřízených věcí. V roce 2023 pak opět došlo k poklesu, a to poměrně výraznému. Od roku 2012 klesl počet nevyřízených věcí asi o 54 %. Počet nevyřízených věcí nicméně nemůže klesat donekonečna a zřejmě se ustálí, protože z podstaty věci existuje nepodkročitelná minimální délka řízení; nabízí se však otázka, zda rovnovážná hladina leží na aktuální úrovni zhruba 7 000 nevyřízených věcí, nebo ještě níže.

V tabulce vidíme, že vývoj v počtu příchozích/vyřízených/nevyřízených věcí se liší kraj od kraje.

Tabulka 49: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí dle soudů, 2023

Soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	12 082	-10 %	12 318	-8 %	1 294	-16 %	102,0 %
KS Praha	4 749	-5 %	4 851	-3 %	464	-18 %	102,1 %
KS Č. Budějovice	1 805	-0 %	1 765	-7 %	212	+23 %	97,8 %
KS Plzeň	3 167	+13 %	3 175	+14 %	344	-2 %	100,3 %
KS Ústí n. Labem	3 969	-4 %	3 963	-5 %	909	+1 %	99,8 %
KS Hr. Králové	3 352	-2 %	3 313	-3 %	424	+11 %	98,8 %
KS Brno	5 931	-10 %	6 472	-0 %	1 704	-24 %	109,1 %
KS Ostrava	5 865	-22 %	6 064	-12 %	1 656	-11 %	103,4 %
Celkem ČR	40 920	-8 %	41 921	-5 %	7 007	-13 %	102,4 %

3.3.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

I zde lze pomocí dat o úvazcích provést přepočet na soudce. Výsledek je uveden v tabulce níže.

Tabulka 50: KS – vyřiz. odvolacích civil. věcí na skutečný úvazek dle soudů

Soud	Počet úvazků	Počet věcí na úvazek					
		Nápad + obživlé věci		Vyřízeno		Nevyřízeno	
MS Praha	95,00	127,18	-10 %	129,66	-9 %	13,62	-17 %
KS Praha	48,55	97,82	-9 %	99,92	-6 %	9,56	-22 %
KS Č. Budějovice	19,75	91,39	+19 %	89,37	+12 %	10,73	+46 %
KS Plzeň	25,50	124,20	+18 %	124,51	+18 %	13,49	+2 %
KS Ústí n. Labem	45,38	87,46	+5 %	87,33	+4 %	20,03	+10 %
KS Hr. Králové	29,90	112,11	+8 %	110,80	+7 %	14,18	+22 %
KS Brno	72,00	82,38	-15 %	89,89	-6 %	23,67	-28 %
KS Ostrava	45,70	128,34	-21 %	132,69	-11 %	36,24	-10 %
Celkem ČR	381,78	107,18	-7 %	109,80	-4 %	18,35	-11 %

Opět si v souvislosti s tabulkou dovolíme upozornit na několik faktů.

- Počty příchozích a vyřízených věcí jsou mezi kraji mnohem vyrovnanější než u prvostupňových věcí. V tomto směru mírně vybočuje KS Ostrava, u něhož se agendě věnuje relativně méně soudců než u ostatních soudů; rozdíl se nicméně snižuje a KS

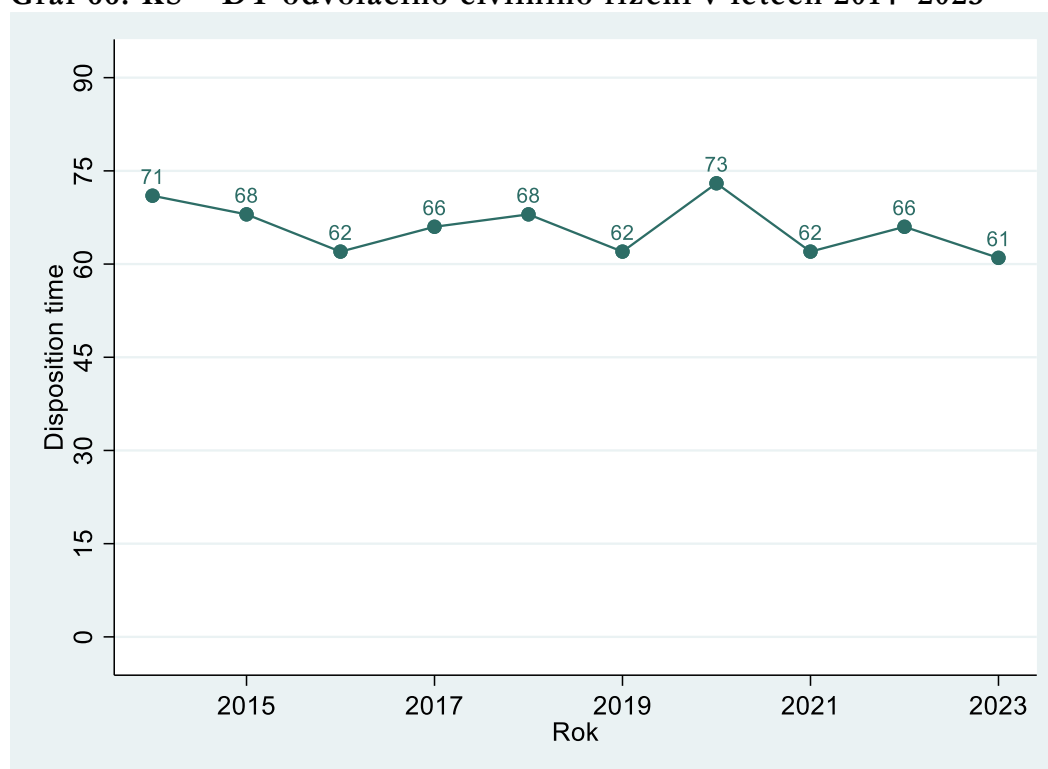
Ostrava zřejmě i díky této skutečnosti oproti roku 2022 snížila počet nedodělků jak celkem, tak v přepočtu na soudce.

- Výrazně nejvyšší počet nevyřízených věcí na soudce v roce 2023 vykazuje KS Ostrava, což je ale dlouhodobý jev, i když se hodnoty postupně v cyklických vlnách snižují. Naopak nejméně nevyřízených věcí na soudce vykazují KS Praha a KS České Budějovice (také dlouhodobě), i když v tomto roce došlo k mírnému růstu. Nárůst zřejmě vyplývá z úbytku v počtu soudců na tomto úseku.
- Oproti předchozímu roku se mírně změnily počty soudců u jednotlivých soudů. Na republikové úrovni je však počet velmi podobný předchozímu roku (nižší přibližně o šest úvazků). Změny ve vyřizování na soudce tak na republikové úrovni přesně kopírují změny ve vyřizování věcí.

3.3.4 Disposition time (dispoziční čas)

Obecně lze říci, že rozdíly v DT jsou velmi malé a od roku 2011 se pohybuje mezi hodnotami 60 až 70 kalendářních dní. V letech 2017–2018 se mírně prodlužoval, což bylo způsobeno tím, že rychlé vyřizování věcí se neodráží ve stejně rychlém ubývání nevyřízených věcí v daném roce. V roce 2019 se DT díky signifikantnímu poklesu v počtu nevyřízených věcí snížil na úroveň roku 2016. V roce 2020 pak DT narostl, což plyne především z poklesu nápadu, a tedy poklesu v počtu vyřízených věcí. V roce 2021 DT opět poklesl z důvodu poklesu v počtu nevyřízených věcí a v roce 2022 opět došlo k nárůstu. V roce 2023 byl DT nejnižší.

Graf 66: KS – DT odvolacího civilního řízení v letech 2014–2023

Tabulka 51: KS – DT v civilním odvolacím řízení dle soudů, 2023

Soud	Disposition time	
MS Praha	38	-8 %
KS Praha	35	-16 %
KS Č. Budějovice	44	+31 %
KS Plzeň	40	-14 %
KS Ústí n. Labem	84	+6 %
KS Hr. Králové	47	+15 %
KS Brno	96	-24 %
KS Ostrava	100	+2 %
Celkem ČR	61	-8 %

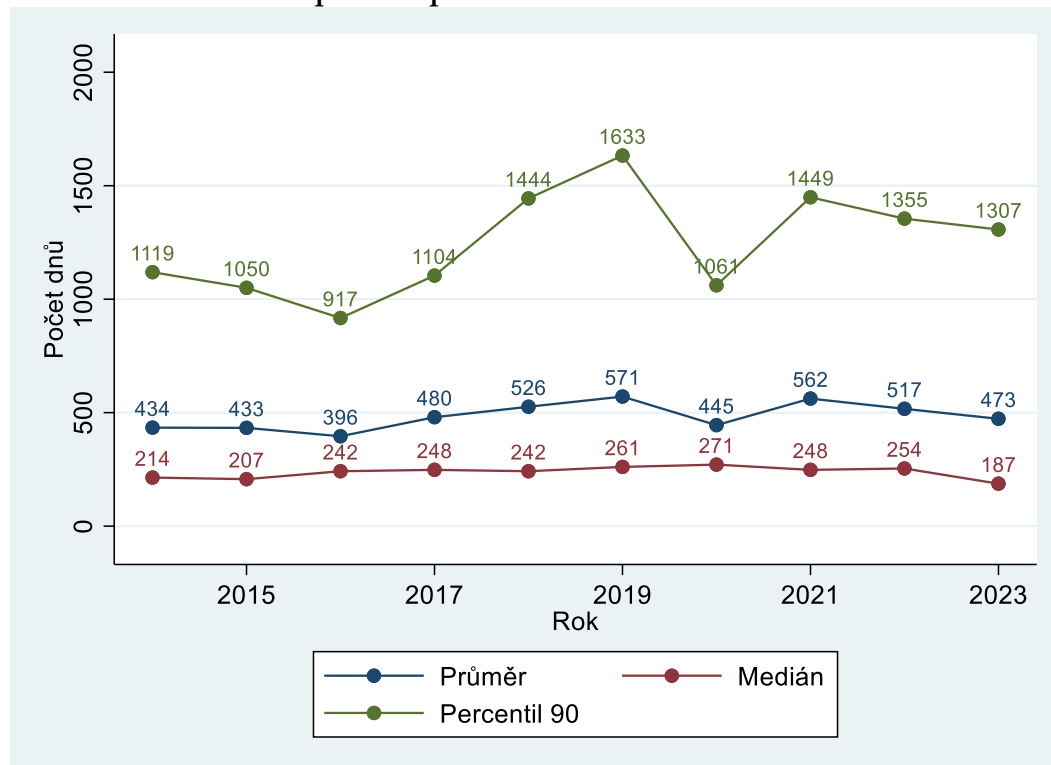
Závěrem lze konstatovat, že délky řízení i DT u odvolací civilní agendy u krajských soudů jsou v průměru nízké a agenda je z tohoto hlediska poměrně bezproblémová. Určité problémy má dlouhodobě především KS Brno (v roce 2023 ale došlo k nemalému zlepšení), v menší míře KS Ústí nad Labem a v některých letech včetně roku 2023 KS Ostrava (zde se DT rychle mění). Situace se nicméně z dlouhodobého hlediska zlepšuje a tuto agendu nelze označit jako problematickou.

3.4 Trestní prvostupňová agenda

Situace v prvostupňové trestní agendě je z hlediska statistického sledování jednoduchá. Zkoumáme hlavní trestní agendu – rejstříky T a Tm. K žádným významným změnám ve vedení statistik v trestní agendě nedošlo a nemusíme se tedy obávat zkreslení v časových řadách. Na rozdíl od OS také není nutné očišťovat data o věci vyřízené trestním příkazem. KS totiž vyřizují výrazně složitější agendu a věci trestním příkazem proto téměř nerozhodují. Podle trestního řádu koná krajský soud v prvním stupni řízení o trestných činech, pokud za ně zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně pět let, nebo pokud za ně lze uložit výjimečný trest, a dále o explicitně vyjmenovaných trestných činech.

3.4.1 Délka řízení

Graf 67: KS – délka prvostupňového trestního řízení v letech 2014–2023

V letech 2017 až 2019 poměrně výrazně vzrostl průměr a velmi dramaticky také devadesátý percentil, který po několika letech přestal klesat. V roce 2019 narostl rovněž medián. V roce 2020 mírně narostl medián, ale průměr a percentil 90 výrazně klesly. V roce 2021 klesl medián, ale průměr a percentil 90 narostly, v zásadě na úroveň roku 2019. V roce 2022 zůstal medián téměř stejný a klesl průměr a percentil 90. V roce 2023 vidíme pokles v mediánu, průměru i percentilu 90. Medián je po prudkém poklesu dokonce nejmenší za sledované období.

Délky řízení jsou u krajských soudů výrazně vyšší než u soudů okresních. Vzhledem ke složitosti vyřizované agendy je to zcela logický výsledek.

Prudké změny délek řízení u jednotlivých soudů (a vlastně i rozdíly mezi soudy) jsou dány velmi malým počtem pozorování. Vliv má také to, že všechny kauzy jsou náročné na vyřízení (ve srovnání s OS), ale v náročnosti jednotlivých případů existují významné rozdíly. Změny se vzájemně obvykle

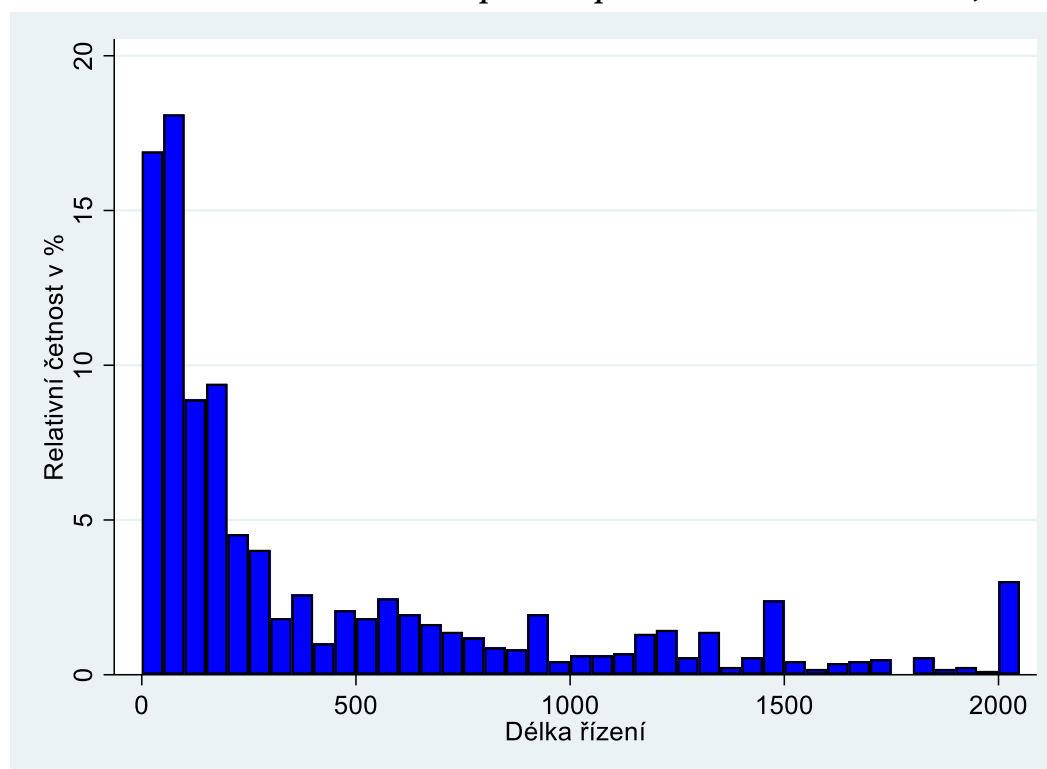
vykompenzují, takže změny v celorepublikové délce řízení nejsou tak významné. I na úrovni ČR nicméně vidíme, že se délky řízení mění rychleji než u jiných agend.

Tabulka 52: KS – délky prvostupňového trestního řízení dle soudů, 2023

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	524	-7 %	241	-22 %	1 247	-11 %
KS Praha	255	-57 %	71	-67 %	694	-46 %
KS Č. Budějovice	648	+48 %	266	+51 %	1 546	+17 %
KS Plzeň	384	-26 %	139	-40 %	1 240	-26 %
KS Ústí n. Labem	460	-23 %	138	-66 %	1 289	-5 %
KS Hr. Králové	468	+37 %	75	-59 %	1 466	+118 %
KS Brno	520	-3 %	199	-50 %	1 262	-7 %
KS Ostrava	429	+4 %	150	-16 %	1 441	+15 %
Celkem ČR	473	-9 %	187	-26 %	1 307	-4 %

V této souvislosti je na místě zdůraznit, že krajské soudy vyřizují velmi složitou prvostupňovou trestní agendu. Z podstaty složitosti a rozsahu trestních věcí projednávaných v prvním stupni u krajských soudů vyplývá, že jsou mnohdy časově náročnější, ať už na samotné studium spisu soudcem, či na následný vyšší počet hlavních líčení. Výjimkou nejsou ani sofistikované obstrukční procesní postupy obhájců. Identifikování důvodů dlouhých řízení by ovšem vyžadovalo samostatnou analýzu. Délku řízení také silně ovlivňuje odvolací řízení v případech, kdy je vrchní soudy vrací soudům krajským.

Graf 68: KS – distribuce délek prvostupňového trestního řízení, 2023

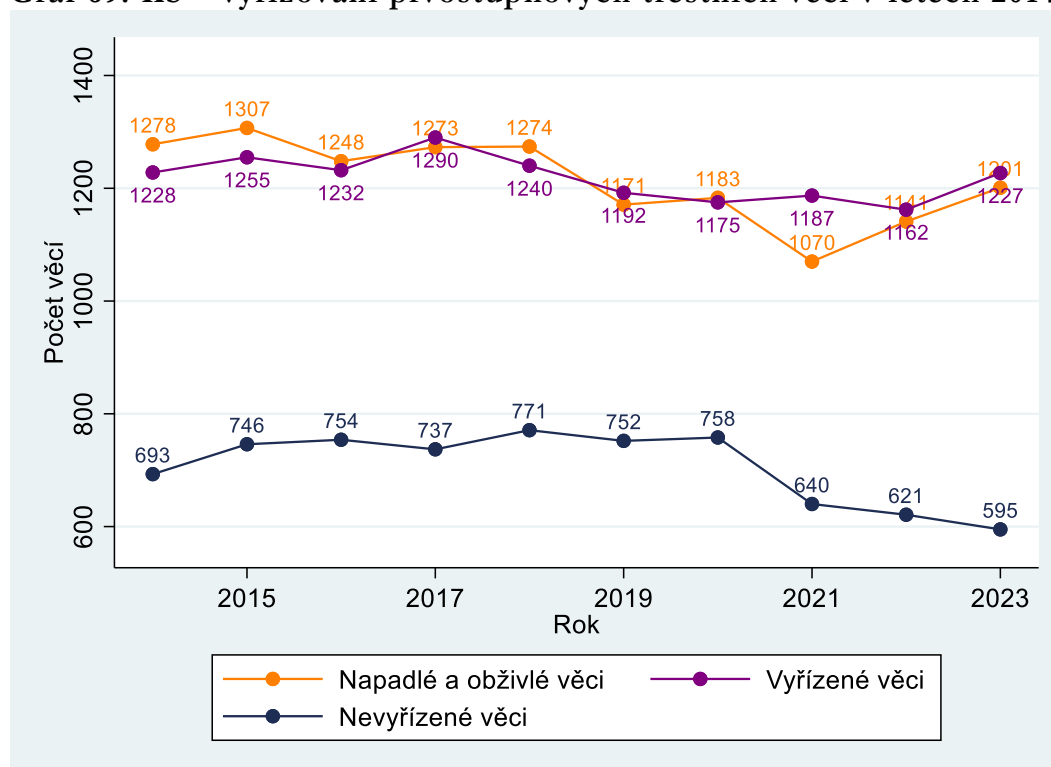

Nakonec jsou délky řízení, stejně jako u jiných agend, zobrazeny v histogramu. Šířka intervalu je 50 dnů. Na rozdíl od jiných histogramů jsou zde vidět „zuby“. Tím jsou myšleny velké rozdíly mezi četností u intervalů, které leží vedle sebe. Ty plynou z malého množství pozorování a zvolené šířky intervalu.

Graf také velmi dobře dokládá rozdílnost agendy: mnoho věcí (asi 29 %) je vyřízeno velmi rychle, do 100 dnů. Na druhou stranu cca 30 % věcí je vyřízeno za více než 500 dnů a cca 3 % mají délku řízení delší než 2 000 dnů (cca 5,5 roku).

3.4.2 Vyřizování věcí

Graf 69: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí v letech 2014–2023

Na grafu výše vidíme vývoj v počtu napadlých + obžिवlých, vyřizených a nevyřizených věcí.

Zatímco u okresních soudů je zřejmý jednoznačný dlouhodobý klesající trend (který se ovšem v posledních letech zastavil), u závažnějších trestných činů vyřizovaných krajskými soudy tomu tak není. Počet napadlých a vyřizených věcí se dlouhodobě pohybuje mezi 1 200 a 1 300 věcmi. V roce 2019 došlo k citelnému poklesu. V roce 2020 se počet příchozích věcí meziročně víceméně nezměnil. Mohlo by se tedy zdát, že na závažnou kriminalitu neměla pandemie COVID-19 vliv (na rozdíl od agendy okresních soudů, která zahrnuje méně závažnou kriminalitu). Nicméně v roce 2021 ke značnému poklesu v počtu příchozích věcí došlo. U mnohých ze závažných trestných činů totiž platí, že od spáchání trestného činu do podání obžaloby uplyne (na rozdíl od méně významné trestné činnosti řešené typicky ve zkráceném přípravném řízení) delší doba, a to i několik let. Je tedy možné, že v důsledku pandemie reálně došlo i k propadu závažné kriminality, který se ale u soudů projevil až o rok později. Této teorii nasvědčuje i fakt, že počet nových případů u krajských státních zastupitelství se snížil asi o 10 % právě v roce 2020. V roce 2022 opět došlo k nárůstu příchozích věcí a z minima v roce 2021 se počet věcí opět přehoupl přes 1100. K růstu

došlo i v roce 2023 a počet příchozích věcí se tak přehoupl přes 1200. Soudy nicméně dokázaly s rostoucím počtem příchozích věcí v letech 2022 a 2023 více než dobře držet krok. Počet vyřízených věcí byl stále o něco větší než počet věcí příchozích. Z toho pak plyne mírný pokles v počtu nevyřízených věcí – v roce 2023 klesl pod 600 a byl tak nejmenší ve sledovaném období od roku 2014.

Tabulka 53: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí dle soudů, 2023

Soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	284	-5 %	317	+12 %	148	-17 %	111,6 %
KS Praha	107	+39 %	109	+42 %	28	-7 %	101,9 %
KS Č. Budějovice	34	-42 %	51	-6 %	21	-45 %	150,0 %
KS Plzeň	109	+12 %	110	+5 %	55	-2 %	100,9 %
KS Ústí n. Labem	172	+10 %	171	+7 %	105	+0 %	99,4 %
KS Hr. Králové	84	+4 %	86	+1 %	22	-12 %	102,4 %
KS Brno	201	-1 %	203	+0 %	104	-3 %	101,0 %
KS Ostrava	210	+25 %	180	-8 %	112	+37 %	85,7 %
Celkem ČR	1 201	+5 %	1 227	+6 %	595	-4 %	102,2 %

Z tabulky vyčteme, že 6 z 8 soudů mělo méně příchozích věcí (nápad + obživlé věci) než věcí vyřízených. Nejnižší míru vyřizování měl KS Ostrava (85,7 %) a nejvyšší KS Č. Budějovice (150,0 %). Rozdíly v absolutních číslech jsou však relativně malé – pokud by například KS České Budějovice vyřídil jen o 17 věcí méně, vykázal by míru vyřizování 100 %. Důvodem je to, že počet věcí v této agendě je velmi malý.

Počet příchozích, vyřízených a nevyřízených věcí samozřejmě úzce souvisí s velikostí soudu. Pro lepší porovnání soudů je tedy v příštích podkapitolách opět využit přepočít na soudce a disposition time. I u těchto ukazatelů však hraje roli malý počet pozorování.

3.4.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

V tabulce níže je uveden přepočet na skutečný počet soudců, resp. skutečný počet úvazků.

Tabulka 54: KS – vyřiz. prvostupň. trest. věcí na skutečný úvazek dle soudů

Soud	Počet úvazků	Nápad + obživlé věci		Délka řízení			
				Vyřízeno		Nevyřízeno	
MS Praha	18,7	15,19	+2 %	16,95	+19 %	7,91	-11 %
KS Praha	5,9	18,14	+39 %	18,47	+42 %	4,75	-7 %
KS Č. Budějovice	5,2	6,54	-39 %	9,81	-0 %	4,04	-42 %
KS Plzeň	6	18,17	+12 %	18,33	+5 %	9,17	-2 %
KS Ústí n. Labem	14	12,29	-15 %	12,21	-18 %	7,50	-23 %
KS Hr. Králové	7,4	11,35	+4 %	11,62	+1 %	2,97	-12 %
KS Brno	13	15,46	+6 %	15,62	+8 %	8,00	+5 %
KS Ostrava	17	12,35	+14 %	10,59	-16 %	6,59	+25 %
Celkem ČR	87,2	13,77	+3 %	14,07	+3 %	6,82	-6 %

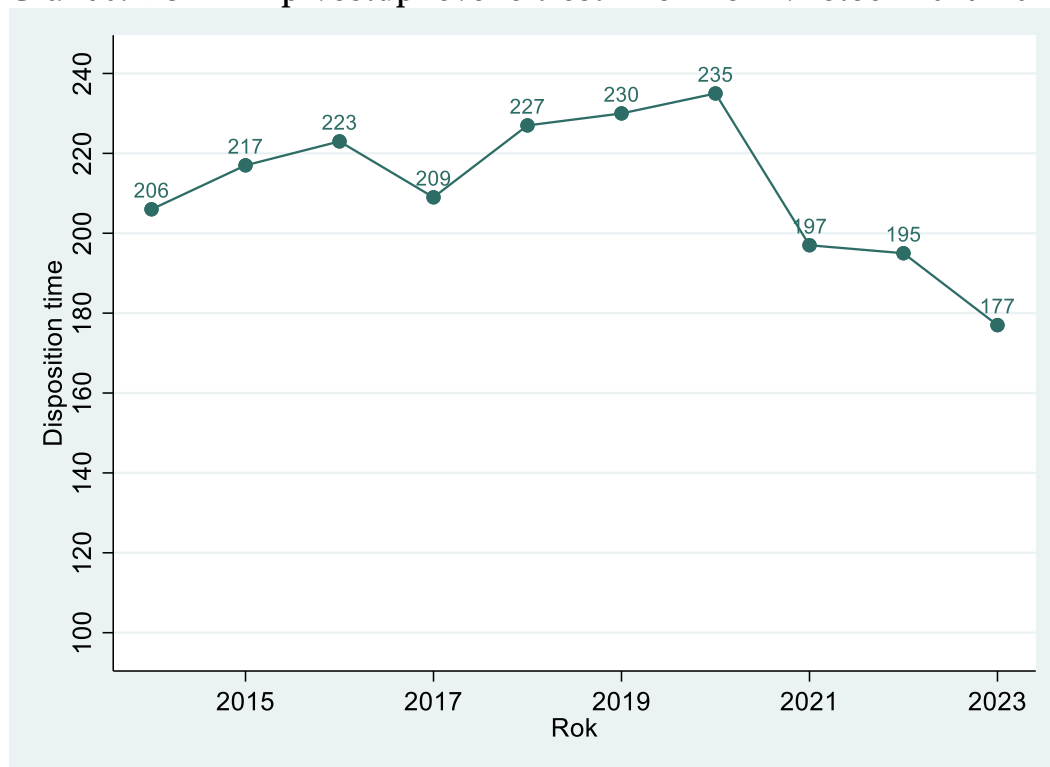
Oproti předchozímu roku vzrostl skutečný počet soudců na trestním úseku z 85,1 na 87,2 (připomínáme však, že v roce 2020 zde pracovalo 94 soudců). Největší nárůst zaznamenal KS v Ústí nad Labem (z 10,8 na 14). To se u daného soudu výrazně projevilo v přepočtu na soudce.

V případě prvostupňové trestní agendy zároveň počty nevyřízených věcí na soudce příliš nekorrespondují s výsledky z části o délkách řízení. Tuto výjimečnou situaci lze přisuzovat malému počtu věcí, malému počtu soudců, a tedy tendenci k velkým výkyvům v datech. Mezi soudy jsou nemalé rozdíly v počtu příchozích a vyřízených věcí na soudce, což opět plyne hlavně z velikosti agendy a případných personálních oslabení soudů.

3.4.4 Disposition time (dispoziční čas)

Pozorujeme, že DT od roku 2014 do roku 2020 vykazoval rostoucí trend, což plynulo z postupného růstu počtu nevyřízených věcí spojeného s poklesem v počtu věcí příchozích, a tedy i vyřízených. V roce 2020 tak DT dosáhl nejvyšší hodnoty ve sledovaném období, třebaže ne výrazně. V roce 2021 došlo k významnému poklesu (o 16 %), což plyne z výše diskutovaného poklesu v počtu nevyřízených věcí, který je zřejmě spojen s poklesem v počtu věcí příchozích. DT tak klesl na úroveň roku 2013. V roce 2022 se DT prakticky nezměnil, protože se téměř nezměnil ani počet vyřízených a nevyřízených věcí. V roce 2023 klesl DT na zdaleka nejmenší hodnotu ve sledovaném období.

Graf 70: KS – DT prvostupňového trestního řízení v letech 2014–2023

Tabulka 55: KS – DT v prvostupňovém trestním řízení dle soudů, 2023

Soud	Disposition time	
MS Praha	170	-26 %
KS Praha	94	-34 %
KS Č. Budějovice	150	-41 %
KS Plzeň	183	-6 %
KS Ústí n. Labem	224	-6 %
KS Hr. Králové	93	-13 %
KS Brno	187	-3 %
KS Ostrava	227	+48 %
Celkem ČR	177	-9 %

DT klesl u všech soudů s výjimkou KS Ostrava, kde významně narostl (v roce 2022 tam ale značně klesl).

Závěry ze srovnání krajských soudů na základě délek řízení, přepočtu na soudce a DT se v tomto případě liší, což vyplývá (jak už bylo zmíněno) z jiné metodiky, jiného zdroje dat a malého počtu pozorování.

Ukazuje se tak, že u KS je v této agendě těžké činit kategoričké závěry – situace není stabilní především kvůli malému počtu vyřizovaných věcí a vysoké náročnosti agendy. Nicméně v posledních letech klesají počty nevyřízených věcí, DT i délky řízení, což by mělo naznačovat zlepšování situace.

3.4.5 Další statistiky

Jako další statistiky v této podkapitole uvádíme míru odvolání, míru změny rozsudku, míru odsouzení, a nakonec se díváme na to, za jaké trestné činy jsou nejvíce ukládány tresty nepodmíněného odnětí svobody. Jde tedy o podobné statistiky jako u okresních soudů. Opět je třeba zdůraznit, že u KS je malý počet pozorování.

Míra odvolání

Tabulka 56: KS – míra odvolání dle soudů v trestním řízení, 2023

Soud	Míra odvolání	
MS Praha	64,75 %	+3,2 p.b.
KS Praha	66,32 %	-16,9 p.b.
KS Č. Budějovice	70,77 %	+13,2 p.b.
KS Plzeň	63,49 %	-3,7 p.b.
KS Ústí n. Labem	59,14 %	+9,4 p.b.
KS Hr. Králové	63,78 %	+3,3 p.b.
KS Brno	52,16 %	-4,7 p.b.
KS Ostrava	55,11 %	+7,4 p.b.
Celkem ČR	60,38 %	+1,6 p.b.

Míra odvolání mírně narostla a činí 60,38 %. To znamená, že v asi 6 z 10 vyřízených věcí je podáno odvolání proti konečnému rozhodnutí krajského soudu, což ale není překvapivé. Vzhledem k typu projednávaných věcí je pravidlem uložení delších nepodmíněných trestů odnětí svobody, což je spolu se zákazem *reformationis in peius* (změny rozhodnutí k horšímu) více než dostatečná motivace k odvolání se pachatele bez ohledu na výsledek. Míra odvolání je v porovnání s jakoukoliv jinou agendou stále velmi vysoká, a to i přes to, že od roku 2019 klesla o více než 20 procentních bodů.

Na úrovni jednotlivých krajských soudů dochází každý rok k velkým kladným i záporným odchylkám, takže hodnocení konkrétního roku není příliš vypovídající. Při pohledu na delší časovou osu nicméně zaujme, že v letech 2016 až 2020 se míra odvolání pohybovala nad 70 %, v dalších letech se skokově snížila a nyní je přibližně o 10 až 15 procentních bodů nižší. Nejvyšší míru odvolání v roce 2023 vykazuje KS České Budějovice (70,77 %), nejnižší KS Brno (52,16 %).

Míra změny rozsudku

Tabulka 57: KS – míra změny rozsudku dle soudů v trestním řízení, 2023

Soud	Míra změny rozsudku	
MS Praha	51,23 %	-1,1 p.b.
KS Praha	57,45 %	-11,6 p.b.
KS Č. Budějovice	30,30 %	-13,0 p.b.
KS Plzeň	25,81 %	-17,2 p.b.
KS Ústí n. Labem	60,71 %	-5,1 p.b.
KS Hr. Králové	61,19 %	+21,2 p.b.
KS Brno	55,07 %	+0,2 p.b.
KS Ostrava	48,23 %	+4,9 p.b.
Celkem ČR	50,74 %	-2,0 p.b.

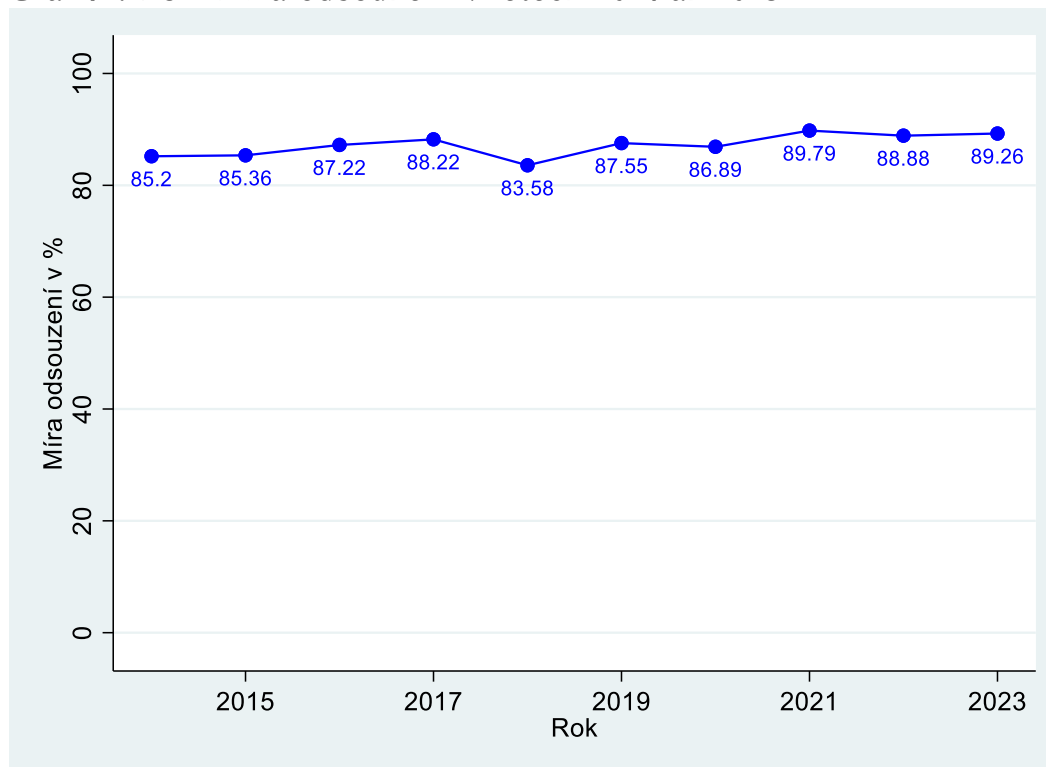
Míra změny rozsudku je také vyšší než u okresních soudů – přibližně o 16 procentních bodů v roce 2017, cca o 8 procentních bodů v roce 2018, asi o 10 procentních bodů v roce 2019, pouze o necelých 6 procentních bodů v roce 2020, o 14 procentních bodů v roce 2021, o 8 procentních bodů v roce 2022 a o 10 procentních bodů v roce 2023. Míra změny rozsudku za ČR se zdá na první pohled vysoká. Je ale třeba vzít v úvahu závažnost a složitost projednávaných věcí (jedná se o velmi vysoké tresty odnětí svobody a komplikovanou trestnou činnost). Vrchní soudy také často pouze změni výši uloženého trestu nebo věc vrátí krajským soudům k novému projednání.

Míra celkové změny rozsudku počítaná jako $[(\text{míra odvolání} \times \text{míra změny rozsudku}) / 100]$ se za celou ČR v posledních pěti letech pohybovala následovně:

2016: $74,10 \% \times 54,96 \% \doteq 40,73 \%$	2020: $71,29 \% \times 46,32 \% \doteq 33,02 \%$
2017: $77,85 \% \times 58,44 \% \doteq 45,50 \%$	2021: $58,83 \% \times 58,02 \% \doteq 34,13 \%$
2018: $72,81 \% \times 50,01 \% \doteq 36,41 \%$	2022: $58,82 \% \times 52,70 \% \doteq 31,00 \%$
2019: $79,90 \% \times 50,52 \% \doteq 40,37 \%$	2023: $60,38 \% \times 50,74 \% \doteq 30,64 \%$

Míra odsouzení

Stejně jako u okresních soudů uvádíme míru odsouzení. Trend je zde stejný, tedy rostoucí; od roku 2014 narostla míra odsouzení asi o 4 procentní body. Zároveň je míra odsouzení asi o 5 procentních bodů menší, než u OS. To zřejmě bude plynout z náročnosti a závažnosti vyřizované agendy.

Graf 71: KS – míra odsouzení v letech 2014 až 2023**Tabulka 58: KS – míra odsouzení dle krajů, 2023**

Soud	Míra odsouzení	
MS Praha	90,32 %	+5,2 p.b.
KS Praha	86,17 %	-6,5 p.b.
KS Č. Budějovice	89,23 %	-5,0 p.b.
KS Plzeň	88,10 %	+8,8 p.b.
KS Ústí n. Labem	94,09 %	+2,6 p.b.
KS Hr. Králové	81,89 %	+0,5 p.b.
KS Brno	90,97 %	-1,4 p.b.
KS Ostrava	87,55 %	-5,9 p.b.
Celkem ČR	89,26 %	+0,4 p.b.

Míra odsouzení na úrovni jednotlivých soudů kolísá více než míra odsouzení na úrovni jednotlivých krajů u okresních soudů. To je dáno menším počtem pozorování. V roce 2023 vykázal nejmenší míru odsouzení KS Hradec Králové (81,89 %), nejvyšší pak KS Brno (90,97 %).

Odsouzení k nepodmíněnému odnětí svobody (NEPO)

Stejně jako u okresních soudů uvádíme tresty, za které je nejčastěji ukládaný NEPO. U krajských soudů se NEPO ukládá častěji a na delší dobu než u OS, protože KS věcně přísluší závažnější trestné činy. Na druhou stranu je uložených trestů řádově méně. V tabulce níže jsou uvedeny trestné činy, za které byl nejčastěji uložen NEPO v roce 2023. V případech souběhu trestných činů

je vždy vykázán nejzávažnější trestný čin. Dále je u každého trestného činu uvedena průměrná délka NEPO v měsících.

Tabulka 59: KS – TČ, za které je ukládáno NEPO, 2023

Trestný čin	Počet osob	Prům. délka NEPO
Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými látkami	237	83,1
Znásilnění	88	69,5
Vražda	85	149,7
Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby	77	66,7
Ostatní	68	71,9
Podvod	52	58,6
Těžké ublížení na zdraví	41	98,7
Loupež	27	70,8
Úvěrový podvod	23	61,8
Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku	17	57
Zpronevěra	14	60,4
Vydírání	13	43,7
Krádež	12	52,9
Dotační podvod	12	85,9
Celkem	766	82,3

V tabulce vidíme, že uložených NEPO bylo v roce 2023 pouze přes 760, tedy téměř 11krát méně než u okresních soudů. Na druhou stranu průměrná výše NEPO byla 82,3 měsíce (skoro 7 let), což je 6krát více než u OS. Nejvyšší tresty (v průměru 12 let) se nepřekvapivě ukládají za TČ vraždy. Výrazně se zvýšil počet pravomocně odsouzených osob k NEPO za trestné činy spojené s omamnými látkami a ubylo osob pravomocně odsouzených k NEPO za krácení daní, poplatků a podobných povinných plateb. KS v roce 2023 odsoudily celkem 1298. Osoby odsouzeny k NEPO tedy tvoří asi 59 %.

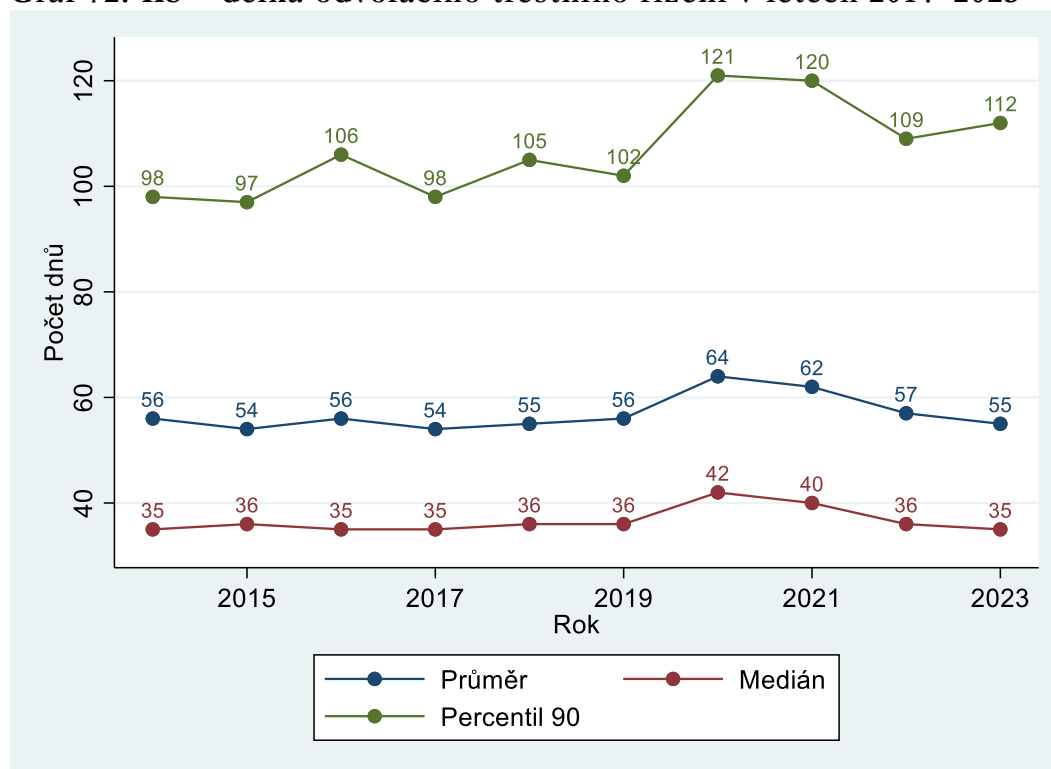
3.5 Trestní odvolací agenda

Trestní odvolací agenda zahrnuje rejstříky To a Tmo. Ke změnám ve vedení statistik nedošlo a data dále není třeba nijak očišťovat.

3.5.1 Délka řízení

U této agendy uvádíme délku řízení ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne jeho vyřízení, který je i dnem pravomocného skončení věci. Stejně jako u civilního řízení platí, že vyřízení věci v rámci odvolacího řízení je časově méně náročné než v prvostupňové agendě. Z grafu vyplývá, že délky řízení jsou velmi nízké (nejnižší ze všech agend) a měnily se jen velmi málo. Až v roce 2020 došlo ke zdaleka největší výchylce (nejvyššímu nárůstu) ve sledovaném období. Absolutně ale jde jen o několik dnů. Vzhledem k tomu, že délky řízení byly vždy silně stabilní, lze zvýšení délek řízení velmi pravděpodobně připsat pandemii COVID-19. Uvedená domněnka je podpořena i faktem, že k nárůstu došlo u většiny soudů. V roce 2021 se délky řízení mírně přiblížily předchozím hodnotám. Ani na úrovni jednotlivých soudů nedošlo k žádným velkým změnám.

Graf 72: KS – délka odvolacího trestního řízení v letech 2014–2023

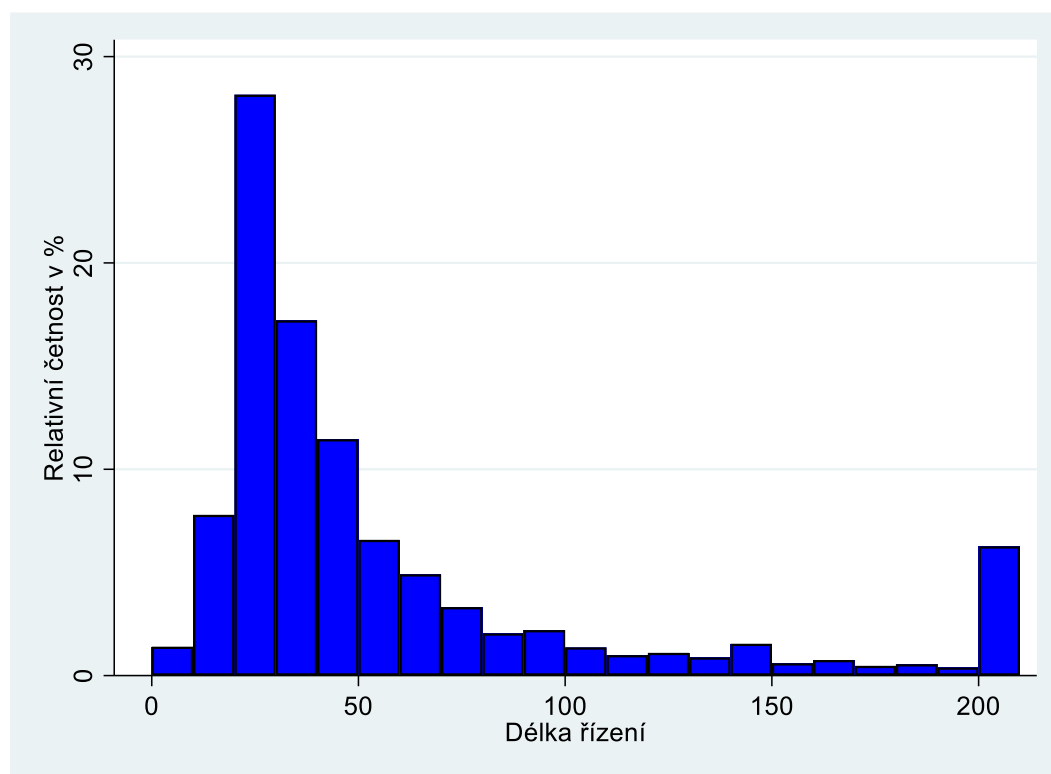
V roce 2022 hodnoty klesly v zásadě na úroveň před pandemií COVID-19 a v roce 2023 tam zůstaly. Na této agendě je tedy vliv pandemie zřetelně vidět.

Krajské soudy vyřizují v odvolací agendě nejčastěji odvolání proti rozhodnutí o následujících trestných činech: *krádež* (§ 205 trestního zákoníku), *maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání* (§ 337) a *podvod* (§ 209). Těmito trestnými činy se velmi často zabývají okresní soudy v prvním stupni; logicky je u nich pak v absolutních číslech podáváno nejvíce odvolání.

Tabulka 60: KS – délky odvolacího trestního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	40	28	70
KS Praha	33	27	49
KS Č. Budějovice	62	49	120
KS Plzeň	46	35	88
KS Ústí n. Labem	80	49	181
KS Hr. Králové	54	39	93
KS Brno	50	34	92
KS Ostrava	69	41	151
Celkem ČR	55	35	112

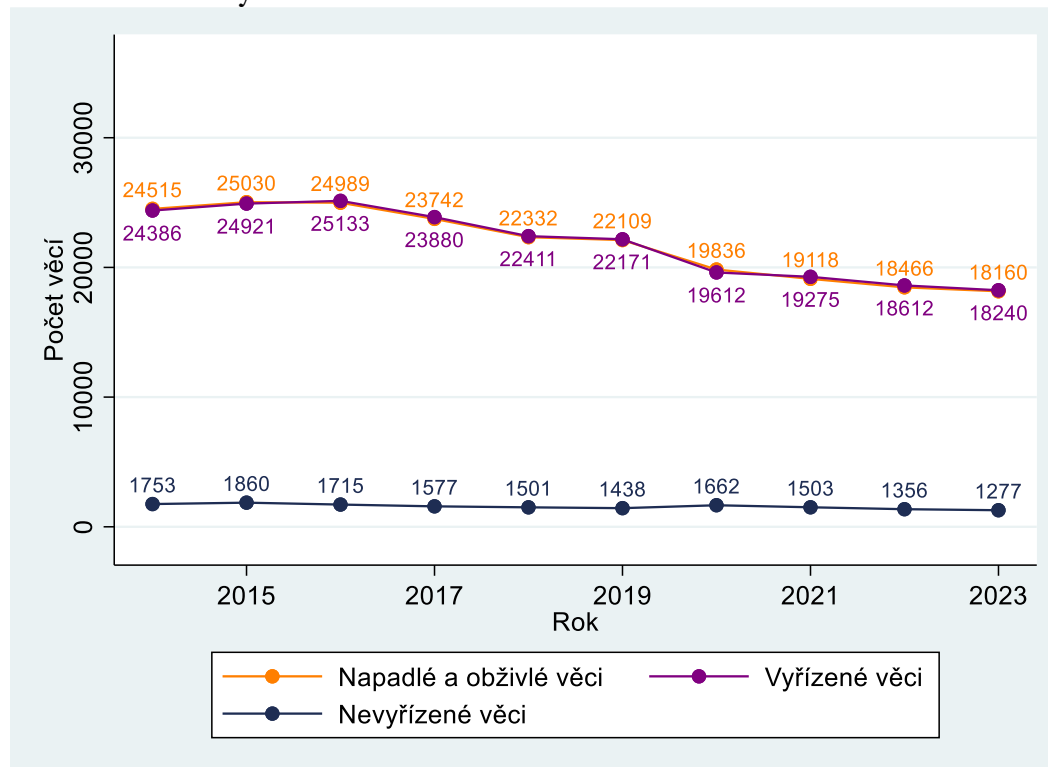
Graf 73: KS – distribuce délek trestního odvolacího řízení

I v histogramu je vidět, jak nízké délky řízení jsou. Asi 37 % věcí bylo vyřízeno do 1 měsíce. Pouze asi 6 % případů bylo vyřízeno za více než 200 dnů. Oproti roku 2022 došlo k mírnému zlepšení. Pro jistotu upozorňujeme, že šířka sloupce u tohoto histogramu je 10 kalendářních dní.

3.5.2 Vyřizování věcí

Graf 74: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2014–2023

Zajímavé je, že zatímco počet vyřízených trestních věcí u okresních soudů v letech 2013 až 2016 klesal, nápad v druhostupňové trestní agendě u krajských soudů byl stabilní. Nápad v této agendě neklesal, protože snížení nápadu u okresních soudů se týkalo především jednodušších trestních věcí, které většinou končily u okresních soudů trestním příkazem; ten nemůže být napaden odvoláním ke krajskému soudu, ale odporem, o němž rozhoduje opět soud okresní. V letech 2017 až 2019 nicméně už i v odvolací agendě vidíme klesající trend jak v počtu příchozích, tak i v počtu vyřízených věcí. V roce 2020 pokles akceleroval, což lze pravděpodobně opět přisoudit pandemii COVID-19; zároveň totiž po několikaletém poklesu vzrostl (byť nijak závažně) i počet nevyřízených věcí. V letech 2021 až 2023 pomalý, leč setrvalý pokles ve všech sledovaných ukazatelích pokračoval. Pro srovnání zmiňujeme, že nejvyšší počet příchozích v posledních 16 letech byl v roce 2010, kdy dosáhl hodnoty 30 154.

U všech soudů se míra vyřizování pohybuje do 1,5 procentního bodu kolem hodnoty 100 %. Vzhledem k celkově nízkému počtu nevyřízených věcí se již míra vyřizování odpovídající 101 % projeví poklesem počtu nevyřízených věcí o desítky procent.

Tabulka 61: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí dle soudů, 2023

Soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	3 457	+9 %	3 487	+10 %	150	-17 %	100,9 %
KS Praha	2 275	-5 %	2 272	-6 %	36	+9 %	99,9 %
KS Č. Budějovice	884	+0 %	895	+1 %	82	-12 %	101,2 %
KS Plzeň	1 738	+2 %	1 748	-2 %	110	-8 %	100,6 %
KS Ústí n. Labem	2 837	-2 %	2 822	-5 %	282	+6 %	99,5 %
KS Hr. Králové	1 659	-7 %	1 671	-6 %	72	-14 %	100,7 %
KS Brno	2 417	-5 %	2 445	-4 %	203	-12 %	101,2 %
KS Ostrava	2 893	-6 %	2 900	-5 %	342	-2 %	100,2 %
Celkem ČR	18 160	-2 %	18 240	-2 %	1 277	-6 %	100,4 %

3.5.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

Tabulka opět uvádí přepočet na skutečný úvazek dle dostupných dat. V počtu vyřízených a příchozích věcí na soudce (míněno na skutečný úvazek) vidíme, že mezi soudy jsou určité rozdíly, ale žádný soud extrémně nevybočuje. Suverénně nejméně nevyřízených věcí na soudce má KS Praha, nejvíce jich pak má KS Ostrava (dříve to bylo Ústí nad Labem).

Tabulka 62: KS – vyřiz. odvolacích tr. věcí na skutečný úvazek dle soudů, 2023

Soud	Počet úvazků	Nápad + obživlé věci		Délka řízení			
				Vyřízeno		Nevyřízeno	
MS Praha	21,3	162,30	+12 %	163,71	+13 %	7,04	-14 %
KS Praha	18	126,39	-5 %	126,22	-6 %	2,00	+9 %
KS Č. Budějovice	9,8	90,20	+7 %	91,33	+8 %	8,37	-6 %
KS Plzeň	17,3	100,46	-4 %	101,04	-7 %	6,36	-14 %
KS Ústí n. Labem	22,8	124,43	-5 %	123,77	-8 %	12,37	+3 %
KS Hr. Králové	14	118,50	-21 %	119,36	-20 %	5,14	-27 %
KS Brno	22	109,86	-23 %	111,14	-21 %	9,23	-28 %
KS Ostrava	26	111,27	+7 %	111,54	+8 %	13,15	+11 %
Celkem ČR	151,2	120,11	-3 %	120,63	-4 %	8,45	-8 %

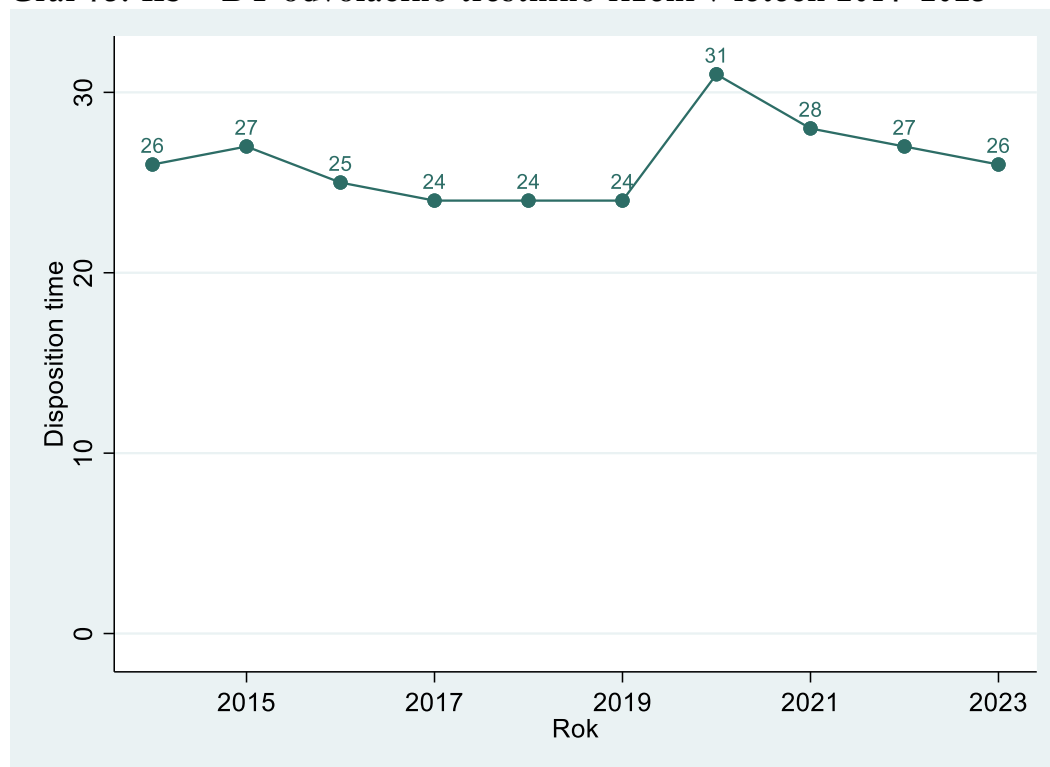
Oproti loňskému roku se zvýšil skutečný počet soudců (úvazků) o 4 (ze 147 na 151).

3.5.4 Disposition time (dispoziční čas)

Z grafu je patrné, že DT je opravdu nízký a z dlouhodobého hlediska poměrně neměnný, což vyplývá z poměru vyřízených a nevyřízených věcí a z toho, že jsou tyto ukazatele také stabilní. Vzhledem k poklesu nápadu a počtu vyřízených věcí a mírnému růstu počtu nevyřízených věcí DT v roce 2020 vzrostl. Nárůst činil 7 dnů, což ale představuje 29 %. Následně v roce 2021 DT opět o něco klesl. V letech 2022 a 2023 došlo k naprosto minimální změně – DT poklesl vždy

o 1 kalendářní den. Z reálného hlediska však nejsou takto nevýznamné statistické změny ani dvoudenní rozdíl oproti DT v roce 2020 důležité.

Graf 75: KS – DT odvolacího trestního řízení v letech 2014–2023

Tabulka 63: KS – DT odvolacího trestního řízení dle soudů

Soud	Disposition time	
MS Praha	16	-24 %
KS Praha	6	+16 %
KS Č. Budějovice	33	-13 %
KS Plzeň	23	-7 %
KS Ústí n. Labem	36	+11 %
KS Hr. Králové	16	-8 %
KS Brno	30	-8 %
KS Ostrava	43	+3 %
Celkem ČR	26	-4 %

V tabulce vidíme, že relativní změny jsou u některých soudů poměrně významné (o desítky procent). Absolutní změny jsou ale opět malé. Výsledky v této podkapitole korespondují s výsledky z podkapitol 3.5.1 a 3.5.2. Agenda je ze statistického hlediska na vyřizování v zásadě bezproblémová.

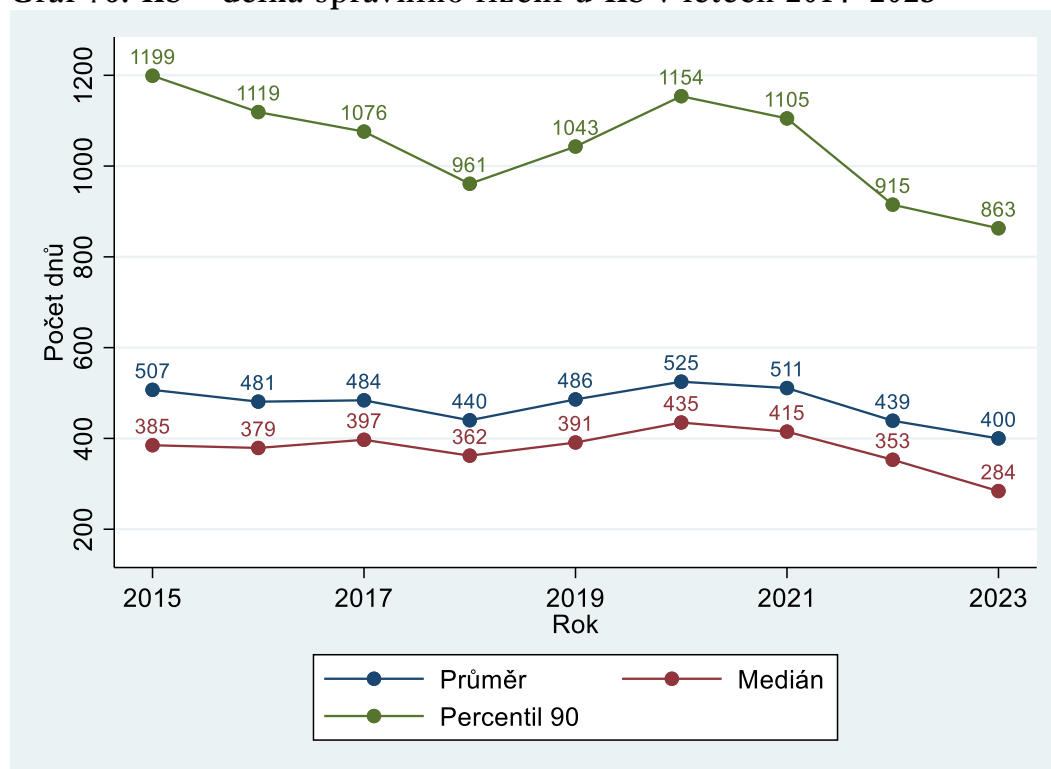
3.6 Správní agenda

Správní agenda krajských soudů zahrnuje rejstříky A (všeobecná správní agenda), Af (agenda ve věcech finanční správy), Ad (sociální a důchodová agenda) a Az (azylová agenda).

3.6.1 Délka řízení

V období zobrazeném na grafu jsou délky řízení relativně stabilní až do roku 2021. Tato stabilní úroveň nicméně byla důsledkem výrazného nárůstu v letech 2009 až 2014 a spolu s dalšími ukazateli, jako je počet nevyřízených věcí, svědčila o relativně špatné situaci správního soudnictví. Od roku 2019 nicméně klesal počet nevyřízených věcí a také se měnilo složení portfolia vyřizovaných věcí – zvýšil podíl vyřízení dlouhodobě nevyřízených věcí, což naznačovalo, že ke zlepšení délek řízení by mělo dojít v dohledné době. Stalo se tak v roce 2022, kdy došlo k významnému poklesu v délkách řízení: medián klesl o 62 dnů a byl nejnižší od roku 2013, průměr klesl o 72 dnů a byl nejnižší od roku 2012 a percentil 90 klesl o 190 dnů a byl nejnižší od roku 2011. Postupné vylepšování statistik nevyřízených věcí se tedy nakonec promítlo i do délek řízení, zejména u nejvíce přetížených soudů. Výrazný pokles pokračoval i v roce 2023. Například medián tak mezi roky 2021 a 2023 klesl o 131 dnů, tedy 32 %.

Graf 76: KS – délka správního řízení u KS v letech 2014–2023

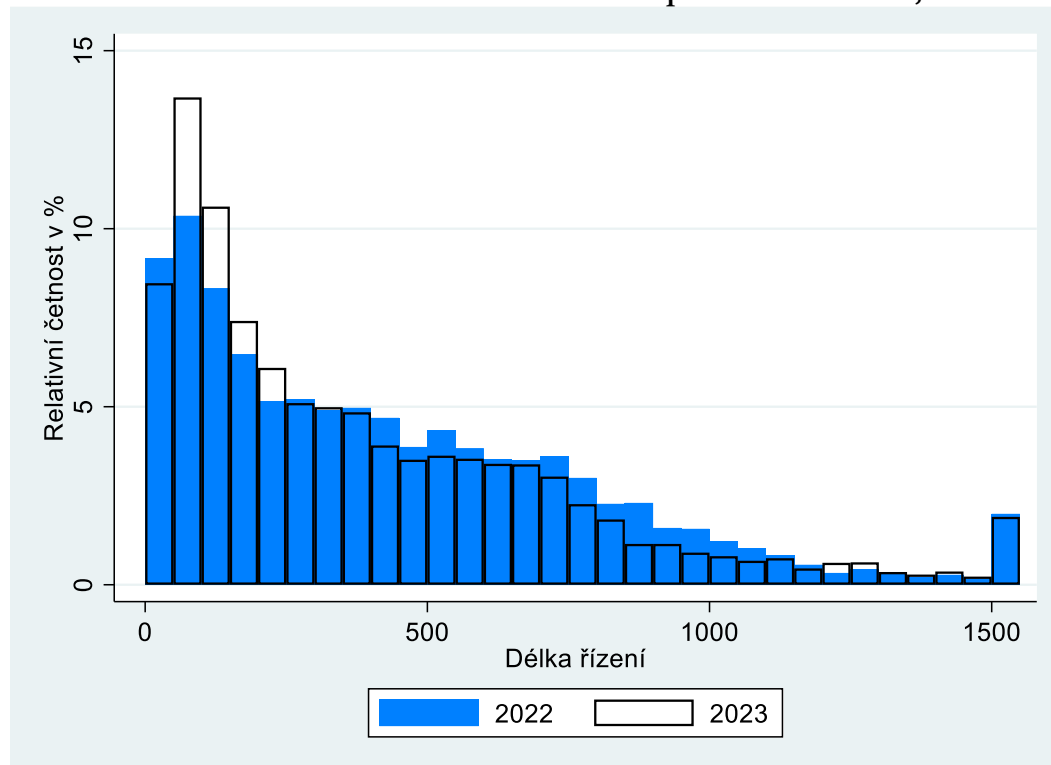

Tabulka 64: KS – délky správního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	489	-8 %	397	-14 %	1 064	+2 %
KS Praha	347	+1 %	231	-23 %	790	+1 %
KS Č. Budějovice	216	-24 %	130	-20 %	420	-40 %
KS Plzeň	220	-27 %	140	-34 %	433	-43 %
KS Ústí n. Labem	388	-25 %	249	-46 %	877	-14 %
KS Hr. Králové	264	-11 %	147	-33 %	561	-4 %
KS Brno	516	+1 %	434	-12 %	954	+7 %
KS Ostrava	297	+2 %	233	+9 %	601	+3 %
Celkem ČR	400	-9 %	284	-20 %	863	-6 %

Nejvyšší délky řízení vykazují KS Brno, MS Praha a KS Ústí nad Labem. Všechny 3 soudy ovšem zaznamenaly v roce 2022 velmi výrazné zlepšení, v roce 2023 se pak dále zlepšily MS Praha a KS Ústí nad Labem. Situace se zlepšila i u dalších soudů – medián klesl všude kromě KS v Ostravě. I přes zlepšení můžeme konstatovat, že délka řízení doposud není u všech soudů uspokojivá; podle všeho se ale podařilo nastolit správný klesající trend.

Graf 77: KS – distribuce délek o řízení ve správních věcech, 2022 a 2023

Stejně jako u ostatních agend jsou na závěr délky řízení zobrazeny v histogramu. Šířka intervalu je 50 dnů. V porovnání s ostatními agendami je ve správní agendě vysoký medián a rovněž distribuce délek řízení je jiná, mnohem „plošší“. Četnost délek řízení tedy klesá s rostoucí délkou řízení mnohem pomaleji.

U této agendy v grafu zobrazujeme histogramy za roky 2022 a 2023, abychom tak demonstrovali posun v délkách řízení. Ten je z grafu zcela patrný.

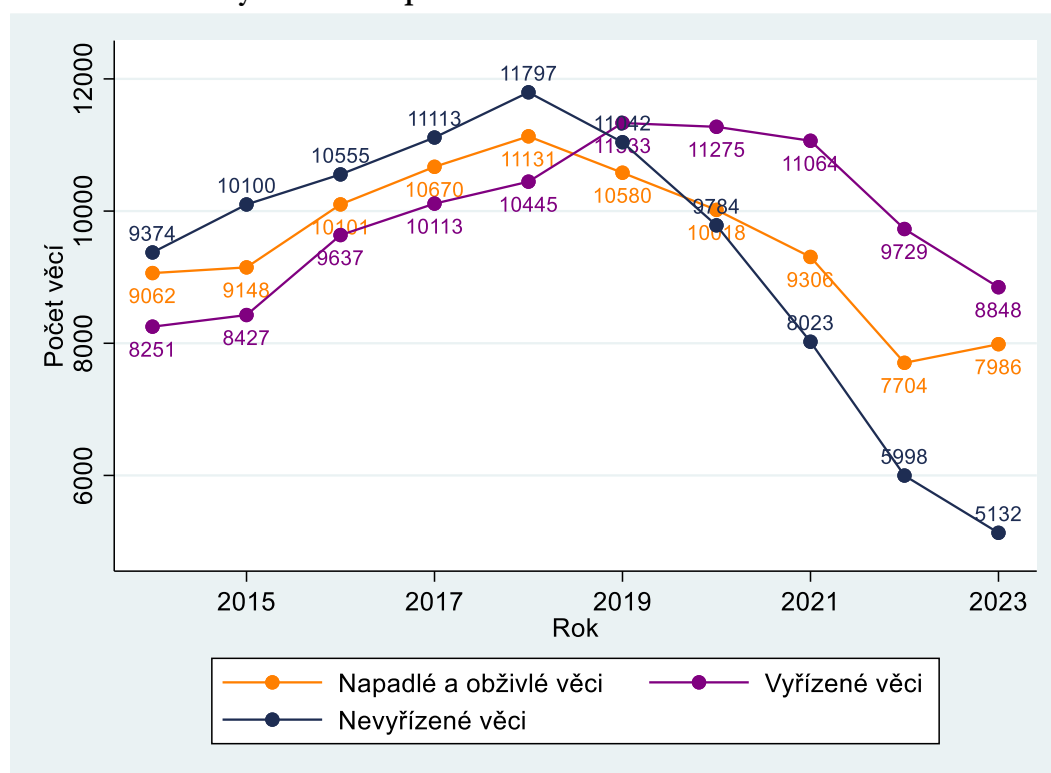
3.6.2 Vyřizování věcí

Ve správní agendě se v průběhu let poměrně rychle mění nápad. To může plynout z legislativních změn, ze změn v jednotlivých agendách (např. v azylové agendě) nebo jednorázových šoků. Počet vyřízených věcí samozřejmě s určitým zpožděním kopíruje počet věcí napadlých. V letech 2014–2018 vidíme dva znepokojivé jevy. Počet příchozích věcí poměrně rychle stoupal a zároveň převyšoval počet věcí vyřízených, což vedlo k trvalému růstu v počtu nevyřízených věcí. Teprve v roce 2019 došlo k značnému poklesu v počtu příchozích věcí, který se projevil také poklesem počtu nevyřízených věcí a značným poklesem disposition time. Počet vyřízených věcí se ale podařilo soudům navýšit a v letech 2020 a 2021 udržet víceméně na úrovni roku 2019 (zřejmě díky velkému množství nedodělků), což vedlo k výraznému poklesu v počtu nevyřízených věcí. Oproti roku 2018 tak poklesl počet příchozích věcí o 16 % a počet nevyřízených věcí dokonce o 32 %.

V roce 2022 došlo k dalšímu velmi prudkému poklesu příchozích, vyřízených i nevyřízených věcí. Pokles v počtu nevyřízených věcí nejen že nezpomalil, dokonce ještě akceleroval. Počet nevyřízených věcí tak klesl od roku 2018 téměř na polovinu. V roce 2023 se po 4 letech zvýšil počet příchozích věcí. Počet vyřízených věcí ho ale stále převyšoval, a tak klesl počet nevyřízených věcí na nejmenší hodnotu za sledované období.

To ukazuje, že situace ve správním soudnictví se z hlediska vyřizování věcí stále velmi rychle zlepšuje, a to z velké části díky klesajícímu nápadu. Pomohlo nicméně i posílení správních úseků některých soudů.

Graf 78: KS – vyřizování správních věcí v letech 2014–2023

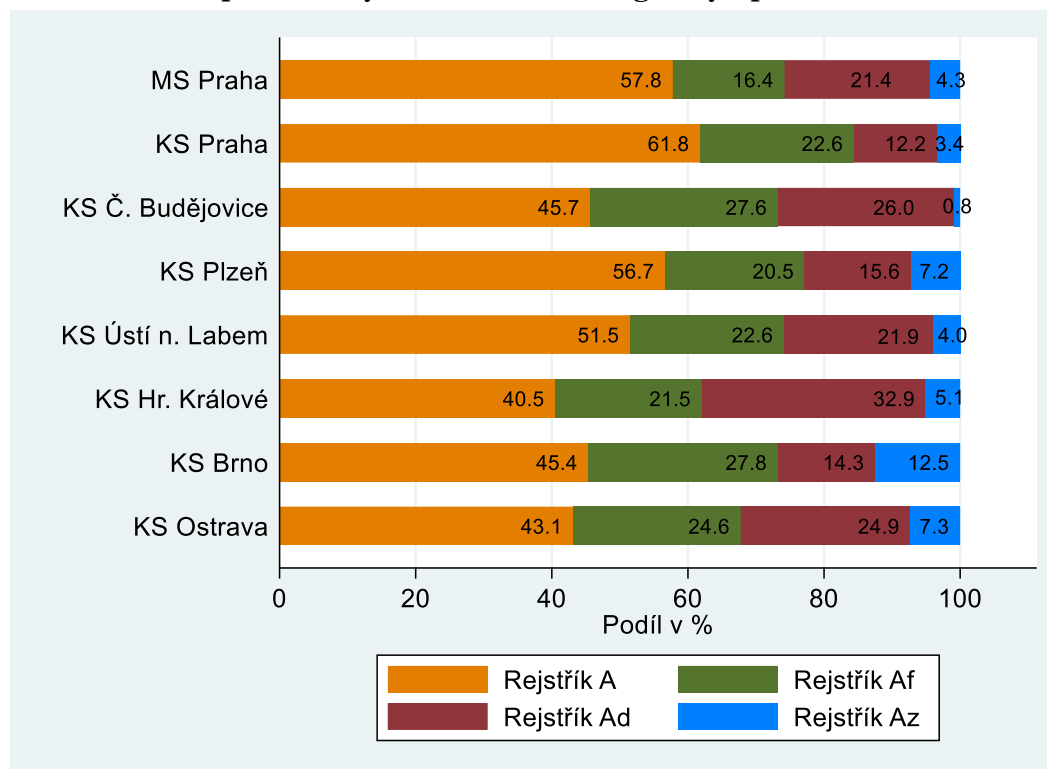
Tabulka 65: KS – vyřizování správních věcí dle soudů

Soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	2 811	+18 %	3 351	+3 %	1 800	-23 %	119,2 %
KS Praha	821	-0 %	889	-10 %	500	-12 %	108,3 %
KS Č. Budějovice	370	+15 %	376	-1 %	127	-5 %	101,6 %
KS Plzeň	566	-10 %	604	-15 %	263	-13 %	106,7 %
KS Ústí n. Labem	663	+10 %	668	-25 %	402	-1 %	100,8 %
KS Hr. Králové	540	+3 %	555	-20 %	237	-6 %	102,8 %
KS Brno	1 267	-8 %	1 420	-20 %	1 161	-12 %	112,1 %
KS Ostrava	948	-9 %	985	-6 %	642	-5 %	103,9 %
Celkem ČR	7 986	+4 %	8 848	-9 %	5 132	-14 %	110,8 %

Všechny krajské soudy dokázaly v roce 2022 vyřídit významně více věcí, než napadlo či obživlo. Nejnižší měl KS v Ústí nad Labem – 100,8 % a nejvyšší měl MS Praha – 119,2 %.

Data v této podkapitole nejsou nijak normalizována, takže nelze činit závěry o celkové zatíženosti jednotlivých soudů. K tomu slouží ostatní podkapitoly.

Graf 79: KS – podíl nevyřiz. věcí druhů agendy správního soudnictví, 2023

Graf výše ukazuje složení nevyřízených věcí ve správním soudnictví k 31. 12. 2023. Za nejobtížnější bývá obecně považována agenda Af. Byť je toto tvrzení nutno brát s rezervou, zejména vzhledem k vysoké variabilitě skladby „zbytkové“ všeobecné agendy A, potvrzuje jej fakt,

že agenda Af tvoří výrazně větší část počtu nevyřízených věcí, než je její podíl na celkovém počtu ve věcech příchozích. U soudu tak zůstávají tyto věci v průměru nejdéle nevyřízené, což potvrzuje i délka řízení získaná z pravomocně skončených věcí.

3.6.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

V tabulce uvádíme údaje založené na počtu soudců (úvazků) k 1. 1. 2023. Údaje o nápadu, obživě a vyřízených věcech jsou za rok 2023. Data o počtu nevyřízených věcí jsou k 31. 12. 2023.

V roce 2020 byl počet soudců 98, v roce 2021 činil 113 a v letech 2022 a 2023 činil 118. To je nárůst celkem o 20 soudců (20 %). To spolu s poklesem v nápadu soudům umožnilo vyřídit mnohem více věcí, než jich na soudy přišlo.

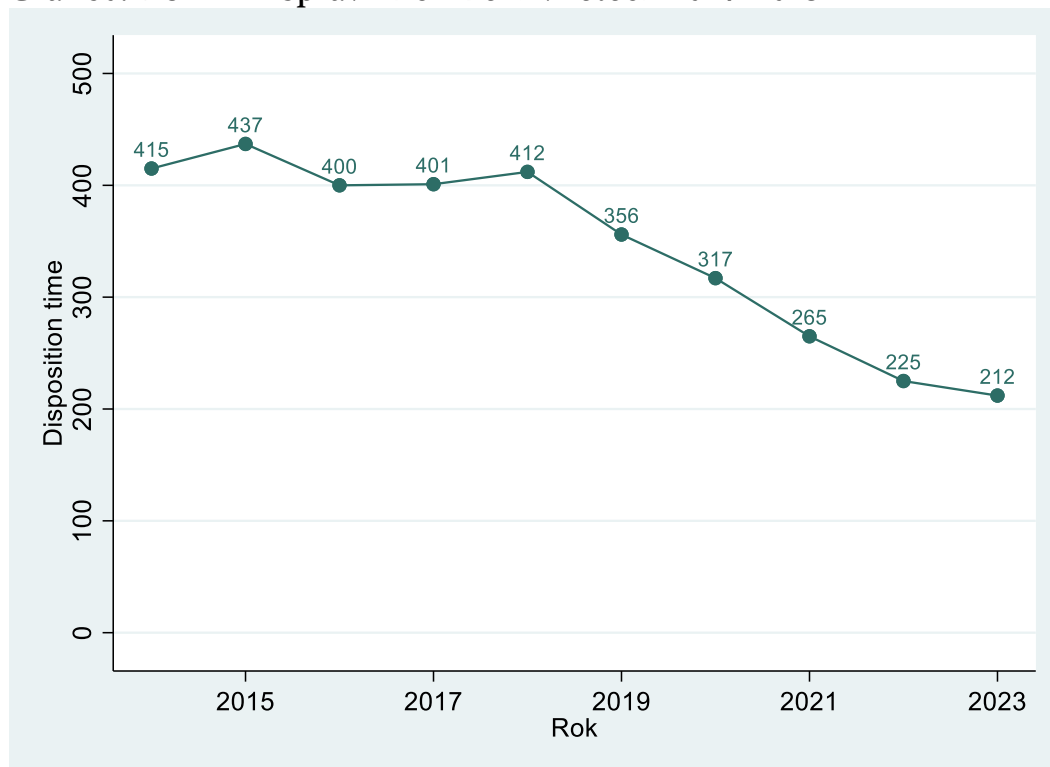
Tabulka 66: KS – vyřiz. správních věcí na skutečný úvazek dle soudů, 2023

Soud	Počet úvazků	Nápad + obživlé věci		Délka řízení			
				Vyřízeno		Nevyřízeno	
MS Praha	39	72,08	+18 %	85,92	+3 %	46,15	-23 %
KS Praha	13	63,15	-0 %	68,38	-10 %	38,46	-12 %
KS Č. Budějovice	4	92,50	+15 %	94,00	-1 %	31,75	-5 %
KS Plzeň	9,5	59,58	-10 %	63,58	-15 %	27,68	-13 %
KS Ústí n. Labem	12,41	53,42	+2 %	53,83	-30 %	32,39	-8 %
KS Hr. Králové	11,7	46,15	+3 %	47,44	-20 %	20,26	-6 %
KS Brno	16,5	76,79	-3 %	86,06	-15 %	70,36	-7 %
KS Ostrava	11,72	80,89	-9 %	84,04	-6 %	54,78	-5 %
Celkem ČR	117,83	67,78	+4 %	75,09	-9 %	43,55	-14 %

U všech soudů došlo k poklesu v počtu nevyřízených věcí na soudce. Největší pokles vidíme u MS v Praze a KS v Plzni. Nejvyšší počet nevyřízených věcí na soudce stále vykazují KS Brno (s velkým náskokem) a KS Ostrava. Naopak nejnižší počet je stále u KS v Hradci Králové (zde hraje roli i to, že soud má na úseku relativně vyšší počet soudců než většina ostatních soudů). Celkově vidíme, že počet nevyřízených věcí na soudce klesl o 14 %.

3.6.4 Disposition time (dispoziční čas)

DT dále potvrzuje závěry z předchozích podkapitol. Od roku 2019 DT klesá v důsledku výrazného poklesu v počtu nevyřízených věcí. DT se tak drží pod 365 dnů po šestiletém období, od roku 2021 již opravdu výrazně. To znamená, že počet nevyřízených věcí je nižší než počet věcí vyřízených. Od roku 2018 do roku 2022 klesl DT o 187 dnů (o 45 %). V roce 2023 došlo k dalšímu, i když již mírnějšímu poklesu. Z tabulky pak vidíme, že celkový pokles v DT je tažen především díky MS Praha.

Graf 80: KS – DT správního řízení v letech 2014–2023**Tabulka 67: KS – DT správního řízení dle soudů, 2023**

Soud	Disposition time	
MS Praha	196	-25 %
KS Praha	205	-2 %
KS Č. Budějovice	123	-4 %
KS Plzeň	159	+3 %
KS Ústí n. Labem	220	+31 %
KS Hr. Králové	156	+18 %
KS Brno	298	+10 %
KS Ostrava	238	+1 %
Celkem ČR	212	-6 %

Situace lze shrnout tak, že délky řízení ve správním soudnictví byly velmi vysoké, ale v letech 2022 a 2023 konečně vykázaly značný pokles. Rychle klesá i případová zátěž správních úseků soudů. Situace ve správním soudnictví se tak zatím díky posilování správních úseků a poklesu v nápadu v posledních pěti letech výrazně zlepšila, ale další vývoj bude třeba sledovat i proto, že správní agendy mohou podléhat náhlým a nepředvídatelným externím vlivům.

3.7 Insolvenční agenda

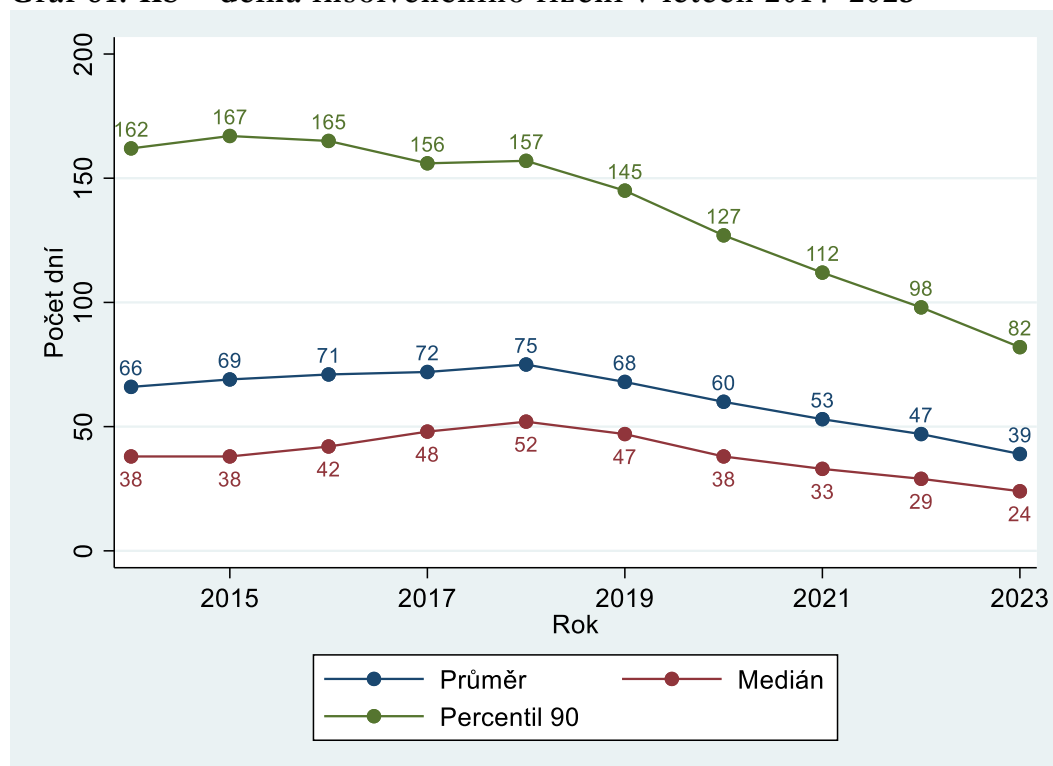
Insolvenční agenda je vedena v prvostupňovém rejstříku INS. Ve vedení statistik nedošlo v průběhu sledovaných let k žádným změnám. Přesto můžeme pozorovat, že se většina ukazatelů během let výrazně měnila. Jedná se totiž o poměrně novou agendu z roku 2008 (do té doby bylo řízení o úpadku upraveno jiným systémem a bylo vedeno v jiných rejstřících) a obvykle trvá několik let, než se ukazatele ustálí. Je ještě třeba připomenout, že součástí insolvenční agendy je projednávání a rozhodování incidenčních sporů, které jsou vedeny v rejstříku ICm. Tomuto rejstříku se věnuje další kapitola.

Původně insolvence zahrnovala dvě zcela odlišné agendy – insolvenční podnikatelů (osob právnických a podnikajících fyzických osob) a insolvenční nepodnikatelů (zpravidla fyzických osob jako spotřebitelů). Insolvence fyzických osob – spotřebitelů se označovaly jako spotřebitelské insolvence. Podnikatelské a spotřebitelské insolvence tak představovaly skutkově i právně rozdílné druhy insolvencí. V naprosté většině případů se spotřebitelské insolvence řešily a doposud řeší tzv. oddlužením, naopak ty podnikatelské zpravidla konkursem. Toto rozdělení v souvislosti s dalšími novelizacemi zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), který tuto agendu upravuje, není již tak striktní. Zejména významná novela insolvenčního zákona účinná od 1. července 2017, provedená zákonem č. 64/2017 Sb., ještě podstatněji otevřela podnikajícím fyzickým osobám možnost řešit úpadek oddlužením. I právnické osoby, které zákon nezařazuje mezi podnikatele, nadto mají možnost projít oddlužením. V důsledku toho již rozdělení na spotřebitelské a podnikatelské insolvence jen podle členění na fyzické a právnické osoby nadále plně nekoresponduje. Ministerstvo spravedlnosti v důsledku toho v současné době ne vždy disponuje daty, která by umožnila spotřebitelské a podnikatelské insolvence důsledně rozlišit. V podkapitole věnované délkám řízení proto dělíme insolvence na insolvence fyzických osob (ty ale zahrnují i podnikající fyzické osoby) a insolvence právnických osob. V ostatních podkapitolách nejsou k dispozici data, která by dělení umožnila. Další významná novela insolvenčního zákona (zákon č. 31/2019 Sb.), která nabyla účinnosti dne 1. června 2019, kromě řady změn technického charakteru opětovně zásadně zasáhla do procesu oddlužení. Jejím hlavním záměrem je zpřístupnění institutu oddlužení i dlužníkům v tzv. *dluhové pasti*. Novela zároveň reagovala na potřeby, které vyplynuly z aplikační praxe pro oddlužení fyzických osob – podnikatelů. Změny zavedené touto novelou jsou velmi významné a jejich účinek bude mít dopad v delším časovém horizontu. Mohou ovlivnit jak délky řízení, tak vyřizování insolvenčních věcí.

3.7.1 Délka řízení

Sledování délky řízení je u této agendy složitější, protože se jedná o vícefázové řízení upravené insolvenčním zákonem. Jednoduše řečeno, v první fázi je rozhodnuto o insolvenčním návrhu, případně i o způsobu řešení úpadku. Pokud insolvenční soud nerozhodne o úpadku a vyřídí tedy insolvenční návrh jiným způsobem, řízení končí. V opačném případě nastává další fáze řízení, jejíž délka se odvíjí především od způsobu řešení úpadku (oddlužení, konkurs, reorganizace). Například oddlužení běžně trvá pět let. Soud má reálný vliv na délku řízení pouze v první fázi, ve fázi řešení úpadku má u oddlužení pouze nepřímý vliv na délku řízení. Zkoumat tedy budeme délku řízení týkající se právě první fáze insolvenčního řízení. Budeme pracovat s délkou řízení ode dne zahájení řízení do dne rozhodnutí o insolvenčním návrhu, tedy do dne, kdy bylo rozhodnuto o úpadku nebo bylo o insolvenčním návrhu rozhodnuto jinak.

Graf 81: KS – délka insolvenčního řízení v letech 2014–2023

Z grafu je patrný rostoucí trend v průměru a mediánu od roku 2014 do roku 2018. Rostoucí trend je v datech i před sledovaným obdobím, již od roku 2008. V roce 2019 se trend obrátil a délky řízení začaly klesat, vzhledem k jejich absolutní výši poměrně rychle. Od roku 2019 do roku 2023 klesly přibližně na polovinu. V absolutních číslech jsou vykazované délky řízení v porovnání s ostatními agendami relativně nízké.

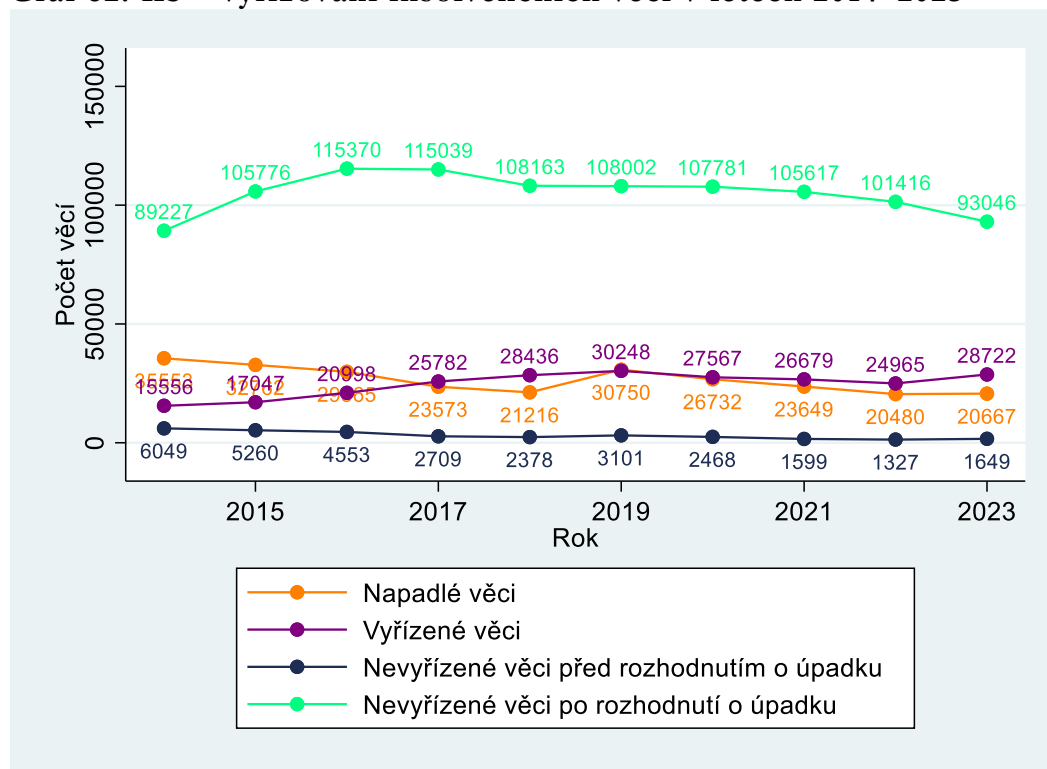
Tabulka 68: KS – délky insolvenčního řízení dle soudů, 2023

Soud	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	61	39	130
KS Praha	43	28	91
KS Č. Budějovice	18	8	39
KS Plzeň	48	30	98
KS Ústí n. Labem	31	21	59
KS Hr. Králové	25	13	53
KS Brno	49	32	100
KS Ostrava	37	26	72
Celkem ČR	39	24	82

V tabulce vidíme, že rozdíly v délce řízení jsou v absolutních číslech mezi soudy malé. To naznačuje, že v ČR není soud, který by měl výraznější problémy s vyřizováním insolvenčních návrhů. Nejvíce vybočuje KS v Českých Budějovicích, který má medián délky řízení jen 8 dnů. Rozhodnout o úpadku tak soudu typicky trvá jen týden a den.

3.7.2 Vyřizování věcí

Graf 82: KS – vyřizování insolvenčních věcí v letech 2014–2023

Sledovat vyřizování věcí je složitější, než je tomu u ostatních agend. Nápad je u této agendy principiálně stejný. Jedná se o jeden podaný insolvenční návrh nebo návrh na moratorium (viz seznam pojmů v příloze) před zahájením insolvenčního řízení (viz ust. § 115 a násl. insolvenčního zákona). „Vyřízené věci“ v této podkapitole se nicméně vztahují k již zcela vyřízeným věcem. Jedná se tedy o věci, kde již skončilo celé insolvenční řízení, včetně případů, kde bylo o insolvenčním návrhu rozhodnuto jinak než rozhodnutím o úpadku. Nevyřízené věci po rozhodnutí o úpadku jsou věci, kde již bylo rozhodnuto o úpadku, případně o způsobu jeho řešení, a úpadek dlužníka je realizován určeným způsobem.

Tabulka 69: KS – vyřizování insolvenčních věcí dle soudů, 2023

Soud	Počet věcí							
	Nápad + obživlé věci		Vyřízeno		Nevyřízeno před rozh. o úpadku		Nevyřízeno po rozh. o úpadku	
MS Praha	2 275	+0 %	2 651	+17 %	282	+17 %	8 812	-4 %
KS Praha	2 512	+3 %	3 516	+22 %	122	-2 %	10 584	-9 %
KS Č. Budějovice	1 264	+2 %	1 901	+14 %	54	+69 %	5 566	-11 %
KS Plzeň	1 894	-1 %	2 790	+17 %	188	+27 %	8 760	-10 %
KS Ústí n. Labem	3 255	-0 %	4 886	+15 %	146	-5 %	15 340	-10 %
KS Hr. Králové	2 101	+1 %	3 162	+9 %	51	+6 %	10 307	-9 %
KS Brno	3 302	-3 %	4 505	+25 %	429	+37 %	15 106	-8 %
KS Ostrava	4 064	+5 %	5 311	+6 %	377	+42 %	18 571	-7 %
Celkem ČR	20 667	+1 %	28 722	+15 %	1 649	+24 %	93 046	-8 %

V prvních letech po zavedení nové úpravy insolvenční počet napadlých věcí logicky stoupal, protože se jednalo o novou agendu. V roce 2013 pak došlo v nápadu ke změně trendu, což můžeme připsat změnám v ekonomické situaci v ČR, zejména ovšem tomu, že „zásoba“ osob, které se před rokem 2008 dostaly do úpadkové situace a byly schopny ji řešit oddlužením, se vyčerpala, a nově tedy již jde jen o navrhovatele, kteří k rozhodnutí o podání insolvenčního návrhu dospěli až v daném roce. Časová řada počtu nevyřízených věcí před rozhodnutím o úpadku měla podobný průběh se zpožděním, což je vzhledem k rychlosti vyřizování insolvenčních návrhů logické. Počet vyřízených věcí rostl v letech 2016 až 2019, protože celé insolvenční řízení trvá několik let. Ve vyřízených věcech se tedy odrážel rostoucí nápad z let 2010 až 2013. Počet nevyřízených věcí po rozhodnutí o úpadku z podobných důvodů rostl až do roku 2016. Druhá fáze insolvenčního řízení totiž trvá relativně dlouho a nevyřízené věci po rozhodnutí o úpadku se tak postupně kumulovaly, což je efekt, který trval asi pět let. V roce 2017 se proto počet nevyřízených věcí po úpadku stabilizoval, když „vyprchal“ efekt rostoucího nápadu do roku 2013. V roce 2018 pak počet nevyřízených věcí začal klesat, a to u všech soudů s výjimkou MS Praha. Novela účinná od 1. 7. 2017 mimo jiné zpřísnila podmínky pro podání insolvenčního návrhu u fyzických osob. Měsíční data za rok 2017 a 2018 ukázala, že to vedlo k velkému růstu nápadu před účinností novely, tedy v červnu 2017. Poté došlo k prudkému poklesu v nápadu. V součtu se tento efekt později projevil dalším snížením v počtu nevyřízených věcí po rozhodnutí o úpadku. V následujících měsících nápad opět postupně rostl a přibližoval se tak hodnotám před červnem 2017. Měsíční nápad ale stále byl v průměru nižší, než před novelou. Další novela insolvenčního zákona je účinná od 1. 6. 2019, jak bylo uvedeno výše. Po účinnosti této novely došlo k velmi prudkému nárůstu v počtu napadlých věcí, a to především v prvních měsících. To se pak samozřejmě projevilo i v počtu nevyřízených věcí.

V letech 2020 a 2021 došlo k poklesu v nápadu o 13 %, respektive 12 %. Nápad klesl u všech soudů. Byť je u insolvenční agendy obtížné jednoznačně určit zdroj poklesu s ohledem na legislativní změny z posledních let, lze předpokládat, že citelný dopad měla pandemie COVID-19 a zejména pak „lex covid justice“, který mimo jiné upravoval ochranný institut mimořádného moratoria a pozastavoval povinnost dlužníka podat na sebe insolvenční návrh. V roce 2022 pokles pokračoval – průměrně dosáhl 13 %, u jednotlivých soudů pak v rozmezí od 11 do 16 %. V roce 2023 se pokles zastavil a nápad zůstal víceméně stejný. Prudce ale narostl počet vyřízených věcí, což zřejmě souvisí s dopady nárůstu nápadu v roce 2019. Tomuto závěru nasvědčuje i skutečnost, že došlo k citelnému poklesu počtu nevyřízených věcí po rozhodnutí o úpadku.

3.7.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Stejně jako u ostatních agend má Ministerstvo spravedlnosti od roku 2019 k dispozici detailnější statistická data o počtu soudců na insolvenčních úsecích soudů.

Přepočteme-li na soudce počet příchozích věcí a počet vyřízených věcí, výrazně nižší hodnoty než ostatní soudy vykazuje MS Praha. Je to dáno tím, že tento soud má na insolvenčním úseku relativně více soudců, protože jeho insolvenční agenda je výrazně složitější než u ostatních soudů. Je za to zodpovědný především vyšší podíl úpadků řešených konkursem.

Tabulka 70: KS – vyřizování ins. věcí na skutečný úvazek dle soudů, 2023

Soud	Počet úvazků	Počet věcí na soudce					
		Nápad + obživlé věci		Vyřízeno		Nevyřízeno před rozh. o úpadku	
MS Praha	17,3	131,50	+15 %	153,24	+15 %	16,30	-6 %
KS Praha	11,3	222,30	+32 %	311,15	+5 %	10,80	-1 %
KS Č. Budějovice	6	210,67	-72 %	316,83	-58 %	9,00	-78 %
KS Plzeň	8,4	225,48	-25 %	332,14	-19 %	22,38	-42 %
KS Ústí n. Labem	15,5	210,00	+19 %	315,23	-1 %	9,42	-7 %
KS Hr. Králové	9,1	230,88	-8 %	347,47	-10 %	5,60	-23 %
KS Brno	18	183,44	+18 %	250,28	+29 %	23,83	-13 %
KS Ostrava	14	290,29	+6 %	379,36	+42 %	26,93	-7 %
Celkem ČR	99,6	207,50	+5 %	288,37	+13 %	16,56	-16 %

Za zmínku rovněž stojí fakt, že oproti loňskému roku stoupl počet soudců (úvazků) asi o 9, což není zanedbatelné číslo (přibližně 10 % z počtu úvazků v roce 2022).

3.7.4 Další statistiky

Zajímavým a velmi důležitým statistickým údajem je složení agendy z hlediska způsobu řešení úpadku. Proto tyto statistiky uvádíme každoročně. V následující tabulce uvádíme podíl počtu věcí dosud v řízení podle jednotlivých způsobů řešení úpadku a podle krajských soudů ke konci roku 2023.

Tabulka 71: KS – podíl jednotlivých způsobů řešení úpadku v %, 2023

Soud	Způsob řešení úpadku		
	Konkurzem	Reorganizací	Oddlužením
MS Praha	13,28	0,14	86,59
KS Praha	2,74	0,03	97,23
KS Č. Budějovice	2,79	0,02	97,20
KS Plzeň	2,58	0,00	97,42
KS Ústí n. Labem	1,92	0,01	98,07
KS Hr. Králové	2,67	0,04	97,29
KS Brno	4,54	0,05	95,41
KS Ostrava	2,62	0,03	97,35
Celkem ČR	3,85	0,04	96,11

Naprosté minimum věcí se řeší reorganizací a pouze necelých 4 % věcí se řeší konkursem (ve většině případů se jedná o řešení úpadku právnických osob). V roce 2022 klesl podíl úpadků řešených konkursem o 0,4 p.b., předchozí rok to bylo o 0,6 p.b. V roce 2020 se jednalo o pokles o 0,9 p.b. a v roce 2019 byl pokles asi o 1,4 p.b. V roce 2018 to bylo o 1,6 p.b. a rozdíl mezi rokem 2016 a 2017 byl 1,5 p.b. Mezi rokem 2016 a rokem 2022 tedy klesl podíl věcí řešených konkursem

o 6,4 p.b. Rok 2023 je první po šesti letech, kdy prakticky k žádnému poklesu nedošlo (pouze o 0,06 p.b.).

Velmi zajímavé jsou rozdíly mezi jednotlivými soudy. Největší podíl úpadků řešených konkursem má suverénně Praha (asi třikrát více než je celorepublikový průměr), nejmenší naopak KS Ústí nad Labem. To je dáno zejména tím, že v Praze sídlí velké množství společností a koncentrují se zde tedy podnikatelské úpadky, zároveň je zde oproti ekonomicky slabším regionům relativně menší množství spotřebitelů ohrožených insolvencí.

3.8 Incidenční spory

Od roku 2019 jsou ve výroční statistické zprávě rovněž diskutovány tzv. incidenční spory. Jedná se o spory vyvolané insolvenčním řízením a projednávané v jeho rámci. Incidenční spory jsou definovány v insolvenčním zákoně (zákon č. 182/2006 Sb.) a jsou jimi například:

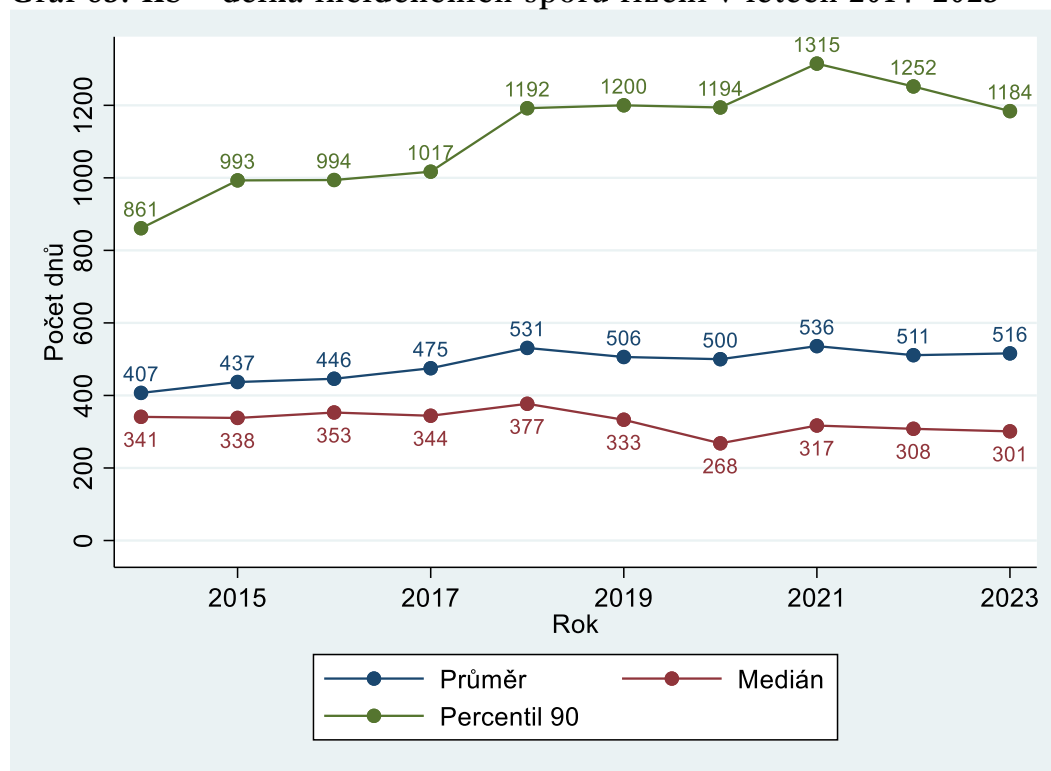
- spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek,
- spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela,
- spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu.

Incidenční spory se svou podstatou nacházejí na pomezí insolvenčních a obchodních sporů a jsou rozhodovány insolvenčními odděleními na obchodních úsecích soudů. Vedeny jsou od roku 2010 v rejstříku ICM; v dalším průběhu let nedošlo k žádným výrazným změnám ve vedení statistik. Dříve byly zapisovány do rejstříku Cm.

3.8.1 Délka řízení

Uvádíme délky řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně zjištěné ze statistických listů.

Graf 83: KS – délka incidenčních sporů řízení v letech 2014–2023

Graf ukazuje, že medián délky řízení byl v letech 2014 až 2018 poměrně stabilní, zatímco průměr a percentil 90 rostly. Zvětšoval se tak rozdíl mezi hodnotami percentilu 90 a mediánem. Jinými slovy se zvětšoval rozdíl mezi věcí s „běžnou“ délkou řízení a věcí trvající dlouho. Následně se průměr a percentil 90 stabilizovaly a medián klesl. V letech 2021 až 2023 se tak medián držel na úrovni asi o měsíc nižší než v letech 2014 až 2019.

Obecné závěry o trendech vyřizování v této agendě můžeme vyvodit až poté, co prozkoumáme další data (vyřizování věcí, disposition time). Z absolutních hodnot délek řízení je nicméně patrné, že agenda je nelehká a vyřízení zabírá soudům mnoho času.

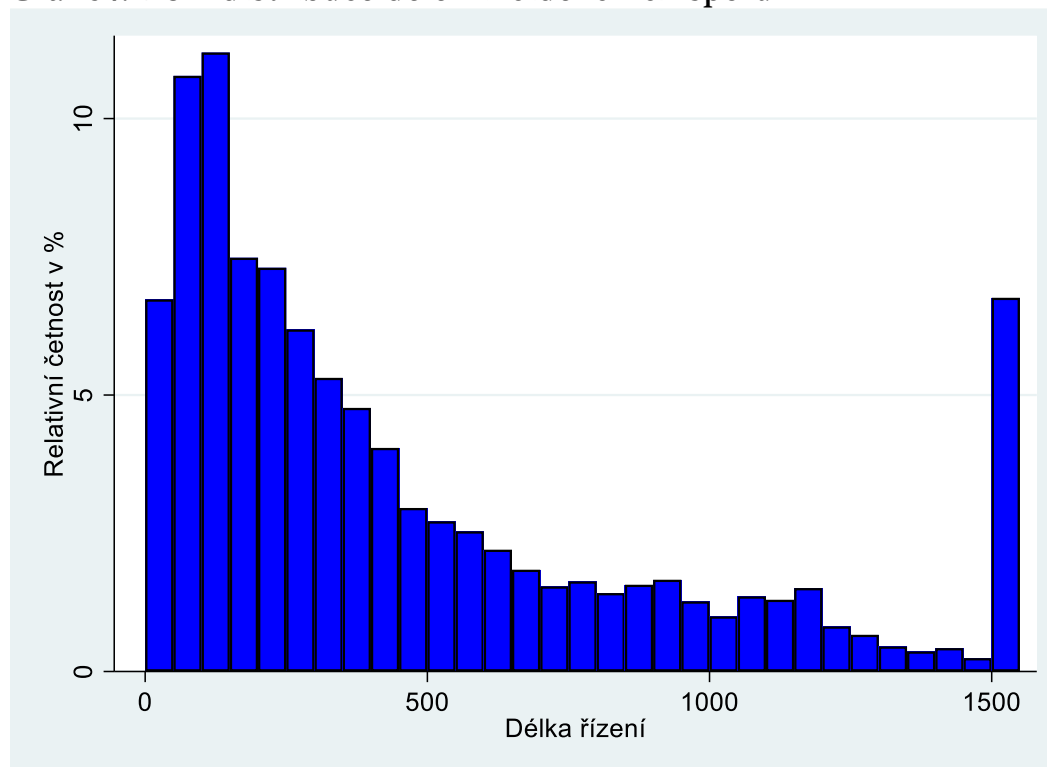
Tabulka 72: KS – délky incidenčních sporů dle soudů, 2023

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	542	-4 %	379	-7 %	1 160	-11 %
KS Praha	459	+26 %	219	-8 %	1 099	+38 %
KS Č. Budějovice	249	-6 %	124	+14 %	660	-0 %
KS Plzeň	374	+1 %	172	-5 %	1 016	+7 %
KS Ústí n. Labem	497	+7 %	302	-2 %	1 182	+10 %
KS Hr. Králové	431	+23 %	263	+41 %	889	-4 %
KS Brno	681	-4 %	426	-15 %	1 588	-6 %
KS Ostrava	523	+4 %	253	-17 %	1 392	+25 %
Celkem ČR	516	+1 %	301	-2 %	1 184	-5 %

Vidíme, že již několik let zdaleka nejdelsí délky řízení vykazuje KS Brno a MS Praha, nejkratší naopak KS České Budějovice.

Nakonec délky řízení zobrazíme pomocí histogramu. Šířka jednoho sloupce je 50 dnů a poslední sloupec reprezentuje všechny hodnoty nad 1 500 dnů.

Graf 84: KS – distribuce délek incidenčních sporů

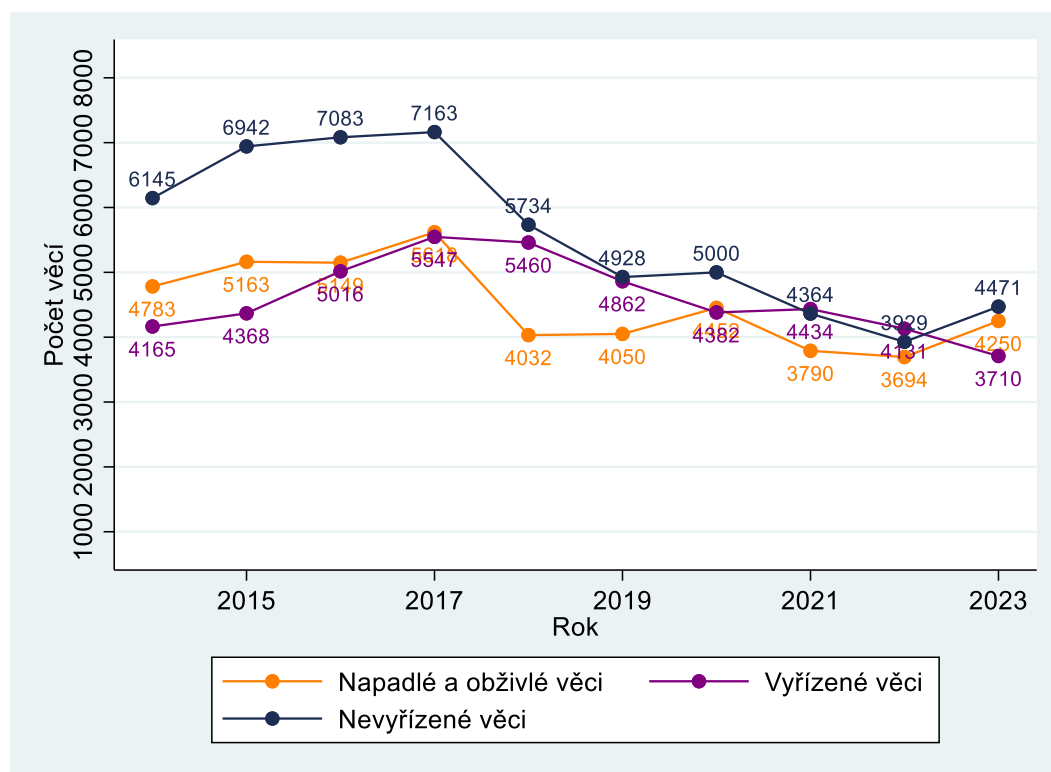
3.8.2 Vyřizování věcí

Celá insolvenční agenda je poměrně nová a incidenční spory na ni „navazují“. Proto byl v prvních letech nápad incidenčních nízký, ale postupně narůstal až do roku 2017. V těchto letech převyšoval počet příchozích věcí počet věcí vyřízených, a to ze začátku poměrně výrazně; počet vyřízených věcí se ale velmi rychle zvyšoval. Nahromadilo se poměrně velké množství nevyřízených věcí. Do určité míry nápad celkem logicky kopíruje růst nápadu v insolvenční agendě, nicméně s určitým zpožděním.

V roce 2018 došlo k značnému poklesu v počtu příchozích věcí. Nejvyšší pokles byl zaznamenán u obou moravských krajských soudů, konkrétně u KS v Brně o 662 věcí (snížení o 56,7 %) a v Ostravě o 329 věcí (pokles o 67,3 %). U krajských soudů v Čechách se snížení příchozích věcí pohybovalo mezi 30 až 40 %. Tento náhlý pokles z roku 2018 lze připisovat snížení počtu nových úpadků obchodních společností, a to zřejmě díky příznivé ekonomické situaci toho období. Výše zmíněný pokles v počtu příchozích věcí pak vedl k velmi výraznému poklesu počtu věcí nevyřízených.

Po roce 2018 již v počtu příchozích věcí není vidět žádný jasný trend. V roce 2021 ale došlo v porovnání s rokem 2020 k dalšímu poklesu. Pro rok 2021 bylo důležité to, že také došlo ke značnému poklesu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2022 opět výrazně poklesl počet nevyřízených věcí. V roce 2023 ale počet příchozích věcí narostl, zatímco počet vyřízených věcí poklesl. Došlo k růstu v počtu nevyřízených věcí.

Graf 85: KS – vyřizování incidenčních sporů v letech 2015–2023

Tabulka 73: KS – vyřizování incidenčních sporů dle soudů

Soud	Nápad + obživlé věci		Počet věcí				Míra vyřizování v %
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	1 201	+1 %	1 028	-3 %	1 588	+12 %	85,60
KS Praha	368	-6 %	422	-14 %	236	-19 %	114,67
KS Č. Budějovice	127	-19 %	128	-23 %	79	-1 %	100,79
KS Plzeň	171	-10 %	171	-31 %	166	+0 %	100,00
KS Ústí n. Labem	655	+97 %	349	-5 %	672	+85 %	53,28
KS Hr. Králové	294	+15 %	300	-11 %	228	-3 %	102,04
KS Brno	498	-20 %	615	-19 %	711	-14 %	123,49
KS Ostrava	936	+67 %	697	-1 %	791	+43 %	74,47
Celkem ČR	4 250	+15 %	3 710	-10 %	4 471	+14 %	87,29

Vidíme, že počet nevyřízených věcí je výrazně ovlivněn nárůstem u tří soudů – MS Praha, KS Ústí nad Labem a KS Ostrava. MS Praha má stejně jako v minulém roce poměrně vysoký počet příchozích věcí a nezvládl ho vyřídit. U KS Ústí nad Labem a u KS Ostrava došlo k extrémnímu nárůstu v nápadu. Soudy na to zjevně nestačily reagovat, což je vidět na míře vyřizování zejména u KS v Ústí nad Labem, kde činila jen lehce nad 50 %.

Náhlé nárůsty nápadu v řádu vysokých desítek procent, jaké v roce 2023 zaznamenaly poslední zmíněné soudy, jsou pro incidenční agendu typické a potýkají se s ním střídavě prakticky všechny krajské soudy. Typicky k nim dochází, když je v obvodu působnosti krajského soudu prohlášen rozsáhlý konkurs na právnickou osobu, z něž vyplyne velké množství incidenčních sporů. Tyto zásadní fluktuace nápadu bohužel nelze předvídat a vedení soudů se na ně nemůže připravit například zvýšením počtu soudců, což činí incidenční agendu mimořádně náročnou z hlediska řízení výkonnosti a plynulosti vyřizování věcí.

3.8.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Přepočet na skutečný úvazek soudce je uveden níže.

Tabulka 74: KS – vyřizování incidenčních sporů na skutečný úvazek dle soudů

Soud	Počet úvazků	Nápad + obživlé věci		Počet věcí			
				Vyřizeno		Nevyřizeno	
MS Praha	7	171,57	-57 %	146,86	-59 %	226,86	-52 %
KS Praha	2,6	141,54	-6 %	162,31	-14 %	90,77	-19 %
KS Č. Budějovice	2,5	50,80	-19 %	51,20	-23 %	31,60	-1 %
KS Plzeň	2,1	81,43	+128 %	81,43	+76 %	79,05	+155 %
KS Ústí n. Labem	3,5	187,14	+125 %	99,71	+9 %	192,00	+111 %
KS Hr. Králové	2,9	101,38	+31 %	103,45	+2 %	78,62	+11 %
KS Brno	6	83,00	-20 %	102,50	-19 %	118,50	-14 %
KS Ostrava	10,5	89,14	+67 %	66,38	-1 %	75,33	+43 %
Celkem ČR	37,1	114,56	+16 %	100,00	-10 %	120,51	+14 %

Tato tabulka dobře dokumentuje skutečnost, že na snižování počtu nevyřízených věcí má v současné době vliv spíše vývoj věcí příchozích než tempo vyřizování věcí. Zdaleka nejvíce nevyřízených věcí na soudce vykazuje MS Praha. Tento soud má také vysoké délky řízení a data naznačují, že může mít problémy s vyřizováním incidenčních sporů. Za pozornost stojí i také mimořádné nárůsty hodnot nevyřízených věcí na soudce u KS Plzeň a KS Ústí nad Labem. U KS v Ústí nad Labem je příčinou jak nárůst v počtu příchozích a nevyřízených věcí, tak poklesem v počtu soudců. U KS v Plzni je příčinou čistě změna počtu soudců.

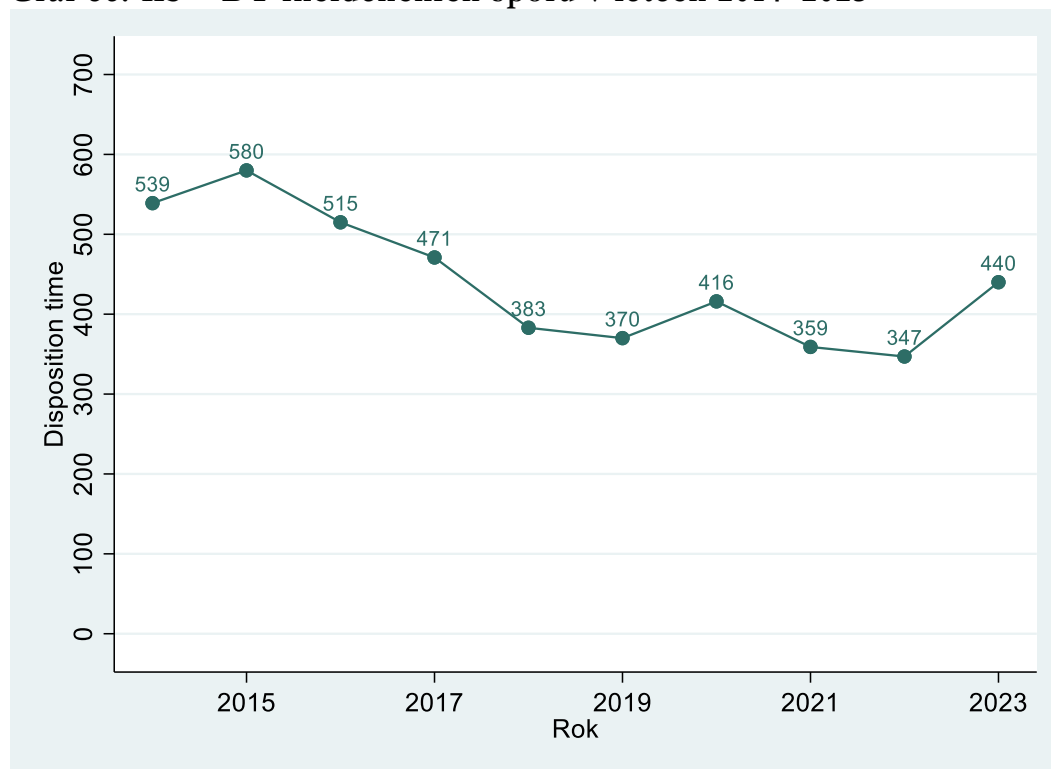
Malé počty vyřízených, příchozích a nevyřízených věcí vykazuje KS České Budějovice. Zde je ovšem třeba poznamenat, že počet soudců, kteří vyřizují incidenční spory, je relativně malý, a tedy i malé změny v počtu soudců ovlivní konečný přepočet.

Nakonec je ještě třeba upozornit na srovnání s obchodní a civilní agendou. Počet příchozích a vyřízených věcí na soudce je u incidenčních sporů výrazně nižší, což opět ukazuje na složitost této agendy.

3.8.4 Disposition time (dispoziční čas)

Disposition time a jeho výše vyplývá z údajů v podkapitole 3.8.2. Díky rostoucímu počtu vyřízených věcí a v posledních 2 letech také díky úbytku nevyřízených věcí DT postupně klesal, a to především mezi roky 2015 až 2018. V roce 2020 došlo poprvé od roku 2015 k nárůstu v DT, což plyne především z nárůstu počtu nevyřízených věcí. V letech 2021 a 2022 opět došlo k poklesu, což plyne z poklesu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2023 DT narostl poměrně výrazně. To bylo dáno jak růstem v počtu nevyřízených věcí, tak i poklesem v počtu věcí vyřízených.

Graf 86: KS – DT incidenčních sporů v letech 2014–2023

Mezi jednotlivými soudy existují velké rozdíly, což opět plyne z počtu vyřízených a nevyřízených věcí. Absolutně nejvyšší DT má KS Ústí nad Labem, jehož DT se téměř zdvojnásobil. Nejnižší DT má naopak KS České Budějovice.

Tabulka 75: KS – DT incidenčních sporů dle soudů

Soud	Disposition time	
MS Praha	564	+16 %
KS Praha	204	-5 %
KS Č. Budějovice	225	+29 %
KS Plzeň	354	+45 %
KS Ústí n. Labem	703	+94 %
KS Hr. Králové	277	+9 %
KS Brno	422	+5 %
KS Ostrava	414	+45 %
Celkem ČR	440	+27 %

Celkově je těžké učinit definitivní závěr o rejstříku ICm a o tom, jak tuto agendu jednotlivé soudy vyřizují, protože meziročně dochází k velkým změnám a rovněž náročnost jednotlivých případů se silně liší. Byla by tak potřebná podrobnější analýza, která ale přesahuje účel této zprávy. V krátkosti lze říct, že incidenční spory jsou složitou agendou a největší problémy s jejím vyřizováním zřejmě dlouhodobě mají MS Praha. Tento rok měly velké problémy KS Ústí nad Labem a KS Ostrava po prudkém růstu v nápadu. Dobře si naopak vede KS České Budějovice. Jak ale již bylo zmíněno výše, vzhledem k nepředvídatelnosti nápadu je agenda incidenčních sporů obecně mimořádně náročná z hlediska řízení výkonnosti a plynulosti vyřizování věcí.

4 Vrchní soudy

Tato část výroční zprávy obsahuje data týkající se vrchních soudů (VS) v Praze a v Olomouci. Pod VS v Praze spadají soudní kraje Praha, Západočeský, Středočeský, Východočeský, Severočeský a Jihočeský. Pod Vrchní soud v Olomouci spadají Severomoravský kraj a Jihomoravský kraj.

Vrchní soudy slouží jako odvolací soudy pro soudy krajské. Jejich hlavními agendami jsou odvolací civilní (občanskoprávní, obchodní) agenda, odvolací insolvenční agenda a odvolací trestní agenda.

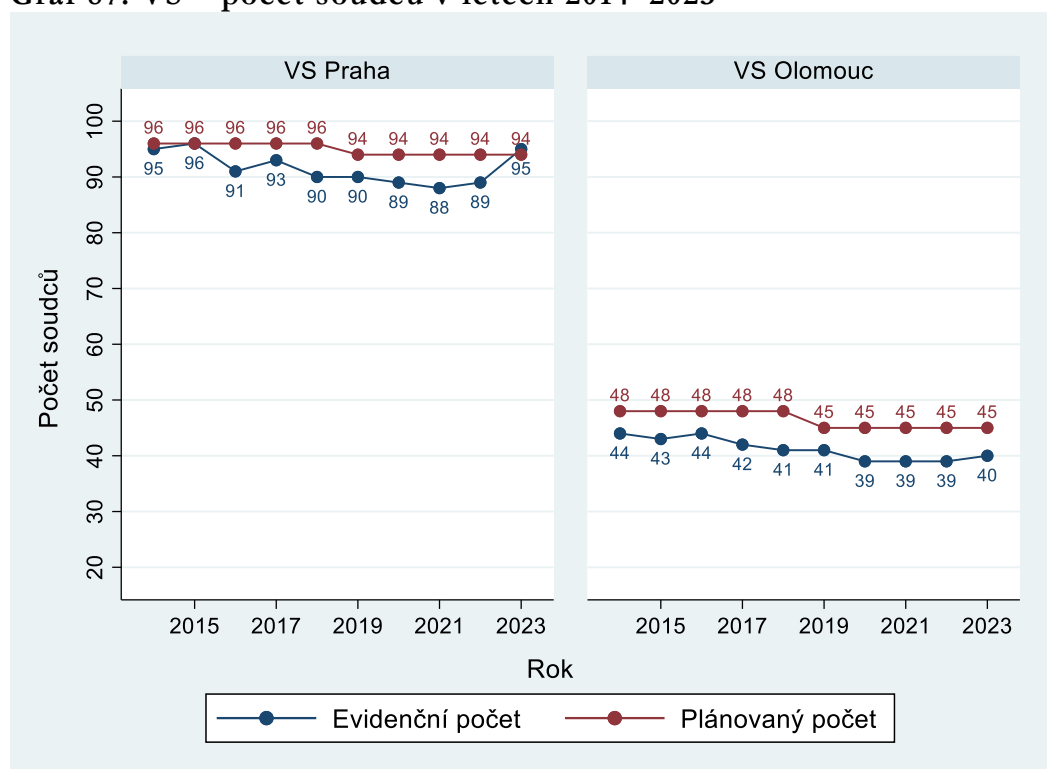
Vrchní soudy také řeší několik zvláštních agend, jako jsou návrhy na přikázání věci jinému soudu nebo návrhy na vyloučení soudců, kterými se však tato zpráva nezabývá. Struktura, obsah a zkoumané ukazatele jsou se dvěma výjimkami podobné jako v předchozích částech. Jednak chybí podkapitoly s dalšími statistickými ukazateli. Ty totiž vychází ze statistických listů a váží se především k prvoinstančnímu řízení. Druhým rozdílem je skutečnost, že sledujeme pouze dva soudy. Data proto zpravidla prezentujeme graficky v časových řadách pro oba soudy.

4.1 Personál

4.1.1 Soudci

Úvodem je třeba říct, že data v této podkapitole se liší od dat o soudcích u okresních a krajských soudů. U vrchních soudů na rozdíl od okresních a krajských soudů nemá aktuálně Ministerstvo spravedlnosti k dispozici údaje o skutečném počtu soudců (úvazků). Prezentovány jsou zde proto jen evidenční a plánované počty soudců v časových řadách od roku 2014.

Graf 87: VS – počet soudců v letech 2014–2023

I u vrchních soudů je počet soudců celkem stabilní, a to jak v Praze, tak v Olomouci. V časové řadě může zaujmout pouze pokles o pět soudců (soudkyň) u VS v Praze mezi 1. 1. 2015 a 1. 1. 2016. Je způsobený tím, že v roce 2015 dosáhlo pět soudců věku 70 let a z tohoto důvodu skončili ve

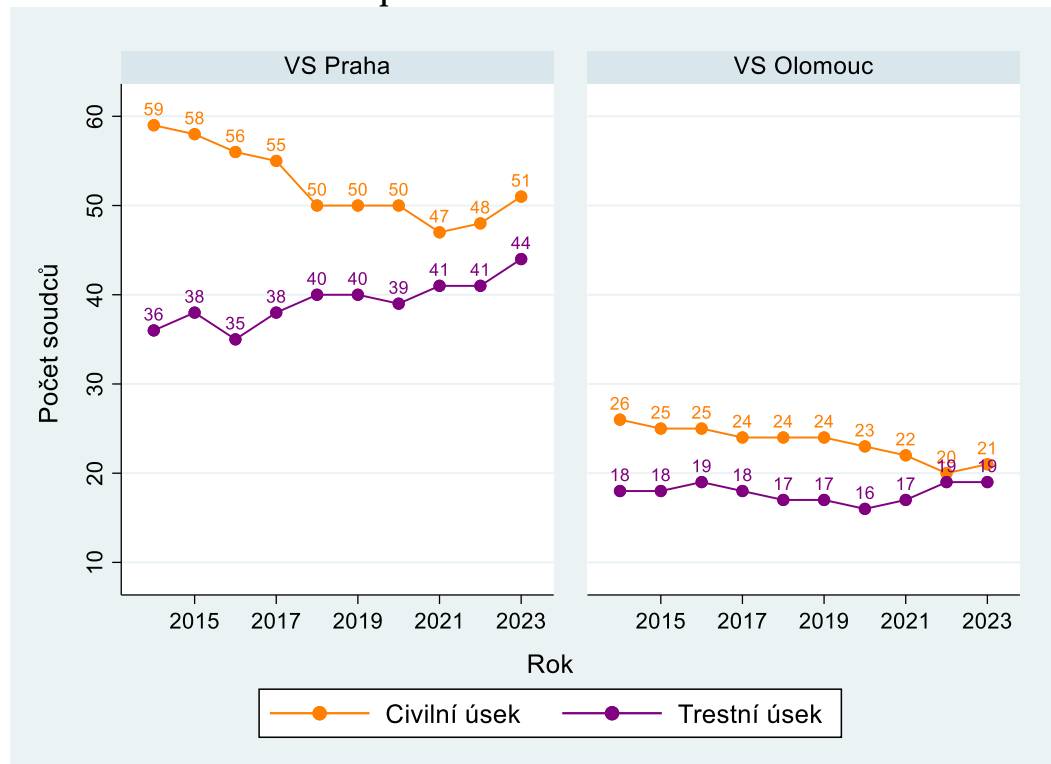
funkci. V roce 2023 pak u VS v Praze došlo k nárůstu o 6 soudců a evidenční počet soudců tak po dlouhé době byl vyšší než plánovaný počet; důvodem je posílení VS v Praze v souvislosti se začleněním vrchních soudů do obecné systemizace soudní soustavy.

U VS, NS nebo NSS jsou výkyvy jako v roce 2015 pravděpodobnější, protože soudci jsou v průměru starší než soudci krajských a okresních soudů.

Vidíme rovněž, že VS v Praze je asi dvakrát větší než VS v Olomouci. Tento fakt opět vyplývá z nápadu, který je ovlivněn počtem a velikostí krajských soudů, které spadají pod daný vrchní soud.

V roce 2019 došlo k mírnému poklesu plánovaného počtu soudců u obou soudů, což bylo vzhledem k rychlému poklesu nápadu v některých agendách (viz dále v kapitole) logické. V zásadě nulový reálný dopad této změny dokládá dlouhodobě nižší evidenční počet soudců oproti počtu plánovanému. V letech 2020 až 2022 k žádné výrazné změně nedošlo. Jak již bylo zmíněno, v roce 2023 narostl evidenční počet soudců u VS Praha

Graf 88: VS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2015–2023

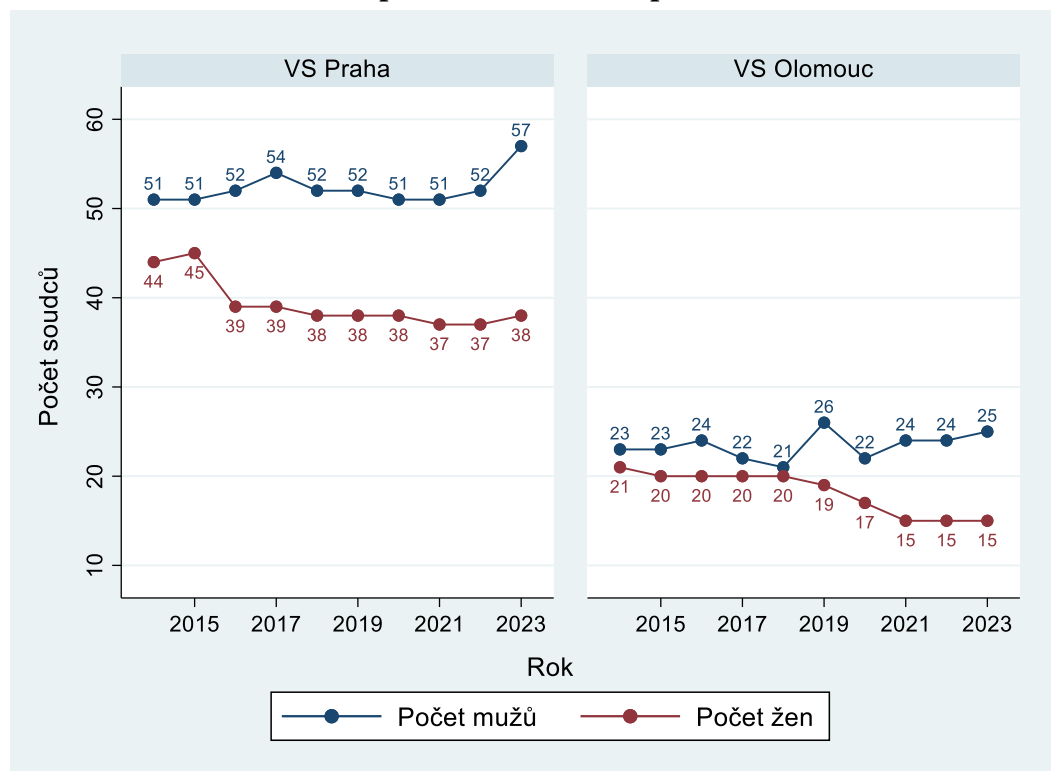
Graf ukazuje, že civilní a obchodní úsek je větší než úsek trestní, stejně jako tomu je u okresních a krajských soudů. Rozdíl je však tentokrát výrazně menší. Poměr velikostí úseků se v čase mírně měnil. V letech 2015 až 2017 se u VS v Praze zmenšil civilní úsek, načež se ustálil na počtu 50 soudců a soudkyň v letech 2018 až 2020. V roce 2021 opět došlo k mírnému posílení trestního úseku na úkor úseku civilního. Vidíme tedy, že rozdíl mezi velikostmi úseků je u VS v Praze poměrně malý – 7 soudců. U VS v Olomouci je rozdíl ještě výrazně menší. V roce 2022 ubyli dva soudci na civilním úseku a přibylí 2 soudci na úseku trestním, takže rozdíl mezi úseky činil pouze jednoho soudce; v roce 2023 se tento rozdíl zvětšil na soudce dva.

Další graf zobrazuje složení soudců dle pohlaví a naznačuje, že výše zmíněný pokles počtu soudců u VS v Praze mezi roky 2015 a 2016 byl způsoben tím, že věku 70 let dovršily soudkyně. Pokles počtu soudkyň je tak velmi zřetelný, protože k soudu byli následně přiděleni muži.

V roce 2015 (tedy před výše popsáním odchodem soudkyň) byl podíl žen u VS v Praze i u VS v Olomouci asi 47 %. V roce 2018 dosáhl tento podíl u VS v Praze přibližně 42 % a u VS v Olomouci přibližně 49 %, tedy takřka polovinu. U VS v Praze se podíl od té doby v zásadě nezměnil, až v roce 2023 klesl na 40 %. U VS v Olomouci podíl žen v posledních letech klesal a v roce 2023 byl asi 38 %.

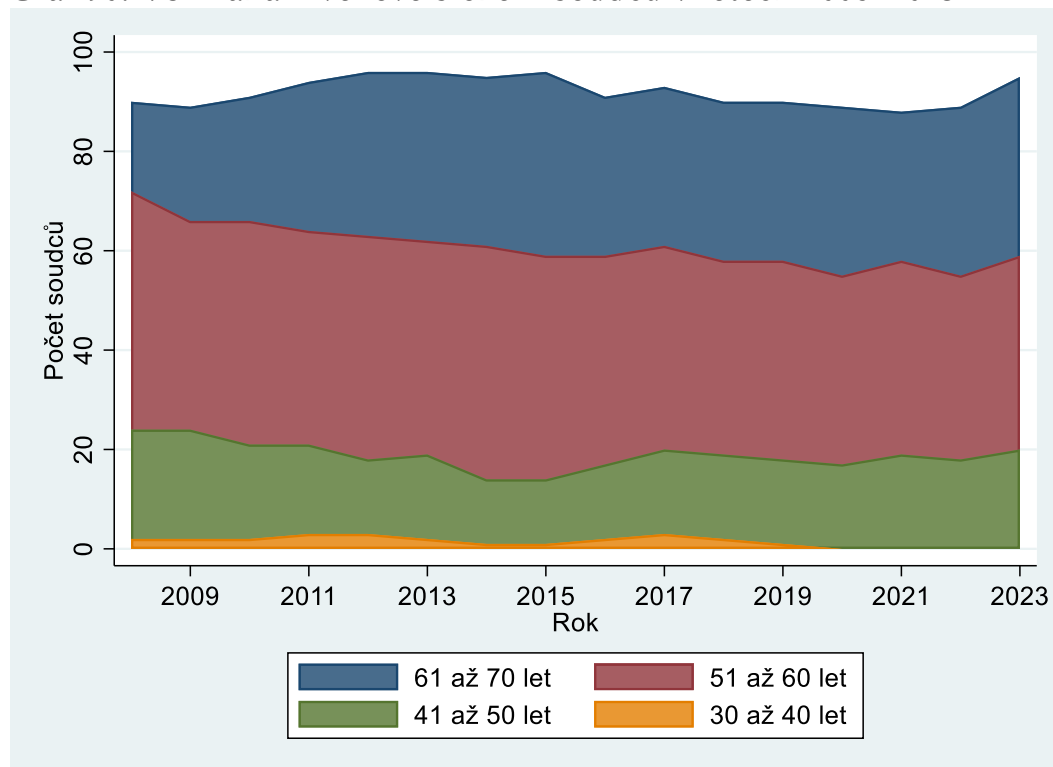
Vzhledem k malému počtu osob ovlivní procentuální podíly už i změna o jednoho soudce nebo soudkyni. Na rozdíl od nižších článků soudní soustavy je tedy u vrchních soudů aktuálně více soudců než soudkyň, navíc se jedná o dlouhodobý klesající trend zastoupení žen u obou VS přibližně od roku 2014.

Graf 89: VS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2015–2023

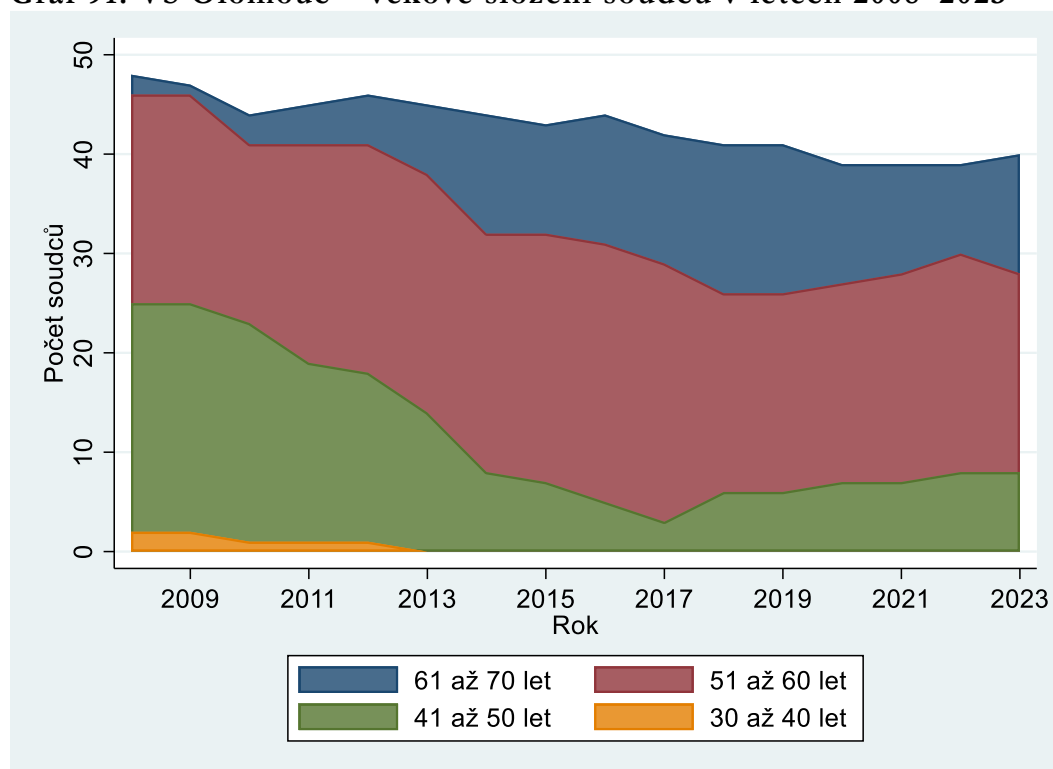

Další dva grafy zobrazují věkové složení soudců.

Graf 90: VS Praha – věkové složení soudců v letech 2008–2023

Graf 91: VS Olomouc – věkové složení soudců v letech 2008–2023

Z grafů vyplývají následující závěry:

- Soudci u vrchních soudů jsou v průměru starší než soudci u soudů krajských, a tedy i okresních. Stejně jako u rozdílu mezi OS a KS je důvodem tohoto rozdílu kariérní postup soudců. Od roku 2020 již u VS není žádný soudce pod 40 let. V roce 2019 byl jeden u VS v Praze, zřejmě se ale posunul do vyšší věkové skupiny. U VS v Olomouci nebyl žádný soudce ve věkové skupině do 40 let již od roku 2014.
- Z porovnání obou soudů vidíme, že u VS v Praze jsou větší věkové rozdíly mezi soudci než u VS v Olomouci. U VS v Olomouci je zdaleka nejpočetnější věková skupina mezi 51 a 60 lety. U VS v Praze je tato věková skupina sice také nejpočetnější, citelné zastoupení zde ale mají i věkové skupiny 41 až 50 let a 61 až 70 let.
- U VS v Praze došlo v letech 2008 až 2012 k nárůstu podílu soudců ve věku 61 až 70 let. Od té doby se věková struktura příliš nemění. Není zde tedy patrný efekt, který jsme viděli u OS a KS.
- U VS v Olomouci je situace jiná. Na grafu je patrný velmi výrazný nárůst ve věku soudců. Zdůvodnění je prakticky stejné jako u okresních soudů. Ve sledovaném období 2008 až 2022 se již celkový počet soudců příliš nemění. Po roce 2000 se počet soudců rychle zvyšoval, počet nově příchozích soudců k VS v Olomouci za rok byl tedy výrazně vyšší než v pozdějším období a nově příchozí soudci byli relativně mladí. Právě tato rozsáhlá generace soudců se ve sledovaném období postupně přesouvá do vyšší věkové skupiny. Průměrný věk příchozích soudců se stále zvyšoval, což opět plyne ze změny věkové struktury u nižších článků soudní soustavy. Teprve v roce 2018 přišli na soud mladší soudci ve věkové skupině 41 až 50 let a od té doby soudcovská populace VS Olomouc pomalu „mládne“.

4.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

Tabulka 76: VS – počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů

Soud	Počet osob						Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	
VS Praha	4	5	40	20	12	21	102
VS Olomouc	1	0	13	7	6	7	34
Celkem ČR	5	5	53	27	18	28	134

U vrchních soudů je počet zaměstnanců ve výkonu v poměru k počtu soudců nižší než u krajských soudů, a tedy i nižší než u soudů okresních. To souvisí se složitostí vyřizované agendy a s tím, že vrchní soudy rozhodují pouze v tříčlenných senátech. Ve srovnání s předchozím rokem došlo jen k malým změnám.

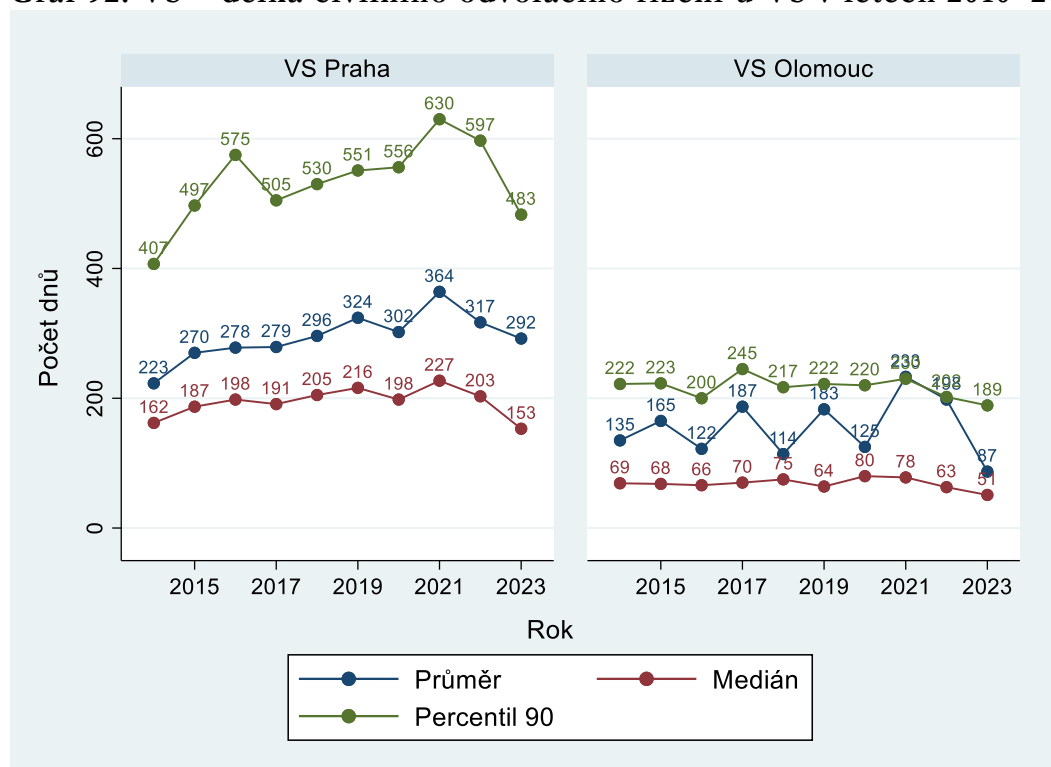
4.2 Civilní a obchodní odvolací agenda

Jak již bylo uvedeno, vrchní soudy nevyřizují prvostupňovou civilní a obchodní agendu. Zabývají se agendou odvolací, což jsou rejstříky Co a Cmo. Ve způsobu vedení statistik nedošlo k žádným výrazným změnám.

4.2.1 Délka řízení

Délku řízení uvádíme v kalendářních dnech ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne vyřízení věci odvolacím soudem. Data použitá pro výpočet délky řízení jsou očištěna stejným způsobem jako u prvostupňového řízení u krajských soudů.

Graf 92: VS – délka civilního odvolacího řízení u VS v letech 2010–2022

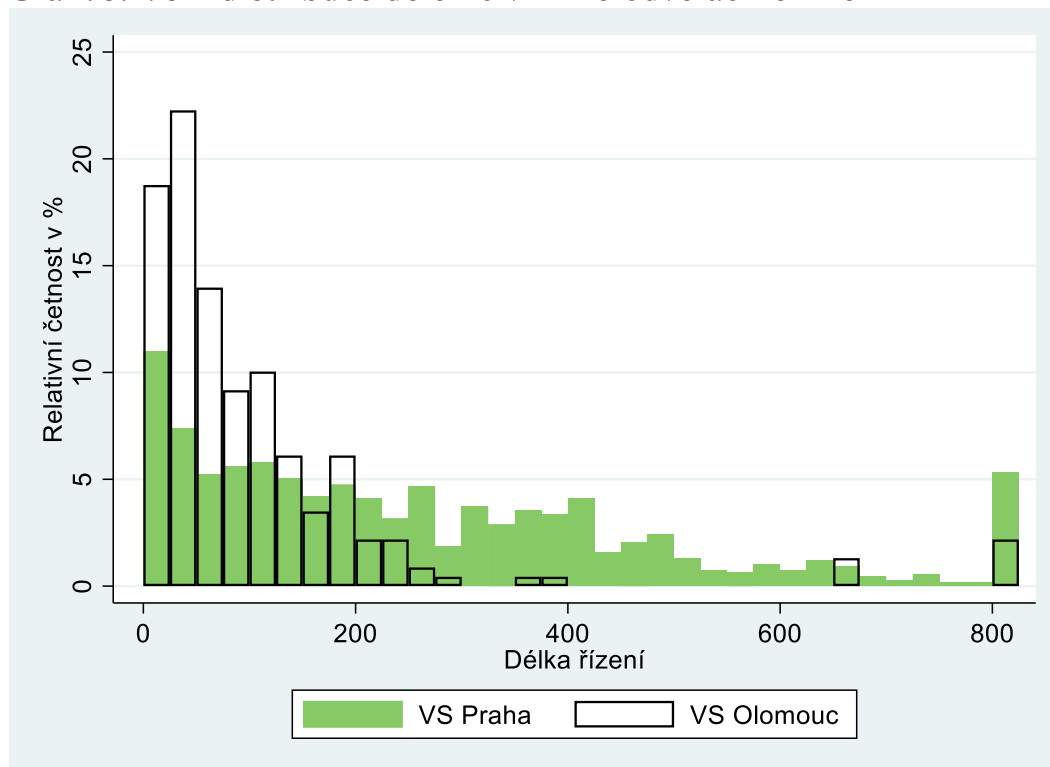

Z grafu je patrné, že délky řízení u VS Olomouc jsou výrazně nižší než délky řízení u VS Praha. Graf také ukazuje zajímavý jev, kdy medián a 90. percentil u VS v Olomouci jsou celkem stabilní, zatímco průměr kolísá. Tento jev se v extrémní podobě projevil v letech 2021 a 2022, kdy výkyv průměru byl tak velký, že průměr je na úrovni percentilu 90. Tento ze statistického hlediska zajímavý stav je dán přítomností extrémních hodnot. V těchto letech se totiž do statistik promítlo ukončení několika extrémně dlouhých řízení, která byla dlouho přerušena z důvodu konkursu.

V roce 2023 oba soudy vykázaly nízké hodnoty v porovnání s předchozími lety. Medián je u obou dokonce nejnižší za sledované období. Zvláště u VS v Praze to může být náznak zlepšování situace v agendě, kdy se do délek řízení promítl trvalý pokles v počtu nevyřízených věcí (viz další podkapitola).

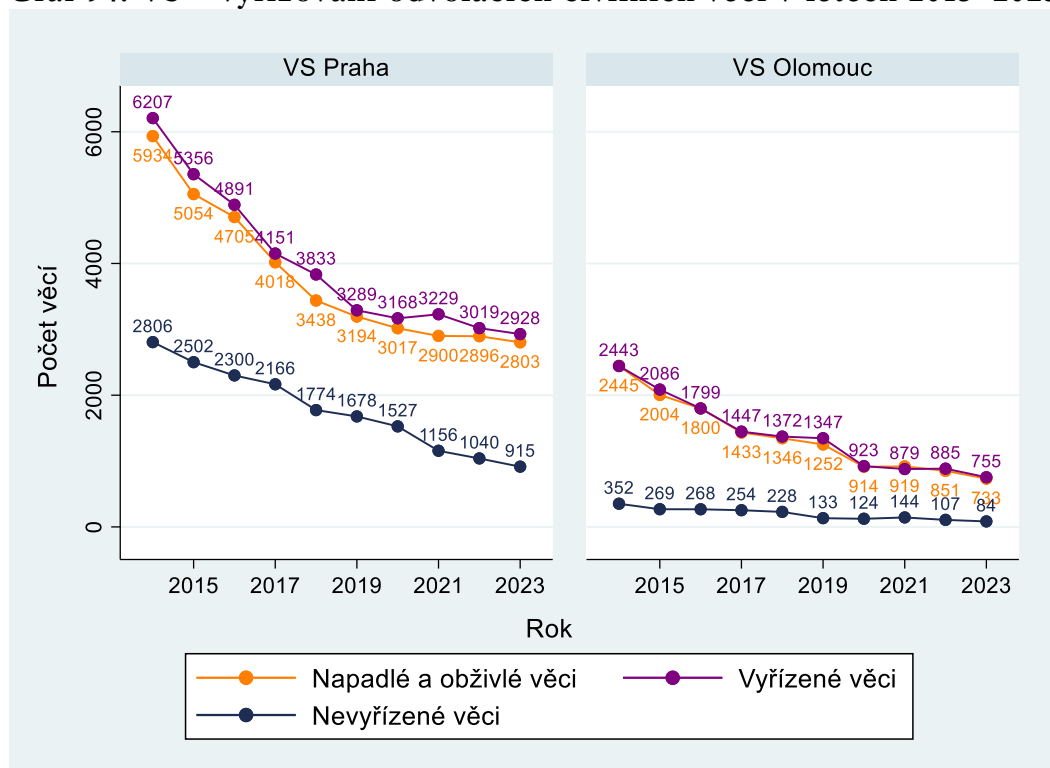
V histogramu níže srovnáváme délky řízení. Opět vidíme zcela jasný rozdíl mezi oběma soudy. Graf například ukazuje, že podíl věcí vyřízených do 75 dnů je u VS v Olomouci více než dvojnásobný ve srovnání s VS v Praze.

Graf 93: VS – distribuce délek civilního odvolacího řízení

4.2.2 Vyřizování věcí

Graf 94: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2015–2023

Na první pohled zaujme jasný pokles nápadu u obou soudů a strmý pokles nevyřizených věcí u VS v Praze v celém sledovaném období. Od roku 2012 do roku 2020 klesl počet příchozích věcí u obou soudů více než o polovinu – u VS v Praze o 58 %, u VS v Olomouci dokonce o 68 %.

V roce 2021 pokles u VS v Praze zpomalil, ale stále trval. U VS v Olomouci počet příchozích věcí víceméně stagnoval. V roce 2022 se počet příchozích věcí u obou vrchních soudů víceméně stabilizoval, přičemž počty nevyřízených věcí dále klesaly, u VS v Praze více než u VS v Olomouci, kde zřejmě již došlo ke stabilizaci počtu nevyřízených věcí na úrovni, kterou nelze již významně snižovat. V roce 2023 došlo k dalšímu mírnému poklesu ve všech ukazatelích.

4.2.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

Tabulka níže naznačuje, že soudci u VS v Praze jsou zatíženější než soudci u VS v Olomouci. Z vyššího nápadu na soudce logicky plyne více vyřízených věcí na soudce. Je třeba zdůraznit, že se jedná pouze o velmi přibližné srovnání. Na civilním úseku vrchních soudů se vyřizuje i jiná agenda než pouze rejstříky Co a Cmo. Záleží také na zapojení dalších soudních zaměstnanců ve výkonu i na poměru počtu věcí v rejstříku Co k počtu věcí v rejstříku Cmo. Počet nevyřízených věcí na jednoho soudce je ale u VS v Praze zcela bezpochyby vyšší než u soudu v Olomouci, což plyne především z dřívějších let. Rozdíl je opravdu velký – u VS v Praze připadá na soudce asi čtyřnásobek nevyřízených věcí oproti VS v Olomouci, v předchozích letech to ale bylo výrazně více. Počet nevyřízených věcí na soudce u VS v Praze totiž postupně výrazně klesl, což plyne z poklesu celkového počtu nevyřízených věcí, který (alespoň částečně) zase plyne z poklesu v počtu příchozích věcí.

Tabulka 77: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí na evidenčního soudce

Soud	Počet věcí		
	Nápad + obživlé věci	Vyřízeno	Nevyřízeno
VS Praha	54,96	57,41	17,94
VS Olomouc	34,90	35,95	4,00
Celkem ČR	49,11	51,15	13,88

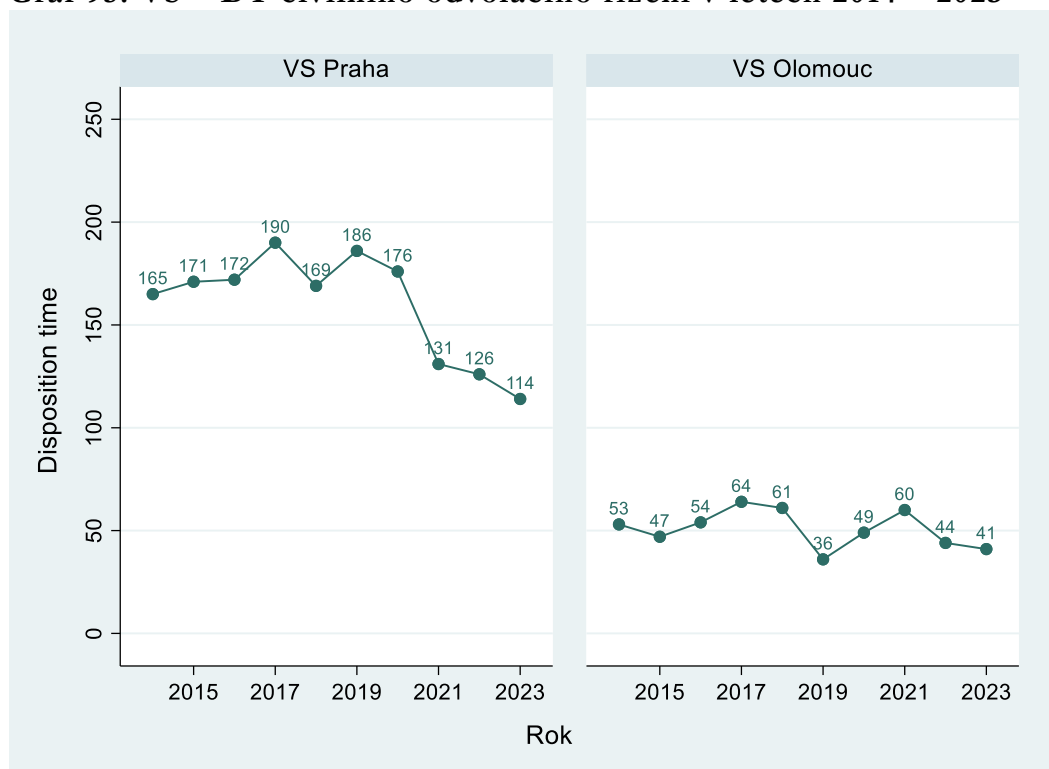
4.2.4 Disposition time (dispoziční čas)

DT u obou soudů v letech 2014 až 2016 stagnoval, protože podobným tempem klesal počet vyřízených i nevyřízených věcí. V roce 2017 (a v roce 2016 u VS v Olomouci) DT stoupl, protože počet vyřízených věcí klesal rychleji než počet nevyřízených věcí. V roce 2018 DT klesl především u VS v Praze, a to díky poklesu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2019 se rozdíl mezi soudy opět výrazně zvětšil, a to hlavně díky poklesu DT u VS v Olomouci. Ten klesl díky výše zmíněnému signifikantnímu poklesu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2020 DT mírně klesl u VS v Praze a mírně stoupl u VS v Olomouci, což plyne z vývoje vyřízených a nevyřízených věcí. Nejednalo se však o výrazné změny.

DT u VS v Olomouci v roce 2021 narostl, což plyne hlavně z růstu v počtu věcí nevyřízených. Počet nevyřízených věcí byl (a stále je) velmi malý, proto se i marginální nárůst – v tomto případě o 20 věcí – může citelně projevit v DT. Naopak, DT u VS v Praze výrazně klesl, což opět plyne ze změny v počtu nevyřízených věcí – tentokrát jde o výrazný pokles.

V roce 2022 DT klesl u obou soudů – u VS v Praze mírně, u VS v Olomouci výrazněji. Jak ale bylo zmíněno, DT zde má sklony k větším výchýlkám. V roce 2023 klesl DT u obou soudů, u VS v Olomouci jen o 3.

Graf 95: VS – DT civilního odvolacího řízení v letech 2014 – 2023

4.3 Trestní odvolací agenda

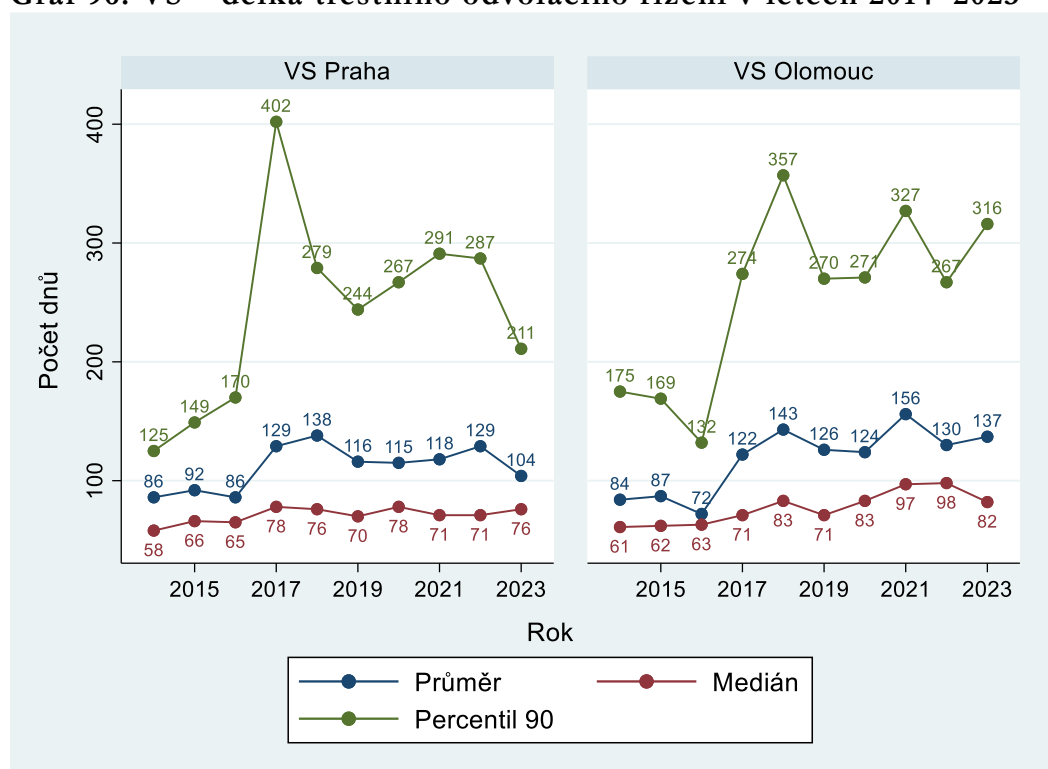
Vrchní soud vyřizuje věci, v nichž bylo podáno odvolání proti rozhodnutí prvostupňového krajského soudu. Jedná se o rejstříky označené jako To a Tmo.

4.3.1 Délka řízení

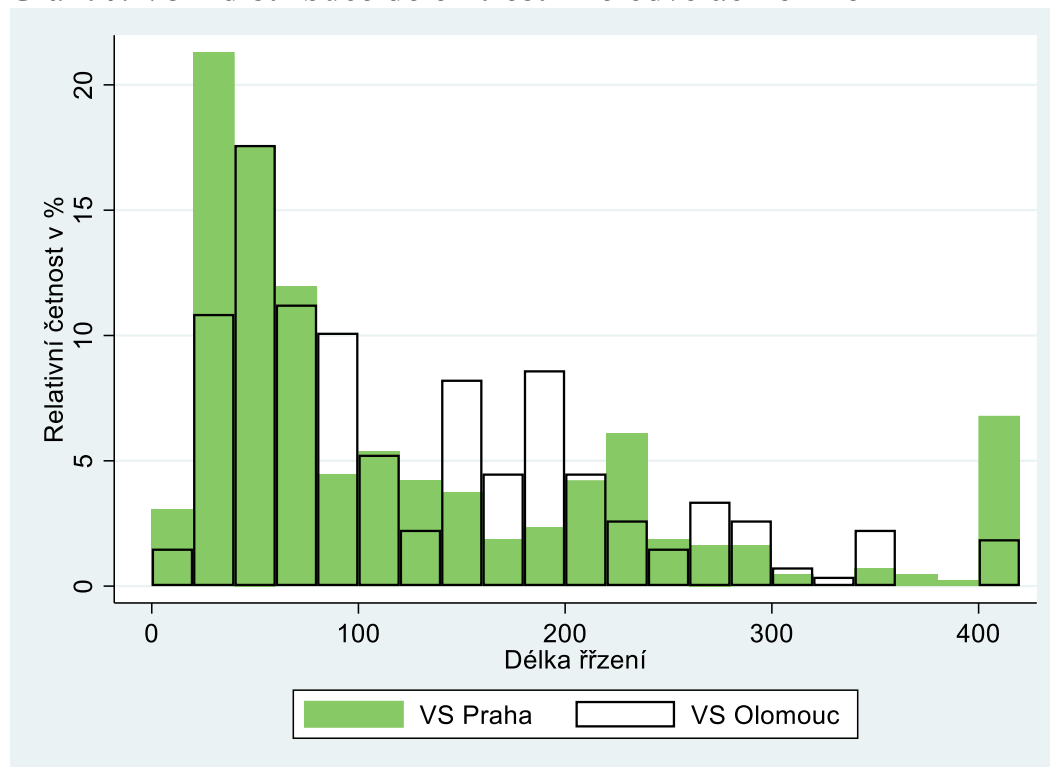
Délka řízení je tentokrát uváděna ode dne nápadu do dne právní moci, protože dnem konečného vyřízení odvolacím soudem se věc stane pravomocnou. V grafu níže vidíme, že délky řízení v trestní agendě jsou mezi soudy mnohem vyrovnanější než v agendě civilní, ne-li přímo vyrovnané. Pozornost může upoutat kolísání devadesátého percentilu především u VS v Olomouci. To je dáno malým počtem pozorování. V roce 2017 tak došlo k náhlému a obrovskému nárůstu devadesátého percentilu, značnému růstu průměru a mírnému zvýšení mediánu. U obou soudů totiž v tomto roce skončilo několik rozsáhlých a dlouhotrvajících kauz. To pak ovlivnilo především devadesátý percentil, v menší míře i průměr a medián. Růst délek řízení ale u VS v Olomouci pokračoval v roce 2018. V roce 2019 došlo k nezanedbatelnému poklesu v délkách řízení u obou soudů. Velmi výrazně klesl především percentil 90 u VS v Olomouci. Po roce 2019 délky řízení u VS v Praze spíše stagnují a u VS v Olomouci spíše rostou, jsou tedy nyní vyšší než u VS v Praze. V roce 2022 toto tvrzení platí o mediánu, průměr a percentil 90 byly velmi podobné. V roce 2023 se situace opět proměnila – medián je podobný, průměr a percentil 90 se liší.

Zbývá dodat, že složení agendy u VS je logicky velmi podobné složení prvostupňové agendy u krajských soudů.

Graf 96: VS – délka trestního odvolacího řízení v letech 2014–2023

Graf 97: VS – distribuce délek trestního odvolacího řízení

Malý počet pozorování se projevuje i v histogramu. Distribuce délek řízení se obvykle liší mezi soudy i mezi jednotlivými roky u stejného soudu; při vyšším počtu pozorování by zřejmě byla podobnější. V roce 2023 má VS v Olomouci asi dvakrát méně věcí s délkou řízení mezi 25 a 50 dnů. VS v Praze má ale více extrémních hodnot přes 400 dnů způsobených ukončováním dlouhotrvajících věcí.

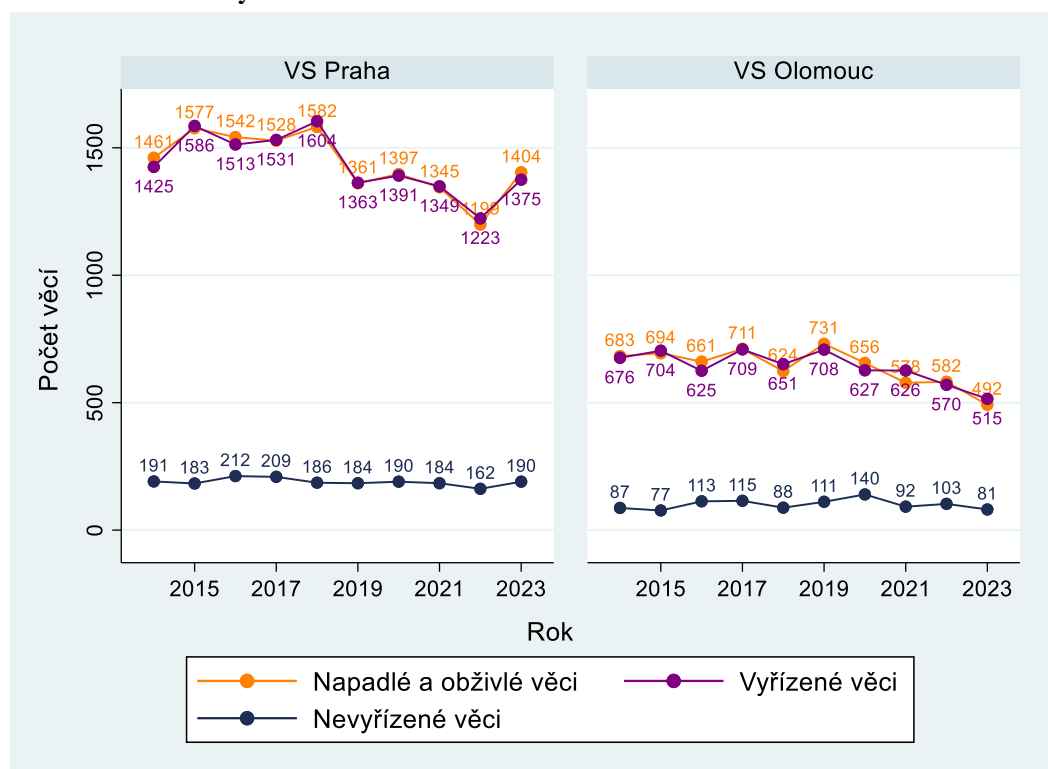
4.3.2 Vyřizování věcí

Počet věcí opět ilustruje rozdíl ve velikosti soudů. V nápadu je vidět jisté kolísání, ale od roku 2014 se v zásadě nezměnil, což souvisí s tím, že v nápadu prvostupňové agendy u krajských soudů také nedošlo k žádné výraznější změně, i když v posledních letech můžeme u VS v Olomouci zřejmě pozorovat mírný klesající trend.

V roce 2016 došlo k nárůstu v počtu nevyřízených věcí především u VS v Olomouci. Ačkoliv počet nevyřízených věcí vzrostl asi o 50 %, v absolutních číslech rozdíl činí pouze několik desítek věcí a celkový počet nevyřízených věcí je velmi malý.

Dlouhodobě lze říct, že počet nevyřízených věcí nevykazuje žádný trend. U VS v Praze osciluje kolem 200 věcí, u VS v Olomouci kolem 100 věcí.

Graf 98: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2008–2022

4.3.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Počet příchozích, vyřízených i nevyřízených věcí na soudce vždy byl u obou soudů velmi podobný. To koresponduje s tvrzením založeným na délkách řízení – oba soudy si ve vyřizování trestní odvolací agendy z dlouhodobého hlediska vedou obdobně. Meziročně vždy dochází k určitým výkyvům, což je očekávatelné a plyne nejen z malého počtu věcí.

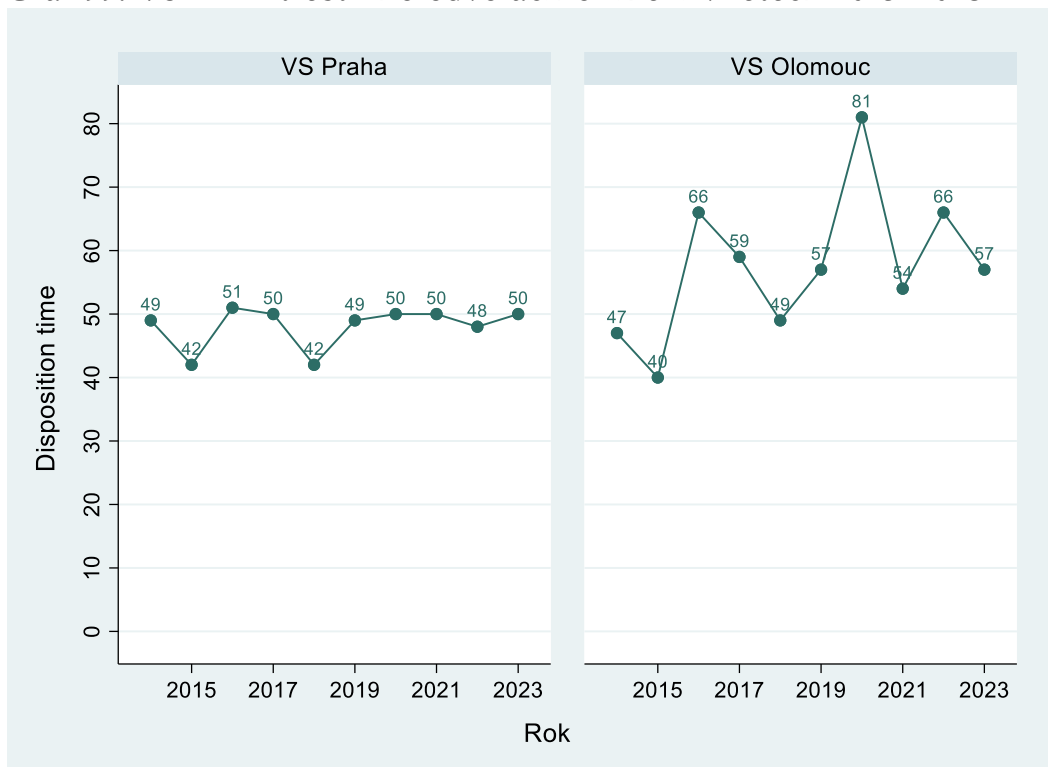
Tabulka 78: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí na evidenčního soudce

Soud	Počet věcí					
	Nápad + obživlé věci		Vyřízeno		Nevyřízeno	
VS Praha	31,91	+9 %	31,25	+5 %	4,32	+9 %
VS Olomouc	25,89	-15 %	27,11	-10 %	4,26	-21 %
Celkem ČR	30,10	+1 %	30,00	+0 %	4,30	-3 %

4.3.4 Disposition time

Disposition time (dispoziční čas) opět potvrzuje to, co ukazují předchozí podkapitoly. Nejdůležitějším závěrem je, že DT je z dlouhodobého hlediska nízký. U VS v Olomouci je pak DT značně nestabilní; zejména nárůst v letech 2016 a 2018 je velmi výrazný, což plyne z dlouhodobě velmi malého počtu nevyřízených věcí. U VS v Praze je DT v posledních letech pozoruhodně vyrovnaný.

Graf 99: VS – DT trestního odvolacího řízení v letech 2015–2023

Situaci v této agendě lze shrnout tak, že ani jeden ze soudů dlouhodobě nevykazuje problém s jejím vyřizováním a oba soudy ji vyřizují přibližně stejně rychle. O něco lepší ukazatele nyní vykazuje spíše VS Praha. Data v některých obdobích ukazují určité výkyvy, které jsou způsobeny tím, že počet pozorování (např. počet pravomocně skončených věcí) je malý.

4.4 Insolvenční agenda – II. Stupeň

Vrchní soudy vyřizují také insolvenční agendu v druhém stupni, to znamená především odvolání podaná proti rozhodnutí prvostupňových krajských insolvenčních soudů v rejstříku INS. Dále jsou do této agendy zahrnuta řízení o podjatosti, řízení o přikázání věci a řízení o příslušnosti vztahující se k insolvenčnímu řízení. Počet napadlých věcí v těchto agendách se však pohybuje v řádech jednotek. V insolvenční agendě nejsou k dispozici délky řízení¹¹ a nelze ani provést přepočet na jednoho soudce¹².

4.4.1 Vyřizování věcí

Do roku 2014 vykazovaly soudy významný nárůst v nápadu i počtu vyřízených a nevyřízených věcí. Opačný trend pak panoval v letech 2015 až 2020. Důvody jsou stejné jako v případě insolvenční agendy u prvostupňových soudů, tedy skutečnost, že rejstřík vznikl v roce 2008 a logicky trvá několik let, než se nápad ustálí. U odvolání dojde ke stabilizaci s určitým zpožděním oproti prvostupňové agendě. U VS v Praze začal nápad klesat v roce 2015, u VS v Olomouci došlo k poklesu až v roce 2017. Pokles v počtu příchozích věcí v letech 2017 a 2018 je přitom opravdu vysoký – počet příchozích věcí v roce 2018 byl u VS v Praze ve srovnání s rokem 2016 o 24 % nižší, u VS v Olomouci pak dokonce o 47 %. V roce 2019 počet příchozích věcí stagnoval a byl nižší než počet věcí vyřízených. U obou soudů tedy došlo k poklesu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2020 pozorujeme u obou soudů nemalý pokles počtu příchozích, a tedy i vyřízených věcí. Ten plyne z poklesu v počtu prvostupňových věcí. V roce 2021 počet příchozích i vyřízených věcí u VS v Olomouci stagnoval. Počet nevyřízených věcí vzrostl téměř na dvojnásobek, ale v absolutních číslech se jedná pouze o necelých 50 věcí. U VS v Praze je vidět, že počet příchozích i vyřízených věcí se vrátil na úroveň roku 2019.

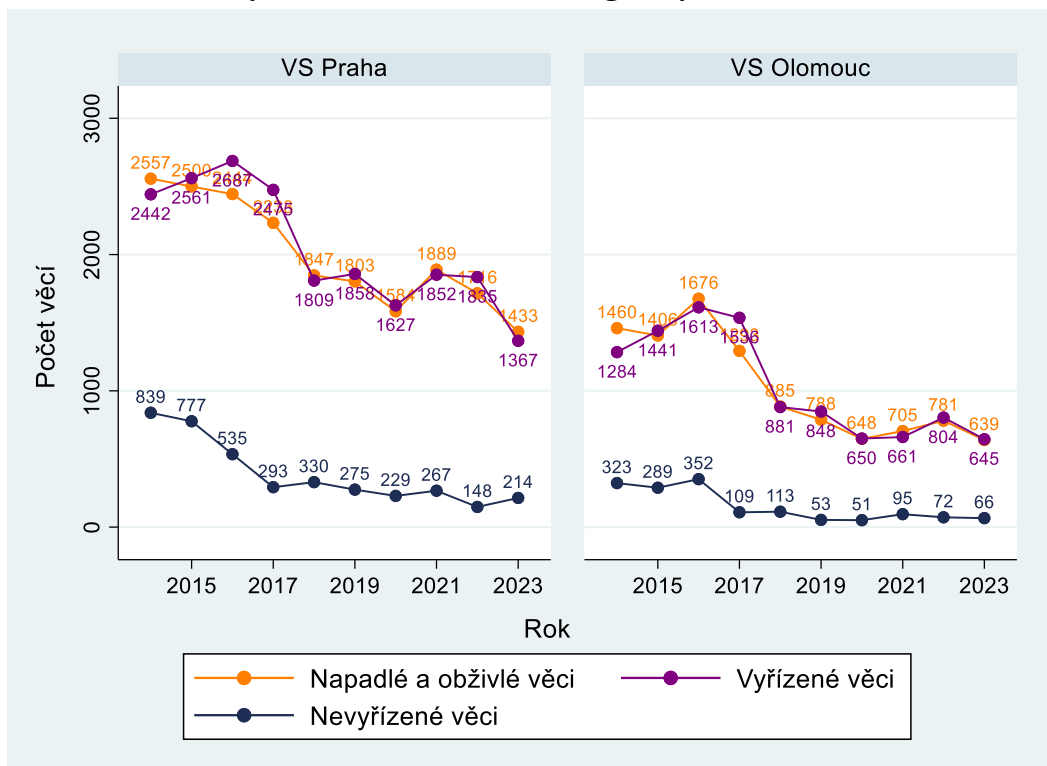
V roce 2022 se VS v Praze podařilo udržet počet vyřízených věcí, ale počet příchozích věcí klesl. To vedlo k citelnému poklesu v počtu nevyřízených věcí. U VS v Olomouci je vývoj jiný – stoupl počet příchozích (cca o 11 %), ale velmi výrazně i vyřízených věcí (o 22 %). Proto se u tohoto vrchního soudu počet nevyřízených věcí v roce 2022 oproti roku 2021 výrazně snížil.

V roce 2023 prudce klesl počet příchozích i vyřízených věcí u VS v Praze (asi o čtvrtinu). Počet příchozích věcí převýšil počet věcí vyřízených. U VS v Olomouci rovněž došlo k poklesu příchozích a vyřízených věcí, i když pokles byl mírnější. Nelze to říct s určitostí, ale může jít jen o náhodný výkyv. Ani jeden ze soudů v posledních letech nevykázal jasně definovatelný trend.

¹¹ Délky řízení (včetně odvolacího) jsou standardně zjišťovány ze statistických listů. Statistický list pro insolvenční řízení disponuje potřebnými údaji až od roku 2020, a tudíž dosud nevznikla dostatečná časová řada pro relevantní analýzu.

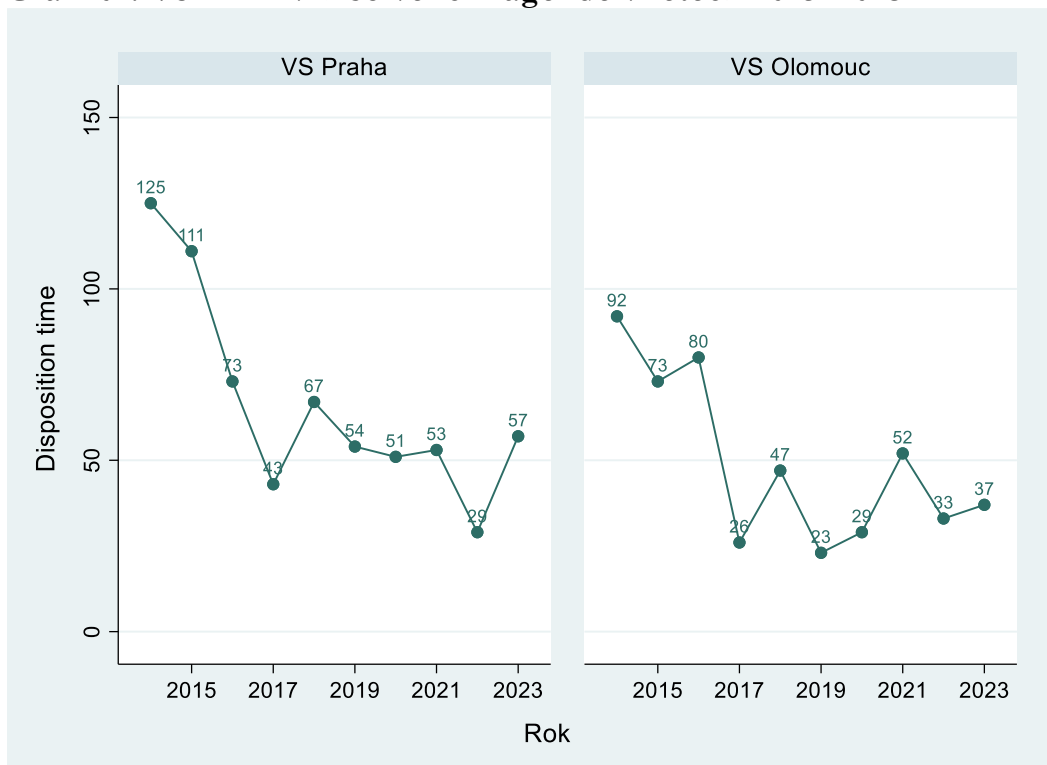
¹² Ministerstvo spravedlnosti zatím nemá k dispozici dostatečně podrobná data o počtu soudců.

Graf 100: VS – vyřizování insolvenční agendy v letech 2015–2023

4.4.2 Disposition time (dispoziční čas)

Graf 101: VS – DT v insolvenční agendě v letech 2015–2023

Z dat je patrný zřetelný klesající trend u VS v Praze v letech 2014 až 2017 vyplývající z výše popsaných změn v počtu nevyřízených věcí. U VS v Olomouci došlo také k obrovskému poklesu v DT v roce 2017. Pokles v obou případech plyne z poklesu v počtu nevyřízených věcí a ten zase plyne především ze snížení nápadu. Vzhledem k poměrně velkým změnám v počtu vyřízených a nevyřízených věcí je DT v této agendě proměnlivý.

Ačkoliv není pro tuto agendu k dispozici mnoho dat, můžeme dojít k závěru, že z dlouhodobého (statistického) hlediska je vyřizování věcí pro oba soudy bezproblémové, a to i díky výraznému poklesu v počtu příchozích věcí v letech 2017 a 2018.

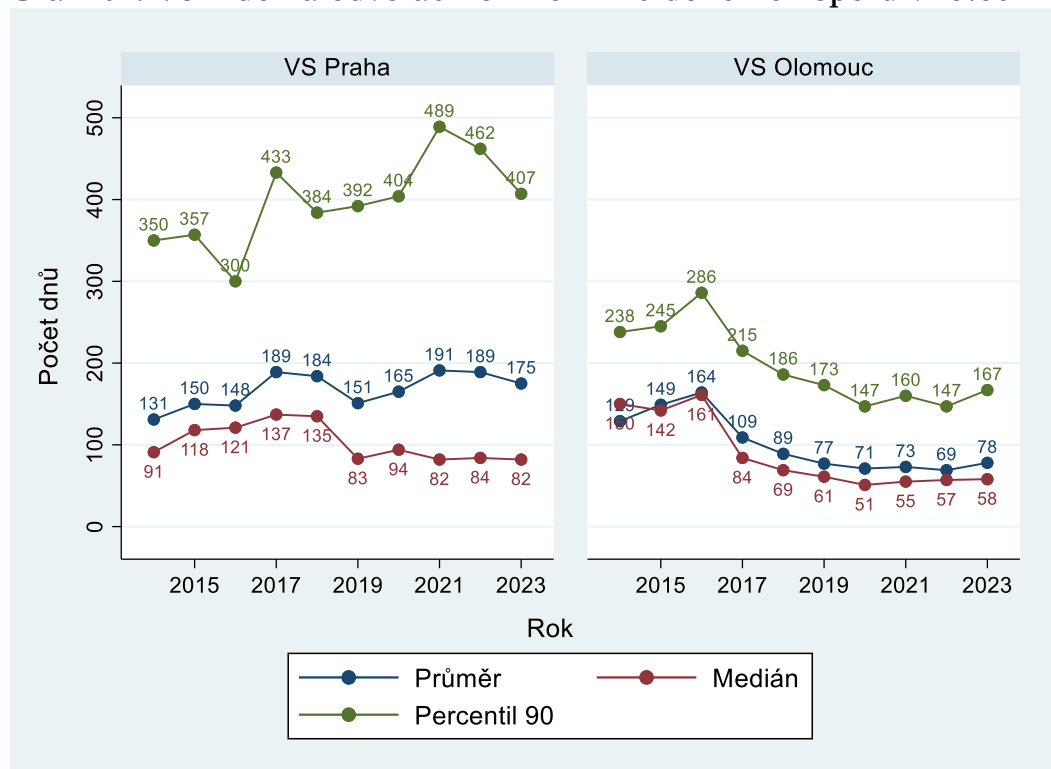
4.5 Incidenční spory – II. Stupeň

Stejně jako ve většině ostatních agend i v incidenčních sporech je možné podat odvolání. Prvostupňovou agendu vyřizují krajské soudy a odvolací (druhostupňová) agenda tedy napadá na soudy vrchní.

Délku řízení je možné zjistit ze statistických listů civilních a vyřizování věcí je opět možno zjistit z výkazů. U této agendy tedy budeme zkoumat délky řízení, vyřizování věcí a disposition time.

4.5.1 Délka řízení

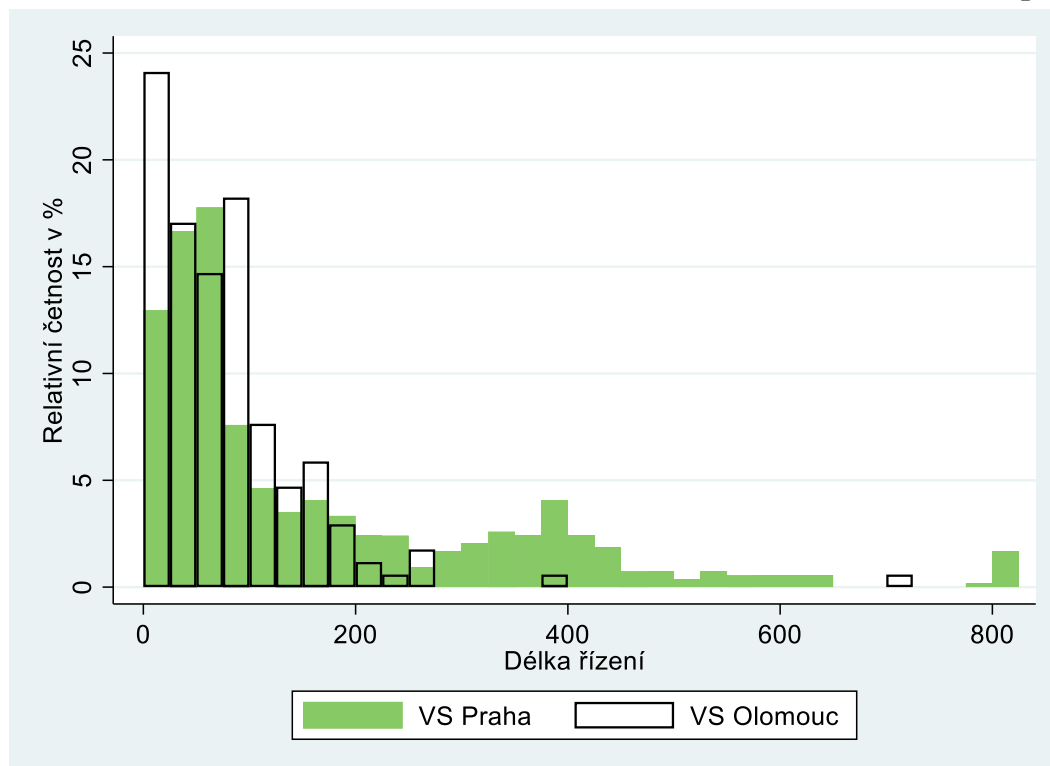
Graf 102: VS – délka odvolacího řízení incidenčních sporů v letech 2014–2023

Z grafu lze vyčíst následující závěry:

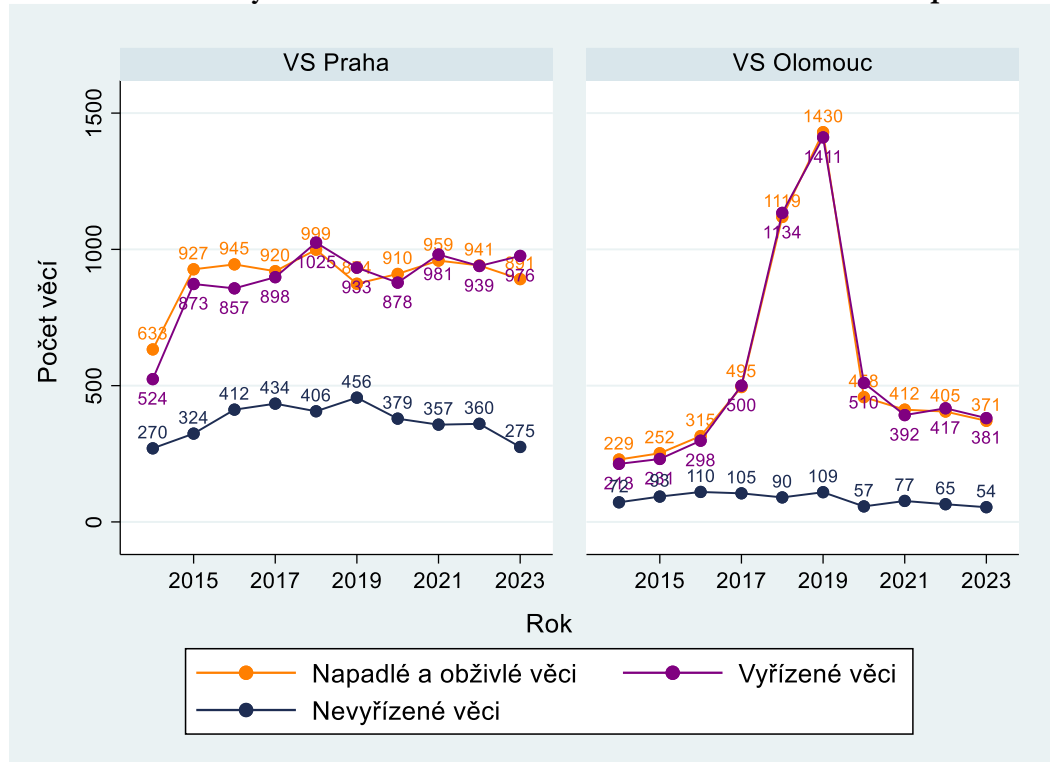
- VS v Praze má výrazně vyšší délky řízení. Rozdíl je ale mnohem větší u průměru a 90. percentilu než u mediánu. To naznačuje, že VS v Olomouci má mnohem méně extrémních hodnot než VS v Praze, tedy velmi dlouhých řízení. Tento závěr potvrzuje i histogram níže. VS v Olomouci téměř nevykazuje řízení s délkou řízení větší než 300 dnů, zatímco VS v Praze taková řízení vykazuje v nemalém množství.
- Délka řízení u VS v Olomouci výrazně klesla v roce 2017; u VS v Praze k významnému poklesu došlo v roce 2019.
- V absolutních číslech jsou délky řízení nízké podobně jako u ostatních odvolacích agend a jsou tedy výrazně nižší než u agendy prvostupňové.
- Za povšimnutí rovněž stojí fakt, že u VS v Olomouci je velmi vyrovnaná mediánová a průměrná délka řízení. V roce 2014 byl medián dokonce vyšší než průměr. To opět ukazuje na nepřítomnost extrémních hodnot.

Graf 103: VS – distribuce délek odvolacího řízení v incidenčních sporech

4.5.2 Vyřizování věcí

Graf 104: VS – vyřizování odvolacího řízení v incidenčních sporech

U VS v Praze vidíme, že počet příchozích a vyřízených věcí od roku 2015 nevykazuje žádný trend a osciluje přibližně mezi 900 a 1 000 věcí. Počet příchozích věcí někdy převyšuje počet vyřízených,

jindy je tomu naopak. V posledních letech se nicméně soudu podařilo snížit počet nevyřízených věcí na úroveň roku 2014.

Opravdu zajímavý je vývoj v počtu příchozích věcí u VS v Olomouci, který vzrostl z 315 v roce 2016 na 1 430 v roce 2019. Jde tedy o nárůst asi o 350 % během tří let.

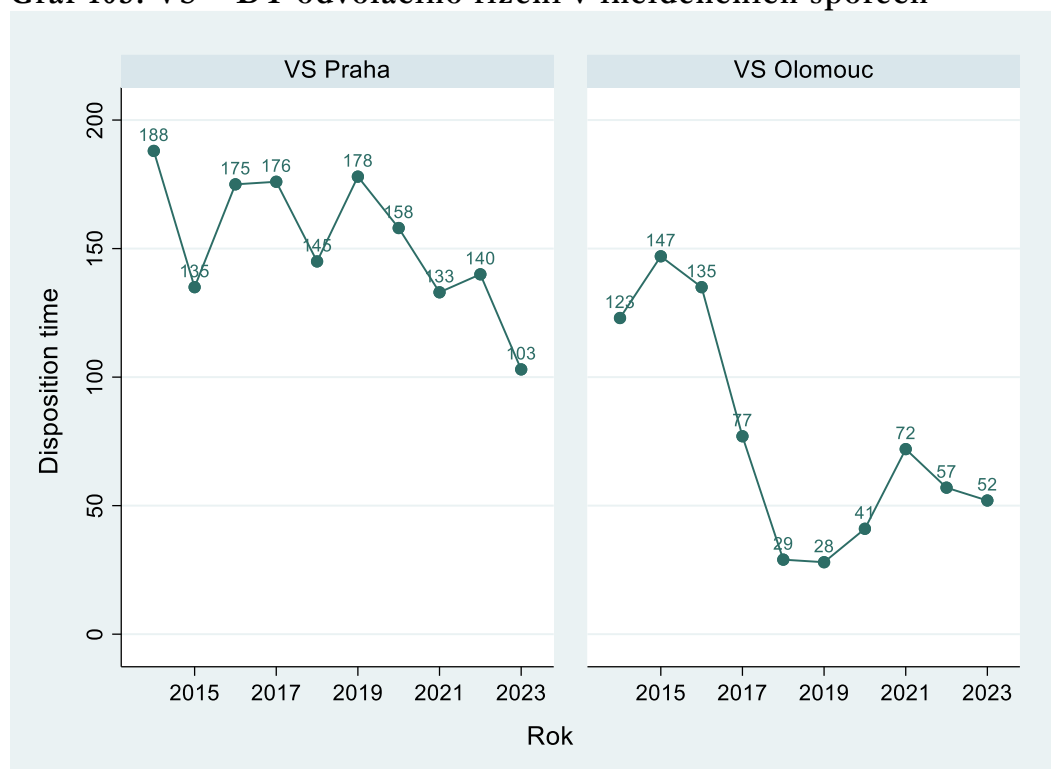
Za tento nárůst jsou zodpovědné rozsáhlé konkursy velkých společností, které vyřizoval KS v Ostravě, a také úpadky přibližně 50 společností tvořících koncern, které řešil KS v Brně. V těchto věcech napadlo velké množství incidenčních sporů především v letech 2014 až 2019 (a byly vyřízeny cca o rok až dva později). Ve valné většině bylo podáno odvolání a s určitým zpožděním tak tyto spory napadly u VS v Olomouci. Množství sporů je opravdu velké – i přesto, že VS v Olomouci je výrazně menší než VS v Praze, nápad incidenčních sporů byl u něj v letech 2018 a 2019 vyšší.

Dále vidíme, že i přes obrovský nárůst v nápadu se u VS v Olomouci nezvýšil počet nevyřízených věcí a zároveň výrazně klesla vykázaná délka řízení. To ukazuje, že pro tento soud nebylo složité agendu vyřídit, spíše naopak – vyřízení zabralo méně času než jiné incidenční spory.

V roce 2020 počet příchozích věcí u VS v Olomouci opět klesl přibližně na úroveň roku 2017. Po vyřízení rozsáhlých konkursů se stav agendy postupně vrátil „do normálu“, kde setrvává doposud.

4.5.3 Disposition time (dispoziční čas)

Graf 105: VS – DT odvolacího řízení v incidenčních sporech

Disposition time opět odráží výše popsané změny. U VS v Praze dlouhodobě osciloval přibližně mezi 140 a 180. V roce 2023 došlo k razantnímu poklesu díky poklesu v počtu nevyřízených věcí. U VS v Olomouci došlo v letech 2016 až 2018 k obrovskému poklesu z výše diskutovaných důvodů. Nárůst v letech 2021 je dán návratem agendy do běžného stavu, především pokud jde o pokles počtu vyřízených věcí.

5 Nejvyšší soud

Největší část agendy Nejvyššího soudu (NS) ČR, který sídlí v Brně, tvoří věci, v nichž byl podán mimořádný opravný prostředek proti rozhodnutí odvolacích soudů. Jedná se především o dovolání, a to v občanskoprávním řízení (rejstřík Cdo, dříve také rejstřík Odo), trestním řízení (rejstřík Tdo), insolvenčním řízení (rejstřík NSČR) a incidenčních sporech (rejstřík ICdo). V této zprávě sledujeme také agendu stížností pro porušení zákona (rejstřík Tz), což je další mimořádný opravný prostředek v trestním řízení. Stejně jako u ostatních soudů nechybí v této kapitole ani data týkající se personální situace. Nejvyšší soud rozhoduje i v dalších případech stanovených předpisy upravujícími působnost soudů a řízení před soudem.¹³

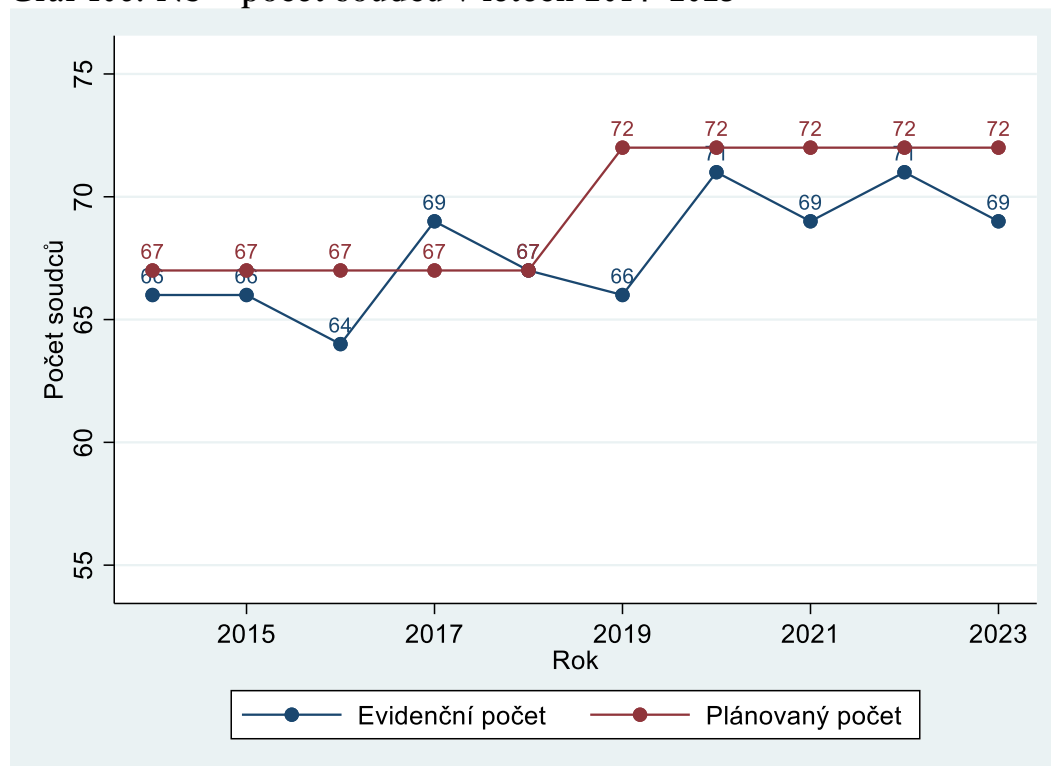
V případě Nejvyššího soudu uvádí zpráva méně ukazatelů než u soudů nižších stupňů. Jsou pro to dva důvody. Za prvé, délka řízení a některé další statistické ukazatele nejsou k dispozici. Za druhé, soud je pouze jeden a není ho tedy s čím statisticky srovnávat. Přepočtení vyřizování na jednoho soudce či výpočet disposition time zde tedy mají mnohem menší smysl než u ostatních soudů.

V této zprávě uvádíme základní statistické informace. Další údaje a informace o činnosti NS s rozsáhlým komentářem jsou dostupné v Ročence Nejvyššího soudu.¹⁴

5.1 Personál

5.1.1 Soudci

Graf 106: NS – počet soudců v letech 2014–2023

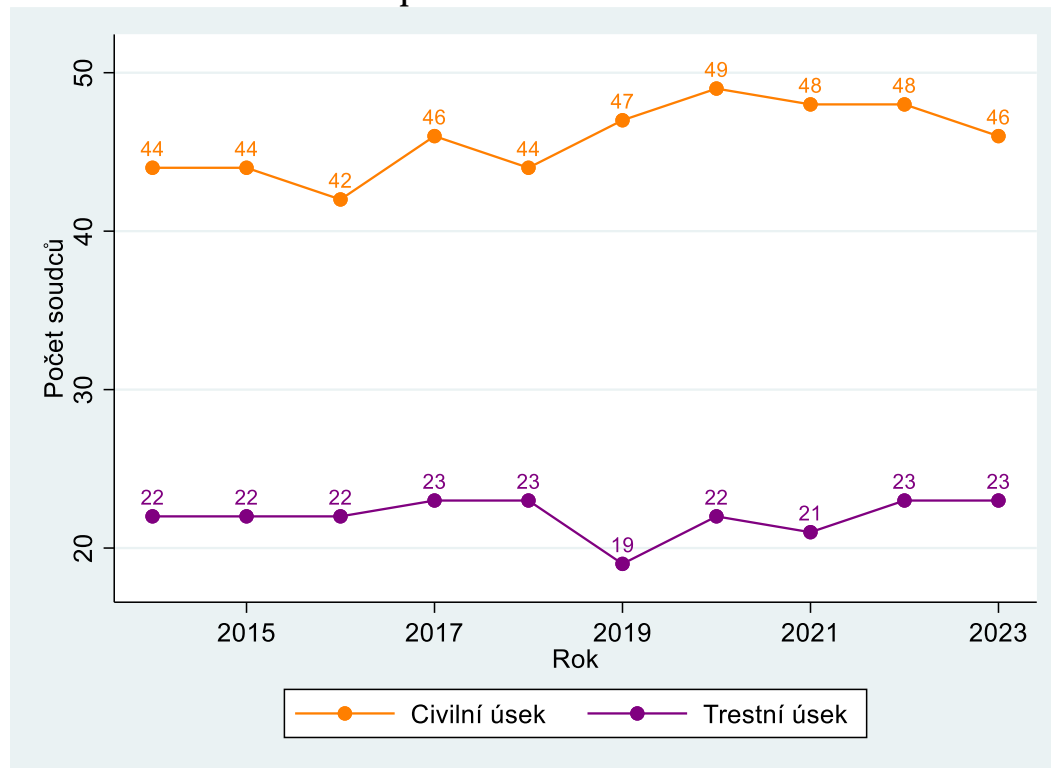
Od zvýšení plánovaného počtu v roce 2019 evidenční počet osciluje kolem 70, v předchozích letech byl v průměru cca o tři soudce nižší. Ke změnám dochází prakticky každoročně, byť s různou

¹³ § 14 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ Ročenky Nejvyššího soudu jsou k dispozici na jeho webových stránkách.

intenzitou, což nasvědčuje určité generační obměně. Soud je také dlouhodobě posilován o stážisty z nižších soudů (k 27. 3. 2024 jich zde působilo sedm, pět z nich jakožto soudci občanskoprávního a obchodního kolegia).

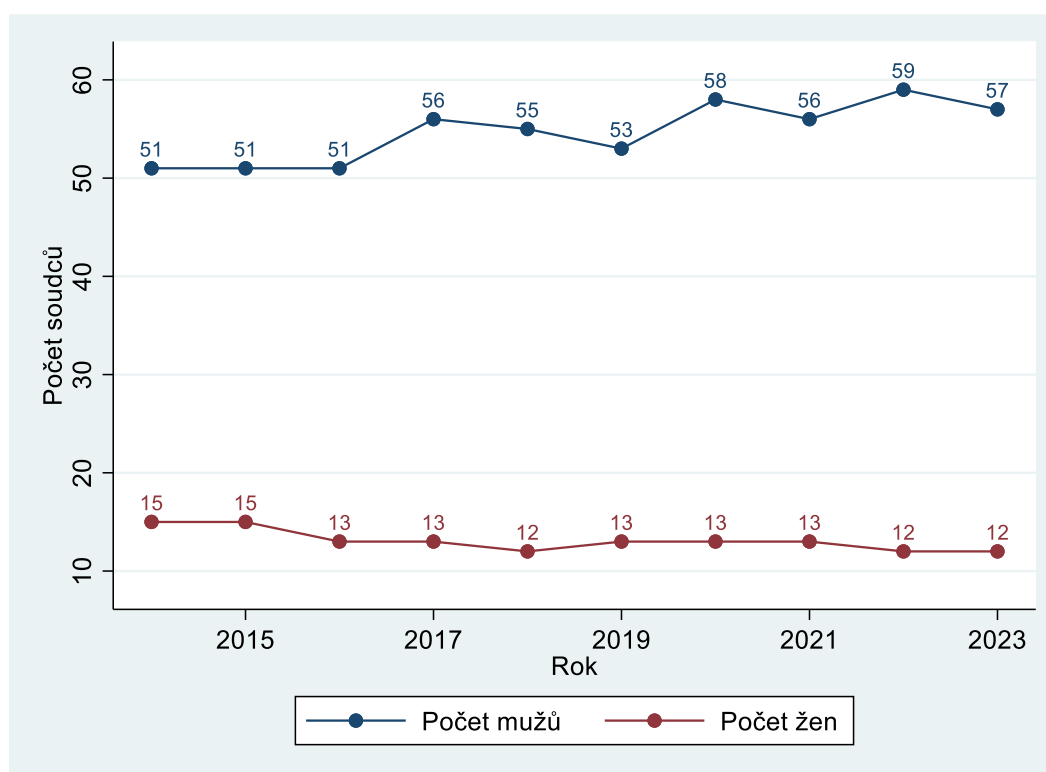
Graf 107: NS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2014–2023

Podobně jako u ostatních soudů je civilní úsek větší, než úsek trestní, v případě NS přibližně dvakrát. Trestní úsek se po výrazném propadu v roce 2019 postupně stabilizoval na hodnoty odpovídající roku 2018, zatímco civilní úsek výrazněji narostl mezi lety 2018 a 2020 a od té doby jeho velikost poklesla. Na dalším grafu je stejně jako u ostatních soudů zobrazen vývoj počtu soudců a soudkyň. Od roku 2009 se počet mužů zvyšoval a v roce 2017 došlo k dalšímu významnému růstu. V roce 2019 se tento trend přerušil a podíl žen dokonce mírně stoupl, ale v roce 2020 bylo k soudu jmenováno dalších 5 mužů a v roce 2022 se nůžky mezi muži a ženami rozevřely nejvíce ve sledovaném období; snížení rozdílu v roce 2023 je pouze důsledkem snížení počtu mužů.

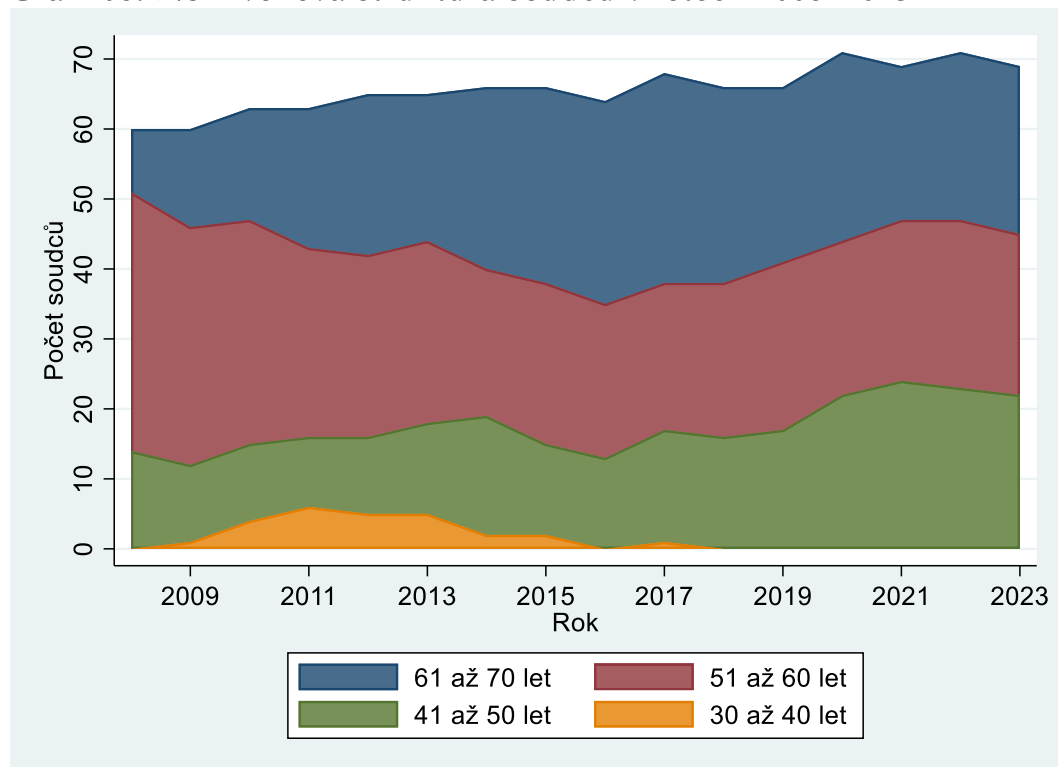
U Nejvyššího soudu tak nejenom pokračuje trend snižování podílu soudkyň s každým dalším článkem soudní soustavy, ale nepoměr se v průběhu času prohlubuje. V roce 2023 byl podíl soudkyň pouze něco přes 17 %.

Graf 102: NS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2014–2023

Věkovou strukturu soudců zkoumáme i u Nejvyššího soudu. Soudci u Nejvyššího soudu se už v průměru nezdají být starší než soudci u vrchních soudů. I zde však došlo během let ke změnám. Zvyšoval se podíl soudců ve věku 61–70 let a snižoval se podíl soudců mezi 51. a 60. rokem věku. V roce 2020 došlo k nárůstu ve věkové kategorii 41 až 50 let (jak bylo zmíněno výše, šlo výlučně o muže). V roce 2021 dále narostl podíl soudců ve věkové skupině 41 až 50 let. Lze tedy říct, že se v těchto letech zvýšil podíl mladších soudců u Nejvyššího soudu. V roce 2022 se tento trend zatím zastavil. V roce 2023 zůstal poměr mezi věkovými skupinami v zásadě neměnný.

Graf 108: NS – věková struktura soudců v letech 2008–2023

5.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

Diametrálně odlišná povaha rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu oproti soudům nižších stupňů (téměř vždy se rozhoduje bez jednání, řeší se téměř výhradně složité právní otázky) se nutně odráží i ve zcela odlišné struktuře zaměstnanců ve výkonu, která je dlouhodobě stabilní. Ve srovnání s předchozím rokem se takřka nezměnil ani počet zaměstnanců ve výkonu; došlo jen k mírnému poklesu počtu asistentů o 7, ale může se jednat o jednorázový výkyv.

Tabulka 79: NS – počet zaměstnanců ve výkonu

Funkce	Počet osob
Asistent	150
Vedoucí kanceláře	7
Protokolující úředník	9
Zapisovatelka	13
Celkem	178

5.2 Civilní dovolací agenda

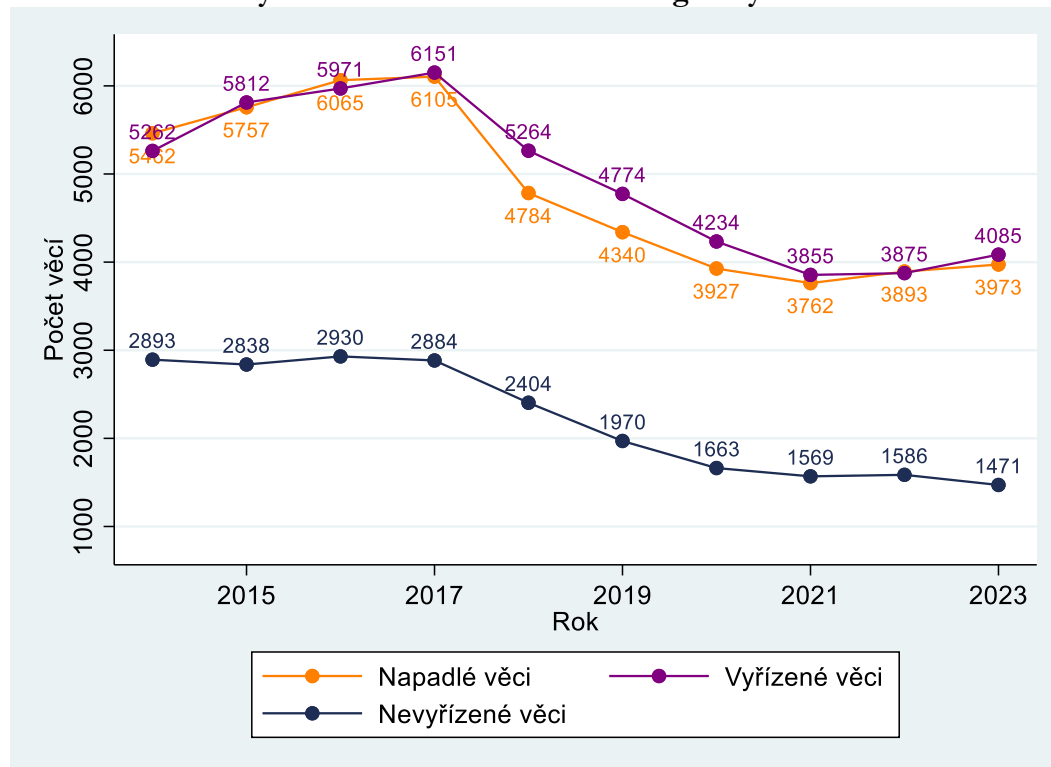
Již výše jsme uvedli, že se jedná o rejstřík Cdo, dříve též rejstřík Odo.

5.2.1 Vyřizování věcí

Počínaje rokem 2013 došlo k několikaletému růstu nápadu. Lze jej přisoudit tomu, že dne 1. 1. 2013 nabyla účinnosti novela (zákon č. 404/2012 Sb.), kterou byla rozšířena objektivní přípustnost dovolání v civilních věcech. Soudu se ale podařilo úspěšně reagovat a výrazně zvýšil počet vyřízených věcí, čímž se mu podařilo zabránit výraznému růstu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2017 se rostoucí trend v nápadu téměř zastavil a v letech 2018-2021 došlo k markantnímu poklesu v počtu příchozích věcí. Za tímto enormním poklesem zřejmě stojí velká novela civilního procesního práva (zákon č. 296/2017 Sb.), která nabyla účinnosti dne 30. 9. 2017. Kromě jiných legislativních úprav si tato novela dala za cíl odbřemenit dovolací soud, což se zjevně podařilo.

Výrazný pokles nápadu se projevil v poklesu v počtu vyřízených věcí (mezi příchozími a vyřízenými věcmi je logicky velmi silná závislost). Počet vyřízených věcí ale v letech 2018 až 2021 převyšoval počet věcí příchozích a došlo tedy k poklesu počtu nevyřízených věcí. Od roku 2017 do roku 2021 tak klesl počet nevyřízených věcí z 2 884 na 1 569, tedy o 46 %. V roce 2022 se počet příchozích věcí zvýšil poprvé od roku 2017, a to o 31, počet vyřízených a nevyřízených věcí stoupl shodně o 20. V roce 2023 se může zdát, že trend se opět obrací – počet příchozích věcí narostl, i když jen mírně. Nárůst nicméně odpovídá i nárůstu počtu věcí vyřízených.

Graf 109: NS – vyřizování civilní dovolací agendy v letech 2014–2023

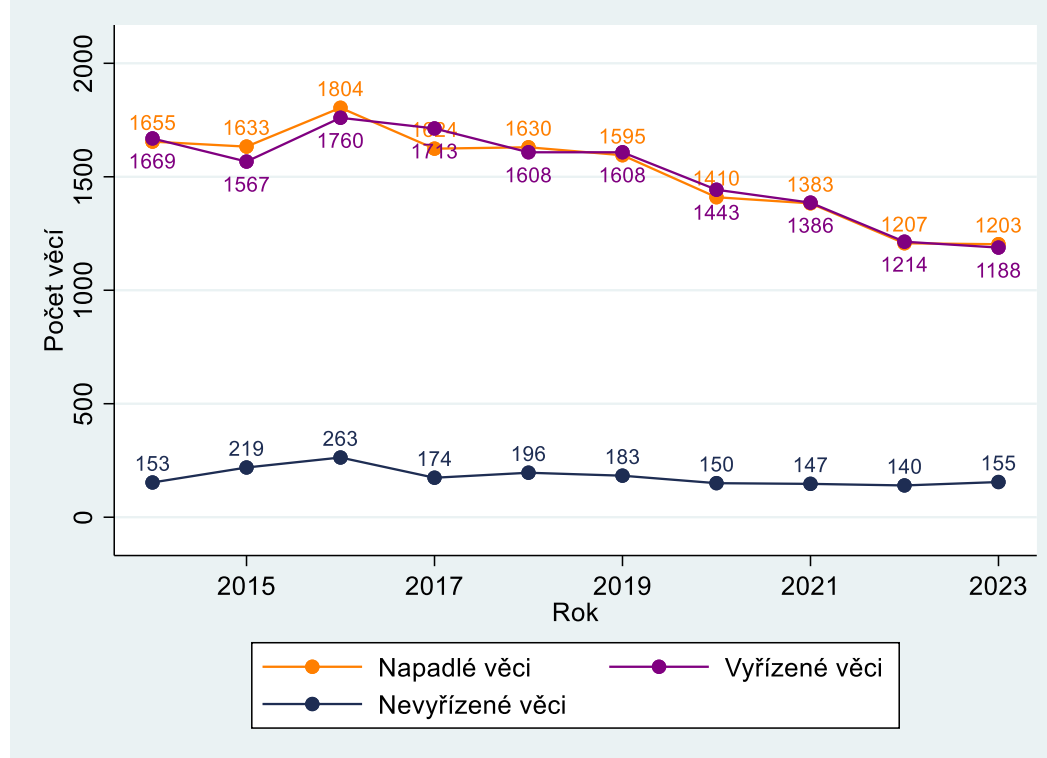

5.3 Trestní dovolací agenda

Jak již bylo řečeno, jedná se o rejstřík Tdo.

5.3.1 Vyřizování věcí

Graf 110: NS – vyřizování trestní dovolací agendy v letech 2015–2023

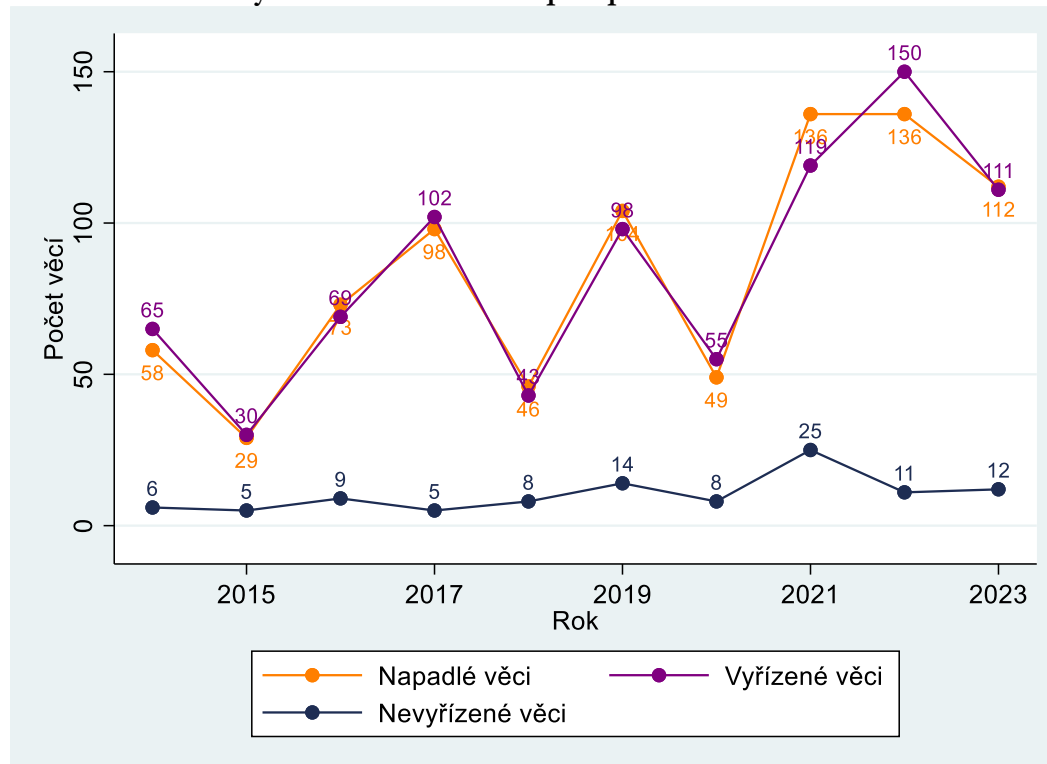
Trestní kolegium čelí mnohem menším změnám v nápadu než kolegium občanskoprávní a obchodní. V letech 2020 až 2022 došlo k poklesu v počtu příchozích věcí, který je na poměry této agendy poměrně výrazný. To lze připsat především poklesu druhostupňové trestní agendy u krajských soudů, která zase plyne z poklesu prvostupňové agendy u soudů okresních. Počet nevyřízených věcí je v poměru k nápadu a k vyřízeným věcem stabilní a stále velmi nízký.

5.4 Stížnosti pro porušení zákona

Popis této agendy lze najít v seznamu použitých pojmů (příloha). Jedná se o rejstřík označený jako Tz. Agendu vyřizuje trestní kolegium Nejvyššího soudu.

5.4.1 Vyřizování věcí

Graf 111: NS – vyřizování stížností pro porušení zákona v letech 2014–2023

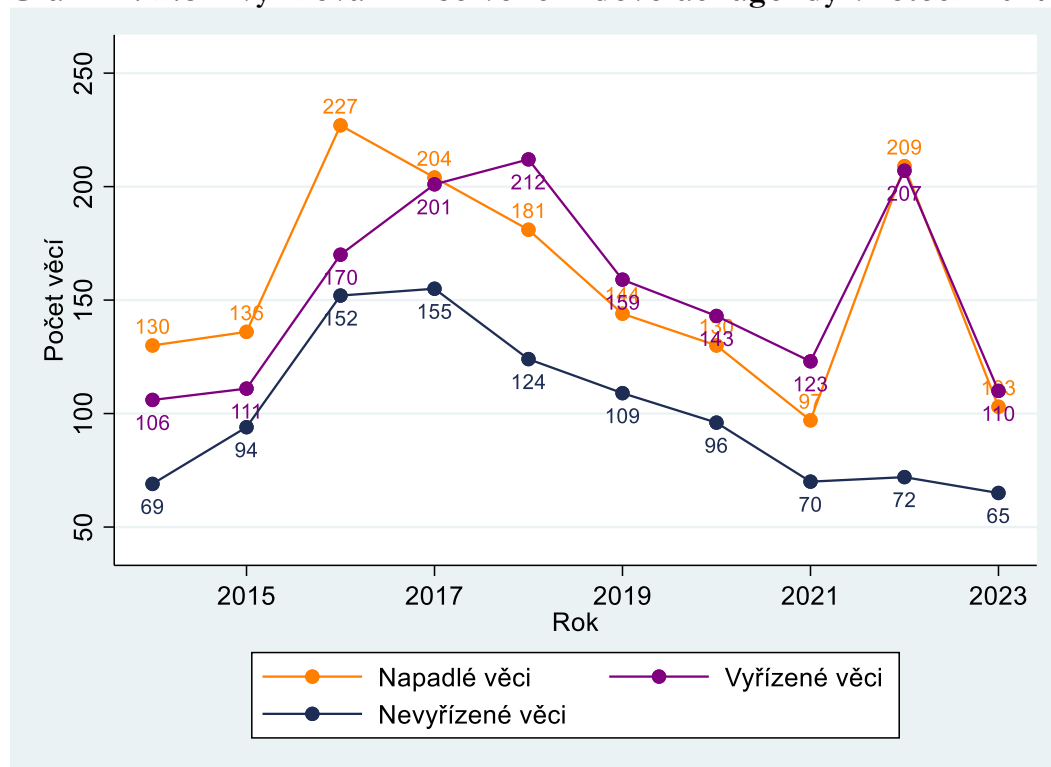
Oproti agendě dovolání, především dovolání v občanskoprávních a obchodních věcech, je tato agenda velmi malá. Z toho také plyne velká variabilita. U takto malých čísel je možné, aby se v jeden rok „sešlo“ větší množství pravomocných rozhodnutí, proti kterým ministr spravedlnosti považuje za vhodné podat stížnost pro porušení zákona. V absolutních číslech se ale jedná o změny malé. Určité změny mohou také plynout ze střídání ministrů spravedlnosti, kteří mohou klást větší či menší důraz na určitou problematiku. Jak již bylo řečeno, nápad v agendě je značně volatilní. Jak je z grafu patrné, jedná se nicméně o agendu, kterou soud vyřizuje bez jakýchkoliv problémů. Za pozornost stojí prudký nárůst v letech 2021 a 2022, za nímž stojí stížnosti pro porušení zákona odůvodněné nesprávnou právní kvalifikací trestných činů krádeže, k nimž došlo v období vyhlášení nouzového stavu souvisejícího s pandemií onemocnění COVID-19.

5.5 Insolvenční agenda

Jedná se o rejstřík NS ČR – věci předložené soudu k rozhodnutí v insolvenčním řízení (dovolání, příslušnost soudů a vyloučení soudců v insolvenčním řízení). Rejstřík spadá pod civilní úsek Nejvyššího soudu, tedy občanskoprávní a obchodní kolegium.

5.5.1 Vyřizování věcí

Graf 112: NS – vyřizování insolvenční dovolací agendy v letech 2014–2023

Agenda je velmi malá, ale až do roku 2016 postupně rostla. V roce 2017 poprvé došlo k poklesu v počtu napadlých věcí, který pokračoval i v roce 2018. Růst a následný pokles nápadu v letech 2017 až 2021 plyne především z obdobného vývoje ve vyřizování druhoinstanční insolvenční agendy u vrchních soudů (graf 100). V roce 2022 došlo k prudkému růstu v počtu příchozích i vyřizených věcí. V roce 2023 ale opět došlo k poklesu na předchozí úroveň.

6 Nejvyšší správní soud

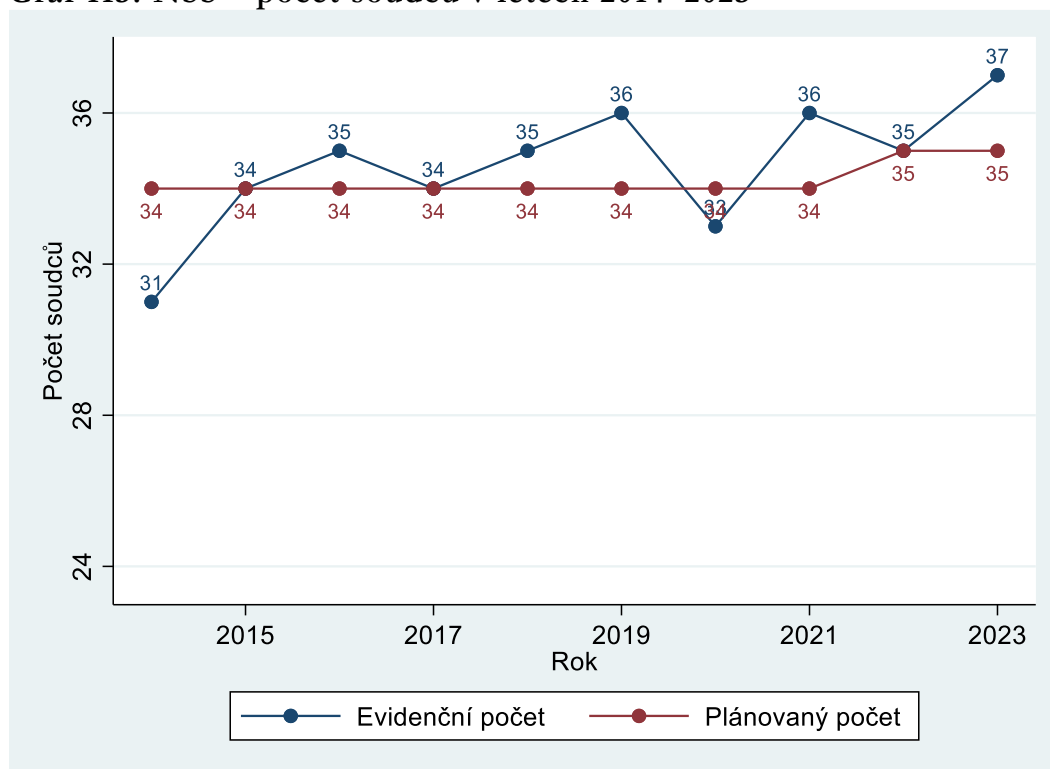
6.1 Personál

6.1.1 Soudci

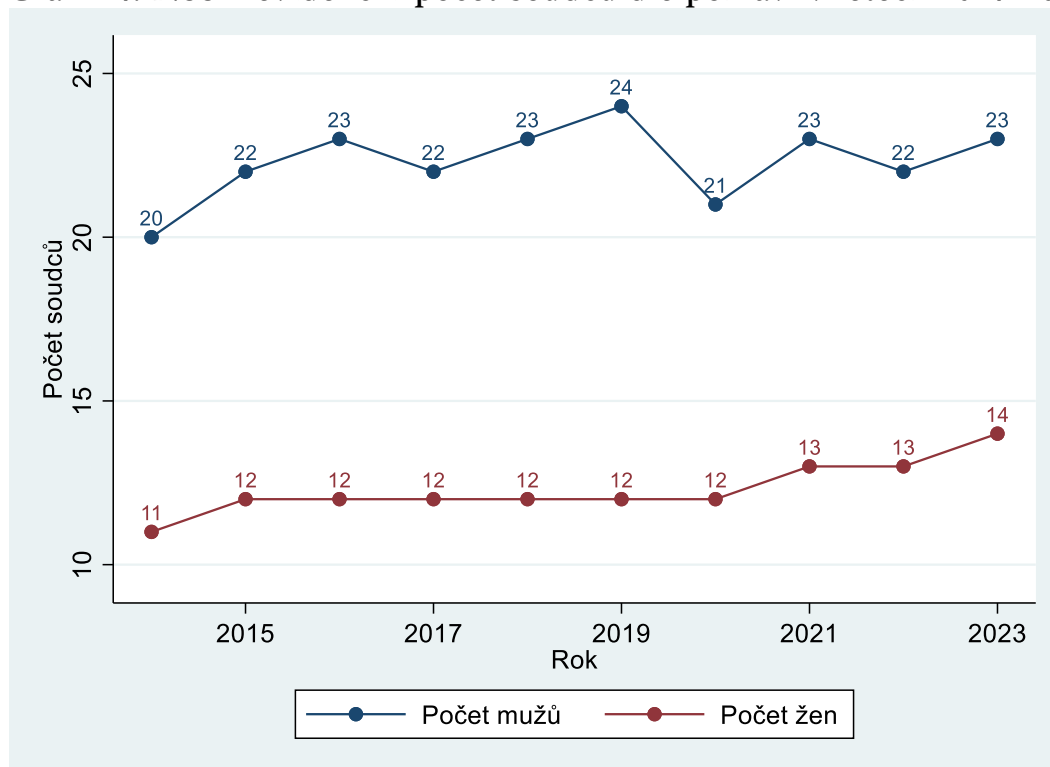
Jak je vidět z grafu níže, evidenční počet soudců Nejvyššího správního soudu se v posledních 10 letech jen zřídka potkal s plánovaným počtem soudců tohoto soudu.

NSS má dlouhodobě vyšší evidenční počet soudců než plánovaný počet soudců, ale nižší skutečný počet soudců. To je dáno tím, že řada jeho soudců byla/je dočasně zproštěna, protože působí u Ústavního soudu, Evropského soudního dvoru nebo Evropského soudu pro lidská práva.

Graf 113: NSS – počet soudců v letech 2014–2023

Graf 114: NSS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2014–2023

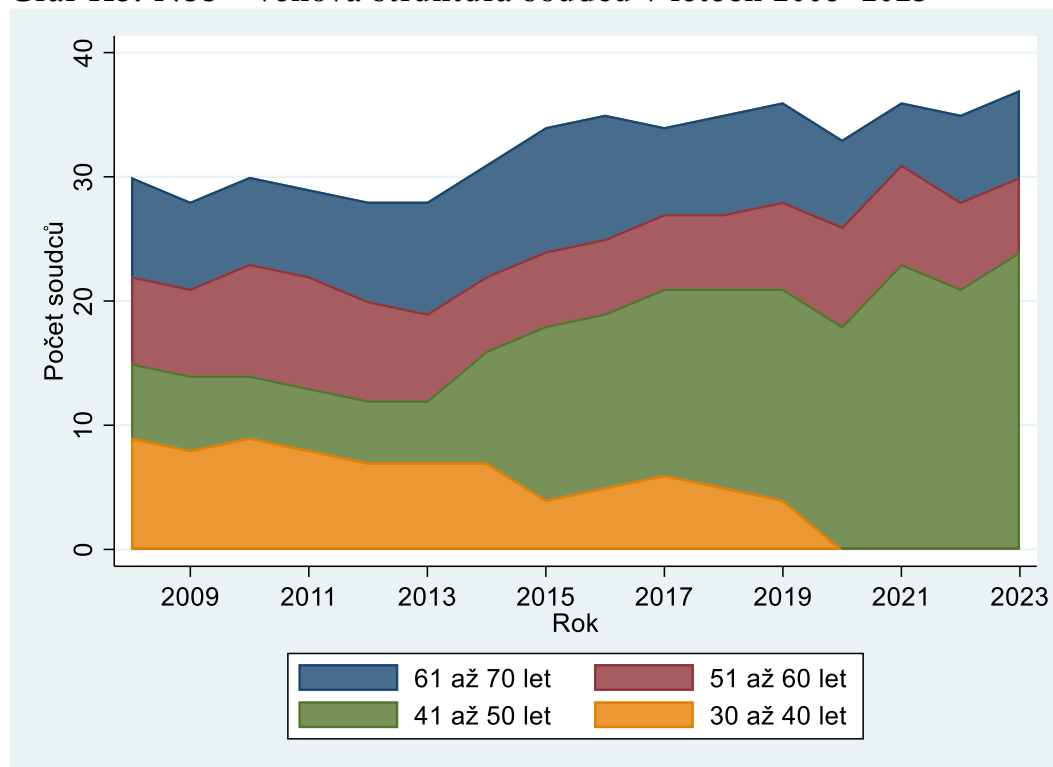

V grafu výše vidíme, že ve složení soudců dle pohlaví dochází k malým změnám. Počet žen je stabilnější než počet mužů. U NSS v roce 2023 tvořily ženy 38 % soudců, tedy více než u NS, ale méně než u soudů nižších stupňů.

V dalším grafu je zobrazen stejně jako u ostatních článků soudní soustavy vývoj ve věkové struktuře soudců. Zajímavým poznatkem je, že soudci u NSS jsou výrazně mladší nejen než soudci Nejvyššího soudu u vrchních soudů, ale dokonce než soudci soudů krajských. Soudci ve věku 41 až 50 let tvoří u NSS téměř dvě třetiny soudcovské populace.

V grafu níže také vidíme, že ani u NSS od roku 2020 nepůsobí žádní soudci ve věku do 40 let, neboť se posunuli do vyšší věkové skupiny.

Graf 115: NSS – věková struktura soudců v letech 2008–2023

6.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

U NSS je stejně jako u NS s výjimkou asistentů soudců malé množství zaměstnanců ve výkonu. Personální počty opět plynou ze zvláštní povahy agendy u NSS. Při pohledu na delší časové období je možno říci, že personální obsazení NSS bylo většinou velmi stálé a pokud docházelo u NSS k pohybu zaměstnanců ve výkonu, děje se tak převážně na pozicích asistentů/asistentek, a to v jednotkách osob (např. v roce 2016 zde pracovalo 63 asistentů vs. 62 asistentů v roce 2022). V roce 2021 tři asistenti přibyli, v roce 2022 naopak dva ubyli. V roce 2023 nicméně došlo k výraznému posílení soudu o 17 asistentů, jehož důvodem je snaha napomoci soudu ve zvládnutí jeho historické případové zátěže.

Tabulka 80: NSS – počet zaměstnanců ve výkonu

Funkce	Počet osob
Asistent	79
Vedoucí kanceláře	11
Protokolující úředník	2
Zapisovatelka	23
Celkem	115

6.2 Řízení o kasačních stížnostech

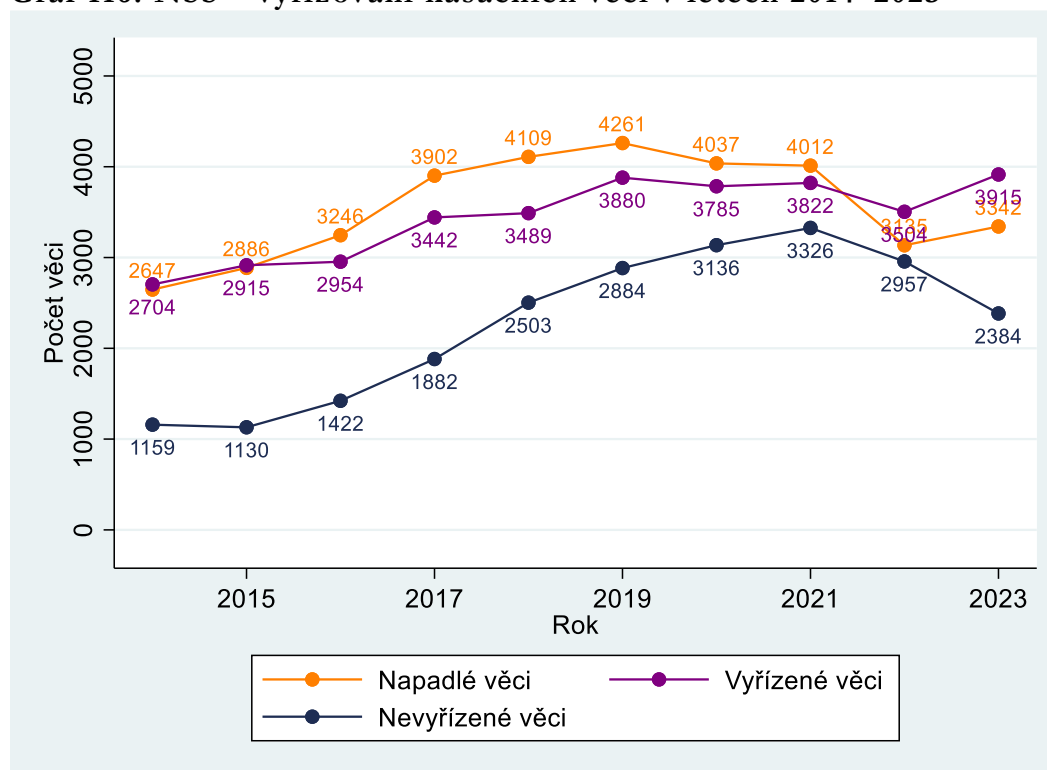
Rejstříky spadající do této agendy jsou popsány v úvodu této části.

6.2.1 Vyřizování věcí

Srovnání nápadu v agendě kasačních stížností a počtu vyřízených věcí u krajských soudů ve správní agendě ukazuje, že průběh obou časových řad vykazuje značnou, i když ne úplnou podobnost. Můžeme tedy logicky dovodit, že nápad u NSS se odvíjí především od počtu pravomocně vyřízených věcí u krajských soudů.

Od roku 2014 do roku 2019 pozorujeme trvalý růst nápadu. Od roku 2016 přitom soud již nestíhal vyřizovat svůj nápad, což logicky vyústilo v rychlý růst počtu nevyřízených věcí. V roce 2018 nárůst příchozích věcí zpomalil, ale nezastavil se. Počet příchozích věcí tak výrazně převýšil počet věcí vyřízených, a došlo tak k růstu v počtu nevyřízených věcí. V letech 2019 až 2021 došlo k výraznému růstu v počtu vyřízených věcí a rozdíl mezi věcmi příchozími a vyřízenými se tak zmenšil. Počet napadlých věcí ale stále převyšoval počet věcí vyřízených a dále tak rostl počet věcí nevyřízených. Až v roce 2022 došlo k výraznému poklesu (o 22 %) v počtu příchozích věcí, který byl očekáván s ohledem na pokles v prvostupňové agendě v předchozích letech. Počet vyřízených věcí klesl výrazně méně, a tak se poprvé od roku 2015 soudu podařilo snížit počet nevyřízených věcí. V roce 2023 sice k dalšímu poklesu v počtu příchozích věcí nedošlo, ale počet vyřízených věcí převýšil počet věcí příchozích, a došlo k tak značnému poklesu v počtu nevyřízených věcí (téměř o 20 %). Počet nevyřízených věcí se tak dostal na úroveň roku 2018.

Graf 116: NSS – vyřizování kasačních věcí v letech 2014–2023

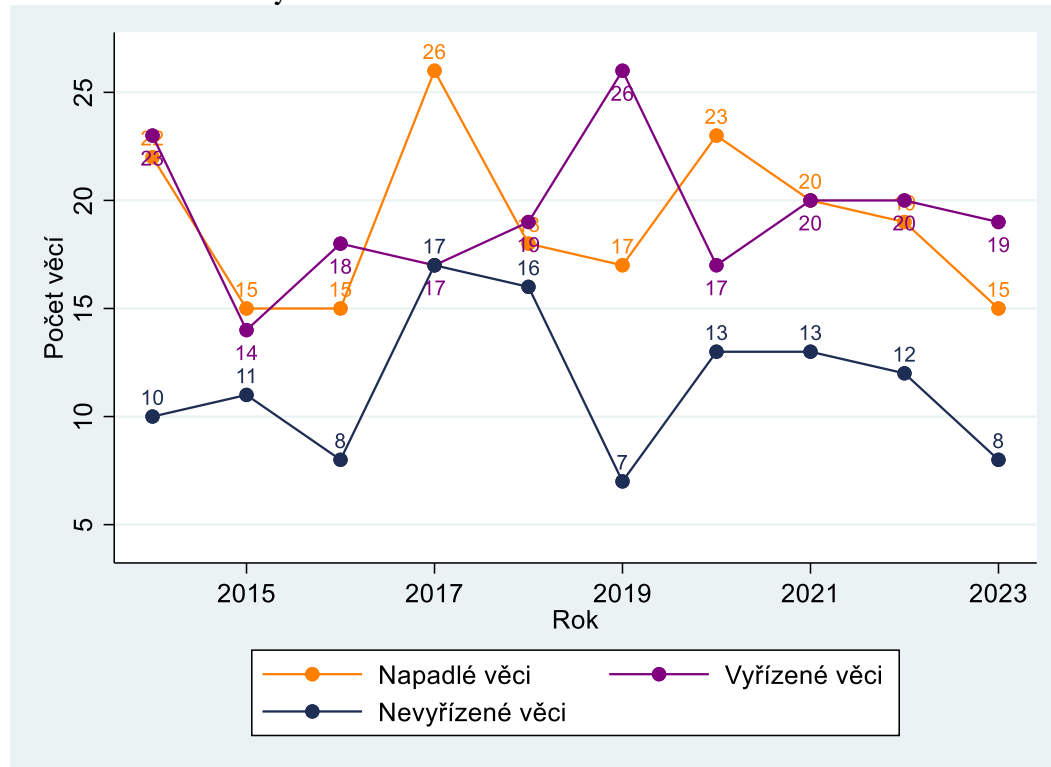

6.3 Řízení ve věcech soudců

Jedná se o řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců a ve věcech nezpůsobilosti soudce podle § 91 zákona o soudech a soudcích. Věci jsou zapisovány do rejstříku Kss.

6.3.1 Vyřizování věcí

Graf 117: NSS – vyřizování řízení ve věcech soudců v letech 2014–2023

Oproti agendě kasačních stížností je tato agenda velmi malá. Z toho také plyne velká variabilita. U takto malých čísel je možné, aby se v jeden rok „sešlo“ vyšší množství podaných kárných žalob, případně návrhů na zahájení řízení o způsobilosti soudce. V absolutních číslech se ale jedná o změny malé. V roce 2018 bylo z 18 vyřízených věcí 10 soudců uznáno vinnými. V roce 2019 to bylo 20 soudců z 26, v roce 2020 se jednalo o 10 soudců ze 17 a v roce 2021 o 11 soudců z 20. V roce 2022 to bylo 15 soudců z 20 a v roce 2023 10 soudců z 19. V následující tabulce jsou zobrazeny podrobnější údaje o výsledku řízení.

Graf 118: NSS – výsledky řízení ve věcech soudců v letech 2014–2023

Rok	Uznáno vinnými	Zproštěno	Zastaveno	Jinak
2014	13	2	7	1
2015	12	1	1	0
2016	9	1	8	0
2017	7	1	6	3
2018	10	3	3	3
2019	20	0	3	3
2020	10	2	1	4
2021	11	3	5	1
2022	15	1	3	1
2023	10	2	4	3

7 Mezinárodní srovnání

Stejně jako v předchozích letech v rámci této kapitoly nahrazujeme některé dříve publikované oblasti srovnání oblastmi novými. Namísto dat o rozvodech a rozvodovosti v Evropě se tak v této zprávě zaměříme blíže na aktuální problematiku obchodu s lidmi. Vedle toho předkládáme také již zavedená srovnání, byť v některých případech s nižší či naopak vyšší mírou detailu. Základním zdrojem prezentovaných dat je stále publikace Evropské komise „EU Justice Scoreboard 2023“ s daty za rok 2021, který srovnává země EU z pohledu efektivnosti, kvality a nezávislosti jejich soudních systémů. Vnímanou nezávislost soudů a soudců v EU měří každoročně Eurobarometr a data o obchodování s lidmi přebíráme zejména ze dvou prestižních zdrojů – Eurostat a UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime). Protože se jedná o různé zdroje, nelze je mezi sebou kombinovat a jejich data tak prezentujeme odděleně. Při srovnávání je rovněž třeba mít na paměti, že každý stát je unikátní – liší se jejich justiční systémy i způsoby statistického vykazování dat.

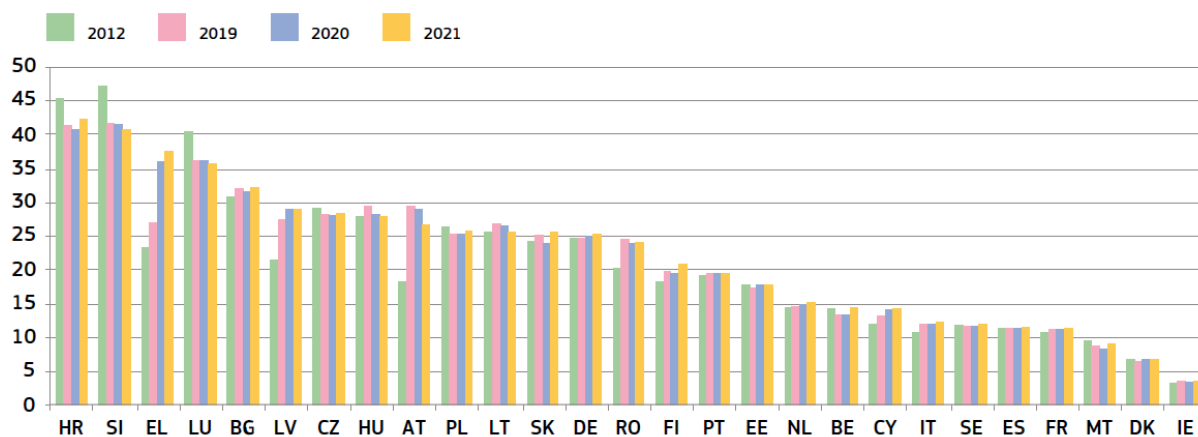
Seznam zkratk členských zemí EU používaných v mezinárodním srovnání:

AT	Rakousko	ES	Španělsko	LV	Lotyšsko
BE	Belgie	FI	Finsko	MT	Malta
BG	Bulharsko	FR	Francie	NL	Nizozemsko
CY	Kypr	HR	Chorvatsko	PL	Polsko
CZ	Česká republika	HU	Maďarsko	PT	Portugalsko
DE	Německo	IE	Irsko	RO	Rumunsko
DK	Dánsko	IT	Itálie	SE	Švédsko
EE	Estonsko	LT	Litva	SK	Slovensko
EL	Řecko	LU	Lucembursko	SI	Slovinsko

7.1.1 Počet soudců

Počty soudců jsou jedním z významných ukazatelů dostupnosti spravedlnosti pro občany i podnikatele; na druhou stranu mohou odrážet i odlišnou efektivitu nastavení organizace práce justičních orgánů v jednotlivých státech. Letošní mezinárodní srovnání ponecháváme v podobě základního sloupcového grafu, protože se jedná o ukazatel, který je velmi stabilní a mění se jen pozvolna.

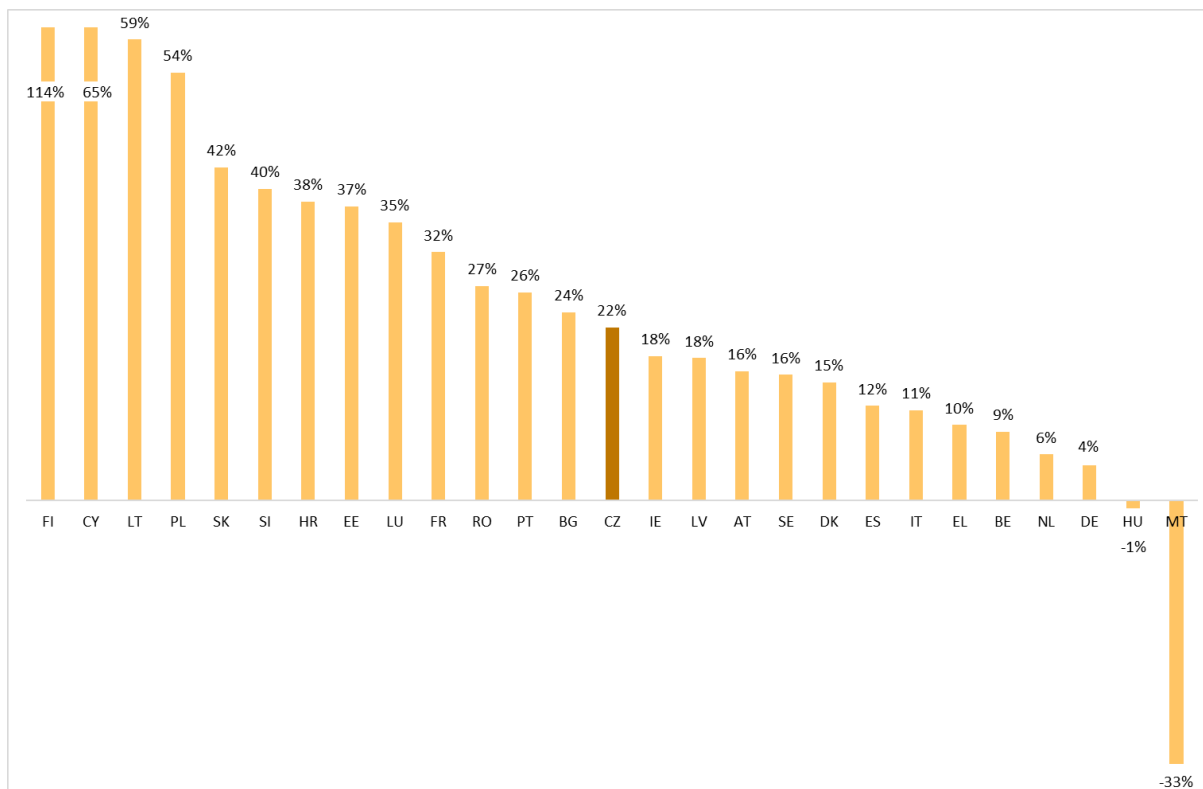
Graf 119: Počet soudců připadající na 100.000 obyvatel v zemích EU, 2021

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví 2023, soudci Fig(35); seřazeno podle roku 2021. Maximum = 42,4 Chorvatsko (HR), průměr EU = 22,0, medián EU = 24,1 Rumunsko (RO), minimum = 3,3 Irsko (IE) / Česká republika = 28,4 soudce na 100.000 obyvatel.

Počty advokátů v zemích EU dlouhodobě rostou, což jsme demonstrovali v poslední zprávě na vývoji za roky 2010 až 2020 za celou EU. Nyní nabízíme vývoj po jednotlivých členských státech, a to jako % změnu počtu advokátů na 100 tis. obyvatel v roce 2021 vs. 2010:

Graf 120: Počet advokátů na 100 000 obyvatel v zemích EU, % změna 2021 vs. 2010

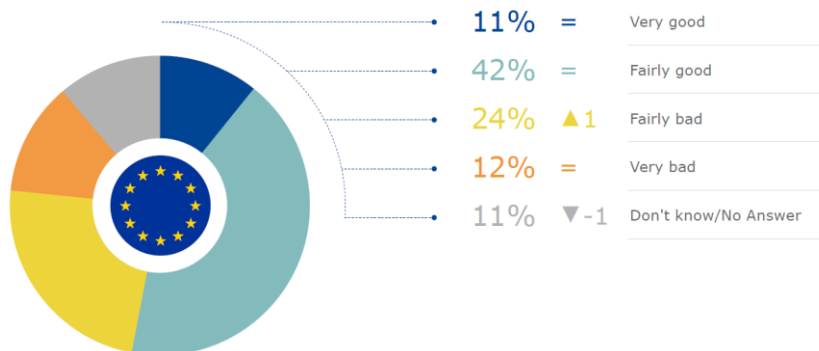

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví 2023, soudci Fig(37); zpracování vlastní

7.1.2 Účinnost soudní ochrany

Vedle dostupnosti spravedlnosti pro občany je neméně důležité, zda daná země svým občanům zajišťuje také účinnou soudní ochranu, tedy zda občané a podnikatelé svému soudnímu systému důvěřují. V minulé zprávě jsme se vyjádřili, že bude zajímavé podívat se na vývoj důvěry v soudní systém v dalším roce vzhledem k mnoha dramatickým událostem, ke kterým v roce 2022 došlo. Níže tedy prezentujeme data z Eurobarometru FL519, který provedla agentura Ipsos European Public Affairs ve všech členských zemích EU ve dnech 16. – 23. 1. 2023. Základní informací je, že důvěra veřejnosti v nezávislost soudních systémů zůstává i po roce 2022 v podstatě neměnná (vyznačeno trojúhelníky v legendě grafu, číslovka vyjadřuje změnu v procentních bodech).

Graf 121: Vnímaná nezávislost soudů a soudců v zemích EU celkem (*), 2023

Zdroj: Průzkum Eurobarometr FL519, který se uskutečnil v období od 16. do 23. ledna 2023, přetisknutý graf, 25 876 respondentů z 27 států EU, změna je vs. Eurobarometr FL503 ze 17. až 24. 1. 2022. Jedná se o průměrné hodnoty za EU 27 vážené podle velikosti populace ve věku 15+ (*) Odpověď na otázku: „Jak byste na základě toho, co je vám známo, ohodnotili systém soudnictví (ve vaší zemi), pokud jde o nezávislost soudů a soudců? Řekli byste, že je velmi dobrá, poměrně dobrá, poměrně špatná, nebo velmi špatná?“
Detailní informace viz <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2667>

Opět také můžeme konstatovat, že pro celkové hodnocení je nejdůležitější podíl občanů hodnotících nezávislost soudnictví ve své zemi jako „dostatečně dobrou“, přičemž ke krajnímu hodnocení (pozitivnímu nebo negativnímu) se přiklání necelá čtvrtina respondentů. To je velký posun ve srovnání s výsledky Eurobarometru FL385 z října 2013, kdy se sice pokládaly poněkud jinak formulované otázky¹⁵, nicméně pro účely našeho rychlého porovnání mohou být zajímavé také (EU celkem 2013): „Tend to trust“: 53 %, „Tend not to trust“: 43 %, „Don't know“: 4 %. Na první pohled je zřejmé, že hlavním pohybem je přesun od negativního hodnocení k odpovědi „Nevím“. Došlo k němu u 23 zemí z 27, u některých z nich velmi výrazně (HU, LV, LU).

Data dle sociodemografického pohledu se celkově změnila jen málo, a tak zmíníme pouze základní trendy za celou EU po roce 2022:

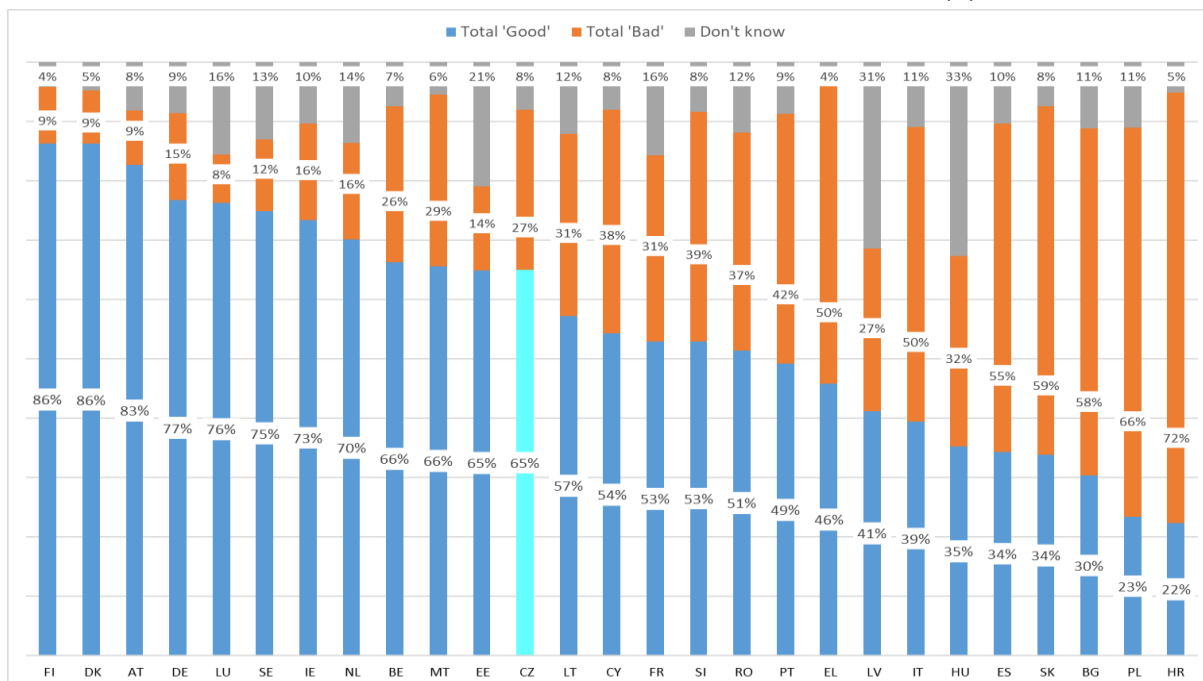
- muži mají vyšší tendenci k hodnocení „very good“ než ženy (13 % vs. 9 %)
- také mladší respondenti se kloní více ke kladnému hodnocení „total good“ než starší
 - věk 15–24 let: 59 %
 - věk 40–54 let: 52 %
 - věk 55 a více let: 51 %
- nejpozitivněji hodnotí nezávislost justice zaměstnanci¹⁶:
 - zaměstnanci: 58 % („total good“ = „very good“ + „fairly good“)
- největší změnou byl pokles kladného hodnocení „fairly good“ u respondentů, kteří byli v posledních dvou letech zapojeni do sporu projednávaného u soudu (ze 40 % na 35 %).

Sociodemografické grafy nahrazujeme detailnějším grafem všech 27 členských zemí EU, který jsme zatím neuveřejňovali, a dodáváme, že Finsko a Dánsko se na prvních dvou příčkách umístí ují dlouhodobě. Do tabulkových přehledů našich sousedů jsme nově přidali data za rok 2013.

¹⁵ „Overall, would you say that you tend to trust or tend not to trust the justice system in (OUR COUNTRY)? „ Celkově byste řekli, že spíše důvěřujete nebo spíše nedůvěřujete soudnímu systému (v naší zemi)?

¹⁶ dle definice Eurobarometru zaměstnanec je pracovník, který na základě pracovní smlouvy vykonává z pověření zaměstnavatele za odměnu práci převážně duševní povahy; manuální pracovník je pracovník, který na základě pracovní smlouvy vykonává z pověření zaměstnavatele za odměnu práce převážně manuální povahy.

Graf 122: Vnímaná nezávislost soudů a soudců v zemích EU (*), 2023

Zdroj: Průzkum Eurobarometr FL519, který se uskutečnil v období od 16. do 23. 1. 2023, zpracování vlastní, 25 876 respondentů z 27 států EU, (*) Odpověď na otázku: „Jak byste na základě toho, co je vám známo, ohodnotili systém soudnictví (ve vaší zemi), pokud jde o nezávislost soudů a soudců? Řekli byste, že je velmi dobrá, poměrně dobrá, poměrně špatná, nebo velmi špatná?“

Detailní informace viz <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2667>

Tabulka 81: EU – Vnímaná nezávislost soudů a soudců ze strany veřejnosti, střední Evropa, 2013, 2019–2023

	AT					
	2013	2019	2020	2021	2022	2023
Pořadí v daném roce	3.	3.	1.	1.	3.	3.
Neví	2%	7%	5%	7%	7%	8%
Dobrá	78%	83%	86%	84%	83%	83%
Špatná	20%	10%	9%	9%	10%	9%

	DE					
	2013	2019	2020	2021	2022	2023
Pořadí v daném roce	5.	6.	6.	3.	6.	4.
Neví	2%	8%	9%	6%	13%	9%
Dobrá	77%	74%	76%	80%	76%	77%
Špatná	21%	18%	15%	14%	11%	15%

	CZ					
	2013	2019	2020	2021	2022	2023
Pořadí v daném roce	25.	16.	12.	16.	12.	12.
Neví	3%	13%	12%	13%	9%	8%
Dobrá	25%	51%	56%	51%	57%	65%
Špatná	78%	36%	32%	36%	34%	27%

	SK					
	2013	2019	2020	2021	2022	2023
Pořadí v daném roce	26.	26.	26.	26.	25.	24.
Neví	9%	12%	10%	7%	8%	8%
Dobrá	25%	28%	26%	28%	25%	34%
Špatná	66%	60%	64%	65%	67%	59%

	HU					
	2013	2019	2020	2021	2022	2023
Pořadí v daném roce	11.	19.	17.	21.	21.	22.
Neví	3%	24%	18%	22%	21%	33%
Dobrá	58%	43%	48%	41%	43%	35%
Špatná	39%	33%	34%	37%	36%	32%

	PL					
	2013	2019	2020	2021	2022	2023
Pořadí v daném roce	18.	23.	24.	25.	26.	26.
Neví	4%	11%	11%	12%	12%	11%
Dobrá	42%	39%	34%	30%	24%	23%
Špatná	54%	50%	55%	59%	64%	66%

(*) 2023 - Odpovědi na otázku: „Jak byste na základě toho, co je vám známo, ohodnotili systém soudnictví (ve vaší zemi), pokud jde o nezávislost soudů a soudců? Řekli byste, že je velmi dobrá, poměrně dobrá, poměrně špatná, nebo velmi špatná?“ V přehledu výše jsou odpovědi v roce 2023 sumarizovány.

Zdroj: Průzkum Eurobarometr FL516, který se uskutečnil v období od 16. do 23. ledna 2023

2013 - Odpovědi na otázku: „Celkově byste řekli, že spíše důvěřujete nebo spíše nedůvěřujete soudnímu systému (ve vaší zemi)?“ Pro účely srovnání v této zprávě bereme „tend to trust“ ≈ „total good“ a „tend not to trust“ ≈ „total bad“. Zdroj: Průzkum Eurobarometr FL385, který se uskutečnil v období od 30.9.2013 do 2.10.2013. Pořadí roku 2013 je uvedeno bez započítání Velké Británie, pořadí se pohybuje v intervalu 1. až 27.

Za pozornost stojí se zaměřit na výrazný nárůst pozitivního hodnocení v ČR a SK v roce 2023 (nejvyšší mezi všemi členskými zeměmi EU), dramatické zvýšení podílu respondentů, kteří nebyli schopni zaujmout jednoznačný postoj v HU, ale také změnu pořadí CZ, PL a HU v roce 2023 oproti roku 2013. Zajímavá může být i skutečnost, že ani výrazné zvýšení kladného hodnocení nezávislosti justice na Slovensku v roce 2023 nevedlo k zásadnímu zlepšení jeho postavení mezi členskými zeměmi EU.

Také v roce 2023 pokračoval u podnikatelů v ČR pozitivní trend hodnocení nezávislosti české justice. Pro zajímavost zařazujeme vnímání podnikatelů u vybraných sousedů, kdy můžeme u všech zemí konstatovat blízkou shodu s pořadím při hodnocení veřejností:

	CZ					HU	SK	PL
	2019	2020	2021	2022	2023	2023	2023	2023
Pořadí mezi státy EU					11.	24.	25.	27.
Neví	20%	9%	14%	17%	13%	39%	15%	22%
Dobrá	45%	44%	51%	55%	60%	32%	31%	16%
Špatná	35%	47%	35%	28%	27%	29%	54%	62%

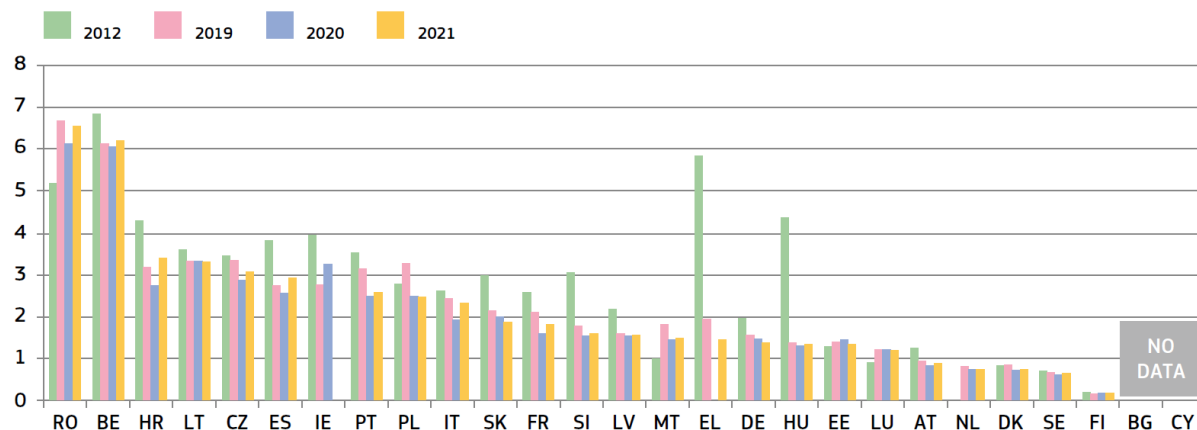
Zdroj: Průzkum Eurobarometr FL520, který se uskutečnil v období od 16. do 30. ledna 2023, vlastní zpracování. Interview probíhaly telefonicky s osobou s rozhodovací pravomocí ve společnosti (jednatel, generální ředitel, CEO, finanční ředitel), případně s někým, kdo vede obchodní aktivity (obchodní manažer, marketingový manažer) nebo s právníkem.

7.1.3 Efektivnost soudního systému

Již tradičně ji demonstrujeme na datech týkajících se sporných občanských a obchodních věcí, protože se jedná o důležitou agendu, která je celkem dobře srovnatelná mezi státy EU. Komise „EU Justice Scoreboard 2023“.

Graf níže ukazuje, že nápad sporných občanských a obchodních věcí a jeho vývoj v čase se mezi členskými státy často velmi výrazně liší. Mimo jiné můžeme pozorovat, že k propadu nápadu v „covidovém“ roce 2020 došlo jen v některých zemích, což naznačuje, že je velmi obtížné vyvozovat obecné závěry o dopadu pandemie napříč EU.

Tabulka 82: EU – nápad sporných občanských a obch. věcí na 100 obyvatel v zemích EU, soudy 1. stupně (*)

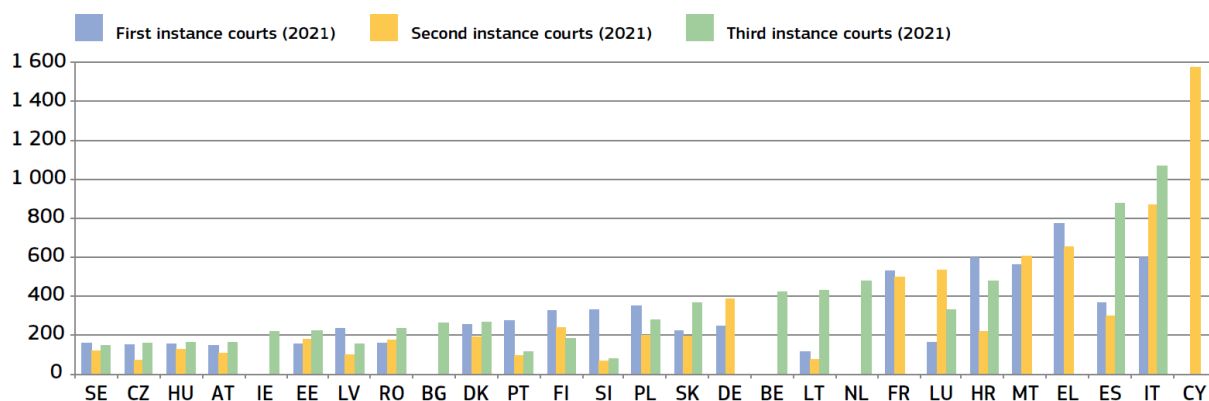

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2023, Fig.(3), státy jsou seřazeny dle hodnot roku 2021. NL: zahrnuty i nesporné věci, (*) státy jsou seřazeny dle roku 2021

ČR vykazuje stabilně jednu z nejvyšších hodnot nápadu, což může souviset s relativně snadným přístupem a vysokou důvěrou k soudnímu systému v ČR. České soudnictví tento vysoký nápad řeší velmi efektivně, jak je vidět na dalším grafu hodnotícím dispoziční čas za celou soudní

soustavu. Česká republika své postavení mezi členskými státy dlouhodobě zlepšuje – v roce 2017 jí patřila 7. příčka, v roce 2018 5. příčka, v letech 2019 a 2020 3. příčka a konečně v roce 2021 2. příčka.

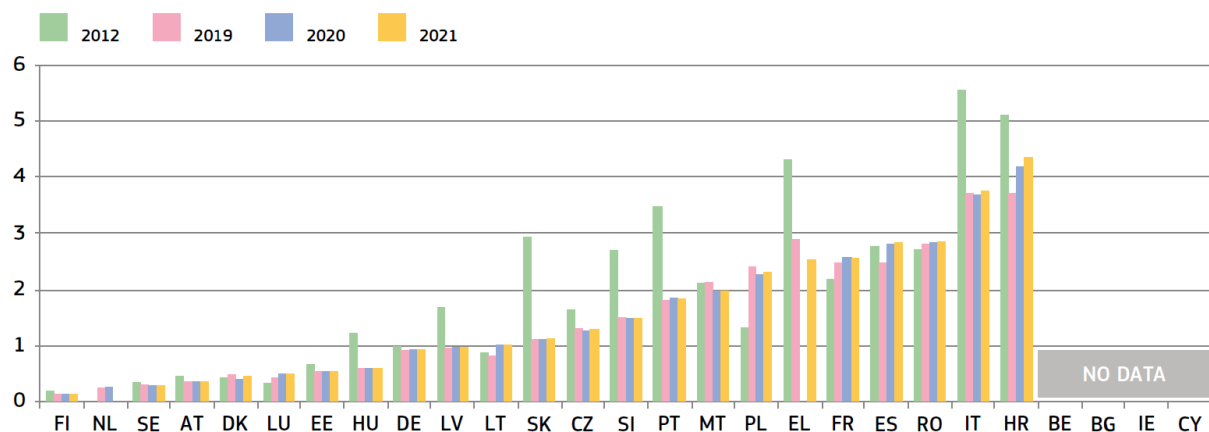
Graf 123: EU – disposition time sporných obč. a obch. věcí v zemích EU (kal. dny), 2021 (*)

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2023, Fig.(7), přetisknutý graf, (*) státy jsou seřazeny dle soudního stupně s nejdelším časem

Dalším ukazatelem, který používáme při srovnání efektivnosti soudních soustav, je počet nevyřízených sporných občanských a obchodních věcí na 100 obyvatel. Jestliže se ČR v předchozím ukazateli postupně zlepšovala, až se dostala na samou špičku mezi státy EU, v počtu nevyřízených sporných občanských a obchodních zemí to neplatí; v roce 2017 ČR obsadila 11. příčku, v roce 2021 pak 13. příčku. Důvod nicméně může být ve své podstatě metodologický – jak uvádí komentář v publikaci Evropské komise, data za ČR zahrnují na rozdíl od ostatních zemí počty nevyřízených věcí za všechny stupně soudní soustavy.

Graf 124: Počet nevyřízených sporných obč. a obch. věcí na 100 obyvatel, země EU, soudy 1. stupně (*)

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2023, Fig.(14), hodnoty za NL zahrnují i nesporné věci, přetisknutý graf, (*) státy jsou seřazeny dle roku 2021

Pokud jde o správní agendu, udržela se Česká republika stejně jako v roce 2020 i v roce 2021 mezi 6 státy EU s nejnižším počtem nevyřízených správních věcí na 100 obyvatel (detail v kapitole 3.6.2).

Srovnávací přehled EU o soudnictví (EU Justice Scoreboard) samozřejmě obsahuje mnoho dalších dat. Ke stažení je na https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/eu-justice-scoreboard_en.

7.1.4 Obchodování s lidmi

V letošním vydání výroční statistické zprávy se dotkneme oblasti obchodu s lidmi. Věnujeme se zejména odsouzeným pachatelům a částečně i datům o identifikovaných obětech obchodování s lidmi. Vycházíme z webových dat Eurostatu a publikace GLOTiP 2022. Protože se jedná o dva různé zdroje dat, není možné je navzájem kombinovat, přesto společně poskytují dobrý základní přehled.

Obecně lze konstatovat, že data o obchodování s lidmi můžeme rozdělit na kvantitativní a kvalitativní. Kvantitativními (někdy nazývanými „administrativní“) rozumíme data sbíraná zejména bezpečnostními složkami a justičními systémy státu, případně ve spolupráci s ekonomickými subjekty, pokud jde o finanční výnosy. Kvalitativními daty jsou data shromažďovaná pomocí průzkumů a interview s oběti či lidmi pomáhajícími obětem. Protože kvalitativní data je mnohdy obtížné získat, soustředíme se spíše na data kvantitativní. V této souvislosti je třeba upozornit, že v publikaci UNODC byla namísto roku 2020 pro země, u kterých data za tento rok nebyla k dispozici, použita data za nejbližší známý rok (2021, 2019, 2018 nebo 2017). To platí ve všech převzatých grafech a přehledech UNODC.

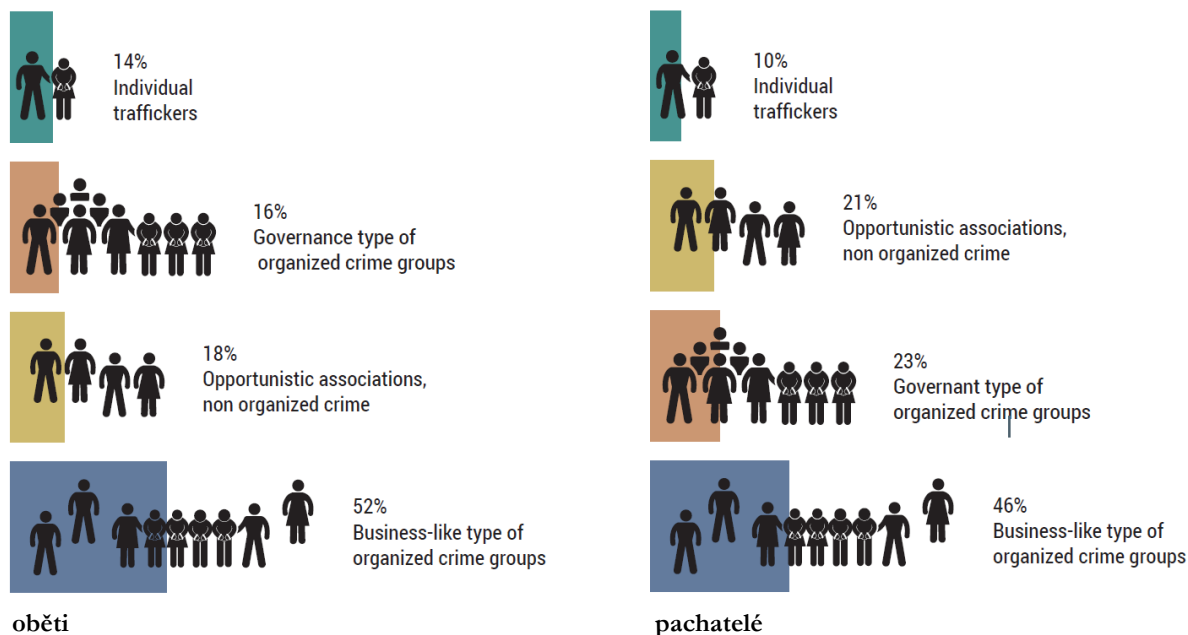
Tabulka 83: Obchodování s lidmi, globální data

		2017	2018	2019	2020 *
oběti	Počet zjištěných obětí	44 989	46 384	49 692	53 800
	Počet zjištěných obětí jejichž věk a pohlaví uvedly členské státy	40 004	39 544	41 402	51 580
	Počet zjištěných obětí u kterých členské státy nahlásily formu vykořisťování	36 218	39 112	40 527	45 258
	Počet zjištěných obětí jejichž občanství oznámily členské státy	26 111	29 899	39 599	38 709
pachatelé	Počet vyšetřovaných/podezřelých nebo zatčených osob hlášených členskými státy	18 472	18 283	18 294	17 635
	Počet stíhaných osob hlášených členskými státy	13 463	12 605	11 267	10 257
	Počet odsouzených osob hlášených členskými státy	7 310	6 667	3 247	2 858

Zdroj: The 2022 UNODC Global Report on Trafficking in Persons, 141 států s více než 95% světové populace, seznam na str. 12, vlastní zpracování (*) pro země, u kterých data za rok 2020 nebyla k dispozici se použila data za nejbližší známý rok (2021, 2019, 2018 nebo 2017)

Obchodování s lidmi je nejčastěji organizováno zločineckými skupinami. Generují nejvíce obětí, ale také nejvíce odsouzených pachatelů:

Graf 125: Hlavní zločinecké struktury obchodníků s lidmi, globální data 2012–2020

Zdroj: The 2022 UNODC Global Report on Trafficking in Persons, Fig. 28, na základě informací o 3778 obětech a 2253 pachatelích nablážených v 686 věcech vyřizovaných odsouzením

Připojujeme vlastní volný překlad zločineckých struktur v grafu (definice nejsou v publikaci uvedeny):

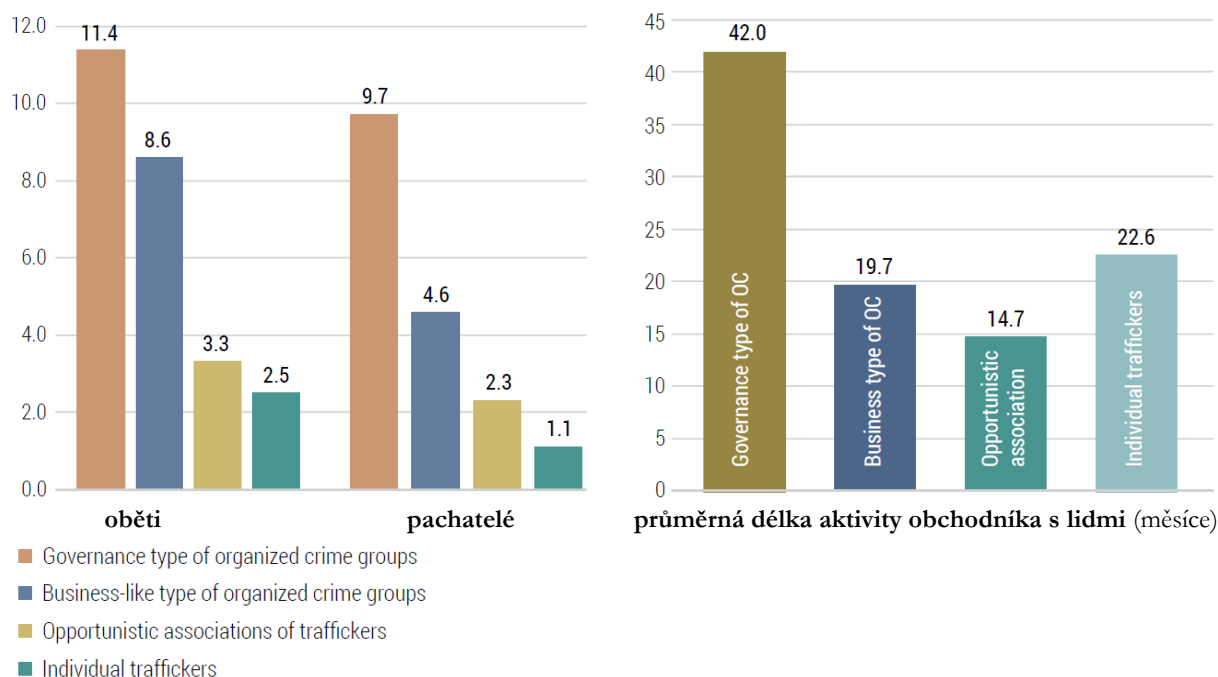
1. „business-like type of organized crime“ = podnikatelský typ organizovaného zločinu
2. „governance-like type of organized crime“ = typ organizovaného zločinu podobný vládnímu či správnímu systému nad určitým teritoriem či trhem (mafie, povstalecké či paravojenské skupiny apod.)
3. „opportunistic association“ = příležitostné / volné zločinecké skupiny
4. „individual traffickers“ = individuální obchodníci s lidmi

Pro region „Central and South-Eastern Europe“¹⁷ je zapojení pachatelů do různých zločineckých struktur následující (2009–2021): podnikatelský typ = 76 %, typ organizovaného zločinu podobný vládnímu či správnímu systému = 14 %, příležitostné / volné zločinecké skupiny = 5 %, individuální obchodníci s lidmi = 5 %.

¹⁷ „Střední a jihovýchodní Evropa“, podle UNODC zahrnuje: Central Europe = **Czechia**, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland and Slovakia, South-Eastern Europe = Albania, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Montenegro, North Macedonia, Romania, Serbia and Slovenia.

Organizované zločinecké skupiny nejenom vykazují více odsouzených pachatelů a obětí, ale také trestnou činnost páchají delší dobu:

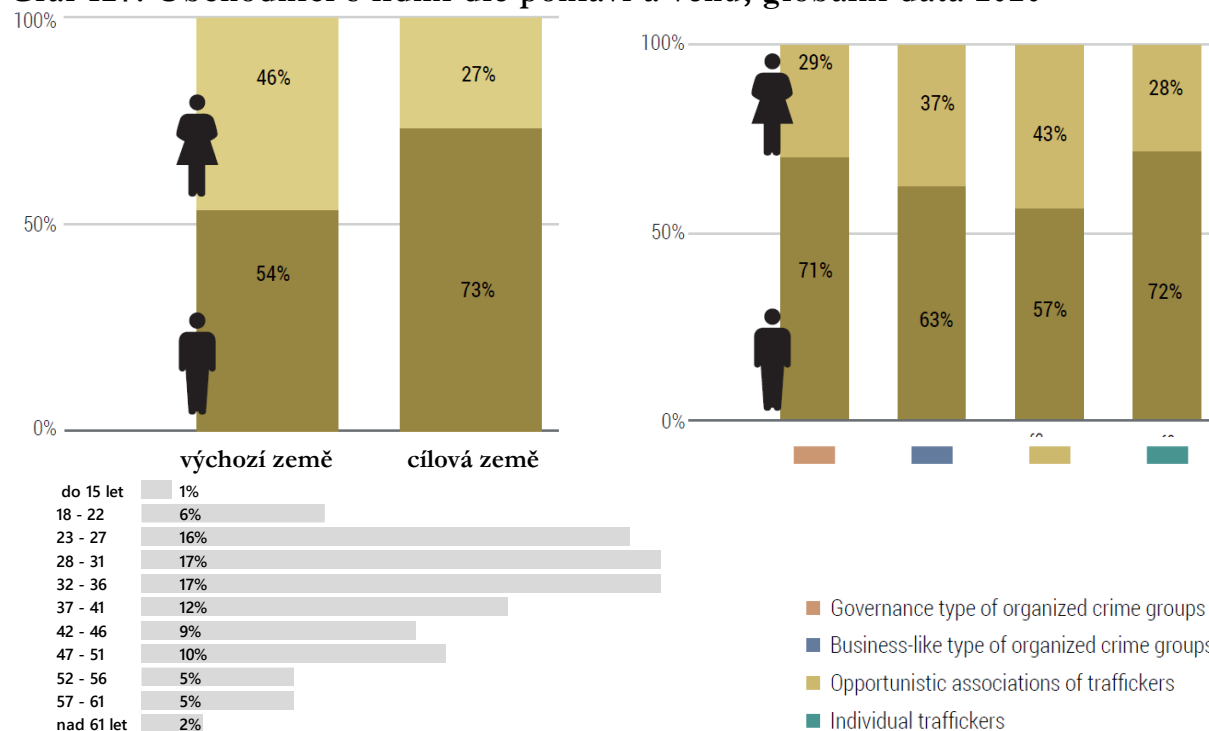
Graf 126: Průměrné počty osob a průměrná délka na trestní věc, globální data 2012–2020 *

Zdroj: The 2022 UNODC Global Report on Trafficking in Persons, Fig. 29 a 30, (*) detail viz report, str. 49 a 50, věci vyřízené odsouzením

Pokud jde o demografický profil obchodníků s lidmi, liší se nejen podle teritoria působení, ale také podle struktury organizace, jak je vidět na dalších grafech:

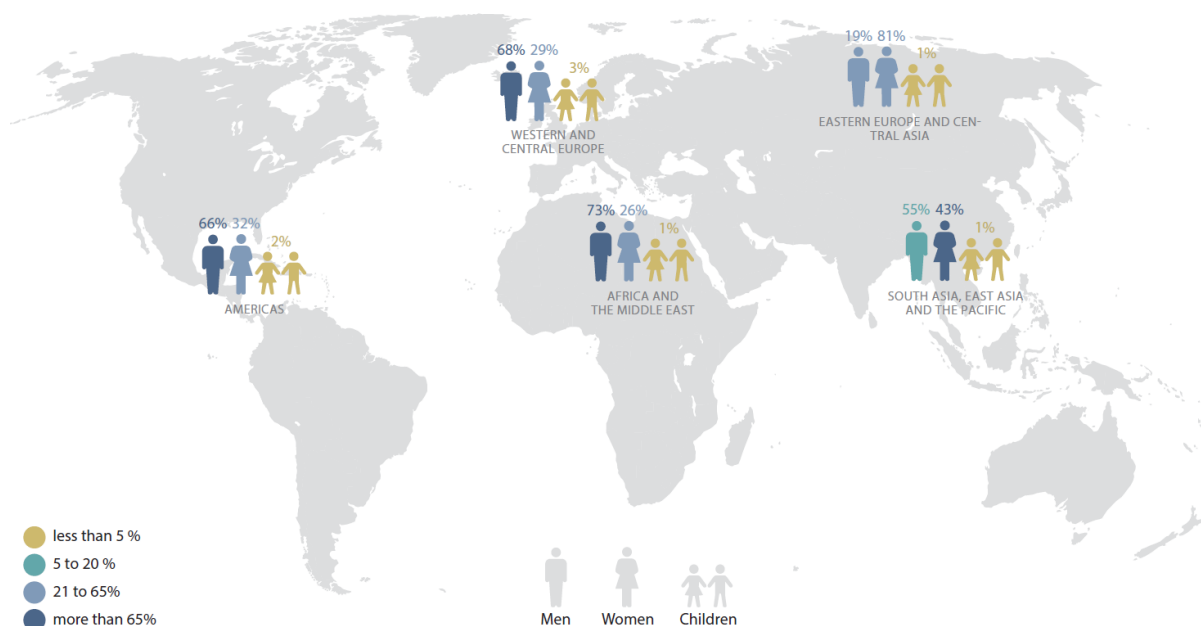
Graf 127: Obchodníci s lidmi dle pohlaví a věku, globální data 2020 *

Zdroj: The 2022 UNODC Global Report on Trafficking in Persons, Fig. 35 a 36, (*) detail viz report, str. 59, věci vyřízené odsouzením

Z údajů vyplývá, že obchodování s lidmi se více věnují muži (58 %) než ženy (40 %), o zbylá 2 % se rovnoměrně dělí odsouzení chlapci a dívky (graf neuveřejňujeme). Pro značný rozdíl mezi odsouzenými ženami a muži ve východních zemích oproti cílovým destinacím nabízí publikace „The 2022 UNODC Global Report on Trafficking in Persons“ vysvětlení, že ženy se pravděpodobně zapojují více ve fázi „získání“ oběti a také v aktivitách s vyšším rizikem odhalení (jako je např. výběr peněz), zejména u obchodování pro sexuální vykořisťování. Následující mapa specifikuje toto různé zapojení odsouzených mužů a žen podle hlavních světových regionů.

Graf 128: Obchodníci s lidmi dle pohlaví a věku, globální data 2020

Zdroj: The 2022 UNODC Global Report on Trafficking in Persons, mapa č. 6, věci vyřízené odsouzením, upozornění UNODC: Zobrazené hranice a názvy a označení použité na této mapě neznamenají oficiální podporu nebo přijetí ze strany Organizace spojených národů.

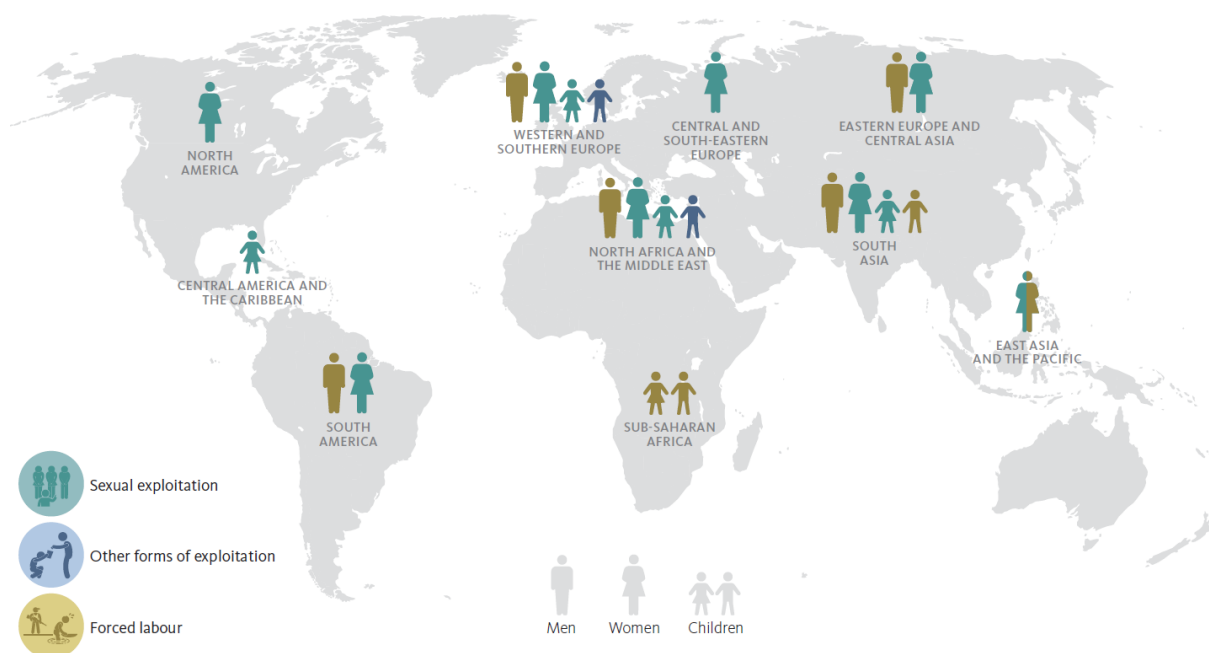
Další data zveřejněná v publikaci „The 2022 UNODC Global Report on Trafficking in Persons“ ukazují, že s věkem pachatelů se mění i forma vykořisťování, pro kterou jsou oběti obchodovány. Podíl odsouzených pachatelů za obchodování pro sexuální vykořisťování stoupá až do věku 46 let, následně prudce klesá ve prospěch obchodování za účelem nucených prací¹⁸.

Následující mapa již specifikuje, jaké formě vykořisťování jsou jeho oběti vystaveny nejvíce podle základních světových regionů. Je zřejmé, že zatímco severní a střední Amerika a také střední a jihovýchodní Evropa jsou zaměřeny na zneužívání žen (dospělých i dětí) pro sexuální vykořisťování, jiné regiony toto zneužívání doplňují nucenými pracemi mužů. Jak UNODC upřesňuje, modré postavičky chlapců znamenají jejich zneužití převážně pro nucené kriminální aktivity¹⁹.

¹⁸ UNODC Global Report on Trafficking in Persons 2022, Fig. 38, str. 60

¹⁹ UNODC Global Report on Trafficking in Persons 2022, str. 26

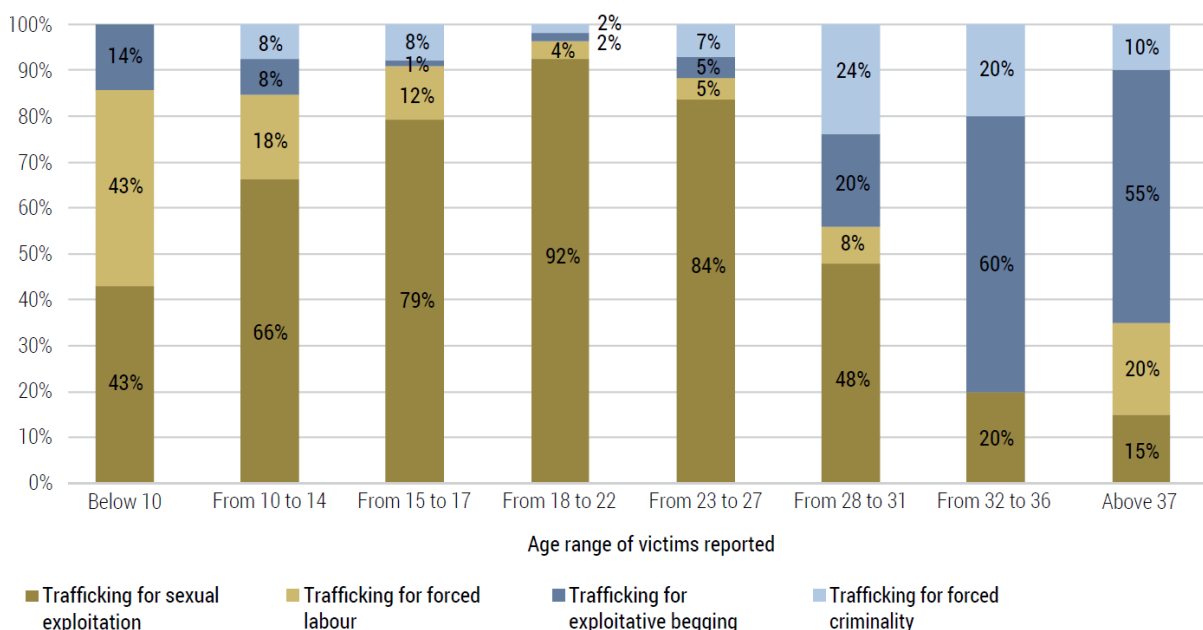
Graf 129: Hlavní formy zneužívání identifikovaných obětí obchodování s lidmi podle regionů, globální data 2020

Zdroj: The 2022 UNODC Global Report on Trafficking in Persons, data za rok 2020, věci vyřízených odsouzením, přetisknutý graf, upozornění UNODC: „Zobrazené hranice a názvy a označení použítá na této mapě neznamenají oficiální podporu nebo přijetí ze strany Organizace spojených národů.“

Detailnější pohled na formy zneužívání obětí obchodování je nepříliš překvapující, což nic nemění na jeho znepokojivosti:

Graf 130: Hlavní formy zneužívání identifikovaných obětí obchodování s lidmi podle věkových skupin, globální data 2020

Zdroj: The 2022 UNODC Global Report on Trafficking in Persons, Fig. 9, str. 27

Pokud hodnoty o identifikovaných obětech agregujeme, potom situace vypadá následovně:

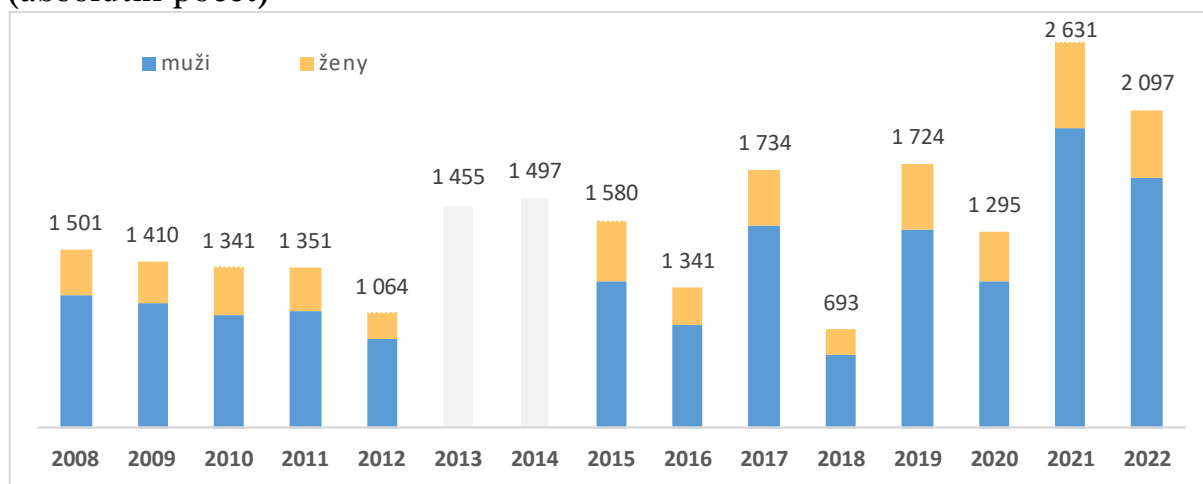
- nucené práce celkem: průměr 31 let, medián 21 let
- sexuální zneužívání celkem: průměr 22 let, medián 18 let
- dětské oběti – nucené práce: průměr 15 let, medián 17 let
- dětské oběti – sexuální zneužívání: průměr 15 let, medián 16 let²⁰

Omezená data o nuceném žebvání naznačují výrazně vyšší věk – některé oběti ze vzorku obětí zahrnutých v grafech výše byly ve věku 50+ let.

Pokud jde o dlouhodobý vývoj profilu obětí obchodování s lidmi, v celosvětovém měřítku se procento dospělých žen významně snižuje (74 % v roce 2004 vs. 42 % v roce 2020), a to zejména na úkor chlapců (3 % vs. 17 %), dívek (13 % vs. 23 %), ale i dospělých mužů (10 % vs. 18 %)²¹.

V další části nabízíme data týkající se členských zemí Evropské unie získaná z Eurostatu²². Opět zdůrazňujeme, že se jedná o jiný zdroj dat a může být problematické tato data kombinovat s daty UNODC, protože to může vést k nesprávným závěrům. Bohužel ani data Eurostatu nejsou bezchybná, což je vidět hned na dalším grafu, kdy součty odsouzených žen a mužů nedávají celkovou hodnotu vyznačenou v grafu, a proto nejsou ve správném vzájemném poměru vůči vertikální ose – důvodem je skutečnost, že zejména ve vzdálených letech některé státy reportovaly pouze celkové hodnoty bez rozdělení muži vs. ženy (pro roky 2013 a 2014 chybí v online datasetu data o pohlaví u všech států, k dispozici jsou pouze data celkem)²³. Přesto se domníváme, že data alespoň naznačují pohyb jak počtu odsouzených celkem, tak poměru mužů a žen.

Graf 131: Boj proti obchodování s lidmi – odsouzené osoby v zemích EU (absolutní počet)

Zdroj: Eurostat online data, data za roky 2013 a 2014 nebyla dle pohlaví v datasetu uvedena, hodnoty celkem převzaty z přehledu „Total“ stejného datasetu, bez UK, vlastní zpracování

I když to opticky není zcela zřejmé, podíl žen na celkem odsouzených obchodnících s lidmi v EU zvolna klesá (2008 = 26 % vs. 2022 = 22 %).

²⁰ UNODC Global Report on Trafficking in Person 2022, str. 27

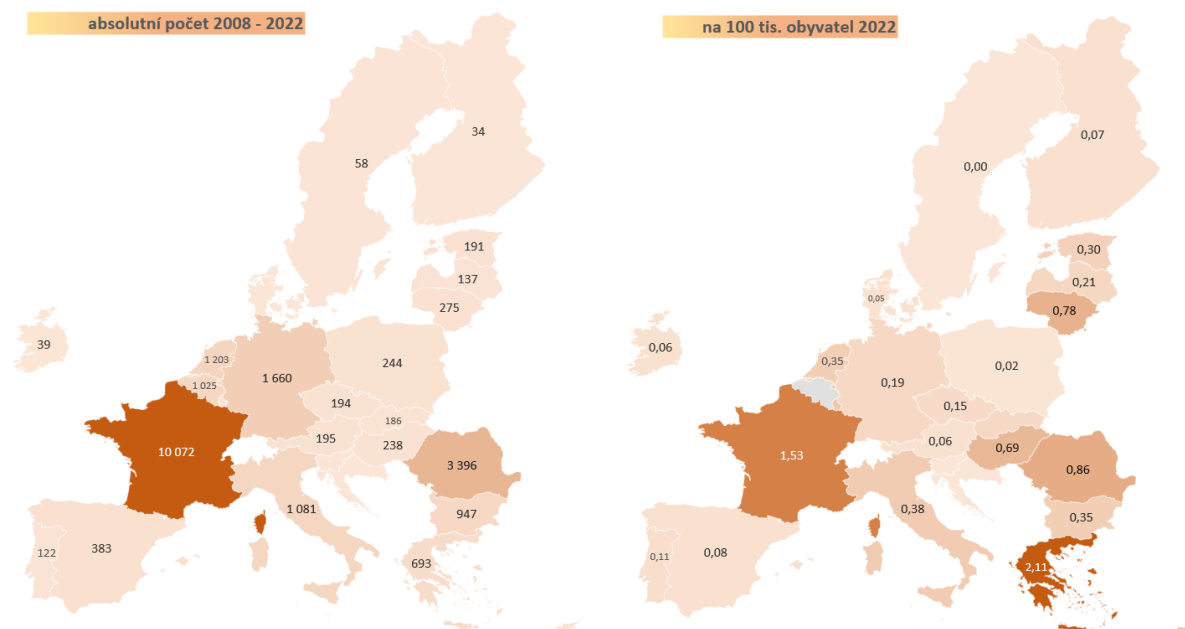
²¹ UNODC Global Report on Trafficking in Person 2022, Fig. 7, str. 25

²² https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/crim_thb_sex/default/table?lang=en&category=crim.crim_thb

²³ Například součet dat dle pohlaví (zvlášť mužů a zvlášť žen) v roce 2008 = 1163 osob vs. uveřejněná hodnota celkem odsouzených osob v jiném přehledu stejného datasetu = 1501 osob; zakončení sloupcového grafu roku 2008 tak odpovídá na vertikální ose hodnotě 1163 a ne dodatečně vyznačené hodnotě 1501 osob; podobně i u ostatních let / sloupců, u kterých se neshoduje součet dle pohlaví s celkem odsouzenými osobami

Vynesení počtů pravomocně odsouzených osob za obchodování s lidmi do mapy Evropy zachycují grafy níže. Na mapě absolutního počtu je vyneseno součet celkem odsouzených osob za roky 2008 až 2022, jak byly nahlášeny Eurostatu jednotlivými státy. S vědomím skutečnosti, že některé státy poskytovaly data pouze v některých letech, konstatujeme, že dle dat Eurostatu bylo v EU za 15 let odsouzeno přinejmenším 22 714 osob za obchodování s lidmi.

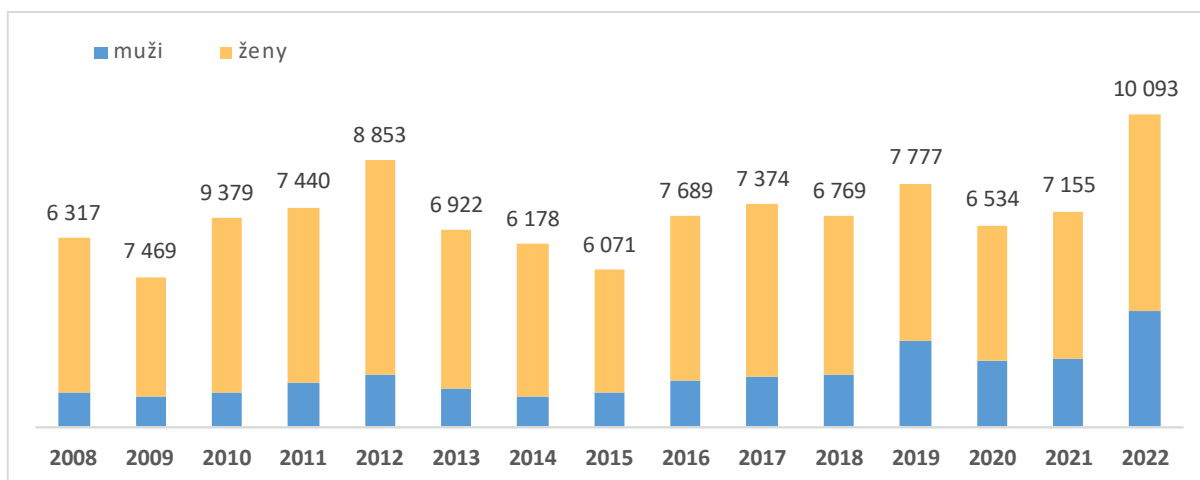
Graf 132: Boj proti obchodování s lidmi – odsouzené osoby v zemích EU

Zdroj: Eurostat online data, vlastní zpracování, průměr EU 2008-2022 = 841 osob @ země, průměr EU 2022 = 0,48 osoby @ 100 tis. obyvatel

Jestliže odsouzeným obchodníkům v EU dominují muži, u identifikovaných obětí je to přesně naopak. Také v EU se ale potvrzuje dříve zmíněný celosvětový trend snižování podílu žen na celkových počtech identifikovaných obětí (2008 = 82 % vs. 2022 = 63 %).

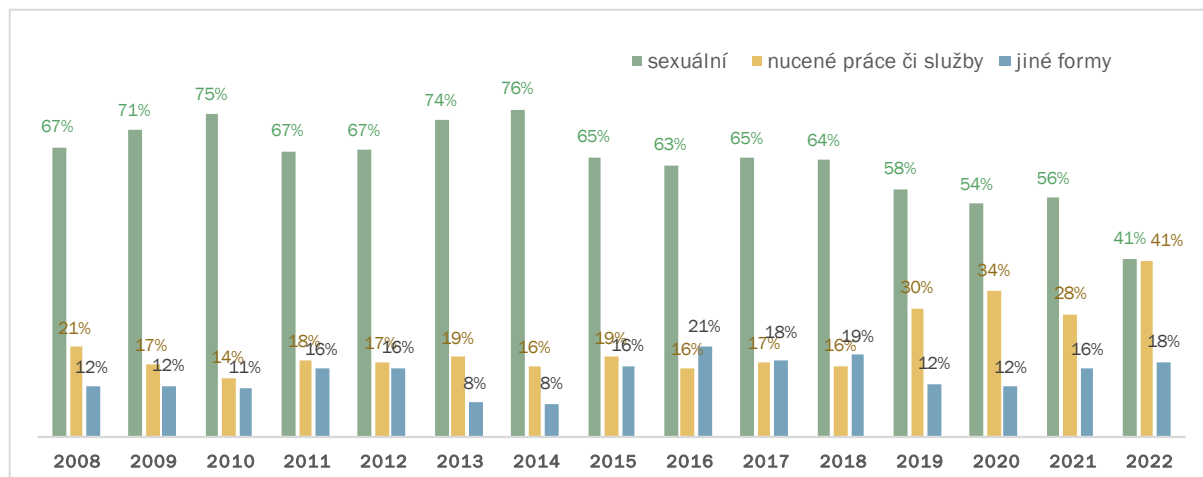
Graf 133: Boj proti obchodování s lidmi – identifikované oběti v zemích EU (absolutní počet)

Zdroj: Eurostat online data, bez UK, vlastní zpracování

Změny ve složení obětí dle pohlaví se odráží i ve vývoji různých forem jejich vykořisťování v EU a odpovídají obecným celosvětovým trendům zmíněným dříve:

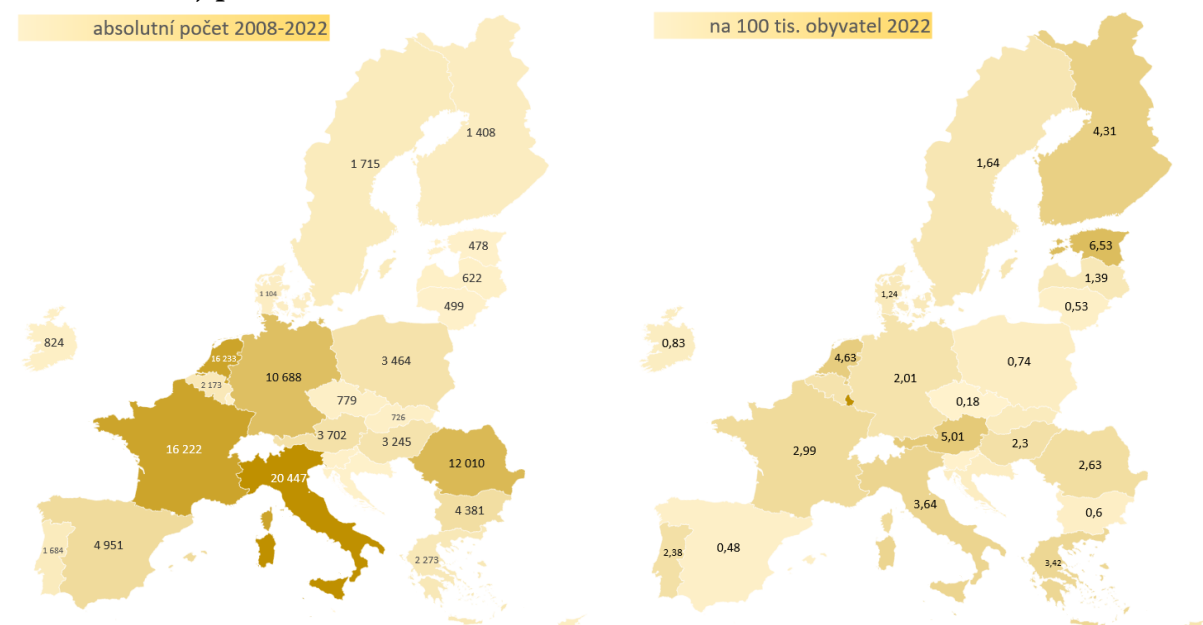
Graf 134: Boj proti obchodování s lidmi – formy vykořisťování EU 2008–2022

Zdroj: Eurostat online data, bez UK, vlastní zpracování

Vynesení dat o obětech na mapu Evropy do určité míry odpovídá mapě s počty odsouzených obchodníků s lidmi v geografickém rozložení. V období 2008–2022 vykazuje Eurostat celkem 112 020 identifikovaných obětí:

Graf 135: Boj proti obchodování s lidmi – identifikované oběti v zemích EU

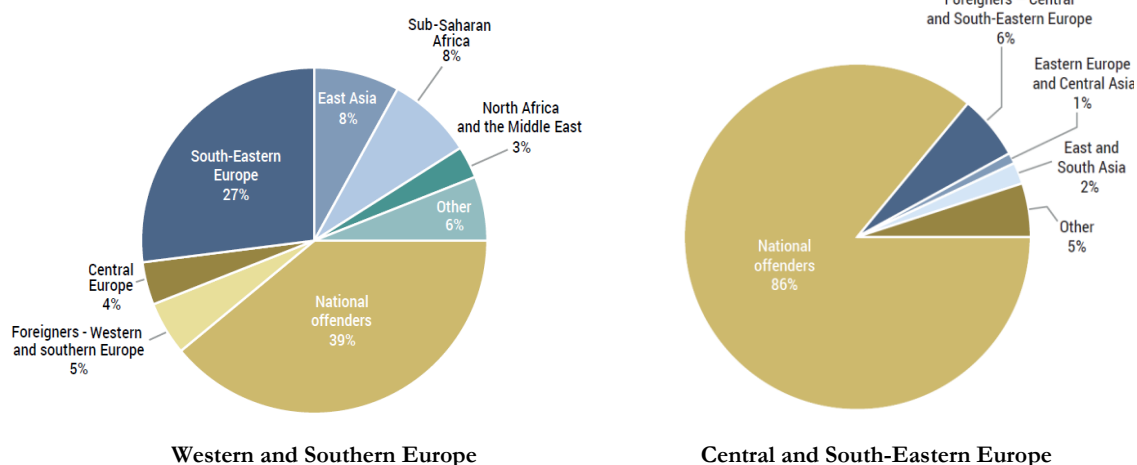
Zdroj: Eurostat online data, vlastní zpracování, průměr EU 2008-2022 = 7205 osob @ země, průměr EU 2022 = 2,26 osoby @ 100 tis. obyvatel

V závěru této kapitoly publikujeme data o státní příslušnosti pachatelů a obětí obchodování s lidmi. Musíme si vypomoci daty z publikace The 2022 UNODC Global Report on Trafficking in Persons, protože webové datasety Eurostatu tyto informace pro pachatele nenabízí vůbec a u obětí pouze ve velmi hrubém rozdělení „reporting country/other EU country/non EU country“²⁴. Data UNODC však nejsou specifikována pro EU, ale pro celou Evropu. Přehled UNODC upozorňuje na rozdílnou strukturu obětí i pachatelů v části Evropy, kterou nazývá „**Western and Southern Europe**“ oproti „**Central and South-Eastern Europe**“ a takto je také přetiskujeme (pro rychlou

²⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/crim_thb_esms.htm

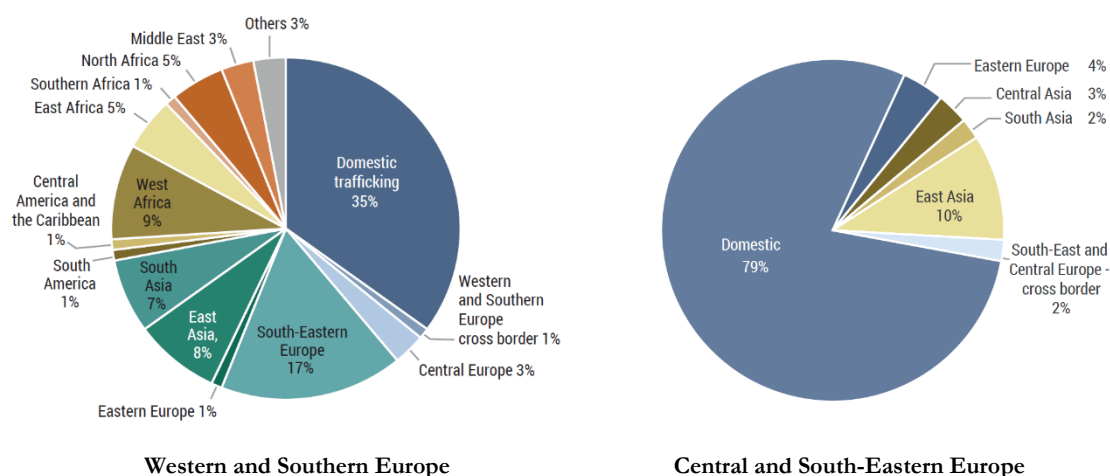
orientaci jsou mapy hlavních regionů zmíněných v grafech k nahlédnutí na další stránce, ale některé pouze v seznamu států v poznámkách pod čarou):

Graf 136: Boj proti obchodování s lidmi – státní příslušnost odsouzených obchodníků s lidmi, Evropa 2020

Zdroj: The 2022 UNODC Global Report on Trafficking in Persons, data za rok 2020, věci vyřízené odsouzením, přetisknuté grafy č. 174 a 190, upozornění UNODC: „Zobrazené hranice a názvy a označení použité na této mapě neznamenají oficiální podporu nebo přijetí ze strany Organizace spojených národů.“

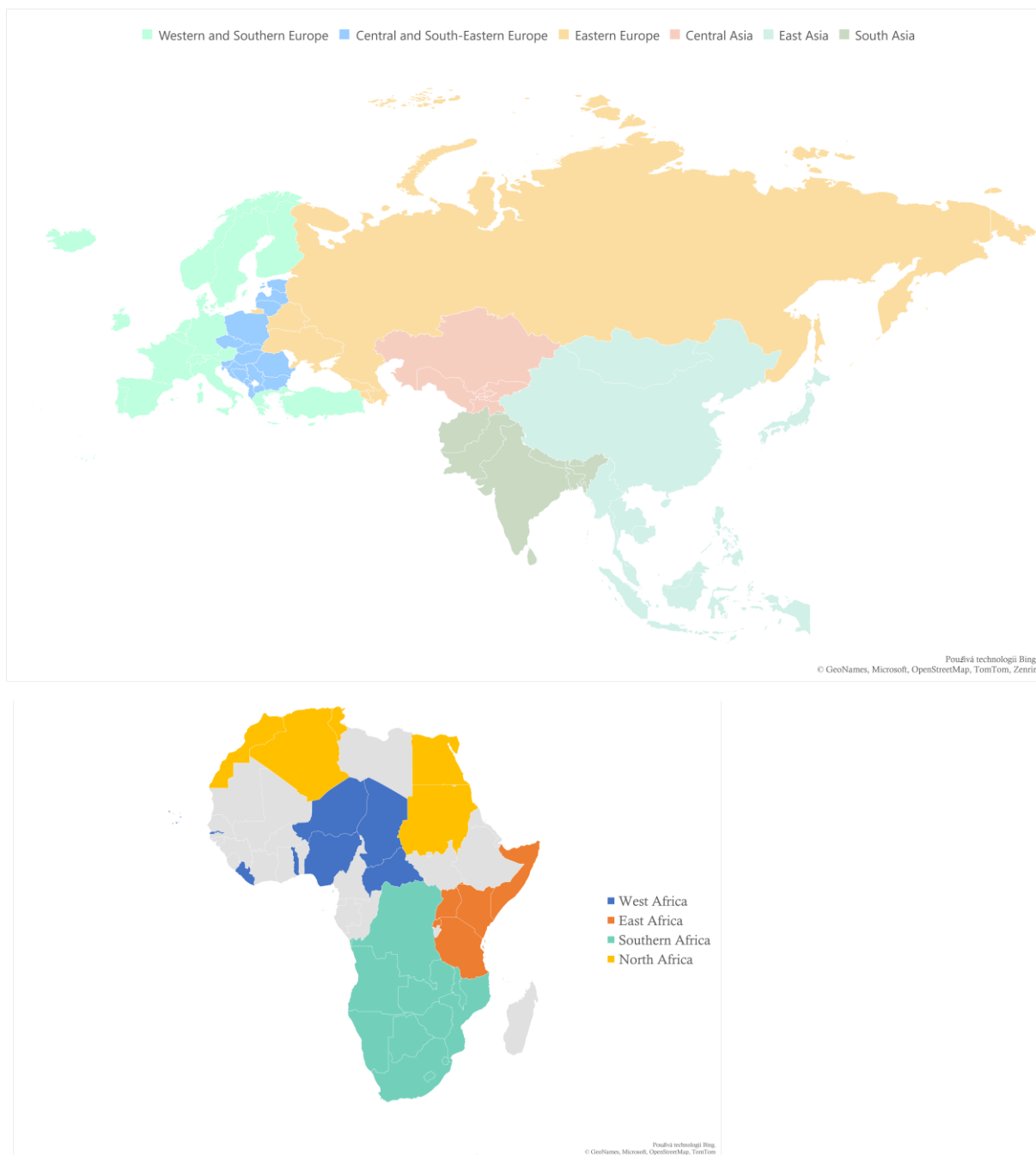
Graf 137: Boj proti obchodování s lidmi – státní příslušnost identifikovaných obětí obchodování s lidmi, Evropa 2020

Zdroj: The 2022 UNODC Global Report on Trafficking in Persons, data za rok 2020, věci vyřízené odsouzením, přetisknuté grafy č. 186 a 24.1, upozornění UNODC: „Zobrazené hranice a názvy a označení použité na této mapě neznamenají oficiální podporu nebo přijetí ze strany Organizace spojených národů.“

Jako „Domestic“ jsou označeny oběti, které byly zobchodovány, vykořisťovány a identifikovány ve své vlastní domovské zemi, jejíž státní občanství mají. Tvoří téměř 80 % všech identifikovaných obětí v regionu „Central and South-Eastern Europe“. Největší část této skupiny obětí dle UNODC tvořily v roce 2020 mladé dívky a ženy zneužívané pro sexuální vykořisťování. Stojí také za povšimnutí, že oběti z této části Evropy tvoří největší skupinu obětí identifikovaných ve „Western and Southern Europe“ (celkem 20 %). Stejný podíl tvoří oběti původem z Afriky (20 %).

Graf 138: Boj proti obchodování s lidmi – vyznačení vybraných regionů dle UNODC²⁵

Zdroj: The 2022 UNODC Global Report on Trafficking in Persons, upozornění UNODC: „Zobrazené hranice a názvy a označení použité na této mapě neznamenají oficiální podporu nebo přijetí ze strany Organizace spojených národů.“, šedé zóny = nepokryto UNODC

²⁵ Western and Southern Europe = Andorra, Austria, Belgium, Cyprus, Denmark, Finland, France, Germany, Greece, Iceland, Ireland, Italy, Liechtenstein, Luxembourg, Malta, the Netherlands, Norway, Portugal, Spain, Sweden, Switzerland, Türkiye and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland.

Central and South-Eastern Europe

Central Europe = **Czechia**, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland and Slovakia,

South-Eastern Europe = Albania, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Montenegro, North Macedonia, Romania, Serbia, Slovenia

Eastern Europe and Central Asia = Eastern Europe consists of Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, the Republic of Moldova, the Russian Federation and Ukraine. Central Asia includes Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan and Uzbekistan.

West Africa = Benin, Cabo Verde, Central African Republic, Chad, Gambia, Liberia, Niger, Nigeria and Togo

Middle East = Iraq, Israel, Jordan, Lebanon and the Syrian Arab Republic, Yemen

Seznam grafů

Graf 1: OS – počet soudců v roce 2023	16
Graf 2: OS – skutečný počet soudců dle úseků v roce 2023	17
Graf 3: OS – skutečný počet soudců u jednotlivých soudů, 2023	18
Graf 4: OS – skutečný počet soudců dle pohlaví v roce 2023	19
Graf 5: OS – věková struktura soudců v letech 2008–2023	20
Graf 6: OS – věková struktura soudců dle nadřazených soudů v %, 2023	21
Graf 7: OS – délka civilního řízení v letech 2014–2023	27
Graf 8: OS – mediánové délky civilního řízení u jednotlivých soudů, 2023	28
Graf 9: OS – krabicové grafy, mediánové délky civilního řízení, 2023	29
Graf 10: OS – distribuce délek civilního řízení	30
Graf 11: OS – vyřizování civilních věcí v letech 2014–2023	31
Graf 12: OS – počet nevyř. civilních věcí na úvazek u jednotlivých soudů, 2023	33
Graf 13: OS – disposition time civilního řízení v letech 2014–2023	35
Graf 14: OS – disposition time civilního řízení u jednotlivých soudů, 2023	36
Graf 15: OS – krabicové grafy, DT civilního řízení, 2023	36
Graf 16: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v civilním řízení, 2023	38
Graf 17: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v civilním řízení	39
Graf 18: OS – délka civilního el. rozkazního řízení v letech 2014–2023	42
Graf 19: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR v letech 2014–2023	44
Graf 20: OS – převedeno z rejstříku EPR v letech 2014–2023	45
Graf 21: OS – délka trestního řízení v letech 2014–2023	47
Graf 22: OS – mediánové délky trestního řízení u jednotlivých soudů, 2023	49
Graf 23: OS – krabicové grafy, mediánové délky trestního řízení	49
Graf 24: OS – distribuce délek trestního řízení, 2023	50
Graf 25: OS – vyřizování trestních věcí v letech 2014–2023	51
Graf 26: OS – počet nevyř. trestních věcí na úvazek u jednotlivých soudů, 2023	53
Graf 27: OS – disposition time trestního řízení v letech 2014–2023	54
Graf 28: OS – disposition time trestního řízení u jednotlivých soudů, 2023	54
Graf 29: OS – krabicové grafy, DT trestního řízení	55
Graf 30: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v trestním řízení, 2023	56
Graf 31: OS – míra zm. rozsudku u jednotlivých soudů v trestním řízení, 2023	58
Graf 32: OS – suma uložených peněžitých trestů	59
Graf 33: OS – počet a průměrná výše uložených peněžitých trestů	60
Graf 34: OS – míra odsouzení v letech 2014 až 2023	62
Graf 35: OS – podíl věcí skončených trestním příkazem v letech 2014–2023	63
Graf 36: OS – délka řízení v opatrovnické agendě v letech 2014–2023	65
Graf 37: OS – mediánové délky opatrov. řízení u jednotlivých soudů, 2023	67
Graf 38: OS – krabicové grafy, mediánové délky opatrovnického řízení, 2023	68
Graf 39: OS – distribuce délky opatrovnického řízení, 2023	68
Graf 40: OS – péče o dítě, délka řízení v letech 2014–2023	69
Graf 41: OS – vyřizování věcí v opatrovnické agendě v letech 2014–2023	70
Graf 42: OS – počet nevyř. opatrov. věcí na úvazek u jednotlivých soudů, 2023	72
Graf 43: OS – disposition time v opatrovnické agendě v letech 2014–2023	73

Graf 44: OS – disposition time v opatrov. agendě u jednotlivých soudů, 2023	73
Graf 45: OS – krabicové grafy, DT opatrovnické agendy	74
Graf 46: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v opatrov. řízení, 2023.....	75
Graf 47: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v opatrov. řízení.....	76
Graf 48: OS – průměrná výše výživného dle povinné osoby v letech 2014–2023.....	77
Graf 49: OS – podíl na příjmu povinné osoby v letech 2014–2023	78
Graf 50: OS – svěřování dítěte do péče.....	79
Graf 51: OS – podíl věcí vyřízených dohodou rodičů.....	80
Graf 52: KS – počet soudců v roce 2023.....	81
Graf 53: KS – skutečný počet soudců dle úseků v roce 2023	82
Graf 54: KS – skutečný počet soudců dle pohlaví v roce 2023.....	84
Graf 55: KS – věkové složení soudců v letech 2008–2023.....	85
Graf 56: KS – věková struktura soudců dle soudů v %, 2023.....	85
Graf 57: KS – délka prvostupňového civilního řízení v letech 2014–2023.....	90
Graf 58: KS – distribuce délek civilního řízení, 2023	91
Graf 59: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí v letech 2014–2023.....	92
Graf 60: KS – vyřizování věcí v letech 2014–2023, pouze rejstřík Cm.....	93
Graf 61: KS – DT prvostupňového civilního řízení v letech 2014–2023.....	95
Graf 62: KS – podíl vybraných předmětů sporu v letech 2014–2023.....	98
Graf 63: KS – délka odvolacího civilního řízení v letech 2014–2023	101
Graf 64: KS – distribuce délek odvolacího civilního řízení	102
Graf 65: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2014–2023	103
Graf 66: KS – DT odvolacího civilního řízení v letech 2014–2023	105
Graf 67: KS – délka prvostupňového trestního řízení v letech 2014–2023	107
Graf 68: KS – distribuce délek prvostupňového trestního řízení, 2023	108
Graf 69: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí v letech 2014–2023.....	109
Graf 70: KS – DT prvostupňového trestního řízení v letech 2014–2023	112
Graf 71: KS – míra odsouzení v letech 2014 až 2023.....	115
Graf 72: KS – délka odvolacího trestního řízení v letech 2014–2023.....	117
Graf 73: KS – distribuce délek trestního odvolacího řízení.....	118
Graf 74: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2014–2023.....	119
Graf 75: KS – DT odvolacího trestního řízení v letech 2014–2023.....	121
Graf 76: KS – délka správního řízení u KS v letech 2014–2023.....	122
Graf 77: KS – distribuce délek o řízení ve správních věcech, 2022 a 2023	123
Graf 78: KS – vyřizování správních věcí v letech 2014–2023	124
Graf 79: KS – podíl nevyřiz. věcí druhů agendy správního soudnictví, 2023	125
Graf 80: KS – DT správního řízení v letech 2014–2023.....	127
Graf 81: KS – délka insolvenčního řízení v letech 2014–2023.....	129
Graf 82: KS – vyřizování insolvenčních věcí v letech 2014–2023.....	130
Graf 83: KS – délka incidenčních sporů řízení v letech 2014–2023.....	134
Graf 84: KS – distribuce délek incidenčních sporů.....	135
Graf 85: KS – vyřizování incidenčních sporů v letech 2015–2023.....	136
Graf 86: KS – DT incidenčních sporů v letech 2014–2023.....	138
Graf 87: VS – počet soudců v letech 2014–2023	140
Graf 88: VS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2015–2023.....	141

Graf 89: VS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2015–2023.....	142
Graf 90: VS Praha – věkové složení soudců v letech 2008–2023.....	143
Graf 91: VS Olomouc – věkové složení soudců v letech 2008–2023	143
Graf 92: VS – délka civilního odvolacího řízení u VS v letech 2010–2022.....	145
Graf 93: VS – distribuce délek civilního odvolacího řízení.....	146
Graf 94: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2015–2023	146
Graf 95: VS – DT civilního odvolacího řízení v letech 2014 – 2023	148
Graf 96: VS – délka trestního odvolacího řízení v letech 2014–2023	149
Graf 97: VS – distribuce délek trestního odvolacího řízení.....	150
Graf 98: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2008–2022.....	151
Graf 99: VS – DT trestního odvolacího řízení v letech 2015–2023	152
Graf 100: VS – vyřizování insolvenční agendy v letech 2015–2023.....	154
Graf 101: VS – DT v insolvenční agendě v letech 2015–2023.....	154
Graf 102: VS – délka odvolacího řízení incidenčních sporů v letech 2014–2023	156
Graf 103: VS – distribuce délek odvolacího řízení v incidenčních sporech	157
Graf 104: VS – vyřizování odvolacího řízení v incidenčních sporech	157
Graf 105: VS – DT odvolacího řízení v incidenčních sporech	158
Graf 106: NS – počet soudců v letech 2014–2023.....	159
Graf 107: NS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2014–2023.....	160
Graf 108: NS – věková struktura soudců v letech 2008–2023	162
Graf 109: NS – vyřizování civilní dovolací agendy v letech 2014–2023.....	163
Graf 110: NS – vyřizování trestní dovolací agendy v letech 2015–2023	164
Graf 111: NS – vyřizování stížností pro porušení zákona v letech 2014–2023.....	165
Graf 112: NS – vyřizování insolvenční dovolací agendy v letech 2014–2023	166
Graf 113: NSS – počet soudců v letech 2014–2023.....	167
Graf 114: NSS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2014–2023.....	168
Graf 115: NSS – věková struktura soudců v letech 2008–2023.....	169
Graf 116: NSS – vyřizování kasačních věcí v letech 2014–2023.....	170
Graf 117: NSS – vyřizování řízení ve věcech soudců v letech 2014–2023.....	171
Graf 118: NSS – výsledky řízení ve věcech soudců v letech 2014–2023	172
Graf 119: Počet soudců připadající na 100.000 obyvatel v zemích EU, 2021.....	173
Graf 120: Počet advokátů na 100 000 obyvatel v zemích EU, % změna 2021 vs. 2010	174
Graf 121: Vnímaná nezávislost soudů a soudců v zemích EU celkem (*), 2023.....	175
Graf 122: Vnímaná nezávislost soudů a soudců v zemích EU (*), 2023	176
Graf 123: EU – disposition time sporných obč. a obch. věcí v zemích EU (kal. dny), 2021 (*)	178
Graf 124: Počet nevyřízených sporných obč. a obch. věcí na 100 obyvatel, země EU, soudy 1. stupně (*)	178
Graf 125: Hlavní zločinecké struktury obchodníků s lidmi, globální data 2012–2020	180
Graf 126: Průměrné počty osob a průměrná délka na trestní věc, globální data 2012–2020 *	181
Graf 127: Obchodníci s lidmi dle pohlaví a věku, globální data 2020 *.....	181
Graf 128: Obchodníci s lidmi dle pohlaví a věku, globální data 2020.....	182
Graf 129: Hlavní formy zneužívání identifikovaných obětí obchodování s lidmi podle regionů, globální data 2020	183

Graf 130: Hlavní formy zneužívání identifikovaných obětí obchodování s lidmi podle věkových skupin, globální data 2020	183
Graf 131: Boj proti obchodování s lidmi – odsouzené osoby v zemích EU (absolutní počet)....	184
Graf 132: Boj proti obchodování s lidmi – odsouzené osoby v zemích EU	185
Graf 133: Boj proti obchodování s lidmi – identifikované oběti v zemích EU (absolutní počet).....	185
Graf 134: Boj proti obchodování s lidmi – formy vykořisťování EU 2008–2022.....	186
Graf 135: Boj proti obchodování s lidmi – identifikované oběti v zemích EU	186
Graf 136: Boj proti obchodování s lidmi – státní příslušnost odsouzených obchodníků s lidmi, Evropa 2020	187
Graf 137: Boj proti obchodování s lidmi – státní příslušnost identifikovaných obětí obchodování s lidmi, Evropa 2020	187
Graf 138: Boj proti obchodování s lidmi – vyznačení vybraných regionů dle UNODC	188

Seznam tabulek

Tabulka 1: OS – počet soudců dle krajů, 2023	17
Tabulka 2: OS – skutečný počet soudců dle úseků a krajů, 2023.....	18
Tabulka 3: OS – skutečný počet soudců dle pohlaví a krajů, 2023.....	19
Tabulka 4: OS – předsedové a místopředsedové okresních soudů	20
Tabulka 5: OS – evidenční počet zaměstnanců ve výkonu dle krajů, 2023	22
Tabulka 6: OS – počet přisedících dle krajů a pohlaví, 2023	24
Tabulka 7: OS – podíl přisedících dle krajů a věku, 2023	24
Tabulka 8: OS – délky civilního řízení dle krajů, 2023	27
Tabulka 9: OS – vyřizování civilních věcí dle krajů, 2023.....	32
Tabulka 10: OS – vyřizování civilních věcí na skutečný úvazek dle krajů, 2023.....	33
Tabulka 11: OS – disposition time v civilním řízení dle krajů, 2023	35
Tabulka 12: OS – míra odvolání dle krajů v civilním řízení, 2023	37
Tabulka 13: OS – míra změny rozsudku dle krajů v civilním řízení	38
Tabulka 14: OS – výše přiznaných nároků, 2023	40
Tabulka 15: OS – výše přiznaných nároků v letech 2014–2023.....	40
Tabulka 16: OS – délky el. rozkazního civilního řízení dle krajů, 2023	43
Tabulka 17: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR dle krajů, 2023	44
Tabulka 18: OS – převedeno z rejstříku EPR dle krajů, 2023	45
Tabulka 19: OS – délky trestního řízení dle krajů, 2023.....	48
Tabulka 20: OS – vyřizování trestních věcí dle krajů, 2023	52
Tabulka 21: OS – vyřizování trestních věcí na skutečný úvazek dle krajů, 2023.....	52
Tabulka 22: OS – disposition time trestního řízení dle krajů	55
Tabulka 23: OS – míra odvolání dle krajů v trestním řízení, 2023.....	56
Tabulka 24: OS – míra změny rozsudku dle krajů v trestním řízení, 2023.....	57
Tabulka 25: OS – pravomocné přeměny peněžitého trestu v jiný trest.....	61
Tabulka 26: OS – míra odsouzení dle krajů, 2023.....	62
Tabulka 27: OS – TČ, za které je ukládáno NEPO, 2023.....	64
Tabulka 28: OS – délky řízení v opatrovnické agendě dle krajů, 2023.....	66
Tabulka 29: OS – vyřizování opatrovnických věcí dle krajů, 2023	71
Tabulka 30: OS – vyřizování opatrovnických věcí na skutečný úvazek dle krajů.....	71

Tabulka 31: OS – míra odvolání dle krajů v opatrovnickém řízení, 2023.....	75
Tabulka 32: OS – míra změny rozsudku dle krajů v opatrovnickém řízení, 2023.....	76
Tabulka 33: OS – počet soudců dle krajů, 2023	81
Tabulka 34: KS – počet soudců dle úseků a krajů.....	83
Tabulka 35: KS – skutečný počet soudců dle pohlaví a krajů.....	84
Tabulka 36: KS – evidenční počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů, 2023	86
Tabulka 37: KS – počet přisedících dle soudů a pohlaví, 2023	87
Tabulka 38: KS – počet přisedících dle soudů a věku, 2023.....	88
Tabulka 39: KS – délky prvostupňového civilního řízení dle soudů, 2023	90
Tabulka 40: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí dle soudů, 2023	93
Tabulka 41: KS – vyřiz. prvostupň. civil. věcí na skut. úvazek dle soudů, 2023.....	94
Tabulka 42: KS – DT prvostupňového civilního řízení dle soudů, 2023	96
Tabulka 43: KS – míra odvolání dle soudů v civilním řízení, 2023	96
Tabulka 44: KS – míra změny rozsudku dle soudů v civilním řízení, 2023.....	97
Tabulka 45: KS – podíl vybraných předmětů sporu v letech dle soudů, 2023.....	99
Tabulka 46: KS – výše přiznaných nároků, 2023.....	99
Tabulka 47: KS – výše přiznaných nároků v letech 2016–2023	100
Tabulka 48: KS – délky odvolacího civilního řízení dle soudů, 2023	102
Tabulka 49: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí dle soudů, 2023.....	104
Tabulka 50: KS – vyřiz. odvolacích civil. věcí na skutečný úvazek dle soudů	104
Tabulka 51: KS – DT v civilním odvolacím řízení dle soudů, 2023.....	106
Tabulka 52: KS – délky prvostupňového trestního řízení dle soudů, 2023.....	108
Tabulka 53: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí dle soudů, 2023	110
Tabulka 54: KS – vyřiz. prvostupň. trest. věcí na skutečný úvazek dle soudů.....	111
Tabulka 55: KS – DT v prvostupňovém trestním řízení dle soudů, 2023.....	112
Tabulka 56: KS – míra odvolání dle soudů v trestním řízení, 2023.....	113
Tabulka 57: KS – míra změny rozsudku dle soudů v trestním řízení, 2023	114
Tabulka 58: KS – míra odsouzení dle krajů, 2023	115
Tabulka 59: KS – TČ, za které je ukládáno NEPO, 2023.....	116
Tabulka 60: KS – délky odvolacího trestního řízení dle soudů	118
Tabulka 61: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí dle soudů, 2023	120
Tabulka 62: KS – vyřiz. odvolacích tr. věcí na skutečný úvazek dle soudů, 2023	120
Tabulka 63: KS – DT odvolacího trestního řízení dle soudů	121
Tabulka 64: KS – délky správního řízení dle soudů	123
Tabulka 65: KS – vyřizování správních věcí dle soudů	125
Tabulka 66: KS – vyřiz. správních věcí na skutečný úvazek dle soudů, 2023	126
Tabulka 67: KS – DT správního řízení dle soudů, 2023	127
Tabulka 68: KS – délky insolvenčního řízení dle soudů, 2023	129
Tabulka 69: KS – vyřizování insolvenčních věcí dle soudů, 2023	130
Tabulka 70: KS – vyřizování ins. věcí na skutečný úvazek dle soudů, 2023.....	132
Tabulka 71: KS – podíl jednotlivých způsobů řešení úpadku v %, 2023.....	132
Tabulka 72: KS – délky incidenčních sporů dle soudů, 2023	135
Tabulka 73: KS – vyřizování incidenčních sporů dle soudů	137
Tabulka 74: KS – vyřizování incidenčních sporů na skutečný úvazek dle soudů.....	137
Tabulka 75: KS – DT incidenčních sporů dle soudů.....	139

Tabulka 76: VS – počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů.....	144
Tabulka 77: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí na evidenčního soudce	147
Tabulka 78: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí na evidenčního soudce	151
Tabulka 79: NS – počet zaměstnanců ve výkonu.....	162
Tabulka 80: NSS – počet zaměstnanců ve výkonu.....	169
Tabulka 81: EU – Vnímaná nezávislost soudů a soudců ze strany veřejnosti, střední Evropa, 2013, 2019–2023.....	176
Tabulka 82: EU – nápad sporných občanských a obch. věcí na 100 obyvatel v zemích EU, soudy 1. stupně (*).....	177
Tabulka 83: Obchodování s lidmi, globální data	179

Přílohy

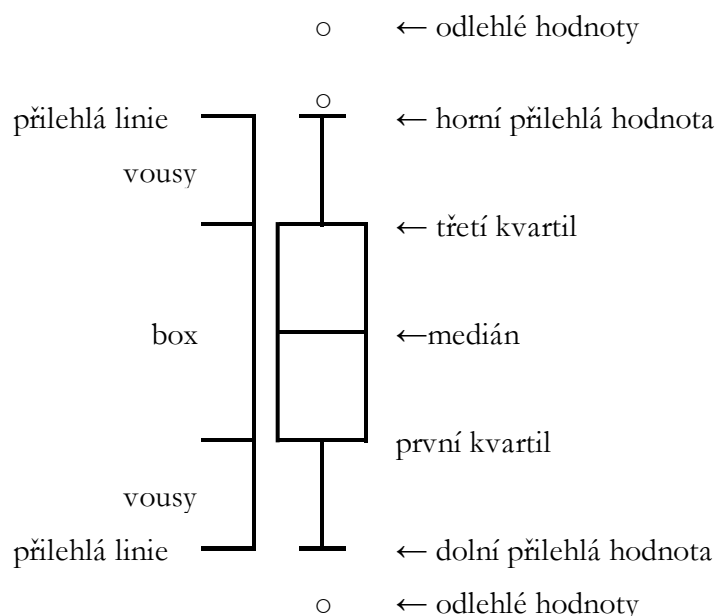
Příloha A – seznam použitých pojmů

Statistické pojmy a použité statistické ukazatele

- **Časová řada** – umožňuje sledovat vývoj daného ukazatele (např. průměrné délky řízení) v čase. Periodicita řad je v této zprávě roční, porovnáváme tedy mezi sebou jednotlivé roky. Řady jsou buď intervalové (např. počet vyřízených věcí za rok), nebo okamžikové (např. počet nevyřízených věcí k 31. 12. daného roku). Časové řady jsou vždy znázorněny v grafické podobě.
- **Četnost** – neboli počet hodnot, může být absolutní nebo relativní:
 - **absolutní**: vyjadřuje, kolikrát se daná hodnota v souboru / ukazateli vyskytuje; jejich součet dává celkový počet hodnot v ukazateli.
 - **relativní**: vyjadřuje podíl dané hodnoty na celkovém počtu hodnot v ukazateli; po vynásobení stem se vyjádří v %. Máme-li například soubor, kde jsou hodnoty {1,1,2,2,3,3,3,4} potom relativní četnost hodnoty 3 v tomto souboru je $3 : 8 \times 100 = 37,5 \%$ – tuto četnost hojně využíváme v grafech distribuce délek řízení. Součet relativních četností v daném ukazateli musí logicky činit 100%.
- **Délka řízení** – v textu je pojem často používán v množném čísle „délky řízení“. Tím jsou obvykle myšleny sledované ukazatele (průměrná délka řízení, mediánová délka řízení a devadesátý percentil). U každé podkapitoly je uvedeno, o jakou délku řízení se jedná (ode dne nápadu do dne vyřízení soudem I. stupně apod.). Délka řízení je vždy udávána v kalendářních dnech. Vypočtena je ze statistických listů a je považována za jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů.
- **Disposition time (DT)** – je vypočítán podle metodiky CEPEJ²⁶ jako $(\text{počet nevyřízených věcí na konci daného období}) / (\text{počet vyřízených věcí v daném období}) \times 365$. Tento údaj v podstatě ukazuje, za kolik dní by při stejném tempu soud dovyřídil všechny věci, které u něj dnes „leží“, kdyby k němu již žádné další nepřicházely. Nejedná se o délku řízení, přestože by se to mohlo podle názvu nabízet. Další informace k tomuto ukazateli obsahuje podkapitola 2.2.4. DT je považován za jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů. Příklad interpretace: Pokud by soud vykázal za daný rok pouze 1 nevyřízenou věc a 100 věcí vyřízených, potom ukazatel disposition time má hodnotu 3,65 dní. Pokud by soud vykázal 100 nevyřízených věcí na 100 vyřízených věcí v daném roce, potom by ukazatel disposition time měl hodnotu 365 dní. Všechny agendy a všechny soudy s $DT > 365$ mají tedy více nevyřízených věcí než vyřízených, a pokud by nepřicházel nový nápad nebo obživlé věci, jejich vyřízení by trvalo více než jeden rok.
- **Evidenční počet soudců** – zahrnuje všechny soudce. Do čísla jsou tedy započtení i dlouhodobě nepřítomní soudci (např. na mateřské nebo rodičovské dovolené, dlouhodobě nemocní, na stáži). Uváděné počty jsou vždy k 1. 1. sledovaného roku.
- **Histogram** – používá se pro znázornění rozdělení zkoumaných dat za využití sloupcového grafu. V této zprávě je na ose x zkoumaný ukazatel, na ose y je relativní četnost v %. Výška sloupců tedy vyjadřuje relativní četnost. Jedná se o počet pozorování, která se nacházejí v daném intervalu / celkový počet pozorování v datovém souboru $\times 100$.

²⁶ Komise pro efektivitu justice Rady Evropy.

- **Kartogram** – v této zprávě se jedná o mapu, která znázorňuje výši zkoumaného ukazatele v soudních okresech nebo obvodech hlavního města Prahy. Tmavší odstín barvy obvykle značí vyšší hodnotu ukazatele. Například tmavší odstíny fialové barvy značí vyšší mediánovou délku řízení. U kartogramů je potřeba věnovat pozornost šíři intervalů, aby nedošlo k dezinterpretaci. Graf se vždy skládá ze dvou kartogramů – větší znázorňuje celou ČR, Praha je pak znázorněna na menším kartogramu v pravém horním rohu.
- **Krabicový graf** – neboli krabicový diagram, z anglického *box plot*. U vybraných ukazatelů a agend je sestaven pro každý rok. Krabicové grafy jsou seřazeny za sebe do časové řady, aby bylo vidět, jak se s postupem času měnily, a jak se tedy měnila data, z nichž vychází. Na obrázku níže je zobrazen krabicový graf i s popisky jednotlivých částí. Pojmy medián a kvartil jsou vysvětleny v příslušných heslech tohoto seznamu. Přilehlé hodnoty se rovnají 1,5násobku hodnoty příslušného kvartilu. Odlehlé hodnoty (tzv. *outliers*) jsou pak hodnoty vyšší nebo nižší, než je přilehlá hodnota.

Příklad grafu zobrazuje data, která jsou téměř dokonale symetrická, jedinou výjimku tvoří odlehlé hodnoty. Vousy i části boxu (krabice) jsou totožné nad i pod mediánem. Reálná data ale takto symetrická většinou nejsou. Části nad i pod mediánem jsou různě velké a samozřejmě se mění během času.

Větší box, delší vousy nebo více odlehlých hodnot, značí větší variabilitu v datech, a tedy i větší rozdíly mezi soudy. Vždy je však potřeba věnovat pozornost měřítku osy *y*.

Výhodou krabicového grafu je, že poskytuje lepší a komplexnější přehled o rozdělení a míře variability v datech než pouze jeden sledovaný ukazatel, jako je například směrodatná odchylka. Přitom je ale stále vhodný pro sledování změn v čase.

- **Kvartil** – tři kvartily rozdělí vzestupně seřazený soubor hodnot na čtyři stejně velké části, z nichž každá představuje právě jednu čtvrtinu. První kvartil (tzv. dolní) se rovná 25. percentilu, tedy 25 % hodnot je nižších a 75 % je vyšších, druhý kvartil (střední) je mediánem a třetí kvartil (horní) je roven 75. percentilu.
- **Medián** – hodnota, která se nachází přesně uprostřed vzestupně seřazeného souboru hodnot a dělí ho na dvě stejně velké části o stejném počtu hodnot. Platí, že nejméně 50 % hodnot je nižších nebo rovno a nejméně 50 % hodnot je vyšších nebo rovno mediánu. Medián se rovná druhému kvartilu, pátému decilu a padesátému percentilu. Má-li soud mediánovou délku řízení např. 200 dnů, řízení pro první polovinu případů (tedy věcí) trvá maximálně 200 dnů včetně, pro druhou polovinu pak 200 dnů nebo více.
- **Měřitko náročnosti agendy** – měřítka byla pro každou soudní agendu (rejstřík) stanovena komisí složenou ze soudců a expertů. Teoreticky určuje náročnost průměrné věci v dané agendě (rejstříku). Měřítka vyjadřují počet věcí, které by měl jeden soudce nebo zaměstnanec ve výkonu vyřídit (zpracovat) za rok. Vyšší číslo tedy znamená nižší náročnost. Měřítka jsou využita při tzv. systemizaci (viz toto heslo).
- **Míra celkové změny rozsudku** – vypočtena jako míra odvolání krát míra změny rozsudku. Jde o podíl věcí, v nichž nakonec bylo odvolacím soudem změněno rozhodnutí soudu I. stupně, ke všem prvostupňovým rozhodnutím.
- **Míra odsouzení** – je vypočtena ze statistických listů. Jedná se o podíl odsouzených na počtu obžalovaných $\times 100 \%$ rozhodnutých soudy v daném roce. Udává tedy, kolik z obžalovaných osob bylo aspoň za jeden trestný čin uznáno vinnými. Do obžalovaných osob se započítávají všechny osoby, vůči kterým státní zástupce podal u soudu obžalobu, návrh na potrestání nebo návrh na schválení dohody o vinně a trestu.
- **Míra odvolání** – je vypočtena ze statistických listů a jedná se o poměr pravomocně vyřízených věcí, v nichž bylo podáno odvolání, k celkovému počtu pravomocně skončených (vyřízených) věcí $\times 100 \%$. *Ceteris paribus* (za jinak neměnných podmínek) ji lze považovat za aproximaci složitosti věcí (čím složitější věc, tím pravděpodobnější odvolání), je však třeba mít na paměti, že je ovlivněna i mnoha dalšími faktory. Způsob výpočtu míry odvolání jsme oproti verzi z roku 2016 upravili. Jsou zahrnuty i věci, v nichž odvolací soud zrušil rozhodnutí soudu I. stupně a věc mu vrátil a následně již odvolání podáno nebylo. Dále jsme data u prvostupňové civilní agendy očistili o spory, kde byla výše přiznaného nároku menší než 10 000 Kč. V těchto sporech (až na výjimky) nelze podat odvolání, a jejich zahrnutí by tak snižovalo vypočtené hodnoty míry odvolání. Po této úpravě tak došlo k poměrně značnému zvýšení míry odvolání. Změnu metodiky jsme aplikovali i na data z předchozích let.
- **Míra vyřizování (tzv. Clearance rate)** – udává, zda soud vyřídil více věcí, než mu nově přišlo (nápad + obžilvé věci) je vypočtena jako (počet vyřízených věcí v daném období) / (počet příchozích věcí v daném období) $\times 100 \%$. Je-li vyšší než 100 %, soud vyřídil více věcí, než mu přišlo, a snížil se tedy počet nevyřízených věcí. Je-li nižší než 100 %, soud vyřídil méně věcí, než mu přišlo, a zvýšil se tedy počet nevyřízených věcí.
- **Míra změny rozsudku** – udává, jak často odvolací soud změnil rozhodnutí soudu I. stupně. Je vypočtena ze statistických listů a jedná se o poměr pravomocně skončených věcí, v nichž bylo vyhověno odvolání (tedy rozsudek soudu I. stupně byl změněn odvolacím soudem na podkladě odvolání), k celkovému počtu pravomocně skončených věcí, v nichž

bylo podáno odvolání $\times 100 \%$. Do změny rozsudku jsou započítány i případy, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně u odvolacího soudu zrušeno a vráceno soudu I. stupně. *Ceteris paribus* (za jinak neměnných podmínek) ji lze považovat za aproximaci kvality rozhodování, je však třeba mít na paměti, že je ovlivněna i mnoha dalšími faktory.

- **Nápad** – nebo také napadlé věci. Počet nově zapsaných věcí do rejstříku za určité období. V této zprávě se jedná vždy o data za kalendářní rok, která získáváme z výkazů o činnosti soudů.
- **Nevyřízené věci** – počet věcí, které nebyly vyřízeny (skončeny) k poslednímu dni vykazovaného období. Na rozdíl od ukazatelů jako je nápad, obživlé věci nebo vyřízené věci, které se vztahují k celému sledovanému období, se v tomto případě jedná o stav k určitému datu, v této zprávě vždy k 31. 12. daného roku. Data pocházejí z výkazů o činnosti soudů.
- **Obživlé věci**. Jedná se o případy, kdy byla věc sice vyřízena, ale z určitého důvodu se v řízení pokračuje (většinou v důsledku odvolacího řízení, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně zrušeno a vráceno mu k novému projednání, či po podání odporu). V této zprávě se stejně jako u nápadu jedná o počet věcí, které obživly za vykazované období, tedy za celý daný kalendářní rok. Data jsou rovněž získávána z výkazů o činnosti soudů.
- **Percentil** – percentily dělí vzestupně seřazený soubor hodnot na setiny (na sto stejných částí). Devadesátý percentil znamená, že 90 % hodnot je nižších nebo rovno a 10 % hodnot vyšších nebo rovno hodnotě percentilu. Má-li tedy soud devadesátý percentil délky řízení 400 dnů, znamená to, že vyřízení 90 % věcí trvá maximálně 400 dnů, zbylých 10 % pak 400 dnů a více.
- **Plánovaný počet soudců** – odhad počtu soudců potřebných k vyřízení nápadu za předmětný rok. Je vypočítáván pro všechny okresní a krajské soudy, zpravidla jednou ročně pro následující rok. Systemizace nejvyšších soudů je určena na základě dohody, nikoliv výpočtem.
- **Plošný graf** – typ grafu, který velmi dobře znázorňuje velikost změn v čase a v součtu zobrazovaných hodnot, vyjadřuje rovněž vztah jednotlivých částí k celku. Jedná se v podstatě o spojnicový graf, ale plochy pod čarami jsou vyplněny barvami. Plošných grafů existuje několik podtypů a v této zprávě používáme skládaný plošný graf a stoprocentní skládaný plošný graf. Osa x znázorňuje čas a na svislé ose y jsou hodnoty jednotlivých druhů zkoumaných ukazatelů v absolutních číslech nebo v procentním poměru.
- **Počet soudkyň a soudců na MD/RD** – počet soudkyň a soudců, kteří jsou na mateřské nebo rodičovské dovolené. Je zahrnut do evidenčního počtu soudců. Uvádíme vždy údaje k 1. 1. daného roku.
- **Průměr** – je míněn aritmetický průměr hodnot.
- **Přepočet na soudce** – počty napadlých, vyřízených a nevyřízených věcí jsou vyděleny počtem soudců. Jedná se o jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů. Pro výpočet je využit počet skutečných úvazků. Tato data byla poprvé sbírána k 1. 1. 2020. Jejich velkou výhodou je fakt, že jsou přesnější. Je zde například vyčleněna opatrovnícká agenda (počet není uveden dohromady s rejstříkem C) a dále jsou zohledněny i nepřítomnosti soudců, jako je dlouhodobá nemoc apod. Počty soudců jsou s přesností na desetinu soudce.
- **Příchozí věci** – v této zprávě znamená součet napadlých a obživlých věcí.

- **Skutečný počet úvazků** – jde o data, která byla získána dotazníkovým šetřením od soudů. Zahrnují pouze soudce, kteří danou agendu v příslušném roce reálně vyřizovali. Na rozdíl od evidenčního počtu soudců tedy nejsou zahrnuti dlouhodobě nepřítomní soudci (na MD/RD, dlouhodobě nemocní, dočasně zproštění výkonu funkce soudce (§ 99, 100 a 100a zák. č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů) nebo dočasně přeloženi k jinému soudu (stáž). Údaje jsou sledovány s přesností na desetinu soudce a jsou podrobněji členěny dle úseků a agendy, které se soudci věnují. Někdy též označováno jako skutečný počet soudců.
- **Statistické listy (SL)** – po pravomocném skončení (konečném vyřízení) věci v hlavních agendách jsou vyplňovány u jednotlivých soudů odpovědnou osobou, odeslány v elektronické podobě a automaticky zařazeny do datového skladu. Vyhotovují se ke každé věci (osobě v trestní agendě). Obsahují velmi detailní údaje o věci (významné časové údaje, údaje o odvolání, výsledek řízení, anonymizované údaje o účastnících řízení, o výši a druhu trestu apod.).
- **Výkazy o činnosti soudů** – obsahují především údaje o počtu napadlých, obživlých, vyřízených a nevyřízených věcí za zkoumané období, ale i další data jako např. dělení vyřízených věcí podle způsobu vyřízení či dělení obživlých věcí podle důvodu pro obživnutí. Vypočítávají se automaticky pro každou agendu (rejstřík) a každý soud.
- **Vyřízené věci** – v této zprávě se vždy jedná o roční data, která jsou získána z výkazů o činnosti soudů.

Právní a ostatní pojmy

- **Civilní** – (agenda, řízení, úsek) činnost soudů v občanském soudním řízení. Civilní soudnictví v sobě dále zahrnuje celou řadu různých specificky upravených typů řízení (řízení o pozůstalosti, umoření listin apod.) a člení se tudíž na další agendy. Do samostatných agend se z něj vyčleňuje opatrovnická a obchodní agenda, z obchodní agendy pak dále zvlášť agenda insolvenční. V této zprávě se civilní agendou myslí zpravidla věci vedené v rejstříku C, do kterého se zapisují zejména občanskoprávní návrhy týkající se právních poměrů mezi žalobcem a žalovaným a návrhy na rozhodnutí ve statusových věcech manželských a partnerských.
- **CEPEJ** – Evropská komise pro efektivitu justice Rady Evropy (European Commission for the Efficiency of Justice), jejímž úkolem je porovnávání soudních systémů a výměna poznatků o jejich fungování. Domovská stránka: <https://www.coe.int/en/web/cepej/home>.
- **Dohoda o vině a trestu** – představuje alternativní způsob řešení trestních věcí, který má svůj původ v angloamerickém právním systému. Jedná se o dohodu mezi státním zástupcem, obviněným a případně poškozeným, jejíž podstatou je prohlášení obviněného, že spáchal skutek, pro který je stíhán, a vzdání se práva na projednání věci před soudem výměnou za mírnější trest, s fakultativní možností sjednání dohody o náhradě újmy způsobené trestným činem. O uzavření dohody rozhoduje soud ve veřejném zasedání v řízení o schválení dohody o vině a trestu; k uzavření dohody může dojít i v řízení před soudem v hlavním líčení. Institut dohody o vině a trestu byl do českého trestního práva zaveden s účinností od 1. 9. 2012 novelou trestního řádu zákonem č. 193/2012 Sb. S cílem rozšířit uplatnění dohody o vině a trestu v trestním řízení a zvýšit tak počet případů byla s účinností od 1. 10. 2020 přijata novela trestního řádu provedená zákonem č. 333/2020 Sb.
- **Dovolání** – mimořádný opravný prostředek, jímž lze napadnout pravomocné rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud; v civilních řízeních nemusí být v zákonem stanovených případech věc předložena dovolacímu soudu, ale o dovolání může rozhodnout soud v první instanci (jedná se zejména o zastavení odvolacího řízení pro nezaplacení soudního poplatku, odmítnutí dovolání pro opožděnost apod.).
- **Hlavní agendy** – jedná se o takové agendy soudů, které svou velikostí a významem tvoří stěžejní část jejich práce. V případě okresních a krajských soudů jsou to z civilní (občanskoprávní) agendy věci zapisované do rejstříku C, z opatrovnické agendy věci vedené v rejstříku P a Nc, u obchodní agendy věci z rejstříku Cm, insolvenčního rejstříku INS a rejstříku incidenčních sporů ICM, z trestní agendy rejstříky T a Tm a ze správního soudnictví všechny správní rejstříky kromě tzv. všeobecného rejstříku správního soudnictví. Dále to jsou odvolací agendy: civilní (rejstřík Co) a trestní (rejstřík To).
- **InfoData** – statistický portál Ministerstva spravedlnosti, který umožňuje přístup široké veřejnosti k výkazům a statistikám soudů. Jeho hlavním cílem je prezentovat všechny důležité informace o justici na jednom místě a tím přispět k její větší otevřenosti (<http://cslav.justice.cz/InfoData/uvod.html>). Data zobrazená pomocí dynamických grafů a tabulek je možné najít [zde](#) pro trestní agendu a [zde](#) pro netrestní agendy.
- **Incidenční spory** – jedná se o spory vyvolané insolvenčním řízením a projednávané v rámci insolvenčního řízení. Co jsou incidenční spory vymezuje insolvenční zákon (zákon

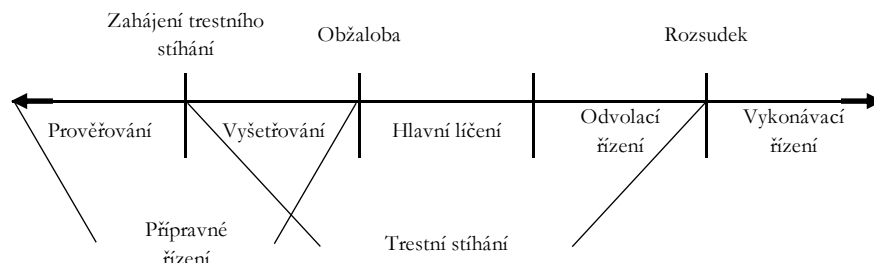
č. 182/2006 Sb.). Jde například o spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek, spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela, spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu a další (viz také ust. § 159 a násl. insolvenčního zákona).

- **Insolvence** – jinak také insolvenční agenda (řízení). Jedná se o zvláštní soudní řízení civilní agendy, jehož předmětem je projednání úpadku a jeho řešení. Do insolvenční agendy se dále řadí incidenční spory. Insolvenční řízení vedou krajské soudy jako soudy věcně příslušné v rámci insolvenčních oddělení obchodních úseků soudů.
- **Jmenovací etapa** – jinak také etapa jmenování soudců. Soudce jmenuje prezident na návrh ministra spravedlnosti dle aktuální potřeby jednotlivých soudů.
- **Kasační stížnost** – mimořádný opravný prostředek, jímž lze napadnout pravomocné rozhodnutí krajského soudu vydané ve správním soudnictví. Kasační stížnost je možné podat v zásadě proti každému takovému rozhodnutí, není-li přezkoumání v kasačním řízení zákonem výslovně vyloučeno. O kasačních stížnostech rozhoduje Nejvyšší správní soud.
- **Krajské soudy (KS)** – druhý ze čtyř článků soustavy soudů ČR. Působí jich celkem osm, a to Krajský soud v Praze, v Českých Budějovicích, v Plzni, v Ústí nad Labem, v Hradci Králové, v Brně a v Ostravě a Městský soud v Praze, který vykonává působnost krajského soudu pro území hlavního města Prahy.
- **Moratorium** – představuje poslední možnost odvrátit úpadek dlužníka před jeho zjištěním, neboť po dobu jeho trvání nelze vyhlásit úpadek dlužníka, platí však stejné účinky jako při zahájení insolvenčního řízení. O moratorium může žádat jen dlužník, který je podnikatelem. Moratorium se vyhláší za splnění zákonných podmínek nejdéle na dobu 3 měsíců; ve zvláštních případech může být prodlouženo o dalších třicet dnů. Smyslem moratoria je poskytnout dlužníkovi čas na vyřešení svých nesplácených závazků a pohledávek, zachovat provoz podniku dlužníka a vyrovnat se s věřiteli ještě před tím, než proběhne celé insolvenční řízení.
- **Nadřízený soud** – z hlediska hierarchického organizačního uspořádání soudní soustavy lze soudy obecně označovat podle jejich postavení v soustavě jako soudy vyšší a nižší a z hlediska instančních vztahů také jako soudy nadřízené (vyššího stupně) a podřízené (nižšího stupně). Vyšším soudem je soud, který v soudní soustavě zaujímá oproti jinému soudu vyšší postavení bez ohledu na to, zda nižší soud je činný v obvodu působnosti soudu vyššího. Nadřízeným soudem je soud vyšší ve vztahu k soudu nižšímu (podřízenému), který spadá do jeho obvodu působnosti. Například krajský soud je vždy nadřízeným soudem ve vztahu k okresním soudům v obvodu jeho působnosti, nikoliv však již ve vztahu k okresním soudům, které spadají do působnosti jiného krajského soudu.
- **Nejvyšší soud (NS)** – čtvrtý článek soudní soustavy a vrcholný soudní orgán ve věcech patřících do pravomoci soudů v civilním a trestním soudnictví s výjimkou záležitostí, o nichž rozhoduje Ústavní soud a Nejvyšší správní soud. Rozhoduje o mimořádných opravných prostředcích v případech stanovených zákonem o řízení před soudy a v jiných případech stanovených zvláštním právním předpisem nebo mezinárodní smlouvou, s níž vyslovil souhlas Parlament, již je Česká republika vázána a která byla vyhlášena. Sídli v Brně.
- **Nejvyšší správní soud (NSS)** – vrcholný soudní orgán ve věcech patřících do pravomoci soudů ve správním soudnictví. Správní soudnictví v ČR spolu s NSS vykonávají krajské soudy. Sídli v Brně.

- **O. z.** – občanský zákoník, zákon č. 89/2012 Sb., který rekodifikoval české soukromé právo a nahradil předchozí československý občanský zákoník z roku 1964. Nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2014.
- **Obchodní** – (agenda, úsek) jedna ze samostatně sledovaných agend civilního soudnictví, jejíž převážnou část tvoří spory mezi podnikateli a statusové věci právnických osob včetně jejich zrušení a likvidace, jmenování a odvolávání členů jejich orgánů nebo likvidátora a přeměny. Do obchodní agendy se řadí i dvě další agendy se specificky upraveným druhem řízení. V prvním případě se jedná o insolvenční, která je vzhledem ke svému rozsahu a významu sledována zvlášť. V druhém případě jde o řízení ve věcech veřejných rejstříků právnických a fyzických osob, evidence svěřeneckých fondů a evidence skutečných majitelů. Tato zpráva se posledně uvedenou agendou nezabývá; údaje o ní lze získat z ostatních veřejných zdrojů justičních statistik.
- **Odvolací instance (agenda)** – také soud II. stupně (druhostupňová agenda). Soudní řízení bývá zpravidla dvoustupňové. Každá nová věc (spor nebo jiná právní věc) je nejdříve projednána a rozhodnuta v první instanci (viz dále). Lze-li nepravomocné rozhodnutí soudu I. stupně napadnout oprávněným prostředkem, rozhoduje o něm bezprostředně nadřízený soud v odvolacím řízení.
- **Okresní soudy (OS)** – první, nejnižší článek soudní soustavy. Tento článek soustavy čítá celkem 86 okresních soudů, z nichž 75 je označeno jako *okresní*, deset soudů na území hlavního města Prahy jako *obvodní* (území hl. m. Prahy se dělí na deset soudních obvodů) a jeden jako *městský* – Městský soud v Brně, který vykonává působnost okresního soudu pro území Statutárního města Brno (okres Brno-město).
- **Opatrovnická** – (agenda, řízení, úsek) je jednou ze samostatných agend civilního soudnictví, kterou tvoří zejména věci týkající se svéprávnosti a opatrovnictví člověka a dále především záležitosti nezletilých dětí, poručenství a jiných forem péče o dítě. Kromě výše uvedeného se do opatrovnické agendy započítávají také věci tzv. *detenčního řízení*, tedy řízení ve věcech vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení ve zdravotním ústavu (rejstřík L). Vzhledem k omezenému rozsahu detenční agendy se jí tato zpráva nezabývá.
- **První instance (prvoinstanční agenda)** – také soud I. stupně (prvostupňová agenda). Okresní soudy jsou soudy první instance vždy, není-li k tomu podle předpisů upravujících soudní řízení určen jiný článek soudní soustavy. Takovým jiným článkem jsou zpravidla krajské soudy. Existuje však velmi malý okruh věcí, kdy jako prvoinstanční soud působí soudy vrchní nebo nejvyšší (Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud).
- **Přisedící soudu** – osoby, které jsou voleny z řad laické veřejnosti a které se podílí na rozhodovací činnosti soudů. Vedle předsedy, kterým je profesionální soudce, jsou členy tříčlenného soudního senátu a disponují hlasovacím právem. Při poradě o rozsudku platí rovnost hlasů a může tak dojít k přehlasování předsedy soudního senátu přisedícími (více zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů).
- **Rejstřík** – evidenční pomůcka, která podává přehled o počtu a stavu vyřizování jednotlivých věcí. Je také podkladem pro vypracování statistických výkazů o činnosti soudů a dalších statistických výstupů a zdrojem pro základní kontrolu výkonu působnosti soudů. Soudy (včetně nejvyšších) vedou celkem přibližně 120 druhů rejstříků.

- **Rozkazní řízení** – jedná se o civilní řízení ve zkrácené formě, jehož cílem je skončení věci vydáním platebního rozkazu. V této zprávě označuje jen ta civilní řízení, která jsou zahájena návrhem žalobce na vydání platebního rozkazu. Platební rozkaz se vydává bez slyšení žalované strany a řízení jím může být skončeno jen tehdy, nepodá-li proti němu žalovaná strana odpor. Neskončí-li řízení pravomocným platebním rozkazem, přechází do klasického civilního řízení. Platebním rozkazem se v této zprávě míní nejen běžný platební rozkaz, ale i elektronický platební rozkaz, evropský platební rozkaz a směnečný (šekový) platební rozkaz, není-li uvedeno jinak.
- **Skutková podstata trestného činu** – souhrn typových znaků uvedených v trestním zákoníku, podle kterých se rozlišují jednotlivé druhy trestných činů (vražda, loupež, krádež, podvod atd.).
- **Soudní obvod (okresního, krajského a vrchního soudu)** – územní působnost jednotlivých soudů, včetně názvu a umístění sídla, stanovuje zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů. Obvod okresního soudu (soudní okres) je vymezen územním výčtem obcí, které jej tvoří (u obvodního soudu územím městských částí hlavního města Prahy). Obvod krajského soudu (soudní kraj) se skládá z obvodů okresních soudů, kterým je nadřízeným soudem, a obvod vrchního soudu z obvodů krajských soudů, kterým je nadřízeným soudem.
- **Správní** – (agenda, řízení, úsek) – ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob a rozhodují i další věci, o kterých tak stanoví zákon (zejména věci volební, věci místního a krajského referenda a rozhodování o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí pro rozpor se zákonem).
- **Stížnost pro porušení zákona** – mimořádný opravný prostředek v trestním řízení, který může podat jen ministr spravedlnosti, a to proti pravomocnému rozhodnutí soudu nebo státního zástupce, jímž byl porušen zákon nebo které bylo učiněno na podkladě vadného postupu řízení. Stížnost pro porušení zákona se podává k Nejvyššímu soudu, který o ní také rozhoduje (viz také ust. § 266 a násl. tr. řádu).
- **Systemizace a její výpočet** – výpočet slouží k odhadu potřeby soudců k vyřízení nápadu pro následující rok. Pro každý soud se z dat za předchozí tři roky odhadne nápad ve všech rejstřících pro předmětný rok. Za pomoci měřítek se vypočte teoretický počet soudců potřebných k vyřízení nápadu v daném rejstříku. Potřeba soudců pro jednotlivé rejstříky se sečte a vyjde tak potřeba soudců pro předmětný soud a rok. Vypočtená potřeba je nakonec upravena s přihlédnutím ke státnímu rozpočtu, jehož prostředky v současné době postačují pro 3 063 soudců. Samotná systemizace spočívá ve stanovení plánovaného počtu soudců pro jednotlivé kraje na základě výše popsaného výpočtu. Pro nejvyšší soudy je systemizace určena na základě dohody, nikoliv na základě výpočtu.
- **Trestní** – (agenda, řízení, úsek). Hlavním těžištěm trestního řízení je náležité zjištění trestných činů a spravedlivé potrestání jejich pachatelů v souladu se zákonem.

Trestní řízení je zákonem upravený postup orgánů činných v trestním řízení (policijní orgány, státní zastupitelství a soudy) a dalších subjektů podílejících se na tomto postupu. Trestní řízení probíhá v několika stádiích. Rozlišujeme přípravné řízení, předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, odvolací řízení a vykonávací řízení (viz zjednodušené schéma níže):

Trestní věc nemusí projít všemi stádií, zejména může být rozhodnuta již v přípravném řízení, což znamená, že hlavní líčení se nebude vůbec konat. Obdobně skončí-li věc ve prospěch obžalovaného, není důvodu pro konání vykonávacího řízení, neboť rozsudkem nebyla uložena sankce (trest, ochranné opatření).

Soudů se především týká část trestního řízení od podání obžaloby, tedy předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, odvolací řízení (souhrnně označená jako řízení před soudem) a vykonávací řízení. Samozřejmě soudy na trestním úseku vyřizují i další trestní agendu (např. rozhodování soudce v přípravném řízení). Tato zpráva se ale věnuje trestním věcem spadajícím do řízení před soudem a zapisovaným do rejstříků T a Tm u prvostupňového soudu a do rejstříků To a Tmo u odvolacího soudu.

- **Vrchní soudy (VS)** – jsou třetím článkem soudní soustavy tvořeným dvěma soudy se sídly v Praze a v Olomouci.
- **Zaměstnanec ve výkonu** – jedná se o zaměstnance soudu, který není soudcem, ale bezprostředně se podílí na vyřizování soudní agendy a výkonu soudnictví. Zaměstnance lze rozřadit do několika kategorií podle druhu práce, kterou vykonávají. Bližší popis je uveden v podkapitole 2.1.2.
- **Zaměstnanec ve správě** – zajišťuje provoz soudu, což zahrnuje velkou škálu funkcí. Celou správu soudu řídí ředitel správy. Dalšími zaměstnanci ve správě jsou například pracovníci sekretariátu, dozorčí úředníci, účetní, ekonomové, informatici nebo řidiči. Celkem je rozlišováno přibližně 40 kategorií zaměstnanců ve správě.
- **Zkrácené přípravné řízení** – představuje zvláštní formu přípravného řízení, jehož podstatou je umožnit u méně závažných trestných činů jejich rychlejší a jednodušší vyřízení (skončení), tedy objasnění skutku, ve kterém je spatřován trestný čin, zjištění osoby důvodně podezřelé z jeho spáchání a vyhledání důkazů. Zkrácené přípravné řízení lze podle zákona konat jen o trestných činech, které v prvním stupni přísluší projednávat okresnímu soudu a jejichž horní hranice trestní sazby nepřevyšuje pět let, pokud byl podezřelý přistižen při činu nebo bezprostředně po něm nebo pokud v průběhu prověřování byly zjištěny skutečnosti jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, že podezřelého bude možné ve lhůtě dvou týdnů postavit před soud.

Příloha B – seznam zkr. soudních okresů a soudních obvodů hl. m. Prahy

Okres (obvod)	Zkratka	Okres (obvod)	Zkratka
Benešov	BN	Pardubice	PA
Beroun	BE	Pelhřimov	PE
Blansko	BK	Písek	PI
Brno-město	BM	Plzeň-jih	PJ
Brno-venkov	BO	Plzeň-město	PM
Bruntál	BR	Plzeň-sever	PS
Břeclav	BV	Praha 1	P 1
Česká Lípa	CL	Praha 2	P 2
České Budějovice	CB	Praha 3	P 3
Český Krumlov	CK	Praha 4	P 4
Děčín	DC	Praha 5	P 5
Domažlice	DO	Praha 6	P 6
Frýdek-Místek	FM	Praha 7	P 7
Havlíčkův Brod	HB	Praha 8	P 8
Hodonín	HO	Praha 9	P 9
Hradec Králové	HK	Praha 10	P 10
Cheb	CH	Praha-východ	PY
Chomutov	CV	Praha-západ	PZ
Chrudim	CR	Prachatice	PT
Jablonec nad Nisou	JN	Prostějov	PV
Jeseník	JE	Přerov	PR
Jičín	JC	Příbram	PB
Jihlava	JI	Rakovník	RA
Jindřichův Hradec	JH	Rokycany	RO
Karlovy Vary	KV	Rychnov nad Kněžnou	RK
Karviná	KA	Semily	SM
Kladno	KL	Sokolov	SO
Klatovy	KT	Strakonice	ST
Kolín	KO	Svitavy	SY
Kroměříž	KM	Šumperk	SU
Kutná Hora	KH	Tábor	TA
Liberec	LB	Tachov	TC
Litoměřice	LT	Teplice	TP
Louny	LN	Trutnov	TU
Mělník	ME	Třebíč	TR
Mladá Boleslav	MB	Uherské Hradiště	UH
Most	MO	Ústí nad Labem	UL
Náchod	NA	Ústí nad Orlicí	UO
Nový Jičín	NJ	Vsetín	VS
Nymburk	NB	Vyškov	VY
Olomouc	OC	Zlín	ZL
Opava	OP	Znojmo	ZN
Ostrava	OS	Žďár nad Sázavou	ZR

Příloha C – seznam vybraných rejstříků soudů

Rejstřík	Popis
A (KS)	Ostatní návrhy ve věcech správního soudnictví (od roku 2010)
A (NSS)	Převzatá agenda z vrchních soudů (dříve)
Ad	Správní žaloby ve věcech sociální a důchodové správy (od roku 2010)
Ads	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech sociální a důchodové správy
Af	Správní žaloby ve věcech finanční správy (od roku 2010)
Afs	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech finanční správy
Ans	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech ochrany proti nečinnosti správního orgánu (dříve)
Aos	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech opatření obecné povahy (dříve)
Aps	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (dříve)
Ars	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech krajského a místního referenda, ve věcech dohledu nad hospodařením politických stran a hnutí a ve věcech dohledu nad financováním volebních kampaní politických stran a hnutí
As	Řízení o kasačních stížnostech v ostatních věcech
Az	Správní žaloby ve věcech mezinárodní ochrany
Azs	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany a zákona o pobytu cizinců
C	Občanskoprávní věci
Ca	Ostatní návrhy ve věcech správního soudnictví (před rokem 2010)
Cad	Správní žaloby ve věcech sociální a důchodové správy (před rokem 2010)
Cdo	Dovolání proti rozhodnutím odvolacích soudů ve věcech občanskoprávních a obchodních
Cm	Obchodní věci
Cmo	Odvolací civilní agenda v obchodních věcech
Co	Odvolací civilní agenda
EC (KS)	Převedené věci z rejstříku EPR – občanskoprávní věci
EC (OS)	Návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu (před rejstříkem EPR)
ECm	Převedené věci z rejstříku EPR – obchodní věci
EPR	Návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu
EVC	Návrhy na vydání evropského platebního rozkazu
EVCm	Návrhy na vydání evropského platebního rozkazu v obchodních věcech
ICdo	Věci předložené Nejvyššímu soudu k rozhodnutí pro incidenční spory vyvolané v průběhu insolvenčního řízení
ICm	Incidenční spory
INS	Insolvenční řízení
Kss	Řízení ve věcech soudců
L	Detenční řízení
NSČR	Věci předložené Nejvyššímu soudu k rozhodnutí v insolvenčním řízení

Rejstřík	Popis
Odo	Dovolání proti rozhodnutím odvolacích soudů ve věcech obchodních (dříve)
P a Nc	Opatrovnické řízení
T	Trestní věci
Tdo	Dovolání proti rozhodnutím soudů druhého stupně ve věcech trestních
Tm	Trestní věci mládeže
Tmo	Trestní agenda odvolací – mladiství
To	Trestní agenda odvolací
Tz	Stížnosti pro porušení zákona

Příloha D – přehledové listy s daty soudů

Data_soudy_2023.xl
sm

Ministerstvo spravedlnosti České republiky

Ministerstvo spravedlnosti
Vyšehradská 16
128 10 Praha 2
e-mail: posta@msp.justice.cz
www.justice.cz